

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

892

Temeljem članka IV.B.7 a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ

**O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZDRAVSTVENOJ
ZAŠTITI**

Proglašava se Zakon o zdravstvenoj zaštiti koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Zastupničkoga doma od 25. svibnja 2010. godine i na sjednici Doma naroda od 22. lipnja 2010. godine.

Broj 01-02-430/10
30. srpnja 2010. godine
Sarajevo

Predsjednica
Borjana Krišto, v. r.

ZAKON

O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se zakonom uređuju načela, mjere, način organiziranja i provođenja zdravstvene zaštite, nositelji društvene brige za zdravlje stanovništva, prava i obveze osoba u korištenju zdravstvene zaštite, te sadržaj, način obavljanja i nadzor nad obavljanjem zdravstvene zaštite na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Članak 2.

Zdravstvena zaštita, u smislu ovoga zakona, obuhvata sustav društvenih, skupnih i individualnih mjera, usluga i aktivnosti za očuvanje i unapređenje zdravlja, sprječavanje bolesti, rano otkrivanje bolesti, pravodobno liječenje, te zdravstvenu njegu i rehabilitaciju, kao i primjenu zdravstvenih tehnologija.

Zdravstvenu zaštitu iz stavka 1. ovoga članka, u okviru zdravstvenih ustanova i privatnih praksi, pružaju zdravstveni djelatnici i zdravstveni suradnici, primjenom suvremenih medicinskih postupaka i tehnologija, te praćenjem dostignuća u razvitku medicinske znanosti.

Članak 3.

Svaka osoba ima pravo na zdravstvenu zaštitu i na mogućnost ostvarivanja najviše moguće razine zdravlja, sukladno odredbama ovoga zakona i Zakona o zdravstvenom osiguranju, kao i propisa donijetih na temelju ovih zakona.

Svaka osoba obvezna je brinuti se o svom zdravlju.

Nitko ne smije ugroziti zdravlje drugih ljudi.

Svaka je osoba obvezna u hitnim slučajevima pružiti prvu pomoć ozlijeđenoj ili bolesnoj osobi, sukladno svom znanju i mogućnostima, te joj omogućiti pristup do najbliže zdravstvene ustanove.

Članak 4.

U osiguravanju i provođenju zdravstvene zaštite u Federaciji sudjeluju zdravstvene ustanove, privatne prakse, zavodi zdravstvenoga osiguranja, Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: AKAZ), komore iz oblasti zdravstva, poslodavci, obrazovne i druge ustanove, humanitarne, vjerske, sportske i druge organizacije, udruge, obitelji i građani.

Jedinice lokalne samouprave, sukladno utvrđenim pravima i obvezama, osiguravaju uvjete za ostvarivanje zdravstvene zaštite na svome području.

Članak 5.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije BiH), na prijedlog federalnoga ministra zdravstva (u daljnjem tekstu: federalni ministar), a uz prethodno pribavljeno mišljenje kantonalnih ministara zdravstva (u daljnjem tekstu: kantonalni ministar), na temelju analize zdravstvenog stanja stanovništva, te uvažavajući raspoloživa financijska sredstva, kao i kadrovske i druge mogućnosti, donosi strateški plan razvitka zdravstva u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: plan).

Plan sadrži ciljeve i zadaće zdravstvene zaštite, prioritete, specifične potrebe i mogućnosti ostvarivanja zdravstvene zaštite na pojedinim područjima, nositelje zadataka i rokove za ostvarivanje plana zdravstvene zaštite, temelje razvitka zdravstvene djelatnosti po razinama, uključujući edukaciju i usavršavanje zdravstvenih kadrova, temelje razvitka sustava zdravstvene zaštite, izvore financiranja zdravstvene zaštite i razvitak sustava zdravstvenoga osiguranja, kao i druge podatke bitne za razvitak sustava zdravstvene zaštite.

Plan se realizira kroz operativne planove koje donosi federalni ministar, uz prethodno pribavljeno mišljenje kantonalnih ministara.

Članak 6.

Na prijedlog Zavoda za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federalni zavod za javno zdravstvo), federalni ministar donosi srednjoročni Plan ljudskih resursa za zdravstveni sustav Federacije, uz prethodno pribavljeno mišljenje kantonalnih ministara.

Članak 7.

Ovaj zakon i na temelju njega donijeti propisi podrazumijevaju jednak i jednakopravan odnos oba spola, bez obzira na gramatički rod u kojem su u ovome zakonu navedene osobe koje mogu biti oba spola.

II. DRUŠTVENA BRIGA ZA ZDRAVLJE STANOVNIŠTVA

Članak 8.

Društvena briga za zdravlje stanovništva ostvaruje se na razini Federacije, kantona, općine, odnosno poslodavca i pojedinca.

U okviru društvene brige za zdravlje iz stavka 1. ovoga članka osigurava se zdravstvena zaštita koja obuhvata:

- 1) očuvanje i unapređenje zdravlja, otkrivanje i suzbijanje čimbenika rizika za nastanak oboljenja, stjecanje znanja i navika o zdravom načinu života;
- 2) promociju zdravih stilova života;
- 3) sprječavanje, suzbijanje i rano otkrivanje bolesti;
- 4) pravodobnu dijagnostiku i pravodobno liječenje, rehabilitaciju oboljelih i ozlijeđenih;
- 5) informacije koje su stanovništvu ili pojedincu potrebne za odgovorno postupanje i za ostvarivanje prava na zdravlje.

Društvena briga za zdravlje na razini Federacije

Članak 9.

Društvenu brigu za zdravlje na razini Federacije čine mjere kojima se stvaraju uvjeti za provođenje zdravstvene zaštite radi očuvanja i unapređenja zdravlja stanovništva, kao i mjere kojima se usklađuje djelovanje i razvitak sustava zdravstvene zaštite Federacije.

Članak 10.

Mjere zdravstvene zaštite, u smislu članka 9. ovoga zakona, obuhvataju:

- 1) uspostavljanje prioriteta, planiranje, donošenje posebnih programa za provođenje zdravstvene zaštite;
- 2) donošenje zakona i podzakonskih akata iz mjerodavnosti Federacije;
- 3) uređenje i vođenje zdravstvene politike i provođenje reforme kroz strateške planove razvitka;
- 4) stvaranje uvjeta za pristupačnost i ujednačenost korištenja tercijarne zdravstvene zaštite koja je zajednička za sve kantone;
- 5) vođenje zdravstvene politike koja podstiče i razvija zdrave životne navike kod stanovništva;
- 6) osiguranje uvjeta za zdravstveno prosvjećivanje stanovništva;
- 7) osiguranje uvjeta za razvitak integriranog zdravstvenog informacijskog sustava u Federaciji;
- 8) osiguravanje uvjeta za stručno usavršavanje zdravstvenih djelatnika i zdravstvenih suradnika,
- 9) razvoj znanstvenoistraživačke djelatnosti u oblasti zdravstva,
- 10) uspostavu sustava poboljšanja kvalitete i sigurnosti zdravstvene zaštite;
- 11) suradnju s humanitarnim i stručnim organizacijama, savezima, komorama i udrugama na poslovima razvitka zdravstvene zaštite na teritoriju Federacije;
- 12) uspostavu federalnih koordinatora za javnozdravstvene oblasti u okviru suradnje sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom (u daljnjem tekstu: SZO).

Federacija ostvaruje društvenu brigu za zdravlje svojih stanovnika i provođenjem mjera na području zaštite zdravlja od štetnih čimbenika okoliša, mjerama koje stanovništvu osiguravaju zdravstveno ispravne namirnice i vodu za piće, vodu

za rekreaciju i ostale vode, predmete opće uporabe, zaštitu od buke, kvalitetu zraka, kao i mjerama za neškodljivo zbrinjavanje otpadnih tvari, mjerama zaštite zdravlja od štetnog djelovanja opasnih kemikalija, te za zaštitu od izvora jonizirajućih zračenja.

Mjere iz stavka 2. ovoga članka provode se sukladno programu mjera zaštite zdravlja od štetnih čimbenika okoliša koji, na prijedlog Federalnoga zavoda za javno zdravstvo, donosi federalni ministar, uz mišljenje federalnoga ministra mjerodavnoga za zaštitu okoliša.

Federalne koordinate iz stavka 1. točka 12. ovoga članka imenuje federalni ministar.

Uvjeti koje moraju ispunjavati osobe koje se kandidiraju za federalne koordinate iz različitih oblasti zdravstva iz stavka 4. ovoga članka, kao i način njihova rada bliže se uređuju pravilnikom federalnoga ministra.

Članak 11.

Federacija iz federalnoga proračuna osigurava sredstva za:

- 1) programiranje, usklađivanje, provođenje i praćenje izvršenja zdravstvenoga prosvjećivanja i odgoja stanovništva, te unapređenje zdravlja;
- 2) epidemiološko praćenje, sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti koje podliježu obvezatnom prijavljivanju i kroničnih masovnih bolesti, uključujući alkoholizam, pušenje, ovisnost o drogi i druge ovisnosti;
- 3) prevenciju i mjere na suzbijanju i liječenju karantenskih bolesti;
- 4) osiguravanje higijensko-epidemiološkog minimuma u svim uvjetima življenja, osiguravanje i organiziranje obvezatne imunizacije protiv dječjih zaraznih bolesti sukladno godišnjem programu obvezatnih imunizacija stanovništva u Federaciji;
- 5) prevenciju malignih oboljenja i HIV/AIDS-a;
- 6) provođenje mjera zdravstvene ekologije od interesa za Federaciju sukladno programu ekoloških mjera iz članka 10. stavak 3. ovoga zakona;
- 7) preventivnu zdravstvenu zaštitu rizičnih skupina i ostalih stanovnika, sukladno prihvaćenim programima preventivne zdravstvene zaštite;
- 8) praćenje i analizu zdravstvenoga stanja stanovništva na teritoriju Federacije, kao i provođenje predloženih i usvojenih mjera;
- 9) jedinstveni zdravstveno-informacijski sustav koji osigurava jedinstveno provođenje i izvršavanje statističkih istraživanja u oblasti zdravstva koja su od interesa za Federaciju; definiciju arhitekture jedinstvenog zdravstveno-informacijskoga sustava, nomenklature, protokola za razmjenu podataka, definicije podataka, zaštitu podataka; definiranje standarda (terminološki, komunikacijski, standardi za sigurnost) sukladno važećim europskim CEN/TC 251 i svjetskim ISO/TC 215 standardima; definiranje jedinstvenih šiframika, kao i dodjeljivanje jedinstvenog identifikacijskoga broja u zdravstvu kojim bi se omogućila lakša razmjena podataka između institucija u sektoru zdravstva Federacije;
- 10) financiranje vertikalnih programa zdravstvene zaštite od interesa za Federaciju i zdravstvenih usluga iz prioritarnih najsofženijih oblika zdravstvene zaštite određenih specijalističkih djelatnosti, u dijelu koji se odnosi na obveze Federacije, sukladno propisima o zdravstvenome osiguranju (u daljnjem tekstu: federalni fond solidarnosti);
- 11) sprječavanje i otklanjanje zdravstvenih posljedica proizročenih prirodnim nepogodama i drugim nesrećama koje obuhvataju cijeli teritorij Federacije;
- 12) druge poslove i zadaće iz svoje mjerodavnosti određene ovim zakonom i propisima o zdravstvenome osiguranju.

Federacija osigurava sredstva za investicijsko ulaganje i investicijsko održavanje zdravstvenih ustanova od značaja za Federaciju, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti, sukladno mogućnostima Proračuna Federacije.

Odluku o mjerilima za osiguranje elemenata standarda za investicijsko ulaganje i investicijsko održavanje, te informatiza-

ciju zdravstvene djelatnosti iz stavka 2. ovoga članka koja će biti temelj za planiranje potpora iz Proračuna Federacije, jednom godišnje, donosi Vlada Federacije BiH, na usuglašen prijedlog federalnoga ministra i federalnoga ministra financija.

Članak 12.

Društvena briga za zdravlje, pod jednakim uvjetima, na teritoriju Federacije ostvaruje se osiguranjem zdravstvene zaštite stanovništvu Federacije, kao i grupacijama stanovništva koje su izložene povećanom riziku obolijevanja, zdravstvenom zaštitom osoba u svezi sa sprječavanjem, suzbijanjem, ranim otkrivanjem i liječenjem bolesti od većeg socijalno-medicinskog značaja, kao i zdravstvenom zaštitom socijalno ugroženog stanovništva.

Zdravstvena zaštita iz stavka 1. ovoga članka obuhvata:

- 1) hitnu medicinsku pomoć;
- 2) službu prikupljanja krvi;
- 3) liječenje osoba koje boluju od HIV infekcije, tuberkuloze ili drugih zaraznih bolesti koje su utvrđene propisom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, malignih bolesti, hemofilije, inzulo ovisnog dijabetesa, osoba u terminalnoj fazi hronične bubrežne insuficijencije, cistične fibroze, sistavne autoimune bolesti, reumatske groznice, progresivnih neuromišićnih oboljenja, paraplegije, kvadruplegije, cerebralne paralize, epilepsije i multiple skleroze, bolesti ovisnosti, oboljele odnosno ozlijeđene osobe u svezi s pružanjem hitne medicinske pomoći, kao i zdravstvenu zaštitu u svezi s darovanjem i primanjem organa i tkiva;
- 4) liječenje akutnih, kroničnih bolesti u slučajevima i stanjima koja ugrožavaju život;
- 5) usluge vertikalnih programa zdravstvene zaštite od interesa za Federaciju i zdravstvene usluge iz oblasti prioritarnih najstroženijih oblika zdravstvene zaštite iz određenih specijalističkih djelatnosti, na teret sredstava federalnoga fonda solidarnosti sukladno propisima o zdravstvenom osiguranju;
- 6) provođenje obvezatnih imunizacija protiv dječjih zaraznih bolesti sukladno usvojenom programu imunizacija stanovništva protiv zaraznih bolesti;
- 7) preventivnu zdravstvenu zaštitu rizičnih skupina i ostalih stanovnika sukladno prihvaćenim programima preventivne zdravstvene zaštite od interesa za Federaciju odnosno kanton;
- 8) zdravstvenu zaštitu djece od rođenja, kao i djece za vrijeme redovitog školovanja u osnovnim i srednjim školama, odnosno studiranja na visokim školama, te sveučilištima koji su državljani Bosne i Hercegovine, s prebivalištem na teritoriju Federacije, ali najdulje do navršene 26. godine života, koji su zdravstveno osigurani kao članovi obitelji osiguranika ili su izvorni zdravstveni osiguranici sukladno propisima o zdravstvenom osiguranju;
- 9) zdravstvenu zaštitu žena u svezi s planiranjem obitelji, kao i tijekom trudnoće, porođaja i materinstva nakon porođaja, bez obzira na status zdravstvenoga osiguranja žene, sukladno propisima o zdravstvenom osiguranju;
- 10) zdravstvenu zaštitu osoba starijih od 65 godina, ukoliko nisu zdravstveno osigurane po nekoj drugoj osnovi, sukladno propisima o zdravstvenom osiguranju;
- 11) zdravstvenu zaštitu osoba s invaliditetom;
- 12) zdravstvenu zaštitu duševnih bolesnika koji zbog prirode i stanja bolesti mogu ugroziti svoj život i život drugih osoba ili oštetiti materijalna dobra;
- 13) zdravstvenu zaštitu povratnika, raseljenih osoba i izbjeglica, kao i žrtava nasilja u zajednici koji nisu zdravstveno osigurani po nekoj drugoj osnovi, sukladno propisima koji uređuju status povratnika, raseljenih osoba i izbjeglica, kao i žrtava nasilja u zajednici;
- 14) zdravstvenu zaštitu materijalno neosiguranih osoba koje primaju materijalno osiguranje po propisima o socijalnoj skrbi i skrbi branitelja, kao i članova njihovih obitelji koji

nisu zdravstveno osigurani po nekoj drugoj osnovi, sukladno propisima o zdravstvenome osiguranju;

- 15) zdravstvenu zaštitu vjerskih službenika u vjerskim zajednicama;
- 16) zdravstvenu zaštitu osoba romske nacionalnosti koje zbog tradicionalnog načina života nemaju stalno prebivalište, odnosno boravište u Federaciji.

Sredstva potrebna za financiranje zdravstvene zaštite iz stavka 2. ovoga članka ostvaruju se iz: prihoda prikupljenih po osnovi doprinosa za zdravstveno osiguranje, sredstava proračuna kantona sukladno mogućnostima kantonalnog proračuna u kalendarskoj godini, iz sudjelovanja korisnika zdravstvene zaštite u pokriću dijela ili ukupnih troškova zdravstvene zaštite, kao i iz drugih izvora, na način i pod uvjetima određenim zakonom.

Iznimno od stavka 3. ovoga članka, financiranje zdravstvene zaštite predviđene toč. 5, 6, 7. i 16. stavka 2. ovoga članka, u dijelu koji se odnosi na obveze Federacije, financira se iz federalnoga proračuna sukladno propisima o zdravstvenome osiguranju, kao i propisima o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina.

Financiranje zdravstvene zaštite iz točke 15. stavka 2. ovoga članka vrši se sukladno posebnom zakonu o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini.

Opseg, sadržaj i način ostvarivanja zdravstvene zaštite iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje Vlada Federacije BiH odlukom, na prijedlog federalnoga ministra.

Vlada Federacije BiH dužna je obavijestiti Parlament Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlament Federacije BiH), u roku od 15 dana od dana donošenja odluke iz stavka 6. ovoga članka.

Društvena briga za zdravlje na razini kantona i općine

Članak 13.

Društvena briga za zdravlje na razini kantona obuhvata mjere za osiguranje i provođenje zdravstvene zaštite od interesa za građane na području kantona, i to:

- 1) donošenje zakona i podzakonskih akata iz mjerodavnosti kantona;
- 2) uređenje i vođenje zdravstvene politike i provođenje reforme iz oblasti zdravstva od interesa za područje kantona;
- 3) praćenje zdravstvenoga stanja stanovništva i rada zdravstvenih ustanova na području kantona, kao i staranje o provođenju utvrđenih prioriteta u zdravstvenoj zaštiti;
- 4) donošenje strateškoga plana zdravstvene zaštite za područje kantona;
- 5) stvaranje uvjeta za pristupačnost i ujednačenost korištenja primarne i sekundarne zdravstvene zaštite na području kantona;
- 6) uspostava sustava poboljšanja kvalitete i sigurnosti zdravstvene zaštite;
- 7) osiguravanje palijativne njege za neizlječivo bolesne odnosno umiruće u suradnji sa ustanovama iz oblasti socijalne skrbi, karitativnim i drugim udrugama i pojedincima;
- 8) planiranje i ostvarivanje kantonalnog programa za očuvanje i zaštitu zdravlja od zagađenog životnog okoliša što je prouzročeno štetnim i opasnim tvarima u zraku, vodi i zemljištu, odlaganjem otpadnih tvari, opasnih kemikalija, izvorima jonizirajućih i nejonizirajućih zračenja, bukom i vibracijama na svome teritoriju, kao i vršenjem sustavnih ispitivanja životnih namirnica, predmeta opće uporabe, mineralnih voda za piće, vode za piće i drugih voda koje služe za proizvodnju i preradu životnih namirnica i sanitarno-higijenske i rekreativne potrebe, radi utvrđivanja njihove zdravstvene i higijenske ispravnosti i propisane kvalitete od interesa za kanton, sukladno programu mjera koje donosi vlada kantona, na prijedlog kantonalnoga ministra i kantonalnoga ministra mjerodavnoga za zaštitu okoliša;

- 9) provođenje epidemiološke, zdravstveno-statističke, socijalno-medicinske i zdravstveno-ekološke djelatnosti, te unapređenje zdravlja i prevenciju bolesti na području kantona;
- 10) provođenje mjera zaštite stanovništva od zaraznih bolesti iz svoje mjerodavnosti sukladno propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti;
- 11) sprječavanje pojave ovisnosti i liječenje s ciljem suzbijanja težih posljedica po zdravlje ovisnika;
- 12) ostvarivanje prava iz oblasti zdravstvenog osiguranja sukladno propisima o zdravstvenome osiguranju, te praćenje provođenja, zaštita i unapređenje tih prava;
- 13) organizacija i rad mrtvozorničke službe;
- 14) suradnja s humanitarnim i stručnim organizacijama, savezima, komorama i udrugama na poslovima razvitka zdravstvene zaštite na svome području.

Kanton osigurava sredstva za vršenje osnivačkih prava nad zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač, a koji obuhvata investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova - prostora, medicinske i nemedicinske opreme i prijevoznih sredstava, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti, sukladno planu i programu mjera zdravstvene zaštite za područje kantona koji utvrđuje vlada kantona, na prijedlog kantonalnoga ministra.

Odluku o mjerilima za osiguranje elemenata standarda za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje te informatizaciju zdravstvene djelatnosti iz stavka 2. ovoga članka, koja će biti temelj za planiranje potpora iz kantonalnoga proračuna, jednom godišnje donosi vlada kantona, uz usuglašen prijedlog kantonalnoga ministra i kantonalnoga ministra financija.

Kanton osigurava sredstva za ostvarivanje društvene brige za zdravlje iz stavka 1. ovoga članka u proračunu kantona sukladno zakonu.

Kanton može donijeti posebne programe zdravstvene zaštite za pojedine kategorije stanovništva, odnosno vrste bolesti koje su specifične za kanton, a za koje nije donijet poseban program zdravstvene zaštite na federalnoj razini, sukladno svojim mogućnostima, te utvrditi cijene tih pojedinačnih usluga, odnosno programa.

Članak 14.

Društvena briga za zdravlje na razini općine obuhvata ocjenjivanje rada zdravstvenih ustanova i kvalitete zdravstvenih usluga, kao i osiguranje financijskih sredstava za unapređenje njihova rada i kvalitete zdravstvenih usluga sukladno potrebama stanovništva i mogućnostima jedinice lokalne samouprave, sukladno posebnom Zakonu o načelima lokalne samouprave u Federaciji.

Društvena briga iz stavka 1. ovoga članka ostvaruje se kroz osnivanje zdravstvenoga vijeća na razini općine koje planira i evaluira provođenje zdravstvene zaštite na području jedinice lokalne samouprave, daje mišljenje na planove i programe zdravstvene zaštite za područje lokalne samouprave, predlaže mjere za poboljšanje dostupnosti i kvalitete zdravstvene zaštite, prati povrede prava pacijenata i poduzima mjere za unapređenje tih prava na svome području, te obavlja i druge poslove i zadaće sukladno propisima o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata.

Broj članova zdravstvenoga vijeća određuje se statutom općine.

U radu vijeća iz stavka 2. ovoga članka sudjeluju, u pravilu, predstavnici jedinice lokalne samouprave, pacijenata, mladih, komora iz oblasti zdravstva, stručnih udruga, udruga za zaštitu prava pacijenata, sindikata, zdravstvenih ustanova odnosno privatnih praksi, crvenoga križa s područja jedinice lokalne samouprave.

Društvena briga za zdravlje na razini poslodavca

Članak 15.

Mjere specifične zdravstvene zaštite koje mora osigurati poslodavac s ciljem stvaranja uvjeta za zaštitu zdravlja

uposlenika na radnome mjestu i poticanja zdravstveno odgovornog ponašanja usmjerene su na provođenje:

- 1) mjera za sprječavanje i otkrivanje profesionalnih bolesti, sprječavanje ozljeda na radu i pružanje odgovarajuće prve pomoći;
- 2) mjera za zaštitu zdravlja uposlenika koji su na radnome mjestu izloženi posebnim opasnostima za zdravlje;
- 3) mjera zdravstvene zaštite propisanih posebnim propisima.

Radi provođenja mjera iz stavka 1. ovoga članka, poslodavac organizira i osigurava iz svojih sredstava zdravstvenu zaštitu uposlenika koja obuhvata najmanje:

- 1) liječničke preglede radi utvrđivanja sposobnosti za rad po nalogu poslodavca;
- 2) provođenje mjera za sprječavanje i rano otkrivanje profesionalnih bolesti, bolesti u svezi s radom i sprječavanje ozljeda na radu;
- 3) preventivne preglede uposlenika (prethodne, periodične, kontrolne i ciljane preglede) u ovisnosti o spolu, uzrastu i uvjetima rada, kao i pojavu profesionalnih bolesti, ozljeda na radu i kroničnih bolesti;
- 4) sanitarne preglede radi zaštite uposlenika i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti sukladno propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obvezatne zdravstvene preglede, sukladno zakonu;
- 5) upoznavanje uposlenika sa zdravstvenim mjerama zaštite na radu i njihovo obrazovanje u svezi sa specifičnim uvjetima, kao i na korištenje osobnih i kolektivnih zaštitnih sredstava;
- 6) osiguranje sanitarno-tehničkih i higijenskih uvjeta u objektima pod sanitarnim nadzorom i drugim objektima u kojima se obavlja djelatnost od javnog interesa sukladno propisu o sanitarnom nadzoru, kao i osiguranje i provođenje općih mjera za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti sukladno propisu o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti;
- 7) druge preventivne mjere (neobvezatna cijepljenja, neobvezatni sistematski pregledi), sukladno općem aktu poslodavca;
- 8) praćenje uvjeta rada i sigurnosti na radu, kao i procjene profesionalnih rizika radi unapređivanja uvjeta rada i ergonomske mjere, prilagodavanjem rada psihofiziološkim sposobnostima uposlenika;
- 9) praćenje obolijevanja, ozljeđivanja, odsutnosti s posla i smrtnosti, posebice od profesionalnih bolesti, bolesti u svezi s radom, ozljeda na radu i drugih zdravstvenih oštećenja koja utječu na privremenu ili trajnu izmjenu radne sposobnosti;
- 10) sudjelovanje u organizaciji režima rada i odmora uposlenika, kao i u procjeni nove opreme i novih tehnologija sa zdravstvenog i ergonomskeg stanovišta;
- 11) provođenje mjera za unapređivanje zdravlja djelatnika izloženih zdravstvenim rizicima u tijeku procesa rada, uključujući i ocjenjivanje i upućivanje djelatnika uposlenika na posebno teškim i rizičnim poslovima na zdravstveno-preventivne aktivnosti i odmor;
- 12) ukazivanje prve pomoći u slučaju ozljeda na radnome mjestu.

Društvena briga za zdravlje na razini pojedinca

Članak 16.

Pojedinac je dužan u granicama svojih znanja i mogućnosti uključiti se u društvenu brigu za zdravlje, kao i ozlijeđenom ili bolesnom u hitnom slučaju pružiti prvu pomoć i omogućiti mu dostupnost do najbliže zdravstvene ustanove.

Pojedinac je dužan čuvati sopstveno zdravlje, zdravlje drugih ljudi, kao i životnu i radnu okolinu.

Pojedinac je dužan sudjelovati u svim preventivno-zdravstvenim djelatnostima koje se provode u mjestima življenja i rada, a usmjerene su na unapređivanje i čuvanje zdravlja i sprječavanje bolesti.

Pojedinac je dužan podvrgnuti se posebnim i ostalim mjerama za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti utvrđenih propisom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.

Društvena briga za javno zdravlje

Članak 17.

Pod javnim zdravljem, u smislu ovoga zakona, podrazumijeva se ostvarivanje javnoga interesa stvaranjem uvjeta za očuvanje zdravlja stanovništva putem organiziranih sveobuhvatnih aktivnosti društva usmjerenih na očuvanje fizičkog i mentalnog zdravlja, odnosno očuvanje životnog okoliša, kao i sprječavanje pojave čimbenika rizika za nastanak bolesti i ozljeda, koji se ostvaruju primjenom zdravstvenih tehnologija i mjerama namijenjenim za promociju zdravlja, prevenciju bolesti i poboljšanje kvalitete života.

Temeljne javnozdravstvene funkcije, u smislu ovoga zakona, su:

- 1) praćenje, evaluacija i analiza zdravstvenoga stanja stanovništva;
- 2) javnozdravstveni nadzor, istraživanje i kontrola rizika i prijetnji po javno zdravlje;
- 3) promocija zdravlja;
- 4) povećanje angažmana stanovništva i zajednice o brizi za zdravlje;
- 5) razvitak politika za zdravlje i institucionalnih kapaciteta za planiranje i upravljanje u javnome zdravlju;
- 6) jačanje institucionalnih kapaciteta za regulativu i primjenu javnoga zdravlja;
- 7) jačanje institucionalnih kapaciteta za planiranje i upravljanje u javnome zdravlju;
- 8) evaluacija i promocija jednake dostupnosti prijeko potrebnoj i temeljnoj zdravstvenoj zaštiti;
- 9) razvitak i obuka ljudskih resursa u javnome zdravlju;
- 10) praćenje i potpora unapređenju kvalitete zdravstvenih usluga na individualnoj i populacijskoj razini;
- 11) istraživanje u javnome zdravlju;
- 12) smanjivanje učinaka izvanrednih situacija i nesreća na zdravlje stanovništva.

Javnozdravstvene funkcije iz stavka 2. ovoga članka ostvaruju se na svim razinama vlasti, kao i na svim razinama zdravstvene zaštite.

III. NAČELA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Načelo pristupačnosti zdravstvene zaštite

Članak 18.

Načelo pristupačnosti zdravstvene zaštite ostvaruje se osiguranjem odgovarajuće zdravstvene zaštite građanima Federacije, koja je fizički, geografski i ekonomski dostupna, posebice zdravstvene zaštite na primarnoj razini zdravstvene zaštite.

Načelo pravičnosti zdravstvene zaštite

Članak 19.

Načelo pravičnosti zdravstvene zaštite ostvaruje se zabranom diskriminacije prilikom pružanja zdravstvene zaštite po osnovi rase, spola, starosti, nacionalne pripadnosti, socijalnoga podrijetla, vjeroispovijesti, političkog ili drugog ubjedenja, seksualne orijentacije, imovnoga stanja, kulture, jezika, vrste bolesti, psihičkoga ili tjelesnoga invaliditeta.

Načelo solidarnosti u zdravstvenoj zaštiti

Članak 20.

Načelo solidarnosti u zdravstvenoj zaštiti ostvaruje se organizacijom sustava zdravstvenoga osiguranja u kojem su svi građani obuhvaćeni zdravstvenom zaštitom i u kojem se bogati solidariziraju sa siromašnim, mladi sa starim, zdravi s bolesnim i pojedinci s obiteljima.

Načelo sveobuhvatnosti zdravstvene zaštite

Članak 21.

Načelo sveobuhvatnosti zdravstvene zaštite ostvaruje se uključivanjem svih građana Federacije u sustav zdravstvene zaštite, uz primjenu objedinjenih mjera i postupaka zdravstvene

zaštite koje obuhvataju promociju zdravlja, prevenciju bolesti na svim razinama, ranu dijagnozu, liječenje i rehabilitaciju.

Načelo kontinuiranosti zdravstvene zaštite

Članak 22.

Načelo kontinuiranosti zdravstvene zaštite ostvaruje se ukupnom organizacijom sustava zdravstvene zaštite koja mora biti funkcionalno povezana i uskladena po razinama, od primarne preko sekundarne do tercijarne razine zdravstvene zaštite i koja pruža neprekidnu zdravstvenu zaštitu građanima Federacije u svakoj životnoj dobi.

Načelo specijaliziranog pristupa

Članak 23.

Načelo specijaliziranog pristupa osigurava se organiziranjem i razvijanjem posebnih specijaliziranih kliničkih, javnozdravstvenih dostignuća i znanja, te njihovom primjenom u praksi.

Načelo stalnog unapređenja kvalitete zdravstvene zaštite

Članak 24.

Načelo stalnoga unapređenja kvalitete zdravstvene zaštite ostvaruje se mjerama i aktivnostima kojima se sukladno suvremenim dostignućima medicinske znanosti i prakse povećavaju mogućnosti povoljnog ishoda i smanjivanje rizika i drugih neželjenih posljedica po zdravlje i zdravstveno stanje pojedinca i zajednice u cjelini.

Načelo učinkovitosti zdravstvene zaštite

Članak 25.

Načelo učinkovitosti zdravstvene zaštite ostvaruje se postizanjem najboljih mogućih rezultata u odnosu na raspoložive resurse u zdravstvu, odnosno postizanjem najviše razine zdravstvene zaštite, uz racionalno korištenje raspoloživih resursa.

IV. LJUDSKA PRAVA I VRIJEDNOSTI U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI I PRAVA PACIJENATA

Ljudska prava i vrijednosti u zdravstvenoj zaštiti

Članak 26.

Svaki građanin ima pravo zdravstvenu zaštitu ostvariti uz poštivanje najvišeg mogućeg standarda ljudskih prava i vrijednosti, odnosno ima pravo na fizički i psihički integritet i na sigurnost njegove osobnosti, kao i na uvažavanje njegovih moralnih, kulturnih, religijskih i filozofskih ubjedenja.

Svako dijete od rođenja do navršanih 18 godina života ima pravo na najviši mogući standard zdravlja i zdravstvene zaštite.

Strani državljanin ili osoba bez državljanstva ima pravo na zdravstvenu zaštitu sukladno odredbama ovoga zakona, međunarodnih sporazuma i drugih propisa koji reguliraju ovu oblast.

Članak 27.

Pacijentom, u smislu ovoga zakona, kao i propisa o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata, smatra se svaka osoba, bolesna ili zdrava, osigurana ili neosigurana osoba, koja zatraži ili kojoj se pruža određena mjera ili zdravstvena usluga u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja, sprječavanja bolesti, liječenja ili zdravstvene njege i rehabilitacije.

Svakom pacijentu iz stavka 1. ovoga članka jamče se prava na:

- dostupnost zdravstvene zaštite, uključujući i pravo na hitnu medicinsku pomoć,
- informacije,
- obaviještenost i sudjelovanje u postupku liječenja,
- slobodan izbor,
- samoodlučivanje i pristanak, uključujući i zaštitu prava pacijenta koji nije sposoban dati pristanak,
- povjerljivost informacija i privatnost,
- tajnost podataka,
- osobno dostojanstvo,
- sprječavanje i olakšavanje patnji i boli,
- poštivanje pacijentovog vremena,
- uvid u medicinsku dokumentaciju,

- samovoljno napuštanje zdravstvene ustanove,
- pacijenta nad kojim se vrši medicinsko istraživanje
- preventivne mjere i informiranje o očuvanju zdravlja,
- prigovor,
- naknadu štete,
- prehranu sukladno svjetonazoru,
- održavanje osobnih kontakata,
- obavljanje vjerskih obreda.

Prava iz stavka 2. ovoga članka pacijent ostvaruje na temelju suvremene medicinske doktrine, stručnih standarda i normi, te sukladno mogućnostima zdravstvenog sustava u Federaciji i uz uvjet da prethodno ispunjava svoje obveze i odgovornosti utvrđene ovim zakonom, kao i propisima o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenta.

Članak 28.

Pacijent je obavezan pri ostvarivanju zdravstvene zaštite u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi ispunjavati obveze i odgovornosti predviđene propisima o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata.

Članak 29.

Prava, obveze i odgovornosti pacijenata, kao i zaštita prava pacijenta, bliže se uređuju propisom o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata.

V. OBVEZATNO UPUĆIVANJE U PSIHIJATRIJSKU USTANOVU

Članak 30.

Osobe oboljele od duševne bolesti koja predstavlja opasnost po njihov život, život građana i imovinu, u hitnim će slučajevima biti smještene na privremeno bolničko liječenje u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu.

Način i postupak, kao i organizacija i uvjeti liječenja osoba oboljelih od duševnih bolesti, provodi se sukladno odredbama propisa o zaštiti osoba s duševnim smetnjama.

VI. ZDRAVSTVENA DJELATNOST

Članak 31.

Zdravstvena djelatnost predstavlja organizirano pružanje zdravstvene zaštite kroz rad zdravstvenih djelatnika i zdravstvenih suradnika u okviru zdravstvenih ustanova odnosno privatne prakse sukladno stručno-medicinskoj doktrini i uz uporabu zdravstvene tehnologije, a pod uvjetima i na način propisan ovim zakonom i propisima donijetim na temelju ovoga zakona.

Zdravstvena se djelatnost provodi kao primarna, specijalističko-konzultativna i bolnička zdravstvena djelatnost i djelatnost javnoga zdravstva.

Zdravstvena djelatnost je djelatnost od posebnog interesa za Federaciju.

Vrsta i sadržaj zdravstvene djelatnosti iz stavka 2. ovoga članka bliže se određuje pravilnikom federalnoga ministra.

Razine zdravstvene djelatnosti

Članak 32.

Zdravstvena se djelatnost obavlja na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene zaštite, te na razini federalnih i kantonalnih zdravstvenih zavoda.

Poseban oblik zaštite zdravlja stanovništva ostvaruje se organizacijom javnoga zdravstva.

Zdravstvenu djelatnost obuhvata i komplementarno obavljanje alternativne medicine od zdravstvenih djelatnika na način i pod uvjetima propisanim ovim zakonom.

Članak 33.

Zdravstvena zaštita na primarnoj razini obuhvata:

- djelatnost obiteljske medicine,
- djelatnost zdravstvene zaštite djece,
- djelatnost polivalentnih patronažnih sestara u zajednici,
- higijensko-epidemiološku zaštitu,
- hitnu medicinsku pomoć,
- zaštitu reproduktivnog zdravlja žena,

- zdravstvenu zaštitu kod nespecifičnih i specifičnih plućnih oboljenja,
- fizikalnu i mentalnu rehabilitaciju u zajednici,
- specifičnu zdravstvenu zaštitu djelatnika, kao dio medicine rada, ako je ugovorena s poslodavcem,
- zubozdravstvenu zaštitu,
- laboratorijsku i radiološku dijagnostiku primarne razine,
- ljekarničku djelatnost.

Zdravstvena zaštita na primarnoj razini, pored navedenog, obuhvata:

- praćenje zdravstvenoga stanja stanovnika i provođenje mjera za zaštitu i unapređenje zdravlja stanovnika,
- prevenciju, liječenje i rehabilitaciju bolesti i ozljeda,
- otkrivanje i suzbijanje čimbenika rizika masovnih nezaraznih bolesti,
- specifičnu preventivnu zdravstvenu zaštitu mladih, naročito u osnovnim i srednjim školama, te visokim školama na svome području,
- imunizaciju protiv zaraznih bolesti,
- liječenje i rehabilitaciju u kući,
- palijativnu njegu.

U cilju osiguranja potrebne dostupnosti zdravstvene zaštite, primarna se zdravstvena zaštita organizira tako da je korisnicima dostupna u općini njihovog prebivališta.

U cilju osiguranja dostupnosti zdravstvene zaštite specifičnih populacija, u primarnoj se zdravstvenoj zaštiti razvija i unapređuje prijateljski pristup prema mladima sukladno propisima o mladima.

Na primarnoj razini zdravstvene zaštite može se organizirati i provoditi nastavna i znanstvenoistraživačka djelatnost.

Nastava iz oblasti obiteljske medicine može se organizirati i provoditi u centrima za edukaciju iz obiteljske medicine koji su nastavna baza fakulteta zdravstvenog usmjerenja.

Planovi i programi nastave iz st. 5. i 6. ovoga članka podliježu suglasnosti federalnoga ministra.

Članak 34.

Zdravstvena djelatnost na primarnoj razini zdravstvene zaštite provodi se i organizira u timskom radu u kojem sudjeluje najmanje zdravstveni djelatnik visoke stručne spreme: doktor medicine, doktor stomatologije i magistar farmacije i medicinska sestra-tehničar.

Poslove u zdravstvenoj djelatnosti na primarnoj razini zdravstvene zaštite obavljaju doktori medicine, obiteljski liječnici, medicinska sestra-tehničar svih stupnjeva stručne spreme i svih profila, specijalisti obiteljske medicine, medicine rada, školske medicine, urgentne medicine, pneumofiziologije, biokemije, specijalisti epidemiologije ili higijene, doktori stomatologije, magistri farmacije, diplomirani inženjeri medicinske biokemije i diplomirani inženjeri medicinsko-laboratorijske dijagnostike sa svojim suradnicima.

U zdravstvenoj djelatnosti na primarnoj razini zdravstvene zaštite poslove zdravstvene zaštite u svezi s radiološkom dijagnostikom, fizioterapijom, zaštitom materinstva, kao i higijensko-epidemiološkim službama, pored liječnika odgovarajuće specijalnosti, obavljaju diplomirani inženjeri medicinske radiologije, diplomirani fizioterapeuti, diplomirana babica i diplomirani sanitarni inženjeri.

U zdravstvenoj djelatnosti na primarnoj razini zdravstvene zaštite poslove zdravstvene zaštite djece obavlja specijalist pedijatrije, poslove zdravstvene zaštite žena u svezi s trudnoćom, porođajem, materinstvom, planiranjem obitelji, ranim otkrivanjem malignih bolesti i liječenjem spolno prenosivih i drugih bolesti obavlja specijalist ginekologije, s diplomiranom bobicom, a poslove zaštite mentalnog zdravlja obavlja specijalist psihijatrije, te zdravstveni suradnici visoke stručne spreme.

U provođenju pojedinačnih mjera zdravstvene zaštite u zdravstvenoj djelatnosti na primarnoj razini zdravstvene zaštite, a posebice u zdravstvenoj zaštiti djelatnika, djece predškolskog i školskog uzrasta, te zaštiti mentalnog zdravlja sudjeluje i psiholog, socijalni djelatnik, logoped, surdiolog i

edukator-rehabilitator, odnosno drugi stručnjaci za pojedina specifična pitanja te zaštite.

Zdravstveni djelatnici u zdravstvenoj djelatnosti na primarnoj razini zdravstvene zaštite u timskom radu surađuju sa zdravstvenim djelatnicima drugih specijalnosti na sekundarnoj razini zdravstvene zaštite.

Članak 35.

Djelatnost medicine rada ostvaruje se kroz specifičnu zdravstvenu zaštitu uposlenika, kao dio primarne zdravstvene zaštite i obuhvata preventivne poslove u svezi sa stvaranjem i održavanjem sigurne zdrave radne okoline, koja omogućava optimalno fizičko i mentalno zdravlje na radu i prilagođavanje uvjeta rada sposobnostima uposlenika.

Federalni ministar, uz suglasnost federalnoga ministra rada i socijalne politike, pravilnikom će regulirati vrstu i opseg liječničkih pregleda radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti djelatnika.

Članak 36.

Specifična zdravstvena zaštita djelatnika obuhvata poduzimanje mjera iz članka 15. ovoga zakona, osim mjera predviđenih u stavku 2. toč. 4. i 6. istoga članka ovoga zakona.

Postupak i način ostvarivanja specifične zdravstvene zaštite djelatnika, kao i način i uvjeti utvrđivanja i prijavljivanja profesionalnih bolesti i ozljeda na radu iz stavka 1. ovoga članka bliže će pravilnikom utvrditi federalni ministar.

Članak 37.

Specifična zdravstvena zaštita uposlenika ostvaruje se na temelju ugovora između poslodavca i zdravstvene ustanove koja u svome sastavu ima djelatnost medicine rada, ili ugovorom sa specijalistom medicine rada u privatnoj praksi.

Za potrebe praćenja, proučavanja i unapređenja djelatnosti specifične zdravstvene zaštite može se osnovati zavod za medicinu rada kantona, odnosno zdravstvena ustanova za specifičnu zdravstvenu zaštitu djelatnika.

Troškove specifične zdravstvene zaštite snosi poslodavac.

Članak 38.

Zdravstvena djelatnost na sekundarnoj razini zdravstvene zaštite obuhvaća specijalističko-konzultativnu i bolničku zdravstvenu djelatnost.

Na sekundarnoj razini zdravstvene zaštite može se organizirati i provoditi nastavna i znanstvenoistraživačka djelatnost.

Planovi i programi nastave iz stavka 2. ovoga članka podliježu suglasnosti federalnoga ministra.

Članak 39.

Specijalističko-konzultativna zdravstvena djelatnost na sekundarnoj razini zdravstvene zaštite predstavlja dio zdravstvene djelatnosti koja, kroz pružanje izvanbolničkih usluga, osigurava potporu primarnoj i bolničkoj zdravstvenoj djelatnosti, a s ciljem povećanja stupnja rješavanja zdravstvenih problema pacijenata i racionalnijeg korištenja resursa u zdravstvu.

Specijalističko-konzultativnu djelatnost iz stavka 1. ovoga članka osigurava bolnica.

S ciljem osiguranja potrebne dostupnosti zdravstvene zaštite, specijalističko-konzultativna djelatnost iz opće interne medicine, opće kirurgije, neurologije, otorinolaringologije, oftalmologije, ortopedije, dermatologije i radiološke dijagnostike primarne razine organizira se tako da je korisnicima dostupna u općini njihova prebivališta sukladno propisu kojim se utvrđuje osnovni paket zdravstvenih prava (u daljnjem tekstu: osnovni paket zdravstvenih prava).

Ukoliko nisu osigurane službe u zajednici iz članka 84. stavak 3. ovoga zakona, djelatnost službi u zajednici osigurava se kroz rad specijalističko-konzultativne djelatnosti, tako da je korisnicima dostupna u općini njihova prebivališta.

Dostupnost ostalih specijalističko-konzultativnih djelatnosti osigurava se u prostoru bolničkih zdravstvenih ustanova sukladno osnovnom paketu zdravstvenih prava.

Članak 40.

Bolnička zdravstvena djelatnost obuhvata dijagnosticiranje, liječenje i medicinsku rehabilitaciju, zdravstvenu njegu, boravak i prehranu pacijenata u bolnicama.

Članak 41.

Zdravstvena djelatnost na tercijarnoj razini obuhvata i pružanje najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz specijalističko-konzultativnih i bolničkih zdravstvenih djelatnosti, znanstvenoistraživački rad, te izvođenje nastave na temelju ugovora za potrebe fakulteta zdravstvenog usmjerenja.

Planovi i programi nastave iz stavka 1. ovoga članka podliježu suglasnosti federalnoga ministra.

Članak 42.

Zdravstvenu djelatnost na tercijarnoj razini provode zdravstvene ustanove koje ispunjavaju uvjete u pogledu prostora, opreme i kadra, kao i primijenjenih tehnologija za obavljanje najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz specijalističko-konzultativnih i bolničkih zdravstvenih djelatnosti, a koje utvrdi federalni ministar posebnim pravilnikom.

Članak 43.

Djelatnost federalnih zdravstvenih zavoda podrazumijeva obavljanje stručnih i znanstvenoistraživačkih zdravstvenih funkcija iz okvira prava i dužnosti Federacije u oblasti javnozdravstvene djelatnosti i transfuzijske medicine.

Djelatnost kantonalnih zdravstvenih zavoda podrazumijeva obavljanje stručnih i znanstvenoistraživačkih zdravstvenih funkcija iz okvira prava i dužnosti kantona u oblasti javnozdravstvene djelatnosti, medicine rada, bolesti ovisnosti i sportske medicine.

Kantonalnim propisima iz oblasti zdravstva bit će regulirano osnivanje i rad kantonalnih i drugih zavoda, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Članak 44.

Ljekarnička djelatnost dio je zdravstvene djelatnosti koja se obavlja na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene zaštite i koja osigurava opskrbu stanovništva, zdravstvenih ustanova i privatnih praksi lijekovima i medicinskim sredstvima sukladno propisu kojim se uređuje ljekarnička djelatnost.

Članak 45.

Djelatnost javnoga zdravstva obuhvata djelatnost socijalne medicine i organizacije s ekonomikom zdravstva, epidemiologije, higijene i zdravstvene ekologije, sanitarne mikrobiologije i sanitarne kemije.

Djelatnost javnoga zdravstva institucionalno se obavlja kroz organizaciju higijensko-epidemioloških službi i zavoda za javno zdravstvo u Federaciji.

Obavljanje javnozdravstvene djelatnosti bit će regulirano posebnim propisima, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Članak 46.

Alternativna medicina, u smislu ovoga zakona, obuhvata one provjerene stručno nesporene komplementarne i alternativne metode i postupke dijagnostike, liječenja i rehabilitacije (u daljnjem tekstu: alternativna medicina), koji blagotvorno utječu ili koji bi mogli blagotvorno utjecati na čovjekovo zdravlje ili njegovo zdravstveno stanje i koji sukladno važećoj medicinskoj doktrini nisu obuhvaćeni zdravstvenim uslugama.

Metode i postupci alternativne medicine iz stavka 1. ovoga članka u zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi mogu se uvoditi samo uz suglasnost mjerodavnoga kantonalnog ministarstva zdravstva (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo) i mjerodavne komore.

Metode i postupci alternativne medicine ne mogu se provoditi na teret sredstava obvezatnoga zdravstvenog osiguranja.

Članak 47.

Dozvoljene su samo one metode i postupci alternativne medicine koji:

- 1) ne štete zdravlju;

- 2) korisnika - pacijenta ne odvrćaju od uporabe za njega korisnih zdravstvenih usluga;
- 3) se izvode sukladno priznatim standardima alternativne medicine.

Metode i postupke alternativne medicine mogu obavljati isključivo zdravstveni djelatnici koji imaju dozvolu za obavljanje metoda i postupaka alternativne medicine koju izdaje mjerodavno kantonalno ministarstvo.

Bliže uvjete, način i postupak obavljanja metoda i postupaka alternativne medicine u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi utvrđuje pravilnikom federalni ministar.

Mjerodavno kantonalno ministarstvo vrši nadzor nad obavljanjem metoda i postupaka alternativne medicine u zdravstvenim ustanovama, odnosno privatnoj praksi, sukladno ovom zakonu.

Na zdravstvene djelatnike koji obavljaju metode i postupke alternativne medicine primjenjuju se odredbe ovoga zakona o izdavanju, obnavljanju i oduzimanju odobrenja za samostalan rad (u daljnjem tekstu: licencija).

Članak 48.

Za svoj rad zdravstveni djelatnici koji obavljaju metode i postupke alternativne medicine preuzimaju stručnu, etičku, kaznenu i materijalnu odgovornost.

VII. SADRŽAJ I ORGANIZACIJSKI OBLICI ZDRAVSTVENE DJELATNOSTI

Uvjeti i način obavljanja zdravstvene djelatnosti

Članak 49.

Zdravstvenu djelatnost obavljaju zdravstvene ustanove i privatne prakse pod uvjetima i na način propisan ovim zakonom, propisima o zdravstvenom osiguranju i propisima o ustanovama.

Članak 50.

Zdravstvena djelatnost mora biti organizirana tako da je stanovništvu uvijek osigurana i dostupna hitna medicinska pomoć, uključujući i hitni medicinski prijevoz.

Članak 51.

Javnozdravstvene djelatnosti socijalne medicine, epidemiologije i higijene koje su od interesa za Federaciju odnosno kanton, hitna medicinska pomoć; djelatnost heterologne transplantacije organa i tkiva i autologne transplantacije koštane srži; prikupljanje, testiranje, prerada i distribucija krvi i krvnih sastojaka, vještačka oplodnja, ako nije u pitanju darivanje sjemena od supruga; patologija izuzev patohistološke djelatnosti; sudska medicina i mrtvozornička djelatnost ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti.

Opseg i vrsta javnozdravstvene djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka, a koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, bliže će biti određeni pravilnikom federalnoga ministra.

Članak 52.

Zavod zdravstvenoga osiguranja Federacije odnosno kantona provodi postupak dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga, odnosno postupak dodjele ugovora za provođenje programa zdravstvene zaštite, sukladno ovom zakonu, Zakonu o zdravstvenom osiguranju, te propisima donijetim na temelju ovih zakona, jedinstvenoj metodologiji, propisu o sustavu poboljšanja kvalitete, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, kao i propisima o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine.

Jedinstvenu metodologiju kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između mjerodavnoga zavoda zdravstvenoga osiguranja i zdravstvene ustanove odnosno privatnog zdravstvenog djelatnika iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, po prethodno pribavljenom mišljenju zavoda zdravstvenoga osiguranja kantona, kao i uz prethodnu suglasnost federalnoga ministra sukladno osnovnom paketu zdravstvenih prava.

Odluku o izboru najuspješnijeg ponuđača donosi zavod zdravstvenoga osiguranja iz stavka 1. ovoga članka i zaključuje ugovor sa zdravstvenim ustanovama odnosno privatnim zdravstvenim djelatnikom.

Osnivanje i organiziranje zdravstvenih ustanova

Članak 53.

Zdravstvenu djelatnost obavljaju zdravstvene ustanove koje osniva Federacija, kanton odnosno općina, te domaće i strane fizičke ili pravne osobe u svim oblicima vlasništva.

Federacija je osnivač federalnih zavoda iz članka 43. stavak 1. ovoga zakona.

Jedan ili više kantona i Federacija, zajedno, mogu biti osnivači: sveučilišno-kliničke bolnice i zavoda.

Kanton može biti osnivač: bolnice, lječilišta, zavoda za javno zdravstvo kantona, zavoda za medicinu rada kantona, zavoda za bolesti ovisnosti kantona, zavoda kao specijalizirane zdravstvene ustanove, doma zdravlja, ljekarne, ustanove za hitnu medicinsku pomoć i ustanove za zdravstvenu njegu u kući.

Općina može biti osnivač doma zdravlja, ustanove za zdravstvenu njegu u kući i ljekarne.

Domaće i strane fizičke, odnosno pravne osobe mogu biti osnivači: poliklinike, opće bolnice, specijalne bolnice, lječilišta, ljekarne, ustanove za zdravstvenu njegu u kući, ustanove za palijativnu njegu, centra za dijalizu i zavoda kao specijalizirane zdravstvene ustanove u svim oblicima vlasništva.

Kantonalnim propisima može se bliže odrediti osnivanje zdravstvenih ustanova na primarnoj razini zdravstvene zaštite.

Članak 54.

Osnivač zdravstvenih ustanova u vlasništvu Federacije je Parlament Federacije BiH.

Osnivač zdravstvenih ustanova u vlasništvu kantona je zakonodavno tijelo kantona.

Osnivač zdravstvenih ustanova u vlasništvu općine je općinsko vijeće.

Članak 55.

Zdravstvena ustanova može obavljati zdravstvenu djelatnost, ako ispunjava uvjete propisane ovim zakonom, i to:

- 1) ako ima uposlene zdravstvene djelatnike odgovarajućeg stupnja stručne spreme, s položenim stručnim ispitom, licencijom izdatom od mjerodavne komore, a za obavljanje određenih poslova i s odgovarajućom specijalizacijom ili znanstvenim, odnosno nastavnim zvanjem;
- 2) ako ima dijagnostičku, terapijsku i drugu opremu za sigurno i suvremeno pružanje zdravstvene zaštite za djelatnost za koju je osnovana;
- 3) ako ima odgovarajuće prostorije za prijem oboljelih, odnosno zdravih osoba, za obavljanje dijagnostičkih i terapijskih postupaka liječenja i smještaj pacijenata, kao i za čuvanje lijekova i medicinskih sredstava;
- 4) ako ima odgovarajuće vrste i količine lijekova i medicinskih sredstava koje su potrebne za obavljanje određene zdravstvene djelatnosti za koju se zdravstvena ustanova osniva;
- 5) uspostavljen sustav sigurnosnih standarda u zdravstvenim ustanovama;
- 6) uspostavljen sustav upravljanja medicinskim otpadom sukladno važećim standardima, kao i posebnim propisima koji reguliraju ovu oblast.

Dvije ili više zdravstvenih ustanova mogu organizirati zajedničke medicinske službe za laboratorijsku, rendgen i drugu dijagnostiku, kao i zajedničke nemedicinske službe za pravne, ekonomsko-financijske, tehničke i druge poslove ili ugovoriti obavljanje ovih poslova s pravnom ili fizičkom osobom koja ispunjava uvjete predviđene zakonom za obavljanje navedenih djelatnosti i ima odobrenje mjerodavnog tijela.

AKAZ je dužan definirati sustav sigurnosnih standarda u zdravstvenim ustanovama iz točke 5) stavka 1. ovoga članka, te obavljati kontinuirano praćenje i procjenu sigurnosnih standarda

u zdravstvenim ustanovama, što uključuje i izdavanje certifikata o zadovoljenju standarda sigurnosti.

Bliži uvjeti u pogledu prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti zdravstvenih ustanova iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se pravilnikom federalnoga ministra.

Zdravstvena ustanova koja koristi izvore jonizirajućih zračenja mora pored uvjeta iz st. 1. i 3. ovoga članka ispunjavati i druge uvjete utvrđene propisom kojim se uređuje zaštita od radijacijske i nuklearne sigurnosti, kao i podzakonskim aktima donijetim na temelju tog propisa, te imati odobrenje mjerodavne državne agencije za radijacijsku i nuklearnu sigurnost.

Članak 56.

Prilikom osnivanja zdravstvene ustanove obveza je osnivača zdravstvene ustanove da priloži mišljenje o opravdanosti osnivanja zdravstvene ustanove.

Mišljenje o opravdanosti osnivanja zdravstvene ustanove u djelatnosti primarne zdravstvene djelatnosti, specijalističko-konzultativne zdravstvene djelatnosti, odnosno u djelatnosti bolničke zdravstvene djelatnosti daje zavod za javno zdravstvo kantona odnosno Federacije i mjerodavna komora.

Zavod za javno zdravstvo mišljenje iz stavka 2. ovoga članka daje na temelju stručnih načela o organizaciji i ekonomici zdravstva, dok mjerodavna komora mišljenje daje s aspekta zaštite i očuvanja profesije koju zastupa.

U slučaju da se ustanova osniva za djelatnosti koje su iz domena više komora, potrebno je pribaviti mišljenje svih mjerodavnih komora.

Članak 57.

Zdravstvena ustanova može obavljati zdravstvenu djelatnost ako mjerodavno ministarstvo zdravstva rješenjem utvrdi da su ispunjeni uvjeti propisani zakonom za obavljanje zdravstvene djelatnosti.

Ispunjenost uvjeta za zdravstvene ustanove iz članka 53. st. 2. i 3. ovoga zakona utvrđuje rješenjem federalni ministar.

Ispunjenost uvjeta za zdravstvene ustanove iz članka 53. st. 4, 5. i 6. ovoga zakona utvrđuje rješenjem mjerodavni kantonalni ministar.

Zdravstvena ustanova može obavljati samo zdravstvenu djelatnost koja je utvrđena rješenjem mjerodavnoga ministra zdravstva o ispunjenosti uvjeta za obavljanje zdravstvene djelatnosti.

Na temelju rješenja o ispunjenosti uvjeta za obavljanje zdravstvene djelatnosti i osnivačkog akta zdravstvena ustanova upisuje se u registar kod mjerodavnoga suda sukladno propisima o registraciji ustanova u Federaciji.

Zdravstvena ustanova počinje s radom danom upisa u registar iz stavka 5. ovoga članka.

Članak 58.

Odredbе čl. 56. i 57. ovoga zakona primjenjuju se i u slučaju proširenja ili promjene zdravstvene djelatnosti.

Članak 59.

Promjena ili proširenje djelatnosti zdravstvene ustanove čiji je osnivač odnosno suosnivač Federacija, kanton, odnosno općina ne može se obaviti bez suglasnosti mjerodavnoga ministra zdravstva.

Suglasnost iz stavka 1. ovoga članka izdaje se u obliku rješenja.

Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka koje donosi kantonalni ministar može se izjaviti žalba federalnom ministru u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Rješenje iz stavka 2. ovoga članka koje donosi federalni ministar konačno je u upravnom postupku i protiv njega može se pokrenuti upravni spor sukladno propisu o upravnim sporovima.

Članak 60.

Zdravstvena ustanova prestaje s radom ako:

- više ne postoji potreba za obavljanjem djelatnosti za koju je osnovana, a nema mogućnosti da se preustroji za obavljanje druge zdravstvene djelatnosti,
- ne ispunjava zakonom propisane uvjete za obavljanje djelatnosti.

Odluku o prestanku rada zdravstvene ustanove u slučaju iz stavka 1. alineja 1. ovoga članka donosi vlasnik, a u slučaju iz stavka 1. alineja 2. ovoga članka rješenje donosi mjerodavni ministar zdravstva.

Ukoliko iz razloga navedenih u stavku 1. alineja 1. ovoga članka prestaje s radom javna zdravstvena ustanova, prije donošenja rješenja iz stavka 2. ovoga članka, potrebno je pribaviti mišljenje mjerodavnoga zavoda za javno zdravstvo.

Protiv rješenja o prestanku rada zdravstvene ustanove iz stavka 2. ovoga članka može se pokrenuti upravni spor sukladno propisu o upravnim sporovima.

Članak 61.

Sredstva za financiranje zdravstvenih ustanova koje osiguravaju izvršenje prava iz članka 11. ovoga zakona osiguravaju se iz:

- sredstava Proračuna Federacije,
- iz sredstava zdravstvenoga osiguranja,
- donacija, pomoći i drugih izvora.

Članak 62.

Sredstva za rad i razvitak zdravstvena ustanova ostvaruje:

- ugovorom sa zavodom zdravstvenoga osiguranja Federacije odnosno kantona,
- ugovorom s mjerodavnim ministarstvom zdravstva koji se na temelju zakona financira iz proračuna Federacije odnosno kantona,
- ugovorom s fakultetima i drugim visokim školama zdravstvenoga usmjerenja,
- ugovorom po osnovi proširenog i dragovoljnog zdravstvenog osiguranja,
- iz sredstava osnivača sukladno aktu o osnivanju,
- iz sredstava proračuna Federacije, kantona odnosno općine,
- iz sudjelovanja korisnika zdravstvene zaštite u pokriću dijela ili ukupnih troškova zdravstvene zaštite,
- slobodnom prodajom usluga na tržištu,
- iz drugih izvora na način i pod uvjetima određenim zakonom, aktom o osnivanju i statutom zdravstvene ustanove.

Članak 63.

Akti zdravstvene ustanove su statut i drugi opći akti.

Statut je osnovni opći akt zdravstvene ustanove kojim se uređuje:

- 1) naziv i sjedište, odnosno ime i prezime, kao i prebivalište osnivača;
- 2) naziv i sjedište zdravstvene ustanove;
- 3) djelatnost zdravstvene ustanove;
- 4) iznos sredstava za osnivanje i početak rada zdravstvene ustanove i način osiguranja sredstava;
- 5) izvore i načine osiguranja sredstava za rad zdravstvene ustanove;
- 6) način raspolaganja viškom prihoda nad rashodima i način na koji se pokriva višak rashoda nad приходima;
- 7) prava i obveze osnivača u pogledu obavljanja djelatnosti zbog koje se zdravstvena ustanova osniva;
- 8) međusobna prava i obveze zdravstvene ustanove i osnivača;
- 9) organe upravljanja zdravstvene ustanove u osnivanju i njihove ovlasti;
- 10) stručna tijela zdravstvene ustanove, mandat članova stručnih tijela, način izbora i financiranje;
- 11) osoba koja će do imenovanja ravnatelja zdravstvene ustanove obavljati poslove i imati ovlasti ravnatelja;
- 12) rok za donošenje statuta, imenovanje ravnatelja i tijela upravljanja;
- 13) druga pitanja od značaja za rad zdravstvene ustanove.

Statut zdravstvene ustanove podliježe obvezatnoj suglasnosti osnivača.

Upravljanje, rukovođenje i nadzor nad zdravstvenim ustanovama, kao i stručna tijela zdravstvene ustanove

Upravno vijeće

Članak 64.

Zdravstvenom ustanovom upravlja upravno vijeće.

Upravno vijeće zdravstvene ustanove u vlasništvu Federacije ima pet članova i čine ga predstavnici:

- osnivača - tri člana, od kojih jedan mora biti u ime Federalnoga ministarstva zdravstva (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo);
- stručnih djelatnika zdravstvenih ustanova - dva člana, od kojih najmanje jedan mora biti iz reda zdravstvenih djelatnika.

Upravno vijeće zdravstvene ustanove u vlasništvu jednog ili više kantona i Federacije zajedno čine predstavnici:

- Federacije - dva člana,
- kantona - osnivača - po dva člana kojima je zdravstvena ustanova ujedno opća i kantonalna bolnica,
- kantona - osnivača - po jednog člana, kojima zdravstvena ustanova nije ujedno opća i kantonalna bolnica,
- stručnih djelatnika zdravstvenih ustanova - tri člana, od kojih najmanje dva moraju biti iz reda zdravstvenih djelatnika.

Upravno vijeće zdravstvene ustanove u vlasništvu kantona ima pet članova i čine ga predstavnici:

- osnivača - tri člana, od kojih jedan mora biti u ime kantonalnoga ministarstva,
- stručnih djelatnika zdravstvenih ustanova - dva člana, od kojih jedan mora biti iz reda zdravstvenih djelatnika.

Upravno vijeće zdravstvene ustanove u vlasništvu općine ima tri člana i čine ga predstavnici:

- osnivača jedan član,
- stručnih djelatnika zdravstvene ustanove - jedan član,
- kantonalnoga ministarstva - jedan član.

Predsjednika i članove upravnoga vijeća zdravstvene ustanove iz st. 2. i 3. ovoga članka imenuje i razrješava Vlada Federacije BiH na prijedlog federalnoga ministra.

Predsjednika i članove upravnoga vijeća zdravstvene ustanove iz stavka 4. ovoga članka imenuje i razrješava vlada kantona, na prijedlog kantonalnoga ministra.

Predsjednika i članove upravnoga vijeća zdravstvene ustanove iz stavka 5. ovoga članka imenuje i razrješava općinsko vijeće, na prijedlog općinskoga načelnika.

Bliže kriterije za imenovanje u upravna vijeća zdravstvenih ustanova:

- u vlasništvu Federacije, odnosno jednog ili više kantona i Federacije zajedno utvrđuje Vlada Federacije BiH, na prijedlog federalnoga ministra,
- u vlasništvu kantona utvrđuje vlada kantona, na prijedlog kantonalnoga ministra,
- u vlasništvu općine utvrđuje općinsko vijeće, na prijedlog općinskoga načelnika.

Članstvo u upravnim vijećima iz st. 2, 3, 4. i 5. ovoga članka odražavat će jednakopravnu zastupljenost oba spola.

Mjesečnu naknadu za rad predsjednika i članova upravnoga vijeća zdravstvenih ustanova iz st. 2. i 3. ovoga članka utvrđuje Vlada Federacije BiH, na prijedlog federalnoga ministra sukladno posebnom propisu o pravima članova tijela upravljanja institucija Federacije Bosne i Hercegovine.

Mjesečnu naknadu za rad predsjednika i članova upravnoga vijeća zdravstvenih ustanova iz stavka 4. ovoga članka utvrđuje vlada kantona na prijedlog kantonalnoga ministra.

Mjesečnu naknadu za rad predsjednika i članova upravnoga vijeća zdravstvenih ustanova iz stavka 5. ovoga članka utvrđuje općinsko vijeće na prijedlog općinskoga načelnika.

Naknade iz st. 11, 12. i 13. ovoga članka isplaćuju se iz sredstava zdravstvene ustanove.

Predsjednik i članovi upravnoga vijeća zdravstvenih ustanova iz ovoga članka dužni su potpisati izjavu o nepostojanju sukoba interesa prije preuzimanja dužnosti.

Predsjednici i članovi upravnih vijeća zdravstvenih ustanova iz ovoga članka imenuju se u proceduri sukladno propisima o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima u Federaciji.

Način izbora, opoziva i mandat članova upravnoga vijeća zdravstvene ustanove vrši se sukladno propisima o ustanovama, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Članak 65.

Djelokrug upravnoga vijeća zdravstvenih ustanova u vlasništvu Federacije, jednog ili više kantona i Federacije zajedno, odnosno kantona ili općine, podrazumijeva sljedeće:

- donošenje statuta zdravstvene ustanove,
- imenovanje i razrješavanje ravnatelja odnosno v.d. ravnatelja zdravstvene ustanove,
- utvrđivanje planova rada i razvitka zdravstvene ustanove,
- utvrđivanje godišnjeg programa rada,
- donošenje financijskoga plana i usvajanje godišnjeg obračuna,
- donošenje općih akata o unutarnjem uređenju i sistematizaciji poslova i druge opće akte, sukladno zakonu i statutu zdravstvene ustanove,
- odlučivanje o svim pitanjima obavljanja djelatnosti radi kojih je zdravstvena ustanova osnovana, ako zakonom nije određeno da o određenim pitanjima odlučuje drugo tijelo zdravstvene ustanove,
- usmjeravanje, kontroliranje i ocjenjivanje rada ravnatelja,
- rješavanje svih pitanja odnosa s osnivačem,
- odlučivanje o korištenju sredstava preko iznosa utvrđenog statutom zdravstvene ustanove,
- odgovaranje osnivaču za rezultate rada zdravstvene ustanove,
- odlučivanje o prigovoru uposlenika na rješenje kojim je drugo tijelo, određeno statutom zdravstvene ustanove, odlučilo o pravu, obvezi i odgovornosti uposlenika iz radnoga odnosa,
- podnošenje osnivaču najmanje jedanput godišnje izvješća o poslovanju zdravstvene ustanove,
- obavljanje i drugih poslova sukladno zakonu i statutu zdravstvene ustanove.

Ravnatelj

Članak 66.

Ravnatelj zdravstvene ustanove imenuje se na temelju javnoga oglasa sukladno zakonu.

Ravnatelja zdravstvene ustanove imenuje i razrješava upravno vijeće.

Ravnatelja zdravstvenih ustanova čiji je osnivač odnosno suosnivač Federacija imenuje upravno vijeće zdravstvene ustanove, uz prethodnu suglasnost federalnoga ministra.

Ravnatelja zdravstvene ustanove čiji je osnivač kanton imenuje upravno vijeće zdravstvene ustanove, uz prethodnu suglasnost kantonalnoga ministra.

Ravnatelja zdravstvene ustanove čiji je osnivač općina imenuje upravno vijeće zdravstvene ustanove, uz prethodnu suglasnost općinskoga načelnika.

Ravnatelj zdravstvene ustanove mora imati medicinski, stomatološki odnosno farmaceutski fakultet, najmanje pet godina radnog iskustva u struci, imati znanje o zdravstvenom menadžmentu koje dokazuje certifikatom o obavljenoj edukaciji iz zdravstvenog menadžmenta, odnosno završenoj specijalizaciji iz zdravstvenog menadžmenta ili završenom postdiplomskom studiju iz zdravstvenog menadžmenta, te ispunjavati i druge uvjete propisane aktom o osnivanju, odnosno statutom.

Propisom federalnoga ministra bliže će se regulirati uvjeti u pogledu vrste završenog fakulteta zdravstvenog usmjerenja iz stavka 6. ovoga članka koje moraju ispuniti osobe koje konkuriraju za ravnatelja zdravstvene ustanove, ovisno o tipu zdravstvene ustanove.

Uvjet o znanju iz zdravstvenog menadžmenta, a koji je predviđen za osobe iz stavka 6. ovoga članka, tražit će se u natječajnoj proceduri tek nakon donošenja podzakonskog akta federalnoga ministra iz članka 152. stavak 4. ovoga zakona, te otpočinjanja edukacije odnosno specijalizacije o zdravstvenom menadžmentu na teritoriju Federacije u organizaciji Federalnoga ministarstva.

Za ravnatelja zdravstvene ustanove koja osigurava specijalističko-konzultativnu, bolničku zdravstvenu zaštitu i djelatnost javnog zdravstva, imenuje se osoba koja, pored uvjeta iz stavka 6. ovoga članka, ima i odgovarajuću specijalizaciju iz djelatnosti zdravstvene ustanove.

U bolničkim zdravstvenim ustanovama koje ispunjavaju uvjete za obavljanje nastave ravnatelj mora imati pomoćnika za nastavu i znanstvenoistraživački rad.

Mandat ravnatelja traje četiri godine.

Po isteku mandata ista osoba može, na temelju javnoga oglasa, ponovno biti imenovana za ravnatelja u istoj zdravstvenoj ustanovi, ali najviše za još jedno mandatno razdoblje.

Članak 67.

Ako ravnatelj nije imenovan sukladno zakonu, u roku od 60 dana od dana isteka natječajnoga roka, odluku o postavljenju vršitelja dužnosti ravnatelja donosi upravno vijeće zdravstvene ustanove.

Vršitelj dužnosti ravnatelja postavlja se najdulje na razdoblje do šest mjeseci.

Vršitelj dužnosti ravnatelja ima sva prava i dužnosti ravnatelja.

Članak 68.

Ravnatelj organizira i vodi poslovanje, predstavlja i zastupa zdravstvenu ustanovu i odgovoran je za zakonitost rada.

Ravnatelj podnosi upravnom vijeću pismeno izvješće o cjelokupnom poslovanju zdravstvene ustanove jednom tromjesečno.

Ravnatelj sudjeluje u radu upravnoga vijeća bez prava odlučivanja.

Članak 69.

Ravnatelj može biti razriješen i prije isteka mandata na koji je imenovan.

Upravno vijeće je dužno razriješiti ravnatelja i prije isteka mandata za koji je imenovan ako:

- ravnatelj to osobno zahtijeva,
- nastane neki od razloga koji po posebnim propisima ili propisima kojima se uređuju radni odnosi dovode do prestanka ugovora o radu,
- ne izvršava ugovorne obveze prema zavodu zdravstvenoga osiguranja Federacije odnosno kantona,
- ne provodi program rada i razvitka zdravstvene ustanove koji je donijelo upravno vijeće,
- ako u obavljanju djelatnosti zdravstvene ustanove nastane neopravdani gubitak,
- u svojem radu krši propise i opće akte zdravstvene ustanove ili neopravdano ne izvršava odluke upravnoga vijeća ili postupa u suprotnosti s njima,
- svojim nesavjesnim ili nepravilnim radom prouzroči zdravstvenoj ustanovi veću štetu, zanemaruje ili nemarno obavlja svoju dužnost tako da su nastale ili mogu nastati veće smetnje u obavljanju djelatnosti zdravstvene ustanove,
- ako je nalazom zdravstvene inspekcije ustanovljena povreda propisa i općih akata zdravstvene ustanove ili nepravilnost u radu ravnatelja.

Ako upravno vijeće ne razriješi ravnatelja iz razloga propisanih u stavku 2. ovoga članka u roku od 30 dana od dana saznanja za neki od razloga, rješenje o razrješenju ravnatelja donosi mjerodavni ministar zdravstva.

Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Upravno vijeće mora, prije donošenja odluke o razrješenju, obavijestiti ravnatelja o razlozima za razrješenje i dati mu mogućnost da se o njoj pismeno izjasni.

Članak 70.

U izvanrednim okolnostima, ako je ugrožen proces pružanja zdravstvene zaštite ili postoji izravna opasnost po život i zdravlje ljudi, ravnatelj je dužan o tim okolnostima bez odgađanja obavijestiti mjerodavno ministarstvo zdravstva i mjerodavni zavod za javno zdravstvo.

Nadzorno vijeće

Članak 71.

Nadzorno vijeće formira se za zdravstvene ustanove tipa federalnih zdravstvenih zavoda, kao i zdravstvene ustanove čiji je osnivač jedan ili više kantona i Federacija zajedno.

Nadzorno vijeće iz stavka 1. ovoga članka obavlja nadzor nad radom i poslovanjem zdravstvene ustanove.

Nadzorno vijeće zdravstvene ustanove ima tri člana, i to dva u ime osnivača, a jednog u ime uposlenika zdravstvene ustanove, uz zastupljenost oba spola.

Predsjednik i članovi nadzornoga vijeća zdravstvenih ustanova iz stavka 1. ovoga članka imenuju se i razrješavaju u proceduri sukladno propisima o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima u Federaciji.

Predsjednika i članove nadzornoga vijeća federalnih zdravstvenih zavoda i zdravstvene ustanove čiji je osnivač jedan ili više kantona i Federacija zajedno, imenuje i razrješava Vlada Federacije BiH, na prijedlog federalnoga ministra.

Predsjednik i članovi nadzornoga vijeća imenuju se na razdoblje od četiri godine, s mogućnošću ponovnog izbora, a najviše za još jedno mandatno razdoblje.

Na naknade za rad predsjednika i članova nadzornih vijeća primjenjuju se odredbe članka 64. stavak 11. ovoga zakona.

Predsjednik i članovi nadzornoga vijeća zdravstvenih ustanova dužni su potpisati izjavu o nepostojanju sukoba interesa prije preuzimanja dužnosti.

Način izbora, opoziva i mandat članova nadzornoga vijeća zdravstvene ustanove vrši se sukladno propisima o ustanovama, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Članak 72.

Nadzorno vijeće:

- analizira izvješće o poslovanju zdravstvene ustanove,
- u obavljanju nadzora nad uporabom sredstava za rad pregleda godišnje izvješće o poslovanju i godišnji obračun,
- pregleda i provjerava urednost i zakonitost vođenja poslovnih knjiga.

Nadzorno vijeće sačinjava godišnje izvješće o poslovanju zdravstvene ustanove na temelju obavljenih aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka, te pregleda izvješće o radu ravnatelja i upravnoga vijeća zdravstvene ustanove.

Izvješće iz stavka 2. ovoga članka nadzorno vijeće dostavlja osnivaču, upravnom vijeću i ravnatelju zdravstvene ustanove.

Stručno vijeće

Članak 73.

Stručno vijeće zdravstvene ustanove je savjetodavno tijelo ravnatelju.

Članove stručnoga vijeća, na prijedlog šefova organizacijskih jedinica zdravstvene ustanove, uz jednakopravnu zastupljenost oba spola, imenuje ravnatelj.

U radu stručnoga vijeća mogu sudjelovati i zdravstveni suradnici.

U stručno vijeće iz stavka 1. ovoga članka može biti imenovan zdravstveni djelatnik - zakupac jedinica zakupa zdravstvene ustanove.

Bliže odredbe o načinu rada i odlučivanja stručnoga vijeća uređuju se poslovníkom o radu stručnoga vijeća zdravstvene ustanove, na koji suglasnost daje ravnatelj zdravstvene ustanove.

Članak 74.

Stručno vijeće zdravstvene ustanove:

- raspravlja i odlučuje o pitanjima iz oblasti stručnoga rada ustanove,
- predlaže stručna rješenja u sklopu djelatnosti zdravstvene ustanove,
- predlaže stručne temelje za program rada i razvitka zdravstvene ustanove,
- predlaže mjere za unapređenje kvalitete i sigurnosti rada u zdravstvenoj ustanovi,
- daje upravnom vijeću i ravnatelju mišljenja i prijedloge u pogledu organizacije rada i uvjeta za razvitak zdravstvene djelatnosti sukladno financijskim mogućnostima,
- predlaže specijalističko usavršavanje zdravstvenih djelatnika i zdravstvenih suradnika, te stručno usavršavanje iz oblasti subspecijalnosti zdravstvenih djelatnika i zdravstvenih suradnika za potrebe zdravstvene ustanove,
- predlaže upravnom vijeću obavljanje dopunskog rada zdravstvenih djelatnika u slučajevima od posebnog interesa za građane i rad zdravstvene ustanove,
- brine se o provedbi unutarnjeg nadzora nad stručnim radom zdravstvenih djelatnika i zdravstvenih suradnika ustanove,
- obavlja i druge poslove propisane statutom.

Etički komitet**Etički komitet zdravstvene ustanove**

Članak 75.

Etički komitet zdravstvene ustanove je tijelo koje osigurava obavljanje djelatnosti ustanove na načelima etike i medicinske deontologije.

Etički komitet imenuje upravno vijeće zdravstvene ustanove i sačinjava ga najmanje devet članova, uz jednakopravnu zastupljenost oba spola, s tim da najmanje jedan član etičkoga komiteta treba biti predstavnik nemedicinskih struka i najmanje dva člana koji nisu djelatnici zdravstvene ustanove.

Upravno vijeće imenuje i zamjenike članova etičkoga komiteta.

Mandat, način izbora, kao i način financiranja etičkoga komiteta uređuje se statutom zdravstvene ustanove.

Etički komitet donosi poslovnik o svome radu.

Dvije ili više zdravstvenih ustanova mogu imenovati zajednički etički komitet.

Zdravstvena ustanova koja obavlja djelatnost transplantacije organa i tkiva formira etički komitet u oblasti uzimanja i presađivanja organa i tkiva u svrhu liječenja sukladno propisu o transplantaciji organa i tkiva u svrhu liječenja.

Članak 76.

Etički komitet zdravstvene ustanove:

- prati primjenu etike i medicinske deontologije u obavljanju djelatnosti zdravstvene ustanove,
- daje suglasnost za provođenje medicinskih i znanstvenih ispitivanja, kao i kliničkih ispitivanja lijekova i medicinskih sredstava u zdravstvenoj ustanovi, koja se smatra prethodnim postupkom u okviru odobravanja tih ispitivanja od mjerodavnoga tijela,
- bavi se analizom i prijedlozima propisa iz oblasti zdravstva s aspekta etike i medicinske deontologije,
- prati povrede prava pacijenata i sustavno radi na unapređenju stanja u ovoj oblasti sukladno propisima o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata,
- surađuje s mjerodavnim komorama iz oblasti zdravstva,
- rješava i druga etička pitanja u obavljanju djelatnosti zdravstvene ustanove.

Etički komitet Federalnoga ministarstva i kantonalnih ministarstava zdravstva

Članak 77.

Etički komitet Federalnoga ministarstva je stručno tijelo koje prati pružanje i provođenje zdravstvene zaštite na načelima etike i medicinske deontologije.

Federalni ministar imenuje i razrješava predsjednika i članove Etičkoga komiteta, uz jednakopravnu zastupljenost oba spola.

Etički komitet ima pet članova koji se biraju iz reda istaknutih stručnjaka koji imaju značajne rezultate u radu, kao i doprinos u oblasti zdravstvene zaštite, profesionalne etike zdravstvenih djelatnika i humanističkih znanosti.

Mandat članova Etičkoga komiteta traje četiri godine, s mogućnošću ponovnog izbora za još jedno mandatno razdoblje.

Etički komitet donosi poslovnik o radu.

Etički komitet ima pravo naknade za svoj rad, a koja se isplaćuje iz sredstava Proračuna Federacije.

Visinu naknade za rad Etičkoga komiteta iz stavka 6. ovoga članka rješenjem utvrđuje federalni ministar.

Etički komitet kantonalnoga ministarstva formira se radi obavljanja poslova i zadaća iz stavka 1. ovoga članka za područje kantona.

Sastav etičkoga komiteta kantonalnog ministarstva, koji odražava jednakopravnu zastupljenost oba spola, bliže određenje djelokruga rada, kao i način odlučivanja bliže se uređuje kantonalnim propisima.

Visinu naknade za rad Etičkoga komiteta iz stavka 8. ovoga članka, koja se isplaćuje iz proračuna kantona, rješenjem utvrđuje kantonalni ministar.

Članak 78.

Mjerodavnosti Etičkoga komiteta Federalnoga ministarstva su:

- prati primjenu načela etike i medicinske deontologije zdravstvenih djelatnika u obavljanju zdravstvene djelatnosti na teritoriju Federacije,
- koordinira rad etičkih komiteta kantona,
- daje suglasnost za provođenje medicinskih i znanstvenih ispitivanja za dva ili više kantona, kao i Federacije, koja se smatra prethodnim postupkom u okviru odobravanja tih ispitivanja od mjerodavnoga tijela,
- prati provođenje medicinskih i znanstvenih ispitivanja, kao i kliničkih ispitivanja lijekova i medicinskih sredstava na teritoriju dva ili više kantona, kao i Federacije,
- prati uporabu odobrenih novih zdravstvenih tehnologija na teritoriju Federacije,
- daje mišljenja o spornim pitanjima koja su od značaja za provođenje medicinskih i znanstvenih ispitivanja u oblasti zdravstva,
- prati provođenje odluka i razmatra stručna pitanja u svezi s primjenom mjera u zdravstvenim ustanovama na teritoriju Federacije,
- prati povrede prava pacijenata i sustavno radi na unapređenju stanja u ovoj oblasti sukladno propisima o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata,
- podnosi godišnje izvješće federalnom ministru o svome radu, kao i o uočenim problemima, nedostacima i primjedbama u radu etičkih komiteta kantona, odnosno etičkih komiteta zdravstvenih ustanova,
- razmatra i druga pitanja etike i medicinske deontologije u provođenju zdravstvene zaštite.

Etički komitet kantona obavlja poslove i zadaće iz alineja 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8. i 10. stavak 1. ovoga članka, a koji su od interesa za područje kantona, te koordinira rad etičkih komiteta zdravstvenih ustanova na svom području.

Povjerenstvo za lijekove

Članak 79.

Povjerenstvo za lijekove zdravstvene ustanove je tijelo koje osigurava provedbu:

- svih aktivnosti vezanih uz primjenu lijekova i medicinskih sredstava u zdravstvenoj ustanovi,
- kliničkih ispitivanja lijekova i medicinskih sredstava u zdravstvenoj ustanovi,
- šestomjesečnog financijskoga izvješćivanja o kliničkim ispitivanjima lijekova i medicinskih sredstava u zdravstvenoj ustanovi, za potrebe ravnatelja i upravnoga vijeća,
- praćenje, poduzimanje mjera za izbjegavanje i smanjivanje nuspojava lijekova i medicinskih sredstava, kao i koordiniranja aktivnosti u svezi s prijavama nuspojava lijekova i medicinskih sredstava mjerodavnom državnom tijelu sukladno propisu o lijekovima i medicinskim sredstvima,
- predlaganja liste lijekova i medicinskih sredstava koji se primjenjuju u zdravstvenoj ustanovi, sukladno zakonu,
- praćenja potrošnje lijekova i medicinskih proizvoda, te predlaganja mjera za racionalnu uporabu lijekova i medicinskih sredstava u zdravstvenoj ustanovi,
- poduzimanje mjera s ciljem izbjegavanja interakcija, terapijskog dupliciranja ili pojave alergije kod uporabe lijekova u zdravstvenoj ustanovi,
- pripremanja tenderske dokumentacije u postupcima javnih nabavki lijekova i medicinskih sredstava,
- i drugih poslova sukladno ovom zakonu, kao i propisu o lijekovima i medicinskim sredstvima.

Povjerenstvo za lijekove imenuje upravno vijeće zdravstvene ustanove i čini ga najmanje pet članova koji se imenuju iz redova specijalista medicine, farmacije i stomatologije, uz jednakopravnu zastupljenost oba spola.

Bliže odredbe o načinu rada i odlučivanja povjerenstva za lijekove uređuju se poslovnikom o radu povjerenstva za lijekove zdravstvene ustanove.

Povjerenstvo za lijekove zdravstvene ustanove koje nije ovlašteno za klinička ispitivanja lijekova i medicinskih sredstava ne obavlja djelatnost navedenu u stavku 1. alineja 2. i 3. ovoga članka.

Dvije ili više zdravstvenih ustanova mogu imenovati zajedničko povjerenstvo za lijekove.

Povjerenstvo za poboljšanje kvalitete i sigurnosti zdravstvenih usluga

Članak 80.

Povjerenstvo za poboljšanje kvalitete i sigurnosti zdravstvenih usluga je stručno tijelo zdravstvene ustanove koje obavlja poslove i zadaće u pogledu uspostave sustava poboljšanja kvalitete i sigurnosti zdravstvenih usluga u zdravstvenoj ustanovi, kao i druge poslove utvrđene propisima o sustavu poboljšanja kvalitete, sigurnosti i akreditaciji u zdravstvu.

Povjerenstvo iz stavka 1. ovoga članka odražavat će jednakopravnu zastupljenost oba spola.

Članak 81.

Odredbe ovoga zakona koje se odnose na osnivanje, rukovođenje, upravljanje i nadzor nad zdravstvenom ustanovom, kao i odredbe o osnivanju stručnih tijela zdravstvene ustanove, odgovarajuće se primjenjuju i na zdravstvene ustanove u privatnom i mješovitom vlasništvu.

Upravno vijeće zdravstvene ustanove u privatnome odnosno mješovitom vlasništvu ima najmanje tri člana, a imenuje ih i razrješava vlasnik zdravstvene ustanove.

VIII. VRSTE ZDRAVSTVENIH USTANOVA

Članak 82.

Zdravstvene ustanove organiziraju svoj rad kao zdravstvene ustanove primarne, sekundarne i tercijarne razine zdravstvene zaštite, specijalizirane zdravstvene ustanove i ostale zdravstvene ustanove.

Zdravstvene ustanove primarne zdravstvene zaštite

Dom zdravlja

Članak 83.

Dom zdravlja je zdravstvena ustanova za pružanje zdravstvene zaštite stanovništvu određenog područja u sklopu zdravstvene djelatnosti na primarnoj razini zdravstvene zaštite.

Članak 84.

Dom zdravlja na svome području osigurava obavljanje djelatnosti iz članka 33. ovoga zakona.

Dom zdravlja obavlja primarnu zdravstvenu zaštitu kroz timove obiteljske medicine, laboratorij, službu za radiološku dijagnostiku, službu za hitnu medicinsku pomoć, kao i službe u zajednici.

Službe u zajednici iz stavka 2. ovoga članka čine: centar za mentalno zdravlje u zajednici, centar za fizikalnu rehabilitaciju, služba polivalentne zubozdravstvene zaštite, služba sestara u zajednici i druge službe u zajednici koje se utvrđuju i formiraju na temelju potreba stanovništva, a po prethodnom mišljenju zavoda za javno zdravstvo kantona, te uz suglasnost kantonalnoga ministra.

Ukoliko nisu osigurane službe u zajednici iz stavka 3. ovoga članka, specijalističko-konzultativna djelatnost iz dijela tih službi obavlja se na način i pod uvjetima utvrđenim u članku 39. stavak 3. ovoga zakona, osim kod službi za zdravstvenu zaštitu djece i zdravstvenu zaštitu žena koje se tada organiziraju sukladno članku 33. ovoga zakona.

Dom zdravlja je dužan sudjelovati u osiguranju uvjeta za pružanje specijalističko-konzultativne djelatnosti i djelatnosti javnoga zdravstva na svom području, a sukladno ugovoru sa zavodom zdravstvenoga osiguranja kantona.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, na područjima sa specifičnim potrebama pružanja zdravstvene zaštite stanovništvu, u domu zdravlja može se organizirati i stacionar za dijagnostiku i liječenje akutnih bolesnika.

Članak 85.

Dio djelatnosti doma zdravlja može se obavljati ugovaranjem obavljanja zdravstvenih usluga s drugom zdravstvenom ustanovom ili privatnom praksom.

Ambulanta obiteljske medicine

Članak 86.

Ambulanta obiteljske medicine dio je zdravstvenog sustava u kojoj se promocijom zdravlja, sprječavanjem, suzbijanjem, ranim otkrivanjem, liječenjem bolesti i rehabilitacijom osigurava primarna razina zdravstvene zaštite.

Ambulanta obiteljske medicine može se organizirati kao dio doma zdravlja ili privatna praksa.

U ambulanti iz stavka 1. ovoga članka ostvaruje se prvi kontakt građana sa zdravstvenim sustavom i dobijaju informacije o pravima i obvezama pacijenata sukladno zakonu.

Članak 87.

U ambulanti obiteljske medicine radi tim obiteljske medicine.

Tim obiteljske medicine čini specijalist obiteljske medicine i najmanje jedna medicinska sestra-tehničar, koja ima dodatnu edukaciju iz obiteljske medicine.

Iznimno od stavka 2. ovoga članka, tim obiteljske medicine može činiti specijalist druge grane medicine s dodatnom edukacijom iz obiteljske medicine, odnosno doktor medicine sa dodatnom edukacijom iz obiteljske medicine i najmanje jedna medicinska sestra-tehničar, koja ima dodatnu edukaciju iz obiteljske medicine.

Poslovi zdravstvene njege u zajednici mogu se obavljati u timu obiteljske medicine uključivanjem u tim još jedne medicinske sestre-tehničara koja ima edukaciju zdravstvene njege u zajednici ili kroz službe sestara u zajednici.

Plan i program dodatne edukacije iz obiteljske medicine, kao i edukacije iz zdravstvene njege u zajednici, te način obavljanja ove edukacije utvrđuje se pravilnikom federalnoga ministra.

Centar za mentalno zdravlje u zajednici

Članak 88.

Centar za mentalno zdravlje u zajednici obavlja promociju i prevenciju mentalnog zdravlja, rehabilitaciju mentalno oboljelih osoba, prevenciju invaliditeta i rehabilitaciju, te brigu i pomoć osposobljenih.

Pored poslova iz stavka 1. ovoga članka centar za mentalno zdravlje u zajednici obavlja i: zdravstveno-promotivni rad na unapređenju mentalnoga zdravlja u zajednici; proaktivan pristup u prepoznavanju i ranom dijagnosticiranju osoba s rizikom po mentalno zdravlje; edukaciju bolesnika, članova obitelji i radne okoline; psihološko savjetovanje u obitelji i zajednici; procjenu rizika po mentalno zdravlje u zajednici; planiranje i provođenje okupacijske terapije u zajednici; psihološka mjerenja putem testova; izvanbolničke terapijske i rehabilitacijske postupke iz domena zaštite mentalnoga zdravlja; socioterapiju; tretman bolesti ovisnosti u izvanbolničkim uvjetima.

Stručno osoblje uposlano u centru iz stavka 1. ovoga članka treba imati edukaciju iz oblasti zlouporabe psihoaktivnih supstancija.

Centar iz stavka 1. ovoga članka organizira se kao dio doma zdravlja.

Bliži uvjeti koje mora ispunjavati centar iz stavka 1. ovoga članka, kao i način njegova organiziranja, te plan i program, trajanje edukacije, kao i način provođenja edukacije iz oblasti zlouporabe psihoaktivnih supstancija utvrđuju se pravilnikom federalnoga ministra.

Centar za fizikalnu rehabilitaciju

Članak 89.

Centar za fizikalnu rehabilitaciju obavlja zdravstveno-promotivni rad iz oblasti fizikalne medicine; izvanbolničke terapijske i rehabilitacijske postupke iz domena fizikalne medicine; okupacijske tretmane; testiranje i procjenu testova, surađuje s drugim službama s ciljem unapređenja tretmana pacijenata.

Centar iz stavka 1. ovoga članka organizira se kao dio doma zdravlja.

Bliže uvjete koje mora ispunjavati centar iz stavka 1. ovoga članka, kao i način njegova organiziranja propisuje pravilnikom federalni ministar.

Ustanova za hitnu medicinsku pomoć

Članak 90.

Ustanova za hitnu medicinsku pomoć je zdravstvena ustanova koja provodi mjere hitne medicinske pomoći i osigurava prijevoz oboljelih, stradalih i ozlijeđenih u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu i pruža medicinsku pomoć za vrijeme prijevoza.

Ustanova iz stavka 1. ovoga članka može obavljati edukaciju zdravstvenih djelatnika iz oblasti urgentne medicine, zbrinjavanja ozlijeđenih i naglo oboljelih kod kojih je došlo do životne ugroženosti, kao i edukaciju o načinu obavljanja adekvatnog hitnog medicinskog transporta, pod uvjetom da ima ugovor s fakultetom zdravstvenoga usmjerenja.

Ustanova iz stavka 1. ovoga članka može se organizirati kao samostalna zdravstvena ustanova ili kao dio doma zdravlja.

Uvjete, organizaciju i način rada hitne medicinske pomoći utvrdit će pravilnikom federalni ministar.

Ustanova za zdravstvenu njegu u kući

Članak 91.

Ustanova za zdravstvenu njegu u kući je zdravstvena ustanova koja provodi zdravstvenu njegu i rehabilitaciju bolesnika po uputama doktora medicine-obiteljskog liječnika.

Ustanova iz stavka 1. ovoga članka može se organizirati kao samostalna zdravstvena ustanova ili kao privatna praksa.

Bliže uvjete koje mora ispunjavati ustanova iz stavka 1. ovoga članka, kao i način njezinog organiziranja propisuje pravilnikom federalni ministar.

Ljekarna

Članak 92.

Ljekarna je zdravstvena ustanova koja vrši nabavku lijekova i medicinskih sredstava, skladištenje, čuvanje pod propisanim režimom, izdavanje i distribuciju lijekova i medicinskih sredstava, kao i izradu galenskih i magistralnih pripravaka sukladno propisu o ljekarničkoj djelatnosti.

Ustanova za palijativnu njegu

Članak 93.

Ustanova za palijativnu njegu je socijalno-zdravstvena ustanova koja ima palijativni interdisciplinarni tim, ambulantu za bol i palijativnu njegu.

Ustanova iz stavka 1. ovoga članka može biti organizirana kao samostalna ustanova.

Obavljanje zdravstvenih usluga u ustanovi iz stavka 1. ovoga članka uređuje se ugovorom između doma zdravlja ili bolnice i zavoda zdravstvenoga osiguranja kantona.

Zdravstvene usluge palijativne njege i terapije bola mogu se obavljati i u zdravstvenim ustanovama primarne razine zdravstvene zaštite i posebnim odjelima zdravstvenih ustanova bolničke razine zdravstvene zaštite.

Zdravstvena zaštita u ustanovama socijalne skrbi

Članak 94.

U ustanovama socijalne skrbi koje zbrinjavaju djecu bez roditelja, djecu za koju se roditelji ne brinu, socijalno zapuštenu djecu, tjelesno i duševno oštećenu djecu, odrasle osobe, te nemoćne i stare osobe, mjere zdravstvene zaštite provode se putem domova zdravlja odnosno zdravstvenih djelatnika u privatnoj praksi.

Obavljanje primarne zdravstvene zaštite iz stavka 1. ovoga članka obvezno se uređuje ugovorom između doma zdravlja, odnosno privatnoga zdravstvenog djelatnika i zavoda zdravstvenoga osiguranja kantona.

U ustanovama socijalne skrbi koje zbrinjavaju osobe ovisne o tuđoj pomoći, kojim je potrebna zdravstvena njega i rehabilitacija, po uputama i pod stručnim nadzorom doktora medicine, osiguravaju se mjere zdravstvene zaštite sukladno uvjetima glede prostora, opreme i kadra koje propisuje kantonalni ministar.

Troškove zdravstvene zaštite iz stavka 3. ovoga članka iznad utvrđenog zdravstvenog standarda snosi ustanova socijalne skrbi.

Zdravstvene ustanove sekundarne zdravstvene zaštite

Poliklinika

Članak 95.

Poliklinika je zdravstvena ustanova u kojoj se obavlja specijalističko-konzultativna zdravstvena zaštita, dijagnostika i medicinska rehabilitacija, osim bolničkog liječenja.

Poliklinika se osniva kao samostalna zdravstvena ustanova ili kao dio bolnice.

Kada se poliklinika osniva kao samostalna zdravstvena ustanova, djelatnost se mora obavljati najmanje u dvjema ordinacijama različitih ili istih specijalističkih ili subspecijalističkih djelatnosti, odnosno u jednoj ordinaciji specijalističke, odnosno subspecijalističke djelatnosti i laboratoriju.

Poliklinika mora za svaku svoju registriranu djelatnost upošljavati u radni odnos, na puno radno vrijeme, najmanje jednog doktora medicine, odnosno doktora stomatologije specijalistu odgovarajuće grane specijalnosti, ovisno o djelatnostima poliklinike.

Ako poliklinika ima medicinsko-biokemijski laboratorij, mora zapošljavati u radni odnos, na puno radno vrijeme, najmanje jednog doktora medicine specijalistu medicinske biokemije ili jednog diplomiranog inženjera medicinske laboratorijske dijagnostike.

Centar za dijalizu**Članak 96.**

Centar za dijalizu obavlja dijagnostiku i liječenje pacijenata kroz tretman kemodijalize i peritonealne dijalize.

Centar iz stavka 1. ovoga članka može biti organiziran kao samostalna zdravstvena ustanova, dio doma zdravlja ili dio bolnice.

Bliži uvjeti u pogledu prostora, kadra i medicinsko-tehničke opreme za osnivanje i organizaciju rada zdravstvenih ustanova koje obavljaju djelatnost dijalize, kategorizacija dijaliznih centara i postupak njihovog verificiranja, kategorizacija zdravstvenih usluga, radnih timova u dijaliznim centrima, edukacija uposlenika u dijaliznim centrima, kategorizacija medicinsko-tehničke opreme u dijaliznim centrima, sadržaj standardnog seta lijekova i potrošnog materijala za dijalizu, uvjeti zdravstvene ispravnosti vode za dijalizu, te provođenje stručnog nadzora nad radom dijaliznih centara utvrđuju se pravilnikom federalnoga ministra.

Bolnica**Članak 97.**

Bolnica je zdravstvena ustanova koja obavlja djelatnost dijagnostike, liječenja, medicinske rehabilitacije i zdravstvene njege bolesnika, te osigurava boravak i prehranu bolesnika.

Djelatnost iz stavka 1. ovoga članka obavlja se u općim, specijalnim, kantonalnim i u sveučilišno-kliničkim bolnicama.

Članak 98.

Opća bolnica je zdravstvena ustanova koja obavlja najmanje djelatnosti kirurgije, interne medicine, pedijatrije, te ginekologije i porođajnog i ima posteljne, dijagnostičke i druge mogućnosti prilagođene svojoj namjeni.

Iznimno, opća bolnica iz stavka 1. ovoga članka može obavljati i tercijarnu zdravstvenu zaštitu iz djelatnosti za koju je registrirana, ako ispunjava uvjete za tercijarnu zdravstvenu zaštitu utvrđene ovim zakonom, kao i propisima donijetim na temelju ovoga zakona, te ako je za obavljanje ove djelatnosti verificirana od Federalnoga ministarstva.

Članak 99.

Specijalna bolnica je zdravstvena ustanova za specijalističko-konzultativno i bolničko liječenje određenih bolesti ili određenih dobnih skupina stanovništva, koja osim uvjeta iz članka 102. ovoga zakona ima posteljne, dijagnostičke i druge mogućnosti prilagođene svojoj namjeni.

Iznimno, specijalna bolnica iz stavka 1. ovoga članka može obavljati i tercijarnu zdravstvenu zaštitu iz djelatnosti za koju je registrirana, ako ispunjava uvjete za tercijarnu zdravstvenu zaštitu utvrđene ovim zakonom, kao i propisima donijetim na temelju ovoga zakona, te ako je za obavljanje ove djelatnosti verificirana od Federalnoga ministarstva.

Članak 100.

Za područje jednog ili više kantona može biti organizirana i kantonalna bolnica koja, pored uvjeta predviđenih za opću i specijalnu bolnicu, ispunjava posteljne, dijagnostičke i druge uvjete utvrđene kantonalnim zakonom.

Iznimno, kantonalna bolnica iz stavka 1. ovoga članka može obavljati i tercijarnu zdravstvenu zaštitu iz djelatnosti za koju je registrirana, ako ispunjava uvjete za tercijarnu zdravstvenu zaštitu utvrđene ovim zakonom, kao i propisima donijetim na temelju ovoga zakona, te ako je za obavljanje ove djelatnosti verificirana od Federalnoga ministarstva.

Članak 101.

Sveučilišno-klinička bolnica je bolnica koja obavlja tercijarnu zdravstvenu zaštitu iz više od polovine registriranih specijalističkih djelatnosti, stručno usavršavanje, dodiplomsku i postdiplomsku nastavu, kao i znanstvenoistraživački rad za djelatnosti za koje je osnovana.

Organizacijski dijelovi bolnice iz stavka 1. ovoga članka su klinike koje obavljaju tercijarnu zdravstvenu zaštitu iz određenih specijalističkih djelatnosti, stručno usavršavanje, dodiplomsku i

postdiplomsku nastavu, kao i znanstvenoistraživački rad za djelatnosti za koje je osnovana.

Odredbе čl. 104. i 105. ovoga zakona koje se odnose na stjecanje naziva sveučilišna bolnica shodno se primjenjuju i na sveučilišno-kliničke bolnice iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 102.

Bolnica mora u svome sastavu imati, najmanje, jedinice za:

- specijalističko-konzultativnu djelatnost,
- radiološku, laboratorijsku i drugu dijagnostiku,
- anesteziju i reanimaciju,
- opskrbu lijekovima i medicinskim proizvodima - bolnička ljekarna,
- transfuziološku djelatnost sukladno propisu o krvi i krvnim sastojcima,
- urgentno zbrinjavanje.

Bolnica iz stavka 1. ovoga članka mora imati osiguranu:

- medicinsku rehabilitaciju,
- patologiju,
- citološku, mikrobiološku i biokemijsku dijagnostiku,
- mrtvačnicu.

Ukoliko bolnica nema vlastite službe iz stavka 2. alineja 1, 2. i 3. ovoga članka, može ugovoriti obavljanje ovih djelatnosti sa zdravstvenom ustanovom koja ispunjava uvjete predviđene zakonom za obavljanje navedenih djelatnosti i ima odobrenje mjerodavnoga tijela, a za obavljanje djelatnosti iz stavka 2. alineja 4. ovoga članka može ugovoriti s ovlaštenom pravnom osobom.

Članak 103.

Bolnica može obavljati znanstvenoistraživačku djelatnost u djelatnostima za koje je registrirana sukladno zakonu.

Članak 104.

Bolnica može dobiti status sveučilišne bolnice koji dodjeljuje javno sveučilište, na prijedlog Federalnoga ministarstva, a uz prethodno pribavljeno mišljenje fakulteta zdravstvenoga usmjerenja, ako se u bolnici provodi nastava u okviru sveučilišnoga obrazovanja.

Status sveučilišne bolnice iz stavka 1. ovoga članka dodjeljuje se s rokom važenja od pet godina.

Nastava iz stavka 1. ovoga članka može se provoditi po prethodno pribavljenoj suglasnosti federalnoga ministra za obrazovanje i znanost i federalnoga ministra.

Bolnica iz stavka 1. ovoga članka može obavljati i specijalistički odnosno subspecijalistički staž zdravstvenih djelatnika i zdravstvenih suradnika, ukoliko ispunjava uvjete propisane ovim zakonom i propisima donijetim na temelju ovoga zakona, te pribavi odobrenje za obavljanje ovoga staža od federalnoga ministra.

Članak 105.

Uvjete koje moraju ispunjavati bolnice za dodjelu naziva sveučilišna bolnica utvrdit će pravilnikom federalni ministar, uz suglasnost federalnoga ministra za obrazovanje i znanost.

Stjecanjem, odnosno gubitkom uvjeta za naziv sveučilišna bolnica, te dodjelom odgovarajućeg naziva zdravstvenoj ustanovi ili njezinom dijelu ne prenose se osnivačka prava nad zdravstvenom ustanovom.

Lječilište**Članak 106.**

Lječilište je zdravstvena ustanova u kojoj se prirodnim ljekovitim izvorima provodi preventivna zdravstvena zaštita, specijalistička i bolnička rehabilitacija.

Lječilište je dužno u tijeku korištenja prirodnih ljekovitih izvora pratiti njegova ljekovita svojstva i najmanje jednom u četiri godine izvršiti ponovno ispitivanje njegove ljekovitosti u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi.

Lječilište može pružati zdravstvene usluge u turizmu sukladno posebnim propisima.

Zavod

Članak 107.

Zavod je specijalizirana zdravstvena ustanova u kojoj se obavlja specijalističko-konzultativna zdravstvena zaštita, uz posebnu djelatnost medicinske tehnologije, kao i određena medicinska ispitivanja.

Zdravstvene ustanove tercijarne zdravstvene zaštite

Članak 108.

Zdravstvene ustanove tercijarne zdravstvene zaštite su one zdravstvene ustanove koje ispunjavaju uvjete glede prostora, opreme i kadra, kao i primijenjenih tehnologija za obavljanje najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz specijalističko-konzultativnih i bolničkih zdravstvenih djelatnosti, a koje će se bliže urediti pravilnikom iz članka 42. ovoga zakona.

Članak 109.

S ciljem osiguranja kontinuiranosti zdravstvene zaštite iz članka 22. ovoga zakona, zdravstvene ustanove primarne, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite uspostavljaju jedinstven sustav upućivanja pacijenata s jedne na drugu razinu zdravstvene zaštite.

Sustav iz stavka 1. ovoga članka obuhvata razmjenu informacija, i to s razine primarne zdravstvene zaštite, o zdravstvenom stanju pacijenta s podacima o prirodi bolesti ili zdravstvenoga problema zbog kojeg se obratio izabranom zdravstvenom timu ili izabranom doktoru medicine i poduzetim mjerama, a sa sekundarne odnosno tercijarne razine zdravstvene zaštite o izvršenim pregledima, nalazima i poduzetim mjerama liječenja, uključujući i detaljne naputke za daljnje liječenje.

U slučaju da se pacijentu na razini primarne zdravstvene zaštite ne može pružiti adekvatna i pravodobna zdravstvena zaštita, zdravstvena ustanova, odnosno izabrani zdravstveni tim ili izabrani doktor medicine upućuje tog pacijenta u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu, odnosno odgovarajućem specijalisti u zdravstvenu ustanovu na sekundarnoj razini zdravstvene zaštite, ili, iznimno, u zdravstvenu ustanovu na tercijarnoj razini zdravstvene zaštite, radi pregleda, liječenja i davanja odgovarajućeg mišljenja i upute za daljnje liječenje na razini primarne zdravstvene zaštite.

Bolnice i druge zdravstvene ustanove sekundarne razine zdravstvene zaštite, ili liječnik specijalist kome je građanin upućen s razine primarne zdravstvene zaštite, mogu tog građanina uputiti na tercijarnu razinu zdravstvene zaštite, gdje se pružaju najsloženiji oblici zdravstvene zaštite iz određenih specijalističkih djelatnosti.

IX. ZDRAVSTVENE USTANOVE U KOJIMA SE IZVODI NASTAVA

Članak 110.

Obrazovanje studenata i učenika za potrebe zdravstva vrše fakulteti i škole zdravstvenog usmjerenja.

U bolnicama koje imaju status sveučilišne bolnice organizira se nastava za studente fakulteta zdravstvenog usmjerenja, dodiplomska i postdiplomska nastava.

Dio nastave koji se odnosi na obiteljsku medicinu, djelatnost službi u zajednici, javnoga zdravstva, medicine rada, bolesti ovisnosti izvodi se u zavodima za javno zdravstvo, zavodima za medicinu rada, zavodima za bolesti ovisnosti i domovima zdravlja koji ispunjavaju uvjete propisane pravilnikom iz članka 105. stavak 1. ovoga zakona.

Odobrenje za obavljanje nastave u zdravstvenim ustanovama iz stavka 3. ovoga članka, te dobijanje statusa nastavnog zavoda odnosno nastavne zdravstvene ustanove, dodjeljuje javno sveučilište, na prijedlog Federalnoga ministarstva, a uz prethodno pribavljeno mišljenje fakulteta zdravstvenoga usmjerenja.

Članak 111.

Nastavnici zdravstveni djelatnici koji izvode nastavu u zdravstvenim ustanovama za potrebe fakulteta zdravstvenog

usmjerenja mogu zasnovati istodobno radni odnos s jednom zdravstvenom ustanovom i jednim fakultetom zdravstvenog usmjerenja, na način da u svakoj ustanovi, odnosno fakultetu zdravstvenog usmjerenja obavljaju poslove s nepunim radnim vremenom, tako da njihovo puno radno vrijeme bude usuglašeno s radnim vremenom utvrđenim propisima o radu.

Zdravstvena ustanova i fakultet zdravstvenoga usmjerenja ugovorom uređuju pitanja iz radnoga odnosa u izvođenju nastave.

Način obavljanja poslova s nepunim radnim vremenom pri izvođenju nastave zdravstvenih djelatnika iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje federalni ministar za obrazovanje i znanost, uz suglasnost federalnoga ministra.

Članak 112.

Fakultet zdravstvenoga usmjerenja može sukladno ovom zakonu osnovati unutarnje organizacijske cjeline u kojima se obavlja zdravstvena djelatnost za potrebe fakultetske nastave.

Ispunjenost uvjeta za obavljanje zdravstvene djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje Federalno ministarstvo.

Federalni ministar pravilnikom utvrđuje uvjete prostora, opreme i kadra za obavljanje zdravstvene djelatnosti za potrebe fakultetske nastave, uz suglasnost federalnoga ministra za obrazovanje i znanost.

Za obavljanje zdravstvene djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka fakultet zdravstvenoga usmjerenja može ostvarivati sredstva ugovorom s mjerodavnim zavodom zdravstvenoga osiguranja kantona.

X. FEDERALNI I KANTONALNI ZDRAVSTVENI ZAVODI

Članak 113.

Federalni i kantonalni zdravstveni zavodi su zdravstvene ustanove koje obavljaju djelatnost iz članka 43. ovog Zakona.

Federalni zdravstveni zavodi su: Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine i Zavod za transfuzijsku medicinu Federacije Bosne i Hercegovine.

Kantonalni zdravstveni zavodi su: Zavod za javno zdravstvo kantona, Zavod za medicinu rada kantona, Zavod za bolesti ovisnosti kantona i Zavod za sportsku medicinu kantona.

Kantonalnim propisima može biti regulirano i osnivanje i rad drugih zavoda na kantonalnoj razini.

Federalni i kantonalni zdravstveni zavodi u kojima se obavlja nastava i koji su nastavna baza fakulteta zdravstvenoga usmjerenja, imaju pravo na dodatak svom nazivu - nastavni zavodi.

Članak 114.

Za obavljanje svojih funkcija federalni i kantonalni zavodi se financiraju iz Proračuna Federacije odnosno proračuna kantona, kao i drugih izvora financiranja propisanih u čl. 61. i 62. ovoga zakona.

Federalni zdravstveni zavodi**Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine**

Članak 115.

Federalni zavod za javno zdravstvo je zdravstvena ustanova za obavljanje javnozdravstvene djelatnosti na teritoriju Federacije.

Članak 116.

Federalni zavod za javno zdravstvo obavlja sljedeće poslove:

- predlaže i provodi zdravstveno-statistička istraživanja u svrhu praćenja, procjene i analize zdravstvenoga stanja stanovništva, kao i organizacije zdravstvene zaštite,
- predlaže i provodi populacijska istraživanja u svrhu praćenja, analize i ocjene zdravstvenoga ponašanja, prisutnosti populacijskih čimbenika rizika i čimbenika rizika iz životnoga okoliša, kao i drugih čimbenika čiji su rizici po zdravlje prepoznati,
- predlaže razvitak politika za zdravlje i planira, predlaže i sudjeluje u provođenju mjera za očuvanje i unapređenje zdravlja stanovništva,
- predlaže program mjera zdravstvene zaštite,

- sudjeluje u izradi nomenklature usluga i poslova zdravstvene djelatnosti,
  - planira, predlaže, prati i evaluira specifičnu zdravstvenu zaštitu mladih, naročito u osnovnim i srednjim školama, te na fakultetima,
  - prati i evaluira provođenje preventivno-promotivnih programa, te drugih mjera zdravstvene zaštite,
  - priprema, prati i evaluira programe zaštite zdravlja rizičnih skupina stanovništva i stanovništva s posebnim potrebama,
  - prati i analizira epidemiološko stanje, predlaže, organizira, provodi i evaluira preventivne i protuepidemijske mjere sukladno propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti,
  - planira i vrši centralnu distribuciju cjepiva, nadzire i evaluira provođenje obveznih imunizacija,
  - planira i nadzire provedbu preventivnih i protuepidemijskih mjera dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije,
  - prati i ocjenjuje zdravstveno stanje uposlenika na izvorima jonizirajućeg zračenja, prati i ocjenjuje radiološku ispravnost vode, namirnica i građevinskog materijala, te vrši monitoring radioaktivnosti biosfere,
  - obavlja poslove radiološko-kemijsko-biološke zaštite u slučaju akcidenta,
  - vrši kontrolu, demontažu i skladištenje zatvorenih izvora zračenja,
  - obavlja mikrobiološku djelatnost od interesa za Federaciju,
  - prati, analizira, proučava i ocjenjuje zdravstvenu ispravnost vode za piće, vode za dijalizu, vode za rekreaciju, površinske i otpadne vode, stanje vodoopskrbe na terenu, zdravstvene ispravnosti životnih namirnica i predmeta opće uporabe, kao i onih namijenjenih međunarodnom prometu,
  - predlaže i provodi aktivnosti na unapređenju sustava zdravstvene sigurnosti proizvodnje i prometa životnih namirnica, vode i predmeta opće uporabe u cilju smanjenja rizika od obolijevanja i drugih štetnih posljedica po zdravlje,
  - ispituje, prati, analizira i ocjenjuje utjecaj čimbenika okoliša na zdravlje ljudi, te predlaže i sudjeluje u provođenju mjera za sprječavanje njihovih štetnih djelovanja,
  - planira, predlaže i provodi aktivnosti na uspostavi, razvitku i upravljanju zdravstvenim-informacijskim sustavom,
  - sudjeluje u edukaciji zdravstvenih djelatnika i zdravstvenih suradnika u dodiplomskom i postdiplomskom obrazovanju kao nastavna baza fakulteta zdravstvenoga usmjerenja, pod uvjetom da ima zaključen ugovor s fakultetom zdravstvenoga usmjerenja,
  - planira, organizira i provodi djelatnost kontinuirane medicinske edukacije i kontinuiranoga profesionalnog razvitka u sektoru zdravstva,
  - provodi stručna i znanstvena istraživanja iz oblasti javnoga zdravstva,
  - vodi populacijske registre o oboljenjima za teritorij Federacije, te nadzire prikupljanje podataka i koordinira rad ostalih registara u zdravstvu,
  - prikuplja podatke i vodi evidencije iz oblasti bolesti ovisnosti (uključujući duhan, alkohol i psihoaktivne droge),
  - daje prethodno mišljenje federalnom ministru na posebne programe mjera za suzbijanje i sprječavanje bolesti ovisnosti,
  - sudjeluje u organizaciji i provedbi trajne edukacije zdravstvenih djelatnika i zdravstvenih suradnika u oblasti suzbijanja i liječenja bolesti ovisnosti,
  - bavi se izdavanjem raznih oblika publikacija iz djelokruga svoga rada,
  - obavlja i druge poslove na zahtjev Federalnoga ministarstva i kantonalnih ministarstava zdravstva, zavoda zdravstvenoga osiguranja Federacije i kantona, te drugih pravnih i fizičkih osoba,
  - surađuje sa svim drugim sudionicima u sustavu javnoga zdravlja, naročito sa zdravstvenim ustanovama i drugim oblicima zdravstvene službe, kao i s nevladinim organizacijama.
- Federalni zavod za javno zdravstvo pored poslova iz stavka 1. ovoga članka obavlja i sljedeće poslove:
- koordinira i prati stručni rad zavoda za javno zdravstvo i drugih zdravstvenih ustanova koje obavljaju javno-zdravstvenu djelatnost,
  - daje stručno mišljenje o opravdanosti osnivanja, proširenja, promjene ili prestanka rada zdravstvene ustanove sukladno čl. 56, 58. i 60. ovoga zakona,
  - utvrđuje potrebne mjere i sudjeluje u odgovoru na zahtjeve u cilju sanacije javnozdravstvenih posljedica nakon prirodnih nepogoda i nesreća izazvanih ljudskim aktivnostima u suradnji s drugim ustanovama.
- Članak 117.
- Federalni zavod za javno zdravstvo pored poslova iz članka 116. ovoga zakona obavlja i poslove:
- ispitivanja tvari opasnih po zdravlje i život ljudi u vodi, rijekama, moru, biljnom i životinjskom svijetu, hrani za ljude i životinje, u redovitim uvjetima, u izvanrednim događajima ili pri sumnji na izvanredni događaj i predlaže mjere zaštite,
  - planiranja i nadziranja provođenja mjera zaštite života i zdravlja ljudi od štetnog djelovanja otrovnih tvari pri redovitom korištenju, odnosno u slučajevima izvanrednog događaja ili pri sumnji na izvanredni događaj,
  - dopunskog stručnog osposobljavanja za rad s otrovnim tvarima, kao i provjeru dopunske stručne osposobljenosti, čiji plan i program podliježe suglasnosti federalnoga ministra,
  - poslove iz oblasti medicine rada, kao i bolesti ovisnosti, koji su od interesa za Federaciju sukladno članku 121. stavak 2. i članku 124. stavak 3. ovoga zakona.
- Zavod za transfuzijsku medicinu Federacije Bosne i Hercegovine**
- Članak 118.
- Zavod za transfuzijsku medicinu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federalni zavod za transfuzijsku medicinu) je zdravstvena ustanova koja obavlja transfuzijsku djelatnost na teritoriju Federacije, sukladno propisu o krvi i krvnim sastojcima.
- Federalni zavod za transfuzijsku medicinu pored poslova iz stavka 1. ovoga članka:
- oblikuje doktrinu i usklađuje primjenu standarda u prikupljanju krvi i krvnih sastojaka, laboratorijskim ispitivanjima, preradi, čuvanju, distribuciji, transportiranju krvnih sastojaka i lijekova proizvedenih iz krvi i njihovoj kliničkoj primjeni,
  - koordinira promociju i organizaciju davanja krvi s Crvenim križom Federacije,
  - usklađuje i nadzire stručni rad u transfuzijskim centrima i odsjecima za transfuziju,
  - provodi kontrolu kvalitete rada, reagensa i preparata u transfuziologiji.
- Uvjeti, organizacija i način obavljanja transfuzijske djelatnosti uređeni su propisom iz stavka 1. ovoga članka.
- Kantonalni zdravstveni zavodi**
- Zavod za javno zdravstvo kantona**
- Članak 119.
- Zavod za javno zdravstvo kantona je zdravstvena ustanova koja obavlja javnozdravstvenu djelatnost za područje kantona.
- Zavod iz stavka 1. ovoga članka obavlja sljedeće poslove:
- predlaže programe zdravstvene zaštite iz djelokruga svoga rada,
  - provodi zdravstveno-statistička istraživanja u svrhu praćenja, procjene i analize zdravstvenoga stanja stanovništva, kao i organizacije i rada zdravstvenih ustanova za područje kantona,

- prati, ocjenjuje i analizira zdravstveno stanje stanovništva, kao i organizaciju i rad zdravstvenih ustanova na području kantona,
- planira, organizira i provodi aktivnosti promocije zdravlja i zdravstvenog odgoja stanovništva,
- sudjeluje u planiranju, predlaganju i provođenju mjera za sprječavanje, rano otkrivanje i suzbijanje kroničnih masovnih bolesti, uključujući i bolesti ovisnosti,
- prati, analizira i ocjenjuje utjecaj okoliša i hrane na zdravstveno stanje stanovništva na području kantona, te predlaže mjere za unapređenje stanja u oblasti,
- provodi preventivno-odgojne mjere zdravstvene zaštite u osnovnim i srednjim školama, kao i fakultetima za područje kantona,
- koordinira, uskladuje i stručno povezuje rad zdravstvenih ustanova za područje kantona,
- kontinuirano provodi mjere higijensko-epidemiološke zaštite i nadzora sa epidemiološkom analizom stanja na području kantona i provodi protivepidemijske mjere, te nadzire provođenje obvezatnih imunizacija,
- obavlja raspodjelu obvezatnih cjepiva zdravstvenim ustanovama na primarnoj razini zdravstvene zaštite na području kantona,
- nadzire provedbu mjera dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije, te provodi preventivne i protivepidemijske postupke dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije za područje kantona,
- obavlja sanitarnu kemijsku i sanitarnu mikrobiološku dijagnostičku djelatnost,
- sudjeluje u izradi i provedbi pojedinih programa zdravstvene zaštite u izvanrednim prilikama,
- stručno-metodološki nadzire i usmjerava rad higijensko-epidemioloških službi na području kantona,
- surađuje s drugim zdravstvenim ustanovama na području kantona, kao i s mjerodavnim tijelima lokalne samouprave i drugim ustanovama i organizacijama od značaja za unapređenje javnoga zdravlja.

Zavod za javno zdravstvo kantona, pored poslova iz stavka 2. ovoga članka, može obavljati i sljedeće poslove:

- planira, organizira i provodi djelatnost kontinuirane medicinske edukacije i kontinuiranog profesionalnog razvitka u sektoru zdravstva,
- izrađuje, implementira i evaluira projekte u oblasti zdravstva i zdravstvene zaštite,
- provodi obuku uposlenika za stjecanje osnovnih znanja o higijeni životnih namirnica i predmeta opće uporabe, kao i osobnoj higijeni osoba koje rade u proizvodnji i prometu životnih namirnica i predmeta opće uporabe,
- obavlja kemijske, bakteriološke, serološke, toksikološke i virusološke preglede i ispitivanja u svezi s proizvodnjom i prometom životnih namirnica, vode, zraka i predmeta opće uporabe, kao i preglede u svezi sa dijagnostikom zaraznih i nezaraznih bolesti,
- ispituje zdravstvenu ispravnost vode za piće, vode za dijalizu, vode za rekreaciju, površinske i otpadne vode, stanje vodoopskrbe, te zdravstvenu ispravnost životnih namirnica i predmeta opće uporabe,
- provodi mjere dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije,
- predlaže i provodi aktivnosti na unapređenju sustava zdravstvene sigurnosti proizvodnje i prometa životnih namirnica, vode i predmeta opće uporabe u cilju smanjenja rizika od obolijevanja i drugih štetnih posljedica po zdravlje,
- provodi zdravstveni nadzor nad kliconošama, uposlenicima i drugim osobama sukladno propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti,
- daje stručno mišljenje o opravdanosti osnivanja, proširenja, promjene ili prestanka rada zdravstvene ustanove sukladno čl. 56, 58. i 60. ovoga zakona,
- vrši sanitarne preglede uposlenika koji se obvezno provode radi zaštite stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika,

- sudjeluju u provođenju vanjske provjere kvalitete stručnog rada u drugim zdravstvenim ustanovama i privatnoj praksi,
- bavi se izdavanjem raznih oblika publikacija iz djelokruga svoga rada,
- obavlja i druge poslove sukladno zakonu.

Zavod za medicinu rada kantona

Članak 120.

Zavod za medicinu rada kantona zdravstvena je ustanova za obavljanje djelatnosti specifične zdravstvene zaštite djelatnika na području kantona.

Djelatnost medicine rada obuhvaća zaštitu i očuvanje zdravlja djelatnika u sigurnoj i zdravoj radnoj okolini.

Zavod za medicinu rada kantona koordinira i stručno nadzire sve zdravstvene ustanove koje provode specifičnu zdravstvenu zaštitu djelatnika na području kantona za koje su osnovani.

Za obavljanje specifične zdravstvene zaštite djelatnika iz čl. 35. i 36. ovoga zakona može se osnovati i zdravstvena ustanova za specifičnu zdravstvenu zaštitu djelatnika.

Članak 121.

Zavod za medicinu rada kantona obavlja sljedeće poslove:

- provodi statistička istraživanja iz oblasti medicine rada,
- planira, predlaže i provodi mjere za očuvanje i unapređenje zdravlja djelatnika,
- organizira i provodi specifičnu zdravstvenu zaštitu u cilju prevencije i osiguranja zdravlja na radu,
- ispituje i verificira profesionalne bolesti, kao i ozljede na radu,
- vodi registar priznatih profesionalnih bolesti sukladno preporukama Povjerenstva Europske unije, te provodi statističku obradu istih profesionalnih bolesti sukladno Europskoj statistici (ESOD),
- prati i proučava ozljede na radu sukladno Europskoj statistici ozljeda na radu (ESAW), te pojavu i uzroke invalidnosti uzrokovanih profesionalnim bolestima i ozljedama na radu za područje za koje je zavod osnovan,
- oblikuje doktrinu, standarde i metode rada pri ocjenjivanju zdravstvene sposobnosti i praćenju zdravstvenog stanja uposlenika na poslovima s posebnim uvjetima rada, vozača svih vrsta motornih vozila, pomoraca, zrakoplovnog osoblja i drugih uposlenika u prometu,
- utvrđuje jedinstvenu metodologiju i postupke u programiranju, planiranju i provođenju mjera prevencije i sigurnosti na radu,
- ispituje nove zdravstvene tehnologije, kao i primjenu novih metoda prevencije, dijagnostike, liječenja i rehabilitacije u oblasti medicine rada,
- prati suvremena dostignuća u oblasti organizacije medicine rada i predlaže mjere za unapređenje i razvitak u oblasti medicine rada,
- izučava sve čimbenike profesionalnih rizika i vrši njihovu identifikaciju, kvalifikaciju i procjenu u oblasti profesionalne patologije i toksikologije,
- sudjeluje u dopunskom stručnom osposobljavanju zdravstvenih i nezdravstvenih uposlenika iz oblasti medicine rada,
- pruža stručnu pomoć u izradi propisa iz ove oblasti i nadzire provođenje programa mjera specifične zdravstvene zaštite,
- pruža stručnu pomoć poslodavcima, sindikatima, ustanovama i fizičkim osobama ovlaštenim za obavljanje poslova zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, kao i tijelima uprave iz svoga djelokruga rada,
- surađuje sa zdravstvenim ustanovama svih razina zdravstvene zaštite,
- obavlja i druge poslove u oblasti zaštite zdravlja na radu, sukladno posebnim propisima.

Poslovi iz stavka 1. ovoga članka, koji su od interesa za Federaciju, mogu biti dodijeljeni za obavljanje Federalnom zavodu za javno zdravstvo.

Opseg i vrsta poslova medicine rada od interesa za Federaciju, kao i financiranje obavljanja poslova iz stavka 2.

ovoga članka određuje se posebnom odlukom Vlade Federacije BiH, a na usuglašen prijedlog federalnoga ministra i federalnoga ministra financija.

Članak 122.

Zavod za medicinu rada kantona može obavljati i nastavu iz oblasti medicine rada ako ima ugovoreni odnos s fakultetom zdravstvenog usmjerenja.

Odobrenje za obavljanje nastave u zavodu za medicinu rada, te dobijanje statusa nastavnoga zavoda, dodjeljuje javno sveučilište, na prijedlog federalnoga ministra, a uz prethodno pribavljeno mišljenje fakulteta zdravstvenoga usmjerenja.

Zavod za medicinu rada kantona i zdravstvene ustanove za specifičnu zdravstvenu zaštitu djelatnika, za obavljanje poslova iz čl. 15. i 121. ovoga zakona, ostvaruju prihode putem ugovora o pružanju programa mjera specifične zdravstvene zaštite djelatnika s poslodavcem, gospodarskim društvima i drugim pravnim osobama.

Zavod za bolesti ovisnosti kantona

Članak 123.

Zavod za bolesti ovisnosti kantona je specijalizirana zdravstveno-socijalna ustanova koja se bavi prevencijom, liječenjem i rehabilitacijom ovisnika.

Članak 124.

Zavod za bolesti ovisnosti kantona obavlja sljedeće poslove:

- stacionarnu i ambulantno-polikliničku zdravstvenu zaštitu s rehabilitacijom ovisnika,
- prevenciju, dijagnostiku, rehabilitaciju i socijalnu reintegraciju ovisnika,
- provodi edukacije i supstitucijske programe liječenja prema pravilima struke i standardima SZO,
- vodi registar ovisnika,
- ostvaruje suradnju s drugim zdravstvenim ustanovama, a posebice drugim specijaliziranim zdravstvenim i socijalnim ustanovama za bolesti ovisnosti,
- organizira stručna savjetovanja, seminare, javne tribine i druge aktivnosti od značaja za ostvarivanje djelatnosti zavoda,
- provodi istraživački rad na polju bolesti ovisnosti,
- organizira i/ili provodi programe smanjenja štete za osobe koje injektiraju droge,
- obavlja i druge poslove u oblasti bolesti ovisnosti, sukladno posebnim propisima.

Zavod za bolesti ovisnosti kantona može obavljati i nastavu iz oblasti bolesti ovisnosti, ako ima ugovorni odnos s fakultetom zdravstvenoga usmjerenja.

Poslovi iz stavka 1. ovoga članka, koji su od interesa za Federaciju, mogu biti dodijeljeni za obavljanje Federalnom zavodu za javno zdravstvo.

Opseg i vrsta poslova u svezi s bolestima ovisnosti od interesa za Federaciju, kao i financiranje obavljanja poslova iz stavka 3. ovoga članka, određuju se posebnom odlukom Vlade Federacije BiH, a na usuglašen prijedlog federalnoga ministra i federalnoga ministra financija.

Zavod za sportsku medicinu kantona

Članak 125.

Zavod za sportsku medicinu kantona je zdravstvena ustanova koja može biti osnovana za obavljanje specifične zdravstvene zaštite sportista za područje jednog ili više kantona (u daljnjem tekstu: Zavod sportske medicine).

Zavod sportske medicine koordinira i stručno nadzire sve sportsko-medicinske institucije koje provode specifičnu zdravstvenu zaštitu sportista, na području kantona za koji se osniva.

Članak 126.

Zavod sportske medicine obavlja sljedeće poslove:

- planira, predlaže i provodi mjere za očuvanje i unapređenje zdravlja sportista i sudionika u sportskoj rekreaciji,

- provodi preventivnu zdravstvenu zaštitu svih registriranih sportista kroz kontrolne, periodične i sistematske specijalističke liječničke preglede,
- specijalističku kurativnu zdravstvenu zaštitu, liječenje i rehabilitaciju oboljelih i ozlijeđenih sportista,
- izrađuje i predlaže doktrinu, standarde i metode rada u zdravstvenom odabiru i praćenju zdravstvenoga stanja sportista po pojedinim sportskim granama na području kantona za koji se osniva,
- vodi registar specifičnih oboljenja i ozljeda u sportu,
- vodi znanstvenoistraživački rad iz oblasti sportske medicine,
- vrši edukaciju medicinskih kadrova iz sportske medicine,
- vrši ocjenu stanja zdravlja i daje suglasnost za aktivno bavljenje sportom i sportskom rekreacijom,
- prati vrhunska dostignuća sportista kroz specifična testiranja i sudjeluje u pripremanju sportista za velika sportska natjecanja (svjetska prvenstva, olimpijske i mediteranske igre),
- surađuje sa zdravstvenim ustanovama svih razina zdravstvene zaštite,
- vrši međusobno stručno i funkcionalno povezivanje i usklađuje primjenu jedinstvene metodologije rada.

Zavod sportske medicine i jedinice sportske medicine ostvaruju prihode putem ugovornih obveza o pružanju programa mjera specifične zdravstvene zaštite sportista sa sportskim organizacijama, ustanovama i drugim pravnim osobama.

XI. REFERALNI CENTAR

Članak 127.

Referalni centar može biti zdravstvena ili dio zdravstvene ustanove koja ispunjava uvjete za obavljanje najsloženijih oblika zdravstvene zaštite.

Zdravstvena ustanova koja obavlja funkciju referalnoga centra, pored osnovne djelatnosti, obavlja poslove vezane uz primjenu i praćenje jedinstvene doktrine i metodologije u dijagnostici i terapiji pojedinih bolesti, u prevenciji i rehabilitaciji i koja se svojim inovativnim pristupom i realizacijom razvojnih projekata izdvaja od drugih zdravstvenih ustanova iste djelatnosti.

Referalni centar određene zdravstvene djelatnosti vodeća je zdravstvena ili dio zdravstvene ustanove s kojom se porede sve druge zdravstvene ustanove iste djelatnosti.

Članak 128.

Referalni centar obavlja naročito sljedeće poslove:

- prati, proučava i unapređuje stanje u oblasti za koju je osnovan,
- pruža stručno-metodološku pomoć edukacijom i drugim oblicima diseminacije znanja u oblasti za koju je osnovan,
- utvrđuje doktrinarne kriterije za dijagnostiku, liječenje i rehabilitaciju, kao i prevenciju pojedinih bolesti,
- daje ocjene i mišljenja za metode, postupke i programe rada iz dijela zdravstvene zaštite za koju je osnovan,
- sudjeluje u planiranju, praćenju i procjeni istraživanja i poticanju primjene rezultata istraživanja u oblasti za koju je osnovan,
- prati stručno usavršavanje zdravstvenih djelatnika.

Za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka referalnom se centru ne osiguravaju dodatna sredstva.

Stručni stavovi referalnoga centra postaju obvezatni kada ih u obliku naputka donese federalni ministar sukladno svojim mjerodavnostima utvrđenim propisima o organizaciji tijela uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Za isto medicinsko područje može biti određen samo jedan referalni centar.

Članak 129.

Utvrđivanje ispunjenosti uvjeta za dodjelu naziva referalni centar obavlja Federalno ministarstvo, na temelju podnijetog dokumentiranog zahtjeva zdravstvene ustanove.

Nakon provedenog postupka iz stavka 1. ovoga članka rješenje o dodjeli naziva referalni centar donosi federalni ministar s rokom važenja od pet godina računajući od dana objave rješenja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Rješenje donijeto u smislu stavka 2. ovoga članka konačno je u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor sukladno propisima o upravnim sporovima.

Rješenje o određivanju referalnoga centra objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Kriterije za dodjelu naziva referalnoga centra propisat će pravilnikom federalni ministar.

XII. PROCJENA ZDRAVSTVENIH TEHNOLOGIJA

Članak 130.

U provođenju zdravstvene zaštite zdravstvena ustanova i privatna praksa dužne su primjenjivati znanstveno dokazane, provjerene i sigurne zdravstvene tehnologije u prevenciji, dijagnostici, liječenju i rehabilitaciji.

Pod zdravstvenim tehnologijama, u smislu ovoga zakona, podrazumijevaju se sve zdravstvene metode i postupci koji se mogu koristiti u cilju unapređivanja zdravlja ljudi, u prevenciji, dijagnostici i liječenju bolesti, ozljeda i rehabilitaciji, koji obuhvataju sigurne, kvalitetne i učinkovite lijekove i medicinska sredstva, medicinsku opremu, medicinske procedure, medicinski software, kao uvjete za pružanje zdravstvene zaštite.

Procjenu zdravstvenih tehnologija iz stavka 2. ovoga članka vrši Federalno ministarstvo, na temelju analize medicinskih, etičkih, društvenih i ekonomskih posljedica i učinaka razvijanja, širenja ili korištenja zdravstvenih tehnologija u pružanju zdravstvene zaštite.

Radu procjene zdravstvenih tehnologija federalni ministar obrazuje Povjerenstvo za procjenu zdravstvenih tehnologija, kao stručno tijelo.

Članovi Povjerenstva za procjenu zdravstvenih tehnologija su istaknuti zdravstveni djelatnici i stručnjaci iz drugih oblasti, koji su dali značajan doprinos u razvitku i istraživanju određenih oblasti medicine, stomatologije, odnosno farmacije, primjeni i razvitku zdravstvenih tehnologija, odnosno u obavljanju zdravstvene djelatnosti, uz jednakopravnu zastupljenost oba spola.

Mandat članova Povjerenstva za procjenu zdravstvenih tehnologija traje četiri godine.

Povjerenstvo za procjenu zdravstvenih tehnologija donosi poslovnik o svome radu, na koji suglasnost daje federalni ministar.

Način uvođenja novih zdravstvenih tehnologija u zdravstvenim ustanovama i privatnoj praksi, kao i postupak odobravanja korištenja zdravstvenih tehnologija, bliže se uređuje pravilnikom federalnoga ministra.

Članak 131.

Povjerenstvo za procjenu zdravstvenih tehnologija:

- 1) prati, koordinira i usuglašava razvitak zdravstvenih tehnologija u Federaciji;
- 2) usuglašava razvitak zdravstvenih tehnologija u Federaciji s međunarodnim standardima i iskustvima;
- 3) vrši procjenu postojećih i utvrđuje potrebe za uvođenjem novih zdravstvenih tehnologija potrebnih za pružanje zdravstvene zaštite koja je utemeljena na dokazima o kvaliteti, sigurnosti i učinkovitosti metoda i postupaka zdravstvene zaštite;
- 4) daje mišljenje o određivanju prioriteta za nabavku medicinske opreme, kao i za investicijsko ulaganje u zdravstvene ustanove;
- 5) obavlja druge poslove po nalogu federalnoga ministra.

Povjerenstvo za procjenu zdravstvenih tehnologija u postupku procjene zdravstvenih tehnologija koje se temelje na primjeni medicinske opreme sa izvorima jonizirajućih zračenja pribavlja mišljenje mjerodavne državne agencije za radijacijsku i nuklearnu sigurnost.

Sredstva za rad Povjerenstva za procjenu zdravstvenih tehnologija osiguravaju se u Proračunu Federacije.

Visinu nadoknade za rad Povjerenstva iz stavka 3. ovoga članka rješenjem utvrđuje federalni ministar.

Članak 132.

Zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa podnosi zahtjev Federalnom ministarstvu za izdavanje dozvole za korištenje novih zdravstvenih tehnologija.

Pod novim zdravstvenim tehnologijama, u smislu članka 130. ovoga zakona, podrazumijevaju se i zdravstvene tehnologije koje se prvi put uvode za korištenje u zdravstvenim ustanovama i privatnim praksama u Federaciji, odnosno za određene razine zdravstvene zaštite, kao i zdravstvene tehnologije koje prvi put koristi određena zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa.

Povjerenstvo za procjenu zdravstvenih tehnologija daje mišljenje rukovodeći se novim tehnologijama iz oblasti medicine koje se primjenjuju u drugim visoko razvijenim zemljama, čija je znanstvena prihvatljivost potvrđena u medicinskoj praksi tih zemalja, kao i zdravstvenim tehnologijama koje se razvijaju u Bosni i Hercegovini i čija je znanstvena prihvatljivost potvrđena u medicinskoj praksi u Bosni i Hercegovini, a mogu se primjenjivati u provođenju zdravstvene zaštite u Federaciji.

Povjerenstvo iz stavka 3. ovoga članka priznaje ISO certifikate za proizvode odnosno dokaze o kvaliteti, kao i dokaze o oznaci "CE", a što je potvrda njihove kvalitete, učinkovitosti i sigurnosti, kao i druge nalaze koje izdaju mjerodavna međunarodna, državna i federalna tijela iz ove oblasti, te certifikat mjerodavne komore o certificiranju zdravstvenih djelatnika za upravljanje novim zdravstvenim tehnologijama.

Na temelju mišljenja Povjerenstva za procjenu zdravstvenih tehnologija, Federalno ministarstvo rješenjem izdaje dozvolu za korištenje novih zdravstvenih tehnologija u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi, te vodi registar izdatih dozvola.

Rješenje iz stavka 5. ovoga članka konačno je u upravnom postupku i protiv njega može se pokrenuti upravni spor.

Članak 133.

Zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa ne može koristiti nove zdravstvene tehnologije bez dozvole za korištenje novih zdravstvenih tehnologija izdate od Federalnoga ministarstva, sukladno ovom zakonu.

Ako zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa koristi nove zdravstvene tehnologije bez dozvole za korištenje novih zdravstvenih tehnologija, Federalno ministarstvo donosi rješenje o zabrani korištenja novih zdravstvenih tehnologija.

Rješenje iz stavka 2. ovoga članka konačno je u upravnome postupku i protiv njega može se pokrenuti upravni spor.

XIII. ZAKUP ZDRAVSTVENIH USTANOVA

Članak 134.

Zdravstvena ustanova može dio svojih zdravstvenih i nezdravstvenih kapaciteta (prostora i opreme) izdati u zakup (u daljnjem tekstu: jedinica zakupa), ukoliko to ne remeti obavljanje njezine registrirane djelatnosti.

Upravno vijeće zdravstvene ustanove svake kalendarske godine utvrđuje višak prostora u kojem se obavlja zdravstvena djelatnost, kao i višak nezdravstvenog prostora.

Odluka upravnoga vijeća zdravstvene ustanove iz stavka 2. ovoga članka donosi se uz prethodno pribavljeno pozitivno mišljenje kantonalnoga ministra za zdravstvene ustanove primarne zdravstvene zaštite i kantonalne zdravstvene zavode, odnosno uz pozitivno mišljenje federalnoga ministra za zdravstvene ustanove bolničke zdravstvene zaštite i federalne zdravstvene zavode.

Bliže uvjete i postupak davanja u zakup kapaciteta zdravstvenih ustanova, kao i vrstu kapaciteta zdravstvenih ustanova koji se mogu dati u zakup, utvrđuje pravilnikom federalni ministar.

Članak 135.

Jedinica zakupa treba činiti funkcionalnu cjelinu koja u pogledu prostorija, medicinsko-tehničke i druge opreme udovoljava uvjetima propisanim pravilnikom kojim se reguliraju uvjeti za obavljanje privatne prakse.

Članak 136.

Nakon pribavljenog mišljenja mjerodavnoga ministra zdravstva i odluke upravnoga vijeća zdravstvene ustanove iz članka 134. st. 2. i 3. ovoga zakona ravnatelj zdravstvene ustanove raspisuje javni natječaj kojim oglašava prikupljanje ponuda za davanje u zakup jedinica zakupa, sukladno ovom zakonu, propisima donijetim na temelju ovoga zakona, kao i propisima o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine.

Odluku o početku davanja u zakup jedinica zakupa donosi ravnatelj zdravstvene ustanove.

Na sklapanje, valjanost, prestanak ili drugo pitanje u svezi s ugovorom o zakupu jedinice zakupa koje nije uređeno ovim zakonom ili propisom iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se propisi o obligacijskim odnosima.

XIV. ZDRAVSTVENI DJELATNICI I ZDRAVSTVENI SURADNICI

Članak 137.

Zdravstveni djelatnici su osobe koje imaju obrazovanje zdravstvenog usmjerenja i izravno u vidu zanimanja pružaju zdravstvenu zaštitu stanovništvu, uz obvezatno poštivanje moralnih i etičkih načela zdravstvene struke.

Zdravstveni djelatnici obrazuju se na medicinskom, stomatološkom, farmaceutskom ili farmaceutsko-biokemijskom fakultetu, fakultetu zdravstvenih studija i srednjim školama zdravstvenoga usmjerenja.

Obveza je zdravstvenih djelatnika da pri pružanju zdravstvene zaštite postupaju prema pravilima zdravstvene struke, na način da svojim postupcima ne ugroze život i zdravlje ljudi.

Zdravstveni djelatnici mogu se osigurati od odgovornosti za štetu koju bi mogli počinuti obavljanjem zdravstvene djelatnosti.

Ustanova u kojoj su uposleni zdravstveni djelatnici može se osigurati od odgovornosti za štetu koju bi mogli počinuti zdravstveni djelatnici uposleni u ovoj ustanovi u obavljanju zdravstvene djelatnosti.

Članak 138.

Zdravstveni djelatnici dužni su čuvati kao profesionalnu tajnu sve što znaju o zdravstvenom stanju pacijenta.

Na čuvanje profesionalne tajne obvezni su i drugi djelatnici u zdravstvu koji za nju saznaju u obavljanju svojih dužnosti, te studenti fakulteta zdravstvenoga usmjerenja i učenici škola zdravstvenoga usmjerenja prilikom obavljanja praktične nastave u zdravstvenim ustanovama.

Na čuvanje profesionalne tajne obvezne su i sve druge osobe koje u obavljanju svojih dužnosti dođu do podataka o zdravstvenom stanju pacijenta.

Povreda čuvanja profesionalne tajne teža je povreda obveze iz radnoga odnosa.

Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka, osobe iz st. 1. i 2. ovoga članka obvezne su podatke o zdravstvenome stanju pacijenta saopćiti na zahtjev mjerodavnoga ministarstva zdravstva, drugih tijela državne uprave sukladno posebnim propisima, mjerodavne komore ili u kaznenom odnosno parničnom postupku, kada su pozvani u svojstvu svjedoka, sukladno propisima o kaznenom odnosno parničnom postupku.

Članak 139.

Mjerodavni zdravstveni djelatnik dužan je uredno voditi medicinsku dokumentaciju, sukladno zakonu i evidentirati sve medicinske mjere koje su poduzete nad pacijentom, a posebice anamnezu, dijagnozu, dijagnostičke mjere, terapiju i rezultat terapije, kao i savjete date pacijentu.

Način vođenja, čuvanja, prikupljanja i raspolaganja medicinskom dokumentacijom bit će uređen pravilnikom koji donosi

federalni ministar, na prijedlog Federalnoga zavoda za javno zdravstvo.

Odredbе ovoga članka shodno se primjenjuju i na zdravstvene suradnike koji sudjeluju u dijelu zdravstvene zaštite.

Prilikom obrade osobnih podataka i posebnih kategorija podataka iz medicinske dokumentacije, osobe iz st. 1. i 3. ovoga članka dužne su primjenjivati propis o zaštiti osobnih podataka.

Članak 140.

Na prava i dužnosti zdravstvenih djelatnika, te druga pitanja u svezi sa obavljanjem djelatnosti zdravstvenih djelatnika koja nisu uređena ovim zakonom bit će primjenjivane odredbe posebnih zakona o profesijama u zdravstvu.

Članak 141.

Zdravstveni suradnici su osobe koje nisu završile obrazovanje zdravstvenoga usmjerenja, a rade u zdravstvenim ustanovama i sudjeluju u dijelu zdravstvene zaštite.

Zdravstveni suradnici imaju pravo i obvezu stručno se usavršavati radi održavanja i unapređenja kvalitete zdravstvene zaštite.

Plan stručnog usavršavanja zdravstvenih suradnika, svake kalendarske godine, donosi zdravstvena ustanova odnosno privatna praksa sukladno registriranoj djelatnosti, kao i prioritetima razvitka.

Sadržaj i način stručnog usavršavanja zdravstvenih suradnika pravilnikom utvrđuje federalni ministar.

Članak 142.

Zdravstveni djelatnici sa završenim fakultetom zdravstvenoga usmjerenja, odnosno srednjom školom zdravstvenoga usmjerenja obvezni su nakon završenog obrazovanja obaviti vježbenički staž u trajanju od šest mjeseci.

Vježbenički staž je organizirani oblik stručnoga osposobljavanja zdravstvenih djelatnika za samostalan rad koji se obavlja pod nadzorom.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka doktori medicine, doktori stomatologije, magistri farmacije i osobe sa završenim fakultetom zdravstvenih studija koji su studij medicine, studij stomatologije, studij farmacije i zdravstveni studij obavili po bolonjskom procesu, ne obavljaju vježbenički staž.

Članak 143.

Vježbenik zasniva radni odnos na određeno vrijeme radi obavljanja vježbeničkog staža.

Vježbenički staž ili njegov dio može se obavljati u obliku volontiranja sukladno zakonu.

Zdravstvene ustanove obvezne su primati zdravstvene djelatnike na vježbenički staž prema kriterijima koje će odrediti federalni ministar.

Vježbenički staž ili njegov dio zdravstveni djelatnici mogu obavljati kod zdravstvenog djelatnika visoke stručne spreme koji obavlja privatnu praksu najmanje pet godina, prema kriterijima koje će odrediti federalni ministar.

Članak 144.

Vježbenički se staž obavlja u zdravstvenim ustanovama i privatnoj praksi koje ispunjavaju uvjete prostora, opreme i kadra, i to ako:

- imaju organizacijske jedinice prema zahtjevima pojedinog dijela vježbeničkog programa zdravstvenog usmjerenja,
- u toj organizacijskoj jedinici u punom radnom vremenu radi zdravstveni djelatnik s položenim stručnim ispitom koji ima viši, a najmanje isti stupanj stručne spreme zdravstvenog usmjerenja,
- organizacijska jedinica ima potrebnu medicinsko-tehničku opremu i prostor za uspješno provođenje programom predviđenog osposobljavanja prema zahtjevima suvremene medicine.

Rješenjem federalnoga ministra utvrđuje se ispunjenost uvjeta u zdravstvenim ustanovama odnosno privatnoj praksi u kojima se obavlja vježbenički staž zdravstvenih djelatnika.

Rješenje iz stavka 2. ovoga članka konačno je u upravnome postupku i protiv njega može se pokrenuti upravni spor.

Članak 145.

Nakon obavljenog vježbeničkog staža zdravstveni djelatnici koji su završili fakultet zdravstvenoga usmjerenja polažu stručni ispit pred ispitnim povjerenstvom Federalnoga ministarstva, a zdravstveni djelatnici koji su završili srednju školu zdravstvenoga usmjerenja pred ispitnim povjerenstvom kantonalnoga ministarstva.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, zdravstveni djelatnici koji su završili fakultet zdravstvenog usmjerenja po bolonjskom procesu, odmah nakon završenog obrazovanja mogu pristupiti polaganju stručnog ispita pred ispitnim povjerenstvom Federalnoga ministarstva.

Članak 146.

Federalni ministar može vježbenički staž obavljen u inozemstvu priznati u cijelosti ili djelomice ako program vježbeničkog staža proveden u inozemstvu bitno ne odstupa od programa koji su važeći na teritoriju Federacije.

Federalni ministar utvrđuje rješenjem priznavanje vježbeničkog staža iz stavka 1. ovoga članka koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor.

Nakon izdatog rješenja iz stavka 2. ovoga članka, federalni ministar, na zahtjev kandidata, može priznati i položen stručni ispit u inozemstvu, izuzev osnova ustavnoga sustava Bosne i Hercegovine i Federacije, kao i organizacije zdravstvene zaštite i zdravstvenoga osiguranja u Federaciji, ukoliko bitno ne odstupa od programa polaganja stručnog ispita u Federaciji.

Federalni ministar utvrđuje rješenjem priznavanje stručnog ispita iz stavka 3. ovoga članka koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor.

Federalni će ministar pravilnikom urediti uvjete i način priznavanja vježbeničkog staža i stručnog ispita zdravstvenih djelatnika koji je obavljen i položen u inozemstvu.

Članak 147.

Zdravstveni djelatnici se, nakon položenog stručnog ispita, obvezno upisuju kod mjerodavne komore u registar zdravstvenih djelatnika i time stječu pravo na izdavanje licencije.

Članak 148.

Licencija je javna isprava koju izdaje mjerodavna komora, nakon dobijanja uvjerenja o položenom stručnom ispitu, s rokom važenja od šest godina i obnavlja se sukladno ovom zakonu, propisom mjerodavne federalne komore kojim se utvrđuje zajednički sadržaj stručnog usavršavanja, rokovi i postupak provjere stručnosti koje je zdravstveni djelatnik ostvario u okviru stručnog usavršavanja.

Licencijom iz stavka 1. ovoga članka zdravstveni djelatnik stječe pravo samostalnog obavljanja poslova u svojoj struci.

Postupak izdavanja licencije od mjerodavne komore, kao i sadržaj i izgled licencije iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se pravilnikom federalnoga ministra.

Zdravstveni djelatnik obavlja poslove svoje profesije, samo u okviru svoga stručnog naziva određenog licencijom izdatom od mjerodavne komore.

Članak 149.

Mjerodavna komora oduzima zdravstvenom djelatniku licenciju, ako:

- kandidat ne zadovoljava prilikom obnavljanja licencije,
- mjerodavna komora odredi tu mjeru kao najstrožu kaznu zbog kršenja etičkih načela struke,
- dopunski rad obavlja suprotno odredbama ovoga zakona.

Članak 150.

Federalni ministar pravilnikom propisuje:

- sadržaj i način provođenja vježbeničkog staža,
- uvjete koje moraju ispunjavati zdravstvene ustanove i privatna praksa kod kojih zdravstveni djelatnici provode vježbenički staž,

- sadržaj i opseg stručne prakse dodiplomskog studija medicine, stomatologije, farmacije i zdravstvenog studija završenog po bolonjskom procesu, a koji je ekvivalentan vježbeničkom stažu za doktore medicine, doktore stomatologije, magistre farmacije i osobe sa završenim fakultetom zdravstvenih studija koje su studij medicine, stomatologije, farmacije, kao i zdravstveni studij završile po predbolonjskom procesu,
- sadržaj, program i način polaganja stručnoga ispita,
- sadržaj i izgled uvjerenja o položenom stručnom ispitu.

Članak 151.

Zdravstveni djelatnici imaju pravo i obvezu stručno se usavršavati radi održavanja i unapređivanja kvalitete zdravstvene zaštite.

Stručno usavršavanje zdravstvenih djelatnika iz stavka 1. ovoga članka, osim specijalizacije i subspecijalizacije, obuhvaća i posebne oblike stručnog usavršavanja kroz kontinuirano praćenje i usvajanje suvremenih znanja i vještina iz pojedinih oblasti, a kojim se osigurava i unapređuje kvaliteta zdravstvene zaštite.

Plan stručnog usavršavanja zdravstvenih djelatnika, svake kalendarske godine, donosi zdravstvena ustanova odnosno privatna praksa sukladno registriranoj djelatnosti, kao i prioritetima razvitka.

Federalni ministar utvrđuje pravilnikom plan i program posebnih oblika stručnog usavršavanja zdravstvenih djelatnika, kao i način obavljanja stručnog usavršavanja, te sadržaj i izgled certifikata o obavljenom stručnom usavršavanju.

Članak 152.

Znanje iz zdravstvenog menadžmenta može se steći kroz edukaciju iz zdravstvenog menadžmenta, specijalizaciju iz zdravstvenog menadžmenta, kao i postdiplomsku nastavu iz zdravstvenog menadžmenta na ovlaštenim fakultetima.

Organizacija i provođenje edukacije iz zdravstvenog menadžmenta i specijalizacije iz zdravstvenog menadžmenta je u mjerodavnosti Federalnoga ministarstva.

Obavljanje određenih stručnih poslova iz oblasti edukacije i specijalizacije iz stavka 2. ovoga članka Federalno ministarstvo može povjeriti zavodima za javno zdravstvo u Federaciji, drugim zdravstvenim ustanovama, medicinskim i drugim ovlaštenim fakultetima, a sukladno propisima o organizaciji tijela uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Plan i program edukacije iz zdravstvenog menadžmenta, kao i specijalizacije iz zdravstvenog menadžmenta, način obavljanja edukacije i specijalizacije iz zdravstvenog menadžmenta, uvjeti koje moraju ispuniti zdravstvene ustanove odnosno fakulteti kojima se povjerava javna ovlast za obavljanje odgovarajućih stručnih poslova, te način njihove verifikacije od Federalnoga ministarstva, javno oglašavanje edukacije odnosno specijalizacije iz zdravstvenog menadžmenta, mogućnosti učenja na daljinu, bliže se uređuje propisom federalnoga ministra.

Članak 153.

Zdravstveni djelatnici i zdravstveni suradnici s visokom stručnom spremom mogu se specijalizirati u određenoj grani zdravstvene djelatnosti, te određenim granama subspecijalizacije.

Grane specijalizacije, trajanje i program specijalizacija i subspecijalizacija utvrđuje pravilnikom federalni ministar.

Članak 154.

Specijalizacija se može odobriti zdravstvenom djelatniku i zdravstvenom suradniku koji ima izdato odobrenje za samostalan rad, te koji je u radnom odnosu u zdravstvenoj ustanovi koja dodjeljuje specijalizaciju ili ima privatnu praksu ili radi kod zdravstvenog djelatnika visoke stručne spreme privatne prakse koji dodjeljuje specijalizaciju i koji ima najmanje godinu radnoga iskustva u struci nakon položenog stručnog ispita.

Zdravstvenom djelatniku i zdravstvenom suradniku iz stavka 1. ovoga članka koji nije u radnome odnosu u zdravstvenoj ustanovi niti ima privatnu praksu, odnosno ne radi kod zdravstvenoga djelatnika visoke stručne spreme privatne prakse,

federalni ministar može odobriti specijalizaciju za potrebe mjerodavnoga ministarstva zdravstva, državnoga odnosno Federalnoga ministarstva ili tijela državne ili federalne uprave, fakulteta zdravstvenoga usmjerenja, pravnih osoba koje obavljaju znanstvenoistraživačku djelatnost, pravnih osoba koje obavljaju proizvodnju i promet lijekova i medicinskih sredstava, zavoda zdravstvenoga osiguranja.

Odobrenje za specijalizaciju odnosno subspecijalizaciju daje federalni ministar, na temelju godišnjega plana potrebnih specijalizacija i subspecijalizacija koji donosi na prijedlog kantonalnih ministarstava zdravstva.

Za odobrenje specijalizacije odnosno subspecijalizacije, koje odobrava federalni ministar zdravstvenim djelatnicima i zdravstvenim suradnicima iz stavka 2. ovoga članka, nije potrebno utvrđivanje godišnjeg plana specijalizacija i subspecijalizacija.

Godišnji prijedlog specijalizacija odnosno subspecijalizacija za područje kantona, kantonalna ministarstva usuglašavaju sa zavodom za javno zdravstvo kantona i zavodom zdravstvenoga osiguranja kantona.

Odobrenje iz st. 3. i 4. ovoga članka izdaje se rješenjem protiv kojeg nije dopuštena žalba, već se protiv toga rješenja može pokrenuti upravni spor.

Članak 155.

Specijalizacije i subspecijalizacije mogu se obavljati na fakultetima zdravstvenoga usmjerenja i ovlaštenim zdravstvenim ustanovama.

Federalni ministar pravilnikom utvrđuje:

- kriterije za prijem specijalizanata odnosno subspecijalizanata,
- uvjete za zdravstvene ustanove i fakultete zdravstvenoga usmjerenja u kojima se obavlja specijalizantski odnosno subspecijalizantski staž, kao i postupak njihove verifikacije,
- način obavljanja specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža,
- uvjete za obavljanje specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža u inozemstvu,
- polaganja specijalističkog odnosno subspecijalizantskog ispita, odnosno ispita iz subspecijalizacije,
- način i postupak priznavanja vremena provedenog na postdiplomskom studiju u subspecijalizaciji,
- troškove obavljanja specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža i polaganja specijalističkog odnosno subspecijalizantskog ispita.

Članak 156.

U subspecijalistički staž priznaje se vrijeme provedeno na postdiplomskom studiju u cijelosti ili djelomice, ako teoretski program postdiplomskog studija odgovara teoretskom programu subspecijalizacije.

Federalni ministar utvrđuje rješenjem priznavanje vremena iz stavka 1. ovoga članka.

Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 157.

Nakon uspješno završenog specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža kandidat polaže specijalistički odnosno subspecijalistički ispit pred ispitnim povjerenstvom i stječe pravo na naziv specijalista određene specijalnosti odnosno naziv subspecijaliste određene subspecijalizacije.

Članove ispitnog povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka imenuje federalni ministar iz redova priznatih stručnjaka određenih specijalnosti, poglavito iz redova nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju redovitoga profesora, izvanrednog profesora ili docenta.

Federalni ministar utvrđuje listu ispitivača za specijalističke i subspecijalističke ispite, na prijedlog ovlaštenih zdravstvenih ustanova i fakulteta zdravstvenoga usmjerenja.

Članak 158.

Federalni ministar može specijalizantski, odnosno subspecijalizantski staž obavljati u inozemstvu, priznati u cijelosti ili djelomice, ako program specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža provedenog u inozemstvu bitno ne odstupa od programa važećeg na teritoriju Federacije.

Federalni ministar utvrđuje rješenjem priznavanje specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža iz stavka 1. ovoga članka koje je konačno u upravnome postupku i protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor.

Nakon izdatog rješenja iz stavka 2. ovoga članka, federalni ministar, na zahtjev kandidata, može priznati i položen specijalistički odnosno subspecijalistički ispit u inozemstvu, ukoliko isti bitno ne odstupa od programa polaganja specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita u Federaciji.

Federalni ministar utvrđuje rješenjem priznavanje specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita iz stavka 3. ovoga članka koje je konačno u upravnome postupku i protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor.

Federalni će ministar pravilnikom urediti uvjete i način priznavanja specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža, kao i način priznavanja specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita obavljenog i položenog u inozemstvu.

Članak 159.

Strani državljani mogu specijalizirati pod uvjetima utvrđenim ugovorom između Federacije, odnosno kantona i strane zemlje, na temelju međunarodnih ugovora u koje su uključene i specijalizacije ili putem posebnih ugovora koje zaključi Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine sa stranim djelatnicima ili organizacijama.

Strani državljani mogu započeti specijalizaciju uz dokaz o završenom fakultetu zdravstvenoga usmjerenja, a koji je nostrificiran od mjerodavnoga državnog tijela, o poznavanju bosanskoga/hrvatskoga/srpskoga jezika i o osiguranom plaćanju svih troškova specijalizantskog staža i polaganja specijalističkog ispita.

Federalni ministar pravilnikom bliže uređuje način i postupak odobravanja specijalizacije odnosno subspecijalizacije, kao i način polaganja specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita za stranog državljanina.

Članak 160.

Državljanima Bosne i Hercegovine s prebivalištem na teritoriju Federacije mogu na osobni zahtjev zatražiti od Federalnoga ministarstva odobrenje specijalizacije odnosno subspecijalizacije, pri čemu snose troškove specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža, kao i troškove polaganja specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita.

Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka prilaže se dokaz o završenom fakultetu zdravstvenog usmjerenja, uvjerenje o položenom stručnom ispitu, dokaz o godini dana radnoga staža u struci, te dokaz o osiguranom plaćanju svih troškova specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža i polaganje specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita.

Federalni ministar pravilnikom bliže uređuje način i postupak odobravanja specijalizacije odnosno subspecijalizacije, kao i način polaganja specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita u smislu ovoga članka.

Članak 161.

Doktorima medicine specijalistima, doktorima stomatologije specijalistima, magistrima farmacije specijalistima, odnosno inženjerima medicinske biokemije specijalistima koji imaju deset godina rada u svojstvu specijalista, te najmanje 10 objavljenih stručnih radova i ostvarene uspješne rezultate na stručnom usavršavanju zdravstvenih djelatnika, kao i praktičan doprinos unapređenju zdravstvene zaštite, može se dodijeliti naziv primarijus.

Prijedlog za dodjelu naziva primarijus za svaku kalendarsku godinu donosi povjerenstvo koje imenuje federalni ministar iz

redova istaknutih stručnjaka iz oblasti medicine, stomatologije i farmacije.

Odluku o dodjeli naziva primarijus, na temelju prijedloga iz stavka 2. ovoga članka, donosi federalni ministar.

Federalni će ministar pravilnikom regulirati bliže uvjete za osobe koje se natječu za dodjelu naziva primarijus, kao i kriterije i postupak za priznavanje naziva primarijus.

XV. PRIVATNA PRAKSA

Članak 162.

Privatnu praksu može samostalno obavljati zdravstveni djelatnik s visokom stručnom spremom pod sljedećim uvjetima:

- 1) da ima odgovarajuće obrazovanje zdravstvenog usmjerenja, položen stručni ispit, a za specijalističke ordinacije i odgovarajući specijalistički ispit, te licenciju izdatu od mjerodavne komore;
- 2) da je državljanin Bosne i Hercegovine s prebivalištem na teritoriju Federacije;
- 3) da je radno sposoban za obavljanje privatne prakse;
- 4) da je potpuno poslovno sposoban;
- 5) da mu pravomoćnom sudskom presudom ili odlukom drugoga mjerodavnog tijela nije izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja zdravstvene zaštite, odnosno zaštitna mjera udaljenja, dok te mjere traju;
- 6) da nije u radnome odnosu, odnosno da ne obavlja drugu samostalnu djelatnost;
- 7) da raspolaže odgovarajućim prostorom;
- 8) da raspolaže odgovarajućom medicinsko-tehničkom opremom,
- 9) da pribavi pozitivno mišljenje mjerodavne komore o opravdanosti osnivanja privatne prakse.

Članak 163.

Doktor medicine i doktor stomatologije obavljaju privatnu praksu u privatnim ordinacijama, magistri farmacije u privatnim ljekarnama, a diplomirani inženjeri medicinske biokemije u privatnim medicinsko-biokemijskim laboratorijama.

U privatnim ordinacijama iz stavka 1. ovoga članka može se organizirati priručni laboratorij za osnovne laboratorijske pretrage.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, doktor stomatologije može pored privatne ordinacije osnovati zubotehnički laboratorij za potrebe obavljanja privatne prakse koja mu je odobrena i u koji je dužan uposliti, na puno radno vrijeme, odgovarajući broj zubnih tehničara s položenim stručnim ispitom.

Članak 164.

Zdravstveni djelatnici sa završenim fakultetom zdravstvenih studija, kao i zdravstveni djelatnici više ili srednje stručne spreme mogu obavljati privatnu praksu iz svoje stručne spreme i to:

- diplomirana medicinska sestra - tehničar,
- diplomirani inženjer medicinsko-laboratorijske dijagnostike,
- diplomirani inženjer medicinske radiologije,
- diplomirani sanitarni inženjer,
- diplomirani fizioterapeut,
- medicinska sestra - tehničar svih profila,
- zubni tehničari.

Zdravstveni djelatnici iz stavka 1. ovoga članka moraju imati odgovarajuće obrazovanje zdravstvenog usmjerenja, položen stručni ispit, te ispunjavati uvjete iz članka 162. stavak 1. točke 2. - 9. ovoga zakona.

Medicinske sestre - tehničari općeg smjera iz stavka 1. ovoga članka poslove zdravstvene njege bolesnika obavljaju samostalno.

Medicinske sestre - tehničari i zubni tehničari iz stavka 1. ovoga članka poslove privatne prakse obavljaju prema uputama i stručnom nadzoru doktora medicine ili doktora stomatologije, na način i pod uvjetima utvrđenim posebnim ugovorom.

Članak 165.

Zahtjev za obavljanje privatne prakse podnosi se mjerodavnom kantonalnom ministru koji rješenjem utvrđuje ispunjenost uvjeta za obavljanje privatne prakse iz čl. 162. i 164. ovoga zakona.

Federalni ministar pravilnikom utvrđuje uvjete za obavljanje privatne prakse.

Članak 166.

Zdravstveni djelatnik ne može započeti s radom u privatnoj praksi, dok mjerodavni kantonalni ministar rješenjem ne utvrdi da su ispunjeni uvjeti za početak rada.

Članak 167.

Privatni zdravstveni djelatnici u svome nazivu ističu ime i prezime, adresu privatne prakse, oznaku djelatnosti i radno vrijeme.

Članak 168.

Zdravstveni djelatnici iz članka 163. ovoga zakona mogu imati samo jednu ordinaciju, ljekarnu ili medicinsko-biokemijski laboratorij, a zdravstveni djelatnici iz članka 164. ovoga zakona samo jednu privatnu praksu u svojoj struci.

Zdravstveni djelatnici iz stavka 1. ovoga članka obavljaju poslove privatne prakse osobno.

Zdravstveni djelatnik iz stavka 1. ovoga članka može primiti u radni odnos jednog zdravstvenog djelatnika iste struke sukladno djelatnosti za koju je registrirana privatna praksa.

U istoj ordinaciji, ljekarni, odnosno medicinsko-biokemijskom laboratoriju mogu obavljati privatnu praksu dva tima zdravstvenih djelatnika iste struke u smjenskom radu.

Zdravstveni djelatnici iz članka 162. ovoga zakona mogu obavljati privatnu praksu u timu s jednim ili više zdravstvenih djelatnika srednje ili više stručne spreme.

Odobrenje za obavljanje privatne prakse predviđene u st. 3, 4. i 5. ovoga članka izdaje rješenjem mjerodavni kantonalni ministar.

Članak 169.

Više zdravstvenih djelatnika koji obavljaju privatnu praksu mogu se udružiti u skupnu privatnu praksu.

Uvjete za skupnu privatnu praksu pravilnikom utvrđuje federalni ministar.

Članak 170.

Zdravstveni djelatnici s visokom stručnom spremom koji obavljaju privatnu praksu mogu u zdravstvenim ustanovama obavljati poslove iz svoje struke na temelju posebnog ugovora sa zdravstvenom ustanovom.

Uvjete za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka uređuje pravilnikom federalni ministar.

Članak 171.

Doktor medicine odnosno doktor stomatologije privatne prakse koji obavlja djelatnost kao izabrani doktor, obavezan je u slučaju odsutnosti ili privremene obustave rada osigurati za opredijeljene osigurane osobe zamjenu ugovorom s drugim zdravstvenim djelatnikom iste struke i specijalizacije koji obavlja privatnu praksu ili sa zdravstvenom ustanovom primarne zdravstvene zaštite, koji će za to vrijeme umjesto njega pružati zdravstvenu zaštitu tim osobama.

Članak 172.

Zdravstveni djelatnici privatne prakse obvezni su:

- 1) pružati hitnu medicinsku pomoć svim osobama u sklopu svoje stručne spreme;
- 2) sudjelovati na poziv mjerodavnoga tijela u radu na sprječavanju i suzbijanju zaraznih bolesti kao i na zaštiti i spašavanju stanovništva u slučaju katastrofe;
- 3) voditi zdravstvenu dokumentaciju i drugu evidenciju o osobama kojim pružaju zdravstvenu zaštitu i podnositi izvješće o tome mjerodavnoj zdravstvenoj ustanovi sukladno propisima o evidencijama u djelatnosti zdravstva;

- 4) vršiti redovitu kontrolu sterilizacije i voditi evidenciju o tome;
- 5) posjedovati anafilaktički set s ampulama ispravnog roka valjanosti;
- 6) voditi redovitu kontrolu valjanosti lijekova i medicinskih sredstava koje primjenjuju u privatnoj praksi;
- 7) davati podatke o svome radu na zahtjev mjerodavnoga tijela;
- 8) dostavljati izvješća o obračunu ukupnih sredstava u privatnoj praksi, na zahtjev kantonalnoga ministarstva, a sukladno propisima o zdravstvenome osiguranju.

Obveze utvrđene u stavku 1. ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju i na zdravstvene ustanove.

Članak 173.

Zdravstveni djelatnici koji obavljaju privatnu praksu mogu privremeno obustaviti rad.

Rad se može privremeno obustaviti zbog bolesti, ako je zdravstveni djelatnik izabran ili imenovan na stalnu dužnost u određenim tijelima vlasti, ako za taj rad prima plaću ili ako se uposlil u konzularnom ili diplomatskom predstavništvu ili zbog drugoga opravdanog razloga.

O toj činjenici zdravstveni djelatnik obavezan je obavijestiti mjerodavnoga kantonalnog ministra, ako je odsutan više od 30 radnih dana neprekidno tijekom godine.

Zdravstveni djelatnik obavezan je podnijeti zahtjev za privremenom obustavom rada najkasnije u roku od osam dana od isteka roka iz stavka 3. ovoga članka, odnosno u roku od tri dana od dana prestanka razloga koji ga je u tome onemogućio.

Privremena obustava rada može trajati najdulje četiri godine.

Mjerodavni kantonalni ministar donosi rješenje o privremenoj obustavi rada.

Članak 174.

Pravo na obavljanje privatne prakse prestaje:

- 1) odjavom;
- 2) po sili zakona;
- 3) rješenjem mjerodavnoga tijela.

Rješenje o prestanku obavljanja prakse donosi mjerodavno tijelo sukladno zakonu.

Članak 175.

Pravo na obavljanje privatne prakse po sili zakona prestaje ako osoba koja ima odobrenje za rad:

1. umre;
2. izgubi trajno radnu sposobnost za obavljanje poslova;
3. izgubi poslovnu sposobnost potpuno ili djelomice;
4. izgubi odobrenje za samostalan rad;
5. zasnjuje radni odnos, odnosno počne obavljati drugu samostalnu djelatnost, osim u slučaju obustave rada iz članka 173. stavak 2. ovoga zakona, ako je osoba izabrana ili imenovana na stalnu dužnost u određenim tijelima vlasti, ako za taj rad prima plaću ili ako se uposlil u konzularnom ili diplomatskom predstavništvu;
6. izgubi pravo raspolaganja prostorom, odnosno odgovarajućom medicinsko-tehničkom opremom;
7. bude pravomoćnom sudskom presudom osuđena na kaznu zatvora dulje od šest mjeseci ili joj je izrečena zaštitna mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja zdravstvene zaštite.

Rješenje o prestanku obavljanja privatne prakse po sili zakona donosi mjerodavni kantonalni ministar.

Članak 176.

Mjerodavni kantonalni ministar donosi rješenje o prestanku odobrenja za obavljanje privatne prakse, ako se utvrđeni nedostaci u obavljanju poslova ne otklone u roku određenom rješenjem mjerodavnoga tijela.

Mjerodavni kantonalni ministar može donijeti rješenje o prestanku odobrenja za obavljanje privatne prakse zdravstvenom djelatniku ako:

- 1) ne ispunjava uvjete za obavljanje privatne prakse utvrđene ovim zakonom i propisima donijetim na temelju ovoga zakona;
- 2) prestane s radom bez odobrenja mjerodavnoga tijela;
- 3) ne obavlja poslove osobno ili ako koristi rad drugih osoba protivno odobrenju i zakonu;
- 4) ima više od jedne ordinacije, ljekarne ili medicinsko-biokemijskog laboratorija, odnosno jedne privatne prakse u svojoj struci;
- 5) reklamira svoj rad i svoju ordinaciju, ljekarnu ili medicinsko-biokemijski laboratorij, odnosno privatnu praksu, protivno aktu koji donosi mjerodavna komora;
- 6) na prijedlog mjerodavne komore.

Članak 177.

Protiv rješenja iz čl. 165, 168, 173, 175. i 176. ovoga zakona može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu.

Žalba iz stavka 1. ovoga članka podnosi se putem mjerodavnoga kantonalnog ministarstva, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Članak 178.

Privatna praksa ne može se obavljati u okviru djelatnosti iz članka 51. ovoga zakona.

Članak 179.

Zdravstveni djelatnik koji obavlja privatnu praksu može ostvariti prihode:

- putem ugovora sa zavodom zdravstvenoga osiguranja kantona, ako poslove obavlja kao ugovorni privatni zdravstveni djelatnik,
- putem dragovoljnog zdravstvenog osiguranja,
- putem proširenog zdravstvenog osiguranja,
- izravnom naplatom od pacijenta kojem nije izabrani zdravstveni djelatnik.

Cijene zdravstvenih usluga za poslove ugovornog privatnog zdravstvenog djelatnika određuje zavod zdravstvenoga osiguranja kantona.

Maksimalnu cijenu zdravstvenih usluga za poslove privatne prakse u kojima zdravstveni djelatnik koji obavlja privatnu praksu nije ugovorni privatni zdravstveni djelatnik utvrđuje mjerodavna komora.

Cijene zdravstvenih usluga iz dragovoljnog zdravstvenog osiguranja određuje društvo za osiguranje, uz prethodno pribavljeno mišljenje mjerodavne komore.

Članak 180.

Zabranjeno je oglašavanje odnosno reklamiranje zdravstvenih usluga, stručno-medicinskih postupaka i metoda zdravstvene zaštite, uključujući zdravstvene usluge, metode i postupke alternativne medicine koje se obavljaju u privatnoj praksi, u sredstvima javnoga informiranja i na drugim nositeljima oglasnih poruka koje su uređene zakonom kojim se regulira oblast reklamiranja protivno etičkim načelima, kao i stručnim i znanstvenim načelima struke.

Dozvoljeno je oglašavanje naziva zdravstvene ustanove, odnosno naziva privatne prakse, sjedišta, djelatnosti koja je utvrđena rješenjem o ispunjenosti uvjeta za obavljanje zdravstvene djelatnosti, kao i radnoga vremena.

Rezultati u primjeni stručno-medicinskih metoda i postupaka zdravstvene zaštite mogu se saopćavati samo na stručnim i znanstvenim skupovima i objavljevati u stručnim i znanstvenim časopisima i publikacijama.

Odredbe ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju i na zdravstvenu ustanovu.

XVI. ORGANIZACIJA RADA I RADNO VRIJEME

Članak 181.

Zdravstvene ustanove koje imaju status ugovorne zdravstvene ustanove obvezne su neprekidno pružati zdravstvenu zaštitu, radom u jednoj, dvije ili više smjena, dvokratnim radnim vremenom, prilagodavanjem radnoga vremena, pripravnosću ili

dežurstvom sukladno potrebama stanovništva i oblicima pružanja zdravstvenih usluga.

Dežurstvo je poseban oblik rada kada djelatnik mora biti nazočan u zdravstvenoj ustanovi nakon redovitoga radnog vremena.

Dežurstvo počinje iza prve ili druge smjene, a završava početkom rada prve smjene.

Pripravnost je poseban oblik rada, kada djelatnik ne mora biti nazočan u zdravstvenoj ustanovi, ali mora biti dostupan radi obavljanja hitne medicinske pomoći.

Naknada za rad u dežurstvu i naknada za rad u pripravnosti, te radno vrijeme provedeno u dežurstvu i pripravnosti utvrđuje se na način i pod uvjetima sukladno propisima o radu, kao i granskom kolektivnom ugovoru za oblast zdravstva.

Rad po pozivu je poseban oblik rada kada djelatnik ne mora biti nazočan u zdravstvenoj ustanovi, ali se mora odazvati na poziv radi obavljanja djelatnosti.

Zdravstveni djelatnici ne smiju napustiti radno mjesto dok nemaju zamjenu, iako je njihovo radno vrijeme proteklo, ako bi time bila dovedena u pitanje sigurnost pružanja zdravstvene zaštite.

Početak, završetak i raspored radnoga vremena zdravstvenih ustanova koje imaju status ugovorne zdravstvene ustanove, kao i privatnih zdravstvenih djelatnika koji imaju status ugovornih privatnih zdravstvenih djelatnika, utvrđuje se kantonalnim propisom, uz prethodno mišljenje mjerodavne komore.

Članak 182.

Zdravstvene ustanove utvrđuju općim aktom pružanje zdravstvene zaštite, i to:

- u hitnoj medicinskoj pomoći neprekidno 24 sata,
- u primarnoj zdravstvenoj djelatnosti organiziranjem rada u jednoj ili dvije smjene, dvokratnim radnim vremenom, prilagođavanjem radnog vremena, te stalnom pripravnosti i dežurstvom prema potrebama stanovništva,
- duljinu radnoga vremena u ambulantama s malim brojem gravitirajućih pacijenata, sukladno srazmjernom broju registriranih pacijenata u odnosu na utvrđene normative za jedan zdravstveni tim,
- u specijalističko-konzultativnoj zdravstvenoj djelatnosti organiziranjem rada u jednoj ili dvije smjene, dvokratnim radnim vremenom, te prilagođavanjem radnog vremena prema potrebama stanovništva,
- u bolničkoj zdravstvenoj djelatnosti u jednoj ili više smjena te posebnim uvjetima rada (dežurstvo i stalna pripravnost) prema potrebama stanovništva i pojedinih oblika bolničkog liječenja sukladno mogućnostima zdravstvene ustanove.

Dopunski rad zdravstvenih djelatnika

Članak 183.

Sukladno propisima o radu, zdravstveni djelatnik uposlen u zdravstvenoj ustanovi u stalnom radnom odnosu, koji ispunjava uvjete propisane pravilnikom federalnoga ministra, po pribavljenom mišljenju mjerodavne komore i uz prethodnu suglasnost poslodavca zdravstvene ustanove u kojoj je uposlen u stalnom radnom odnosu, može obavljati poslove svoje struke dopunskim radom, ali ne dulje od jedne trećine punog radnog vremena, i to:

- u javnoj zdravstvenoj ustanovi u kojoj je uposlen u stalnom radnom odnosu,
- u drugoj zdravstvenoj ustanovi, u svim oblicima vlasništva,
- kod zdravstvenoga djelatnika iste specijalnosti koji obavlja registriranu privatnu praksu.

Obavljanje dopunskoga rada iz stavka 1. ovoga članka odobrava ravnatelj zdravstvene ustanove u kojoj je zdravstveni djelatnik uposlen u stalnom radnom odnosu, a sukladno svojim mjerodavnostima iz propisa o radu, zaključivanjem ugovora iz članka 185. stavak 3. ovoga zakona.

Obavljanje dopunskog rada u slučajevima predviđenim u stavku 1. alineja 1. ovoga članka odobrava se samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- ako je zbog ograničenih kapaciteta u korištenju raspoložive medicinsko-tehničke opreme i/ili ograničenog broja zdravstvenih djelatnika određene struke otežano ostvarivanje zdravstvene zaštite u javno zdravstvenoj ustanovi, pri provedbi dijagnostičkih, terapijskih i rehabilitacijskih postupaka koji se financiraju iz sredstava obvezatnog zdravstvenog osiguranja,
- ako dopunski rad ne utječe na organizaciju rada pojedinih djelatnosti ili zdravstvene ustanove kao cjeline u kojoj je zdravstveni djelatnik uposlen u stalnom radnom odnosu.

Članak 184.

Obavljanje dopunskog rada bliže se regulira ugovorom o dopunskom radu i može se zaključiti za:

- 1) pružanje zdravstvenih usluga koje nisu obuhvaćene obvezatnim zdravstvenim osiguranjem u pogledu sadržaja, opsega i standarda, odnosno za zdravstvene usluge koje se ne ostvaruju sukladno načinu i postupku ostvarivanja prava iz obvezatnog zdravstvenog osiguranja;
- 2) pružanje zdravstvenih usluga koje zdravstvena ustanova odnosno privatna praksa pruža koja je u ugovornom odnosu sa zavodom zdravstvenog osiguranja, a za koje ne može na drukčiji način osigurati odgovarajuće zdravstvene djelatnike;
- 3) pružanje zdravstvenih usluga koje zdravstvena ustanova odnosno privatna praksa pruža za potrebe osoba koje nemaju svojstvo osigurane osobe sukladno zakonu kojim se uređuje zdravstveno osiguranje.

Zdravstveni djelatnik iz stavka 1. ovoga članka može zaključiti samo jedan ugovor o dopunskome radu s drugim poslodavcem.

Ukoliko zdravstveni djelatnik iz stavka 1. ovoga članka zaključuje ugovor o obavljanju dopunskoga rada u javnoj zdravstvenoj ustanovi u kojoj je uposlen u stalnom radnom odnosu, ne može zaključiti ugovor o dopunskom radu s drugim poslodavcem.

Zdravstveni djelatnik koji obavlja poslove po osnovi ugovora o dopunskom radu kod drugog poslodavca suprotno odredbi ovoga članka čini težu povredu radne obveze.

Mjerodavno kantonalno ministarstvo dužno je pratiti zakonitost obavljanja dopunskog rada na području kantona i poduzimati mjere sukladno zakonu.

Kantonalni ministar svake kalendarske godine, po prethodno pribavljenom mišljenju javnih zdravstvenih ustanova, kao i zavoda za javno zdravstvo kantona, naredbom utvrđuje potrebu obavljanja dopunskog rada i određuje specijalnosti za koje se obavlja dopunski rad na području kantona.

Način, postupak i uvjete, kao i druga pitanja od značaja za organiziranje i obavljanje dopunskog rada zdravstvenih djelatnika u zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi propisuje federalni ministar.

Članak 185.

Ugovor za obavljanje dopunskog rada u slučajevima predviđenim u članku 183. stavak 1. alineja 1, 2. i 3. ovoga zakona zaključuje se u pismenom obliku i sadrži: vrstu, način, vrijeme trajanja dopunskog rada, visinu i način utvrđivanja naknade za rad, obveznika uplate utvrđene naknade za pruženu zdravstvenu uslugu, sukladno zakonu i općim aktima.

Ugovor iz stavka 1. ovoga članka, u slučaju obavljanja dopunskoga rada predviđenog u članku 183. stavak 1. alineja 2. i 3. zaključuje zdravstveni djelatnik uposlen u zdravstvenoj ustanovi u stalnom radnom odnosu i ravnatelj te zdravstvene ustanove, s jedne strane, s ravnateljem zdravstvene ustanove odnosno osnivačem privatne prakse u kojoj se obavlja dopunski rad, s druge strane.

U slučaju iz članka 183. stavak 1. alineja 1. ugovor se zaključuje između ravnatelja zdravstvene ustanove i zdravstvenog djelatnika koji je u stalnom radnom odnosu u toj zdravstvenoj ustanovi u kojoj i obavlja dopunski rad.

Zdravstvene ustanove čiji su uposlenici zaključili ugovor o dopunskom radu iz st. 2. i 3. ovoga članka dužne su redovito izvješćivati mjerodavno kantonalno ministarstvo, mjerodavne komore, kao i mjerodavne inspekcije o zaključenim ugovorima o dopunskom radu, te svim promjenama koje nastanu u provođenju ovih ugovora.

Zdravstvene usluge koje se pružaju po osnovi dopunskog rada zdravstvenih djelatnika ne mogu se financirati iz sredstava obvezatnog zdravstvenog osiguranja, izuzev zdravstvenih usluga koje se obavljaju sukladno članku 184. stavak 1. točka 2. ovoga zakona.

Pacijent ima pravo na potpune informacije o načinu i postupku pružanja zdravstvenih usluga u okviru dopunskog rada zdravstvenih djelatnika.

Zdravstvena zaštita u izvanrednim prilikama

Članak 186.

U slučaju prirodnih i drugih nesreća, kada mjerodavno tijelo općine, kantona, Federacije proglasi stanje prirodne i druge nesreće, zdravstvene ustanove i privatni zdravstveni djelatnici dužni su izvršavati naredbe mjerodavnih stožera civilne zaštite.

U stožere civilne zaštite iz stavka 1. ovoga članka imenuje se član stožera iz odgovarajuće zdravstvene ustanove, ministarstva zdravstva ili zavoda.

Članak 187.

U većim incidentnim situacijama kada nije proglašeno stanje prirodne i druge nesreće iz članka 189. ovoga zakona, s ciljem upravljanja i koordiniranja rada zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih djelatnika osniva se Krizni stožer Federalnoga ministarstva odnosno kantonalnoga ministarstva (u daljnjem tekstu: Krizni stožer) koji djeluje do momenta proglašavanja prirodne i druge nesreće, kada ulogu upravljanja akcijama zaštite i spašavanja na teritoriju Federacije, odnosno području kantona, preuzima Federalni odnosno kantonalni stožer civilne zaštite.

Veća incidentna situacija iz stavka 1. ovoga članka je bilo koji događaj koji predstavlja ozbiljnu prijetnju zdravlju ljudi u određenoj zajednici, te uzrokuje ili bi mogao uzrokovati takav broj ili vrstu žrtava koje nije moguće zbrinuti redovitom organizacijom rada zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih djelatnika.

Članove Kriznoga stožera iz stavka 1. ovoga članka imenuje mjerodavni ministar zdravstva.

Federalni ministar pravilnikom uređuje organiziranje i način rada Kriznoga stožera u smislu ovoga članka.

Članak 188.

U slučajevima prirodnih i drugih nesreća, kao i epidemija većih razmjera federalni odnosno kantonalni ministar mjerodavan je poduzimati i one mjere i aktivnosti koje nisu utvrđene ovim zakonom i podzakonskim aktima donijetim na temelju ovoga zakona, uključujući i mjere mobilizacije i angažiranja, organizacije i rasporeda rada i radnoga vremena, promjene mjesta i uvjeta rada pojedinih zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih djelatnika, dok te okolnosti traju.

Članak 189.

Pravne osobe iz oblasti zdravstva, sukladno propisu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, dužne su organizirati poslove zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u svojoj sredini kroz donošenje odgovarajućih planova zaštite i spašavanja za svoje djelovanje u slučaju prirodne i druge nesreće.

Članak 190.

Štrajk u zdravstvenim ustanovama hitne medicinske pomoći i u službama hitne medicinske pomoći zdravstvenih ustanova,

zdravstvenim ustanovama koje obavljaju transfuzijsku djelatnost, kao i u zavodima za javno zdravstvo nije dopušten.

Način organiziranja štrajka, postupak mirenja i druga prava i obveze zdravstvenih ustanova, zdravstvenih djelatnika, kao i mjerodavnih tijela uprave bliže se uređuju propisima o štrajku.

XVII. NADZOR

Članak 191.

Nadzor nad radom zdravstvenih ustanova, zdravstvenih djelatnika u zdravstvenim ustanovama, te privatnih zdravstvenih djelatnika obuhvata:

- unutarnji nadzor,
- zdravstveno-inspekcijski nadzor.

Pored nadzora iz stavka 1. ovoga članka, u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi može se provoditi provjera kvalitete i sigurnosti zdravstvenih usluga, u postupku akreditacije zdravstvenih ustanova i privatnih praksi, od vanjskog tima ovlaštenih ocjenjivača kvalitete, sukladno propisima o sustavu poboljšanja kvalitete, sigurnosti i akreditaciji u zdravstvu.

Unutarnji nadzor

Članak 192.

Zdravstvena ustanova obvezno provodi unutarnji nadzor nad radom svojih organizacijskih jedinica i zdravstvenih djelatnika.

Za stručni rad zdravstvene ustanove odgovoran je ravnatelj zdravstvene ustanove.

Članak 193.

Unutarnji nadzor provodi se na temelju općeg akta zdravstvene ustanove i godišnjeg plana i programa provedbe unutarnjeg nadzora.

Općim aktom iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se način obavljanja unutarnjeg nadzora.

Godišnji plan i program provođenja unutarnjeg nadzora zdravstvena ustanova obvezna je dostaviti mjerodavnom kantonalnom odnosno Federalnom ministarstvu najkasnije do 31. prosinca tekuće godine za sljedeću godinu.

Unutarnji nadzor iz stavka 1. ovoga članka podrazumijeva i uspostavu, razvijanje i održavanje sustava poboljšanja kvalitete i sigurnosti zdravstvenih usluga, sukladno propisima o sustavu poboljšanja kvalitete, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu.

Zdravstveno-inspekcijski nadzor

Članak 194.

Zdravstveno-inspekcijski nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona, drugih propisa i općih akata u djelatnosti zdravstva, kao i nadzor nad stručnim radom zdravstvenih ustanova, zdravstvenih djelatnika, te privatnih zdravstvenih djelatnika obavlja mjerodavna uprava za inspekcije.

Poslove zdravstveno-inspekcijskog nadzora iz stavka 1. ovoga članka obavljaju federalni i kantonalni zdravstveni inspektori.

Federalni zdravstveni inspektor obavlja zdravstveno-inspekcijski nadzor u zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač odnosno suosnivač Federacija, a kantonalni zdravstveni inspektor u zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač kanton, općina, odnosno pravna ili fizička osoba, kao i u privatnoj praksi.

U slučaju stručnog propusta zdravstvenog djelatnika ili povrede načela etike i medicinske deontologije, mjerodavni zdravstveni inspektor ustupit će predmet na postupanje mjerodavnoj komori.

Članak 195.

Poslove zdravstvenoga inspektora obavljaju djelatnici s visokom stručnom spremom zdravstvenoga usmjerenja, položenim stručnim upravnim ispitom predviđenim za državne službenike, odnosno položenim ispitom općeg znanja predviđenim za državne službenike tijela uprave u Federaciji ili javnim ispitom predviđenim za državne službenike institucija Bosne i Hercegovine i položenim stručnim inspektorskim ispitom i najmanje tri godine radnog staža nakon završenog fakulteta zdravstvenog usmjerenja.

Inspektori iz stavka 1. ovoga članka državni su službenici s posebnim ovlastima na koje se primjenjuju odredbe propisa o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Članak 196.

Zdravstvena inspekcija, pored poslova utvrđenih propisom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, obavlja i sljedeće:

- 1) prati i proučava obavljanje zdravstvene djelatnosti i poduzima mjere za njezino kvalitetno obavljanje;
- 2) nadzire zakonitost rada zdravstvenih ustanova i zdravstvenih djelatnika u obavljanju zdravstvene djelatnosti;
- 3) razmatra podneske pravnih i fizičkih osoba koji se odnose na nadzor iz utvrđene mjerodavnosti i o poduzetim radnjama i mjerama pismeno obavješćuje podnositelja;
- 4) poduzima preventivne aktivnosti u cilju sprječavanja nastupanja štetnih posljedica zbog nedostataka i nepravilnosti u provedbi ovoga zakona i propisa donijetih na temelju ovoga zakona koje se nalažu rješenjem.

Članak 197.

U obavljanju inspeksijskih poslova zdravstveni inspektor obavlja poslove i zadaće utvrđene za sanitarno-zdravstveno-farmaceutsku inspekciju propisom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Članak 198.

U obavljanju inspeksijskih poslova iz članka 194. ovoga zakona, zdravstvena inspekcija, pored mjerodavnosti utvrđenih propisom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, ima pravo i obvezu zabraniti rad zdravstvenoj ustanovi ako:

- 1) ne ispunjava uvjete propisane zakonom glede prostora, opreme i kadra;
- 2) obavlja zdravstvenu djelatnost koja nije utvrđena rješenjem za početak obavljanja zdravstvene djelatnosti;
- 3) u postupku provjere stručnoga rada, odnosno obavljanja nadzora nad radom zdravstvene ustanove bude izrečena jedna od mjera utvrđenih ovim zakonom;
- 4) ne osigurava sigurnost i standardni sadržaj zdravstvenih usluga;
- 5) istakne naziv, odnosno obilježje zdravstvenu ustanovu suprotno rješenju za početak obavljanja zdravstvene djelatnosti;
- 6) svojim nezakonitim radom onemogućiti ostvarivanje prava pacijenata u zdravstvenoj ustanovi ili njezinom dijelu;
- 7) povrijedi pravila zdravstvene tehnologije;
- 8) učini bitne propuste u liječenju i drugim mjerama zdravstvene zaštite;
- 9) reklamira obavljanje stručno-medicinskih postupaka i metoda zdravstvene zaštite, kao i druge zdravstvene usluge koje se pružaju u zdravstvenoj ustanovi, suprotno odredbama članka 180. ovoga zakona;
- 10) ne vodi točnu i urednu zakonom propisanu medicinsku dokumentaciju i evidenciju i ne dostavlja ih mjerodavnim institucijama;
- 11) iz drugih razloga utvrđenih zakonom.

Zdravstveni inspektor o utvrđenim činjenicama iz stavka 1. ovoga članka donosi rješenje o privremenoj zabrani rada, odnosno obavljanja zdravstvene djelatnosti ili određenih poslova zdravstvene djelatnosti.

Odredbe ovoga članka shodno se primjenjuju i na privatnu praksu.

Članak 199.

U obavljanju inspeksijskih poslova iz članka 194. ovoga zakona zdravstveni inspektor, pored mjerodavnosti utvrđenih propisom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, ima pravo i obvezu:

- 1) zabraniti rad zdravstvenom djelatniku koji nema licenciju izdanu od mjerodavne komore;
- 2) zabraniti rad zdravstvenom djelatniku koji ne osigurava sigurnost i standardni sadržaj zdravstvenih usluga;

- 3) predložiti mjerodavnoj komori provođenje postupka u cilju utvrđenja potrebe dodatnog stručnog usavršavanja zdravstvenog djelatnika, odnosno potrebu ponavljanja provjere stručne osposobljenosti;
- 4) zabraniti rad i predložiti komori oduzimanje licencije zdravstvenom djelatniku;
- 5) uputiti zdravstvenoga djelatnika, odnosno zdravstvenoga suradnika na pregled radi ocjene zdravstvene sposobnosti u slučaju sumnje na gubitak zdravstvene sposobnosti za obavljanje zdravstvene djelatnosti;
- 6) narediti poduzimanje drugih mjera za koje je mjerodavan sukladno ovom zakonu i drugim propisima.

Ako zdravstveni inspektor prilikom obavljanja inspeksijskog nadzora uoči nepravilnosti, odnosno povrede propisa, a nije mjerodavan izravno postupati, obavezan je obavijestiti mjerodavno tijelo uprave o uočenim nepravilnostima, odnosno povredama propisa, te tražiti pokretanje postupka i poduzimanje propisanih mjera.

Zdravstveni inspektor o utvrđenim činjenicama iz stavka 1. ovoga članka donosi rješenje o zabrani rada zdravstvenoga djelatnika odnosno zdravstvenog suradnika, dok se uočeni nedostaci ne otklone.

Odredbe ovoga članka shodno se primjenjuju i na privatnu praksu.

Članak 200.

Na rad zdravstvenog inspektora glede vođenja zdravstveno-inspeksijskog nadzora shodno se primjenjuju odredbe propisa o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine i propisa o upravnom postupku.

Članak 201.

Zdravstveni inspektor može prilikom obavljanja inspeksijskih poslova izdati i usmeno rješenje za izvršenje određenih mjera osiguranja:

- 1) kada opasnost za zdravlje ili život ljudi zahtijeva da se određena mjera osiguranja poduzme odmah, bez odgađanja;
- 2) kada postoji opasnost od prikrivanja, zamjene ili uništenja dokaza, ako se mjera osiguranja ne poduzme odmah.

Zdravstveni inspektor može narediti izvršenje usmenog rješenja odmah.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka.

Usmeno rješenje mora se unijeti u zapisnik o obavljenom zdravstveno-inspeksijskom nadzoru.

Zdravstveni inspektor je obavezan izdati pisani otpisak rješenja u roku od osam dana od dana upisa izrečene mjere u zapisnik o obavljenom zdravstveno-inspeksijskom nadzoru.

Članak 202.

Protiv rješenja kantonalnoga zdravstvenog inspektora dopuštena je žalba koja se podnosi ravnatelju Federalne uprave za inspeksijske poslove u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Protiv rješenja federalnoga zdravstvenog inspektora dopuštena je žalba koja se podnosi Federalnom ministarstvu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Rješenje Federalnoga ministarstva donijeto po žalbi protiv rješenja federalnoga zdravstvenog inspektora je konačno u upravnome postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor sukladno propisima o upravnim sporovima.

Članak 203.

Ako zdravstveni inspektor osnovano posumnja da je povredom propisa učinjen prekršaj ili kazneno djelo, uz rješenje za čije je donošenje mjerodavan, obavezan je bez odgađanja, a najkasnije u roku 15 dana od dana završetka zdravstveno-inspeksijskog nadzora s utvrđenim činjenicama odlučnim za poduzimanje mjera, podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno prijavu za pokretanje postupka zbog kaznenoga djela.

Tijelo kojem je podnesen zahtjev, odnosno prijava iz stavka 1. ovoga članka obvezno je o ishodu postupka obavijestiti mjerodavno ministarstvo zdravstva.

XVIII. UTVRĐIVANJE UZROKA SMRTI I OBDUKCIJA

Članak 204.

Za svaku umrlu osobu utvrđuje se vrijeme i uzrok smrti. Vrijeme i uzrok smrti utvrđuje doktor medicine.

Članak 205.

Kantonalno ministarstvo imenuje potreban broj doktora medicine koji utvrđuju nastup smrti, vrijeme i uzrok smrti osoba umrlih izvan zdravstvene ustanove na području kantona i o tome je dužno informirati javnost.

Vrijeme i uzrok smrti osoba umrlih u zdravstvenoj ustanovi, utvrđuje doktor medicine te ustanove.

Članak 206.

Smrt su dužne prijaviti bez odgađanja osobe koje su živjele u zajednici sa umrlom osobom, srodnici ili susjedi, a ako takvih nema, svaka osoba koja za nju sazna.

Prijava iz stavka 1. ovoga članka podnosi se doktoru medicine, odnosno zdravstvenom djelatniku koji utvrđuje vrijeme i uzrok smrti.

Kad osoba koja utvrđuje smrt ustanovi da je smrt nastupila od zarazne bolesti, obvezna je o tome odmah obavijestiti kantonarno ministarstvo, a ako ustanovi da je smrt nastupila kao posljedica nasilja, obvezna je o tome odmah obavijestiti kantonarno ministarstvo unutarnjih poslova.

Članak 207.

Pokop umrle osobe obavlja se nakon što je smrt utvrđena, a u vremenu od 24 do 48 sati od nastupa smrti.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, na temelju posebnog odobrenja sanitarnog inspektora, pokop se može obaviti i prije isteka roka od 24 sata, odnosno poslije isteka roka od 48 sati od nastupa smrti.

Članak 208.

Radi utvrđivanja uzroka smrti provodi se obdukcija tijela umrle osobe.

Obdukcija se provodi:

- 1) kada postoji sumnja ili je očito da je smrt prouzročena kaznenim djelom ili je u svezi sa izvršenjem kaznenog djela;
- 2) kada je to potrebno radi zaštite zdravlja ljudi, odnosno kada to zahtijevaju epidemiološki, sanitarni i drugi stručni medicinski razlozi;
- 3) kada zahtjev za obdukciju postavi uža obitelj umrle osobe, i to: bračni ili izvanbračni drug, punoljetno dijete, roditelj, punoljetni brat ili sestra umrle osobe.

Obdukcija iz stavka 2. točke 2. ovoga članka provodi se na trošak obveznika plaćanja troškova liječenja umrle osobe.

U ostalim slučajevima obdukcija se provodi na zahtjev i trošak odgovarajućih tijela, gospodarskih društava i drugih pravnih osoba odnosno obitelji umrle osobe, kada je smrt nastupila izvan zdravstvene ustanove.

Članak 209.

Kada je osoba umrla u zdravstvenoj ustanovi, ravnatelj na zahtjev člana uže obitelji umrle osobe, i to: bračni ili izvanbračni drug, punoljetno dijete, roditelj, punoljetni brat ili sestra umrle osobe, odnosno staratelja umrle osobe može odlučiti da se obdukcija ne provodi.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, obdukcija se mora provesti:

- 1) ako se radi o neprirodnoj smrti ili smrti nepoznatog uzroka;
- 2) ako smrt nastupi tijekom dijagnostičkog ili terapijskog zahvata;
- 3) ako smrt nastupi u roku od 24 sata od prijema osobe u zdravstvenu ustanovu;

- 4) ako je osoba sudjelovala u kliničkom ispitivanju lijeka ili medicinskog proizvoda, odnosno drugom znanstvenom ispitivanju u zdravstvenoj ustanovi,
- 5) ako je osoba umrla u zavodu za izvršenje kaznenih sankcija u pritvorskim jedinicama i drugim ustanovama u kojima je umrla osoba prisilno smještena.

Članak 210.

Federalni će ministar pravilnikom propisati način pregleda umrlih, te utvrđivanja vremena i uzroka smrti.

XIX. PREUZIMANJE TIJELA UMRILIH OSOBA RADI IZVOĐENJA PRAKTIČNE NASTAVE

Članak 211.

Fakulteti zdravstvenoga usmjerenja (u daljnjem tekstu: fakultet) mogu preuzimati tijela, organe i tkiva umrlih i identificiranih osoba radi izvođenja praktične nastave:

- 1) ako je umrla osoba izričito, u pisanome obliku, zavještala svoje tijelo u svrhu izvođenja praktične nastave;
- 2) ako se radi o osobi koja je umrla bez obitelji, a ona sama se za života nije izričito, u pisanome obliku, tome protivila;
- 3) uz suglasnost obitelji, ako se umrla osoba za života nije izričito, u pisanome obliku, tome protivila.

Zavještanje u smislu stavka 1. točka 1. ovoga članka jeste izjava o zavještanju tijela koja je potpisana od fizičke osobe i ovjerena od mjerodavnoga tijela ili koja je podnijeta na zapisnik mjerodavnom sudu.

Članak 212.

Pod obitelji u smislu članka 211. ovoga zakona podrazumijevaju se: bračni i izvanbračni drug, punoljetna djeca, posvojitelji i posvojenici, roditelji i drugi krvni srodnici u ravnoj liniji, bez obzira na stupanj srodstva, kao i krvni srodnici u pobočnoj liniji zaključno sa trećim stupnjem srodstva.

Članak 213.

Zdravstvena ustanova, zavod za izvršenje kaznenih sankcija, ustanova socijalne skrbi, mjerodavni sud, tijelo mjerodavno za unutarnje poslove, kao i druge ustanove i organizacije, odnosno građani koji su saznali za smrt osobe koja ispunjava uvjete propisane ovim zakonom za izvođenje praktične nastave na fakultetima, dužni su u roku od 12 sati od smrti te osobe obavijestiti općinsko tijelo uprave mjerodavno za vođenje matične evidencije umrlih osoba, kao i fakultet, o smrti te osobe, a radi preuzimanja tijela umrlog od fakulteta.

Odluku o preuzimanju tijela od fakulteta donosi etičko povjerenstvo fakulteta.

Fakultet može preuzeti tijelo umrle osobe radi izvođenja praktične nastave iz anatomije samo ako postoji izvješće o smrti koje je potpisao specijalist sudske medicine - mrtvozornik, i pod uvjetom da ne postoje zakonom propisani razlozi za obavljanje obvezatne obdukcije.

Članak 214.

Fakultet ne može tijelo umrle osobe koja je bez obitelji koristiti u praktičnoj nastavi u roku od šest mjeseci od dana preuzimanja.

Fakultet neće preuzimati tijelo osobe umrle od zarazne bolesti, kao ni tijelo na kojem su nastupile izražene postmortalne promjene koje onemogućavaju fiksiranje (balzamiranje).

Fakultet je dužan s tijelom umrle osobe postupati dostojanstveno, koristiti ga isključivo radi izvođenja praktične nastave, odnosno nakon završetka nastave sahraniti ga o vlastitom trošku.

Fakultet je dužan, u granicama svojih mogućnosti, poštovati posebne želje zavještaoca u svezi sa sahranom, kremacijom, vjerskom ceremonijom i druge jasno iskazane želje zavještaoca u svezi s postupanjem s njegovim tijelom radi izvođenja praktične nastave iz anatomije.

Fakultet je dužan poštovati želju zavještaoca da se poslije procesa praktične nastave njegovo tijelo iskoristi za stvaranje osteološkog kompleta (kostura) koji se koristi u praktičnoj nastavi iz anatomije.

Članak 215.

Fakultet može izravno preuzeti tijelo umrle i identificirane osobe iz članka 211. stavak 1. toč. 1. i 3. ovoga zakona.

Fakultet preuzima tijelo iz članka 211. stavak 1. točka 2) ovoga zakona po pribavljenoj suglasnosti mjerodavnog općinskog tijela uprave.

Mjerodavno općinsko tijelo uprave dužno je u najkraćem roku obavijestiti fakultet o umrloj i identificiranoj osobi čije se tijelo može koristiti u obavljanju praktične nastave na fakultetima zdravstvene struke, pod uvjetima propisanim ovim zakonom.

Članak 216.

Ako član obitelji umrle osobe za koga se nije znalo u trenutku smrti, u roku od šest mjeseci od dana preuzimanja tijela od fakulteta, podnese pismeni zahtjev fakultetu za povrat tijela umrle osobe, fakultet je dužan tijelo umrle osobe vratiti članovima obitelji.

Članak 217.

Fakultet je dužan čuvati kao profesionalnu tajnu sve podatke koji se odnose na osobu čiji su organi ili dijelovi tijela uzeti u smislu ovoga zakona, kao i drugu prijeko potrebnu dokumentaciju o umrloj osobi čije je tijelo preuzeto radi izvođenja praktične nastave.

Podaci iz stavka 1. ovoga članka obuhvataju: ime i prezime umrlog, nadnevak rođenja, mjesto i nadnevak smrti, uzrok smrti, broj iz medicinske dokumentacije koji se mora slagati s brojem pločice - obilježivača uz tijelo umrle osobe, mjesto i nadnevak sahrane.

Dokumentacija iz stavka 1. ovoga članka obuhvata: izvješće mrtvozornika, izvod iz matične knjige umrlih, osobnu kartu, zdravstvenu iskaznicu i izvjavu o zavještanju tijela.

Podatke i dokumentaciju iz ovoga članka fakultet čuva kao trajnu dokumentaciju koja mora biti stavljena na uvid mjerodavnim službama fakulteta, Federalnom odnosno kantonalnom ministarstvu, federalnom odnosno kantonalnom ministarstvu mjerodavnom za poslove obrazovanja, federalnom odnosno kantonalnom ministarstvu mjerodavnom za unutarnje poslove, mjerodavnom organu uprave, kao i sudu, kada je to propisano zakonom.

Članak 218.

Praktičnu nastavu iz anatomije na tijelu umrle osobe obavljaju isključivo studenti dodiplomskih, postdiplomskih i specijalističkih studija na fakultetu, pod nadzorom nastavnika i suradnika fakulteta.

Članak 219.

Poslije završenog procesa praktične nastave iz anatomije obavlja se sahranjivanje tijela umrle osobe.

Članak 220.

Etičko povjerenstvo fakulteta dužno je nadzirati provođenje postupka preuzimanja i korištenja dijelova tijela umrlih osoba sukladno ovom zakonu.

XX. KOMORE

Članak 221.

Radi očuvanja i zaštite interesa svoje profesije, zadovoljavanja svojih stručnih i osobnih potreba, osiguravanja uvjeta za organiziran nastup zdravstvenih djelatnika istih profesionalnih skupina, kao i zaštite zdravlja građana, zdravstveni djelatnici ovisno o stručnom nazivu obvezno se udružuju u komore kao strukovne udruge, i to:

- Komoru liječnika,
- Komoru liječnika - doktora stomatologije,
- Komoru magistara farmacije,
- Komoru medicinskih biokemičara,
- Komoru zdravstvenih tehničara svih profila,
- Komoru diplomiranih medicinskih sestara-tehničara,
- Komoru diplomiranih zdravstvenih inženjera svih profila.

Ovisno o tome osniva li se komora za razinu kantona odnosno Federacije, u nazivu komore ističe se naziv kantona odnosno naziv Federacije.

Komora ima status pravne osobe i upisuje se u registar mjerodavnoga suda.

Komore iz stavka 1. ovoga članka formiraju se kao strukovne udruge koje se osnivaju za teritorij kantona i Federacije.

Statutom komore iz stavka 1. ovoga članka bliže se uređuju mjerodavnosti komore.

Federalna komora utvrđuje:

- zajedničke kriterije za licenciranje članova kantonalnih komora,
- sadržaj i izgled registra licenciranih članova komore za federalnu i kantonalnu komoru,
- vodi jedinstven registar licenciranih članova kantonalnih komora,
- zajednički sadržaj stručnog usavršavanja, rokove i postupak provjere stručnosti koje je zdravstveni djelatnik ostvario u okviru stručnog usavršavanja,
- način i uvjete za upravljanje novim zdravstvenim tehnologijama,
- obavlja i druge poslove i zadaće koji joj budu dodijeljeni statutom komore iz stavka 5. ovoga članka.

Komore mogu ostvarivati potporu iz proračuna kantona odnosno Federacije, sukladno mogućnostima ovih proračuna u kalendarskoj godini.

Federalno ministarstvo prati rad federalne komore, a kantonalno ministarstvo prati rad kantonalne komore sa stanovišta provođenja zakona i utvrđene politike iz oblasti zdravstva, te predlažu odgovarajuće mjere za unapređenje njihova rada.

Članak 222.

Komore obavljaju sljedeće poslove:

- vode registar svojih članova,
- donose kodeks medicinske etike i deontologije, prate i nadziru njegovo provođenje, te poduzimaju odgovarajuće mjere u slučaju njihova kršenja,
- daju mišljenje federalnom ministru, odnosno kantonalnom ministru o opravdanosti izdavanja, produljenja ili oduzimanja odobrenja za obavljanje poslova privatne prakse, te početka, proširenja, promjene i prestanka rada zdravstvenih ustanova s pozicije i očuvanja profesije koju zastupa,
- certificiraju članove komore za upravljanje novim zdravstvenim tehnologijama, na temelju načina i uvjeta za upravljanje novim zdravstvenim tehnologijama koje utvrđuje federalna komora,
- utvrđuju maksimalnu cijenu zdravstvenih usluga za privatnu praksu koja ne ostvaruje prihode putem zavoda osiguranja kantona i ovjerava cjenik zdravstvenih usluga privatne prakse,
- daju mišljenje na cijene zdravstvenih usluga iz dragovaljnog zdravstvenog osiguranja,
- zastupaju interese svojih članova kod sklapanja ugovora sa zavodom zdravstvenoga osiguranja Federacije odnosno kantona i drugim osiguravajućim zavodima,
- osiguravaju zaštitu građanima u ostvarivanju prava s obzirom na kvalitetu, sadržaj i vrstu zdravstvene usluge koja im se pruža,
- po službenoj dužnosti izdaju, obnavljaju i oduzimaju licencije svojim članovima na temelju zajedničkih kriterija mjerodavne federalne komore,
- sudjeluju pri utvrđivanju standarda i normativa zdravstvenih usluga,
- daju stručna mišljenja kod pripreme propisa koji su od utjecaja na razvitak zdravstvene struke,
- organiziraju dodatno usavršavanje za proširenje djelatnosti unutar struke s obzirom na nove dijagnostičko-terapijske metode,
- propisuju način oglašavanja i način isticanja naziva privatne prakse, te utvrđuju slučajeve koji se ne smatraju reklamiranjem zdravstvenih usluga,

- obavljaju i druge poslove određene ovim zakonom.

Članak 223.

Komore donose statut.

Statutom komore obvezno se utvrđuje:

- osnivanje, djelokrug i organizacija rada,
- mjerodavnosti Federalne i kantonalne komore, te način financiranja ovih komora,
- sadržaj, rokovi i način stručnog usavršavanja članova komore sukladno zajedničkom sadržaju stručnog usavršavanja utvrđenog od mjerodavne federalne komore,
- postupak izdavanja, obnavljanja i oduzimanja licencije, dobnu granicu do koje se licencija obnavlja, uvjete pod kojima se razmatra obnavljanje odobrenja, te obvezu davanja izvješća mjerodavnom ministru zdravstva ukoliko kandidat ne udovolji uvjetima za obnavljanje dozvole, kao i pravila postupanja u svezi s navedenim, sukladno zajedničkim kriterijima licenciranja utvrđenim od mjerodavne federalne komore,
- način vođenja registra licenciranih članova komore, sukladno aktu mjerodavne federalne komore kojim se utvrđuje sadržaj i izgled registra,
- granice, način i druga pitanja vezana uz ostvarenje javnih ovlasti iz članka 221. ovoga zakona,
- razrada načina obavljanja ostalih poslova utvrđenih čl. 221. i 222. ovoga zakona.

Članak 224.

Sukladno odredbama ovoga zakona, kao i propisima o udrugama i fondacijama, mogu se formirati udruge zdravstvenih profesionalaca određenih profila ili specijalnosti odnosno udruge kojima je cilj zadovoljenje najviše moguće razine zdravlja određene populacije stanovništva, i to na načelima dragovoljnosti.

Udruge iz stavka 1. ovoga članka svojim dragovoljnim radom unapređuju oblasti za koje su osnovane, usuglašavaju i ujednačavaju stručne stavove u oblastima, te surađuju s mjerodavnim ministarstvom zdravstva.

Udruge mogu ostvarivati potporu iz proračuna kantona odnosno Federacije, sukladno mogućnostima ovih proračuna u kalendarskoj godini.

Mjerodavna ministarstva zdravstva provode nadzor nad zakonitošću rada udruga iz stavka 1. ovoga članka, sukladno svojim mjerodavnostima.

XXI. KAZNENE ODREDBE

Članak 225.

Novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj zdravstvena ustanova ako:

- 1) uskraćuje osobama prava iz članka 27. ovoga zakona;
- 2) ne ukaže zdravstvenu zaštitu sukladno ovom zakonu ili im ne pruži hitnu medicinsku pomoć (članak 2. stavak 2. i članak 3. stavak 4. ovoga zakona);
- 3) dozvoljava uposlenim zdravstvenim djelatnicima obavljanje alternativne medicine primjenom metoda i postupaka za koje nisu dobili suglasnost mjerodavnoga kantonalnog ministarstva (čl. 46. i 47. ovoga zakona);
- 4) ne osigura hitnu medicinsku pomoć, uključujući i hitni medicinski prijevoz (članak 50. ovoga zakona);
- 5) obavlja zdravstvenu djelatnost, a ne ispunjava uvjete propisane ovim zakonom (članak 55. ovoga zakona);
- 6) započne s radom prije nego što je rješenjem utvrđeno da su ispunjeni uvjeti s obzirom na prostor, opremu i kadar (članak 57. stavak 5. i članak 58. ovoga zakona);
- 7) ne vodi zdravstvenu dokumentaciju i drugu evidenciju o osobama kojim pruža zdravstvenu zaštitu i ne podnosi izvješće o tome mjerodavnoj zdravstvenoj ustanovi sukladno propisima o evidencijama u djelatnosti zdravstva (članak 172. točka 3. ovoga zakona);
- 8) ne vrši redovitu kontrolu sterilizacije i ne vodi evidenciju o tome (članak 172. točka 4. ovoga zakona);

- 9) ne posjeduje anafilaktički set s ampulama ispravnoga roka valjanosti (članak 172. točka 5. ovoga zakona);
- 10) ne vodi redovitu kontrolu valjanosti lijekova i medicinskih sredstava koje primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi (članak 172. točka 6. ovoga zakona);
- 11) stječe sredstva za rad i razvitak suprotno odredbama ovoga zakona (čl. 61. i 62. ovoga zakona);
- 12) ne organizira stručna tijela u zdravstvenoj ustanovi (čl. 73, 75. i 79. ovoga zakona);
- 13) nosi naziv sveučilišna bolnica, nastavni zavod odnosno nastavna zdravstvena ustanova, a ne ispunjava uvjete utvrđene ovim zakonom za njihovo obrazovanje (članak 104. stavak 2. i članak 110. stavak 4. ovoga zakona);
- 14) ne uspostavi jedinstven sustav upućivanja pacijenata s jedne na drugu razinu zdravstvene zaštite (članak 109. ovoga zakona);
- 15) provodi nastavu suprotno odredbi članka 111. ovoga zakona;
- 16) nosi naziv referalni centar, a ne ispunjava uvjete za njihovo obrazovanje (članak 129. ovoga zakona);
- 17) koristi nove zdravstvene tehnologije bez dozvole Federalnoga ministarstva za korištenje novih zdravstvenih tehnologija (članak 133. ovoga zakona);
- 18) daje u zakup jedinice zakupa suprotno odredbama ovoga zakona i propisa donijetih na temelju ovoga zakona (čl. 134. do 136. ovoga zakona);
- 19) ne osigurava stručno usavršavanje i ne donosi plan stručnog usavršavanja zdravstvenih djelatnika i zdravstvenih suradnika (članak 141. stavak 3. i članak 151. stavak 3. ovoga zakona);
- 20) ne stvara uvjete i ne organizira obavljanje vježbeničkog i specijalizantskog staža (čl. 144. i 155. ovoga zakona);
- 21) istakne naziv zdravstvene ustanove koji ne sadrži podatke o djelatnosti koja je utvrđena rješenjem mjerodavnoga ministarstva zdravstva, radnom vremenu, osnivaču i sjedištu zdravstvene ustanove ili ako istakne naziv zdravstvene ustanove koji ima obilježje kome se može pripisati karakter oglašavanja odnosno reklamiranja (članak 180. ovoga zakona);
- 22) dopusti dopunski rad zdravstvenom djelatniku protivno odredbama ovoga zakona (čl. 183, 184. i 185. ovoga zakona);
- 23) ne osigura zdravstvenu zaštitu u izvanrednim prilikama utvrđenim ovim zakonom (članak 186. do 189. ovoga zakona);
- 24) ne osigura minimum procesa rada za vrijeme štrajka zdravstvenih djelatnika (članak 190. ovoga zakona);
- 25) ne provodi unutarnji nadzor odnosno ne donosi godišnji program provjere stručnoga rada u zdravstvenoj ustanovi (čl. 192. i 193. ovoga zakona).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka novčanom kaznom od 500,00 do 3.000,00 KM bit će kažnjena i odgovorna osoba u zdravstvenoj ustanovi.

Pored novčane kazne, počinitelju prekršaja iz stavka 1. ovoga članka može se izreći zabrana vršenja djelatnosti u razdoblju do šest mjeseci, a s ciljem sprječavanja budućeg činjenja prekršaja.

Članak 226.

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj zdravstvena ustanova ako:

- 1) omogućujući samostalni rad zdravstvenom djelatniku i zdravstvenom suradniku koji ne ispunjava uvjete propisane ovim zakonom (čl. 141., 145. i 147. ovoga zakona);
- 2) ne izvrši obdukciju sukladno odredbama ovoga zakona (članak 208. i članak 209. stavak 2. ovoga zakona).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka bit će kažnjena odgovorna osoba u zdravstvenoj ustanovi novčanom kaznom od 500,00 do 2.000,00 KM.

Članak 227.

Novčanom kaznom od 500,00 do 3.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj ravnatelj zdravstvene ustanove:

- 1) ako u izvanrednim okolnostima, kada je ugrožen proces pružanja zdravstvene zaštite ili postoji izravna opasnost po život i zdravlje ljudi, bez odgađanja, ne obavijesti mjerodavno ministarstvo zdravstva i mjerodavni zavod za javno zdravstvo (članak 70. ovoga zakona);
- 2) ako ne postupi po naredbama mjerodavnoga ministra u slučaju prirodnih i drugih nesreća, kao i epidemija većih razmjera, te štrajka zdravstvenih djelatnika (čl. 186. do 190. ovoga zakona).

Članak 228.

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj fakultet:

- koji obavlja zdravstvenu djelatnost za fakultetsku nastavu bez odobrenja federalnoga ministra (članak 112. ovoga zakona),
- koji preuzima tijela umrlih osoba radi izvođenja praktične nastave i obavlja praktičnu nastavu suprotno odredbama ovoga zakona (čl. 211. do 220. ovoga zakona).

Novčanom kaznom od 500,00 do 3.000,00 KM bit će kažnjena i odgovorna osoba fakulteta.

Članak 229.

Novčanom kaznom od 300,00 do 1.500,00 KM bit će kažnjen za prekršaj privatni zdravstveni djelatnik ako:

- 1) uskraćuje osobama prava iz članka 27. ovoga zakona;
- 2) obavlja alternativnu medicinu primjenom metoda i postupaka za koje nije dobio suglasnost mjerodavnoga kantonalnog ministarstva (čl. 46. i 47. ovoga zakona);
- 3) koristi nove zdravstvene tehnologije bez dozvole Federalnoga ministarstva za korištenje novih zdravstvenih tehnologija (članak 133. ovoga zakona);
- 4) obavlja privatnu praksu, a ne ispunjava uvjete predviđene ovim zakonom i propisima donijetim na temelju ovoga zakona (čl. 162, 163, 164, 169. i 170. ovoga zakona);
- 5) poslove ne obavlja osobno, odnosno ima više od jedne ordinacije, ljekarne ili medicinsko-biokemijskog laboratorija, odnosno privatne prakse (čl. 163. i 164. ovoga zakona);
- 6) za opredijeljene osigurane osobe ne osigura zamjenu ugovorom s drugim zdravstvenim djelatnikom iste struke koji obavlja privatnu praksu ili sa zdravstvenom ustanovom (članak 171. ovoga zakona);
- 7) postupi suprotno odredbi članka 172. ovoga zakona;
- 8) privremeno obustavi rad bez rješenja mjerodavnoga kantonalnog ministra (članak 173. ovoga zakona);
- 9) ne postupi po rješenju mjerodavnoga kantonalnog ministra o prestanku odobrenja za obavljanje privatne prakse (članak 174. ovoga zakona);
- 10) obavlja privatnu praksu u djelatnosti u kojoj nije dopuštena (članak 178. ovoga zakona);
- 11) istakne naziv privatne prakse koji ne sadrži podatke o djelatnosti koja je utvrđena rješenjem mjerodavnoga ministarstva zdravstva, radnom vremenu, osnivaču privatne prakse ili ako istakne naziv privatne prakse koji ima obilježje kome se može pripisati karakter oglašavanja odnosno reklamiranja (članak 180. ovoga zakona);
- 12) angažira zdravstvenoga djelatnika za dopunski rad suprotno odredbama ovoga zakona i propisima donijetim na temelju ovoga zakona (čl. 183., 184. i 185. ovoga zakona);
- 13) ne osigura zdravstvenu zaštitu u izvanrednim prilikama utvrđenim ovim zakonom (čl. 186. do 190. ovoga zakona).

Pored novčane kazne, počinitelju prekršaja iz stavka 1. ovoga članka može biti izrečena zabrana vršenja djelatnosti u razdoblju do šest mjeseci, a s ciljem sprječavanja budućeg činjenja prekršaja.

Članak 230.

Novčanom kaznom od 250,00 do 1.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj zdravstveni djelatnik ako:

- 1) ga zdravstveni inspektor zatekne u provođenju mjera i radnji suprotnih zakonu, kao i propisima donijetim na temelju ovoga zakona (članak 138. stavak 1, čl. 139. i 140. ovoga zakona);
- 2) ga zdravstveni inspektor zatekne da radi bez položenog stručnog ispita, odnosno licencijske izdane od mjerodavne komore (čl. 145, 147. i 148. ovoga zakona);
- 3) obavlja dopunski rad suprotno odredbama ovoga zakona i podzakonskih akata donijetih na temelju ovoga zakona (čl. 183., 184. i 185. ovoga zakona).

Članak 231.

Novčanom kaznom od 250,00 do 1.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj zdravstveni suradnik ako:

- 1) povrijedi pravila čuvanja profesionalne tajne, kao i vođenja čuvanja, prikupljanja i raspolaganja medicinskom dokumentacijom (članak 138. stavak 3. i članak 139. stavak 3. ovoga zakona);
- 2) ga zdravstveni inspektor zatekne u provođenju mjera i radnji suprotnih zakonu, kao i propisima donijetim na temelju ovoga zakona.

Članak 232.

Novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj poslodavac, koji je pravna osoba, ako:

- 1) ne osigura mjere zdravstvene zaštite u svezi s radom i radnom okolinom (članak 15. ovoga zakona);
- 2) ne ugovori specifičnu zdravstvenu zaštitu djelatnika s domom zdravlja, zdravstvenom ustanovom koja u svome sastavu ima djelatnost medicine rada ili ugovorom sa specijalistom medicine rada u privatnoj praksi (članak 37. ovoga zakona),
- 3) odobrava rad zdravstvenom djelatniku suprotno odredbama čl. 183., 184. i 185. ovoga zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka bit će kažnjena odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 500,00 do 3.000,00 KM.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka bit će kažnjen poslodavac koji je fizička osoba novčanom kaznom od 300,00 do 1.500,00 KM.

XXII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 233.

Danom stupanja na snagu ovoga zakona javne zdravstvene ustanove zadržavaju pravo korištenja državne imovine u ovim ustanovama, i to do zakonskog reguliranja ove oblasti, sukladno odluci osnivača, sa svim pravima i obvezama glede imovine i djelatnika.

Zdravstvena ustanova odnosno njen osnivač ne može raspolagati nepokretnom državnom imovinom nad kojom zdravstvena ustanova ostvaruje pravo korištenja, a sukladno propisima o zabrani korištenja državne imovine.

Zdravstvena ustanova za obavljanje specifične zdravstvene zaštite djelatnika, čiji je osnivač gospodarsko društvo, ostaje u vlasništvu gospodarskoga društva.

Članak 234.

Općina, kanton, Federacija preuzet će osnivačka prava nad zdravstvenim ustanovama čiji su osnivači, u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Odluku o preuzimanju osnivačkih prava iz stavka 1. ovoga članka donosi općinsko vijeće, zakonodavno tijelo kantona odnosno Parlament Federacije BiH.

Do preuzimanja osnivačkih prava iz stavka 1. ovoga članka, osnivačka prava nad tim zdravstvenim ustanovama vrše tijela mjerodavna po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Od dana preuzimanja osnivačkih prava nad zdravstvenim ustanovama općina, kantona, odnosno Federacije, Vlada

Federacije BiH, vlada kantona odnosno općinsko vijeće imenovat će tijela upravljanja, rukovođenja i nadzora zdravstvene ustanove sukladno ovom zakonu, a obveza osnivača u pogledu financiranja zdravstvene ustanove vrši se iz proračuna općine, kantona, odnosno Federacije.

Članak 235.

Vlada Federacije BiH će Plan iz članka 5. stavak 1. ovoga zakona donijeti po isteku važenja Plana koji je usvojen sukladno propisima koji su bili u primjeni do dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 236.

U roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona federalni ministar donijet će provedbene propise na temelju ovoga zakona kojima se regulira sljedeće:

- plan ljudskih resursa za zdravstveni sustav Federacije (članak 6. ovoga zakona),
- program mjera zaštite zdravlja od štetnih čimbenika okoliša (članak 10. stavak 3. ovoga zakona),
- uvjeti koje moraju ispunjavati osobe koje se kandidiraju za federalne koordinateure iz različitih oblasti zdravstva kao i način njihova rada (članak 10. stavak 5. ovoga zakona),
- vrsta i sadržaj zdravstvene djelatnosti (članak 31. stavak 4. ovoga zakona),
- vrsta i opseg liječničkih pregleda radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti (članak 35. stavak 2.),
- postupak i način ostvarivanja specifične zdravstvene zaštite djelatnika, kao i način i uvjete utvrđivanja i prijavljivanja profesionalnih bolesti i ozljeda na radu (članak 36. stavak 2. ovoga zakona),
- uvjeti u pogledu prostora, opreme i kadra, kao i primijenjenih tehnologija koje moraju ispunjavati zdravstvene ustanove koje obavljaju zdravstvenu djelatnost na tercijarnoj razini (članak 42. ovoga zakona),
- bliži uvjeti, način i postupak obavljanja metoda i postupaka tradicionalne medicine u zdravstvenoj ustanovi odnosno privatnoj praksi (članak 47. stavak 3. ovoga zakona),
- opseg i vrsta javnozdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne zdravstvene djelatnosti odnosno privatne prakse (članak 51. stavak 2. ovoga zakona),
- bliži uvjeti prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama (članak 55. stavak 4. ovoga zakona),
- uvjeti u pogledu vrste završenog fakulteta zdravstvenoga usmjerenja koje moraju ispuniti osobe koje konkuriraju za ravnateljstvo zdravstvene ustanove, ovisno o tipu zdravstvene ustanove (članak 66. stavak 7. ovoga zakona),
- plan i program dodatne edukacije iz obiteljske medicine, kao i edukacije iz zdravstvene njege u zajednici, te način obavljanja ove edukacije (članak 87. stavak 5. ovoga zakona),
- bliži uvjeti koje mora ispunjavati centar za mentalno zdravlje u zajednici, kao i način njegova organiziranja, te plan i program, trajanje edukacije, kao i način provođenja edukacije iz oblasti zlouporabe psihoaktivnih supstancija, te bliži uvjeti koje mora ispunjavati centar za fizikalnu rehabilitaciju, kao i način njegova organiziranja (članak 88. stavak 5. i članak 89. stavak 3. ovoga zakona),
- uvjeti, organizacija i način rada hitne medicinske pomoći (članak 90. stavak 4.),
- bliži uvjeti koje mora ispunjavati ustanova za zdravstvenu njegu u kući i način njezinog organiziranja (članak 91. stavak 3.),
- bliži uvjeti u pogledu prostora, kadra i medicinsko-tehničke opreme za osnivanje i organizaciju rada zdravstvenih ustanova koje obavljaju djelatnost dijalize, kategorizacija dijaliznih centara i postupak njihovog verificiranja, kategorizacija zdravstvenih usluga, radnih

- timova u dijaliznim centrima, edukacija uposlenih u dijaliznim centrima, kategorizacija medicinsko-tehničke opreme u dijaliznim centrima, sadržaj standardnog seta lijekova i potrošnog materijala za dijalizu, uvjeti zdravstvene ispravnosti vode za dijalizu, te provođenje stručnog nadzora nad radom dijaliznih centara (članak 96. stavak 3. ovoga zakona),
- uvjeti koje moraju ispunjavati bolnice za dodjelu naziva sveučilišna bolnica (članak 105. stavak 1. ovoga zakona),
- uvjeti prostora, opreme i kadra za obavljanje zdravstvene djelatnosti za potrebe fakultetske nastave (članak 112. stavak 3. ovoga zakona),
- kriteriji za dodjelu naziva referalnoga centra (članak 129. stavak 5. ovoga zakona),
- način uvođenja novih zdravstvenih tehnologija u zdravstvenim ustanovama i privatnoj praksi, kao i postupak odobravanja korištenja zdravstvenih tehnologija (članak 130. stavak 8. ovoga zakona),
- bliži uvjeti i postupak davanja u zakup kapaciteta zdravstvenih ustanova (članak 134. stavak 4. ovoga zakona),
- način vođenja, čuvanja, prikupljanja i raspolaganja medicinskom dokumentacijom (članak 139. stavak 2. ovoga zakona),
- sadržaj i način stručnog usavršavanja zdravstvenih suradnika (članak 141. stavak 4. ovoga zakona),
- uvjeti i način priznavanja vježbeničkog staža i stručnog ispita zdravstvenih djelatnika koji je obavljen i položen u inozemstvu (članak 146. stavak 5. ovoga zakona),
- postupak izdavanja licencije, kao i sadržaj i izgled licencije (članak 148. stavak 3. ovoga zakona),
- sadržaj i način provođenja vježbeničkog staža, uvjeti koje moraju ispunjavati zdravstvene ustanove i privatna praksa kod kojih zdravstveni djelatnici provode vježbenički staž, sadržaj, program i način polaganja stručnoga ispita, sadržaj i izgled uvjerenja o položenom stručnom ispitu (članak 150. ovoga zakona),
- plan i program posebnih oblika stručnog usavršavanja zdravstvenih djelatnika, kao i način obavljanja stručnog usavršavanja, te sadržaj i izgled certifikata o obavljenom stručnom usavršavanju (članak 151. stavak 4. ovoga zakona),
- plan i program edukacije iz zdravstvenog menadžmenta, kao i specijalizacije iz zdravstvenog menadžmenta, način obavljanja edukacije i specijalizacije iz zdravstvenog menadžmenta, uvjeti koje moraju ispuniti zdravstvene ustanove odnosno fakulteti kojima se povjerava javna ovlast za obavljanje odgovarajućih stručnih poslova, te način njihovog verificiranja od Federalnoga ministarstva, javno oglašavanje edukacije odnosno specijalizacije iz zdravstvenog menadžmenta, mogućnosti učenja na daljinu (članak 152. stavak 4. ovoga zakona),
- kriteriji za prijem specijalizanata odnosno subspecijalizanata, uvjeti za zdravstvene ustanove i fakultete zdravstvenog usmjerenja u kojima se obavlja specijalizantski odnosno subspecijalizantski staž, kao i postupak njihova certificiranja, način obavljanja specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža, uvjeti za obavljanje specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža u inozemstvu, polaganja specijalističkog odnosno subspecijalizantskog ispita, odnosno ispita iz subspecijalizacije, način i postupak priznavanja vremena provedenog na postdiplomskom studiju u specijalizaciju odnosno subspecijalizaciju, troškovi obavljanja specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža i polaganja specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita (članak 155. stavak 2. ovoga zakona),
- lista ispitivača za specijalističke i subspecijalističke ispite (članak 157. stavak 3. ovoga zakona),
- uvjeti i način priznavanja specijalističkog odnosno subspecijalističkog staža, kao i način priznavanja specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita

obavljenog u položenog u inozemstvu (članak 158. stavak 5. ovoga zakona),

- način i postupak odobravanja specijalizacije odnosno subspecijalizacije, kao i način polaganja specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita za stranog državljanina (članak 159. stavak 3. ovoga zakona),
- način i postupak odobravanja specijalizacije odnosno subspecijalizacije, kao i način polaganja specijalističkog odnosno subspecijalističkog ispita za državljane Bosne i Hercegovine, s prebivalištem na teritoriju Federacije, na osobni zahtjev (članak 160. stavak 3. ovoga zakona),
- kriteriji i postupak za dodjelu naziva primarijus (članak 161. stavak 4. ovoga zakona),
- uvjeti za obavljanje privatne prakse, uvjeti za obavljanje privatne prakse na temelju posebnoga ugovora sa zdravstvenom ustanovom, kao i uvjeti za skupnu praksu (članak 165. stavak 2, članak 169. stavak 2. i članak 170. stavak 2. ovoga zakona),
- način, postupak i uvjeti, kao i druga pitanja od značaja za organiziranje i obavljanje dopunskog rada zdravstvenih djelatnika u zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi (članak 184. stavak 7. ovoga zakona),
- organiziranje i način rada Kriznoga stožera iz članka 187. stavak 4. ovoga zakona,
- način pregleda umrlih, te utvrđivanje vremena i uzroka smrti (članak 210. ovoga zakona).

U roku iz stavka 1. ovoga članka federalni ministar za obrazovanje i znanost donijet će pravilnik iz članka 111. stavak 3. ovoga zakona.

U roku iz stavka 1. ovoga članka, federalni ministar će imenovati komitet i povjerenstvo iz čl. 77. i 130. ovoga zakona.

Svi propisi iz stavka 1. ovoga članka sadržavat će odredbe koje jamče jednake mogućnosti, zabranjuju diskriminaciju na temelju spola i osiguravaju da fizički podaci i informacije koje se prikupljaju, evidentiraju i obrađuju budu razvrstani po spolu.

Do donošenja propisa iz stavka 1. ovoga članka, osim odredbi koje su suprotne ovom zakonu, bit će primjenjivani provedbeni propisi iz oblasti zdravstvene zaštite koji su primjenjivani na teritoriju Federacije do dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 237.

Postojeće zdravstvene ustanove i privatne prakse dužne su uskladiti svoju organizaciju i poslovanje s odredbama ovoga zakona i propisima donijetim na temelju ovoga zakona, u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, usklađivanje poslovanja ljekarni zdravstvenih ustanova i privatne prakse magistara farmacije obavlja se na način i u rokovima predviđenim propisom o ljekarničkoj djelatnosti.

Nositelji odobrenja za dopunski rad kojima je odobrenje izdato na temelju propisa koji su bili u primjeni prije stupanja na snagu ovoga zakona dužni su se uskladiti s odredbama ovoga zakona i propisima donijetim na temelju ovoga zakona, u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, kliničke ustanove koje su bile nastavna baza fakulteta zdravstvenoga usmjerenja, sukladno ranijim propisima koji su uređivali ovu oblast, stupanjem na snagu ovoga zakona dobijaju naziv sveučilišne bolnice, s obvezom da svoju organizaciju i poslovanje usklade s odredbama ovoga zakona i propisima donijetim na temelju ovoga zakona, u roku od 36 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 238.

Do uspostavljanja modela obiteljske medicine na teritoriju Federacije poslove i zadaće obiteljske medicine mogu obavljati i doktori medicine odnosno specijalisti opće medicine.

Organizacija ambulanti za specijalističko-konzultativne djelatnosti bit će uskladena s modelom obiteljske medicine, kada on bude uspostavljen na cijelom teritoriju Federacije.

Članak 239.

Federalni zavod za javno zdravstvo obavljat će poslove i zadaće iz članka 116. stavak 1. alineja 12, 13. i 14. do konačnog reguliranja obavljanja stručnih poslova iz oblasti zaštite od zračenja sukladno propisu kojim se uređuje zaštita od radijacijske i nuklearne sigurnosti, kao i podzakonskim aktima donijetim na temelju tog propisa.

Članak 240.

Zdravstveni djelatnici kojima je priznata odgovarajuća stručna sprema na teritoriju Federacije, odnosno koji su stručno obrazovanje stekli u odgovarajućim školama zdravstvenoga usmjerenja mogu i dalje obavljati poslove zdravstvene zaštite za koje se traži stručna sprema i koju imaju po propisima koji su vrijedili do dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 241.

Vježbenički, specijalizantski odnosno subspecijalizantski staž i staž iz dodatne edukacije koji je započeo prema propisima koji su važili na teritoriju Federacije, na dan stupanja na snagu ovoga zakona, bit će obavljeni sukladno ovom zakonu, ako je to povoljnije za vježbenika, specijalizanta odnosno subspecijalizanta.

Članak 242.

Odredba članka 156. ovoga zakona bit će primjenjivana do uvođenja doktorskog studija na fakultetima zdravstvenoga usmjerenja.

Članak 243.

Uvjet o znanju zdravstvenoga menadžmenta, a koji je predviđen za osobu koja se natječe za ravnatelja zdravstvene ustanove, sukladno članku 66. stavak 6. ovoga zakona, tražit će se u natječajnoj proceduri tek onda kada federalni ministar donese pravilnik iz članka 152. stavak 4. ovoga zakona, te otpočne edukacija o zdravstvenom menadžmentu na teritoriju Federacije sukladno ovom zakonu i propisima donijetim na temelju ovoga zakona.

Članak 244.

Uvjet predviđen za obavljanje djelatnosti u zdravstvenim ustanovama iz članka 55. stavak 1. točka 5. ovoga zakona bit će primjenjivan nakon što AKAZ definira sustav sigurnosnih standarda u zdravstvenim ustanovama, te otpočne obavljati kontinuirano praćenje i procjenu sigurnosnih standarda u zdravstvenim ustanovama, što uključuje i izdavanje certifikata o zadovoljenju standarda sigurnosti.

AKAZ je dužan definirati sigurnosne standarde u zdravstvenim ustanovama u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 245.

Osobe imenovane za obavljanje pregleda umrlih izvan zdravstvene ustanove od općinskoga tijela mjerodavnoga za poslove zdravstva nastavljaju s radom do imenovanja potrebnog broja doktora medicine sukladno odredbama ovoga zakona.

Članak 246.

Komore iz oblasti zdravstva uskladit će svoju organizaciju i poslovanje s odredbama ovoga zakona u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 247.

Do donošenja posebnog propisa kojim se uređuje ljekarnička djelatnost ostaju u primjeni odredbe propisa o zdravstvenoj zaštiti koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovoga zakona.

Do donošenja posebnog propisa koji će regulirati preventivno-sanitarni nadzor nad izgradnjom objekata bit će primjenjivane odredbe odgovarajućih propisa i zakona koji su bili u primjeni na teritoriju Federacije na dan stupanja na snagu ovoga zakona.

Do donošenja posebnog propisa o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenta bit će primjenjivane odredbe propisa o zdravstvenoj zaštiti koje se odnose na zaštitu prava pacijenata, a koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovoga zakona.

Do donošenja posebnog propisa o specijalizacijama zdravstvenih djelatnika, bit će primjenjivane odredbe odgovarajućih propisa koji su bili u primjeni na teritoriju Federacije na dan stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 248.

Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaje primjena Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 29/97), izuzev propisa iz članka 236. stavak 5. ovoga zakona, i to:

1. Pravilnik o specijalizaciji iz obiteljske medicine ("Službene novine Federacije BiH", br. 7/99, 50/00 i 22/02);
2. Pravilnik o postupku i načinu rada liječničkog konzilija ("Službene novine Federacije BiH", broj 41/99);
3. Pravilnik o uvjetima za rad zdravstvenih djelatnika izvan punog radnog vremena ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/00, 23/01, 38/03 i 11/04 - Pročišćeni tekst 1/05);
4. Pravilnik o stručnom ispitu za zdravstvenog inspektora ("Službene novine Federacije BiH", broj 5/00);
5. Pravilnik o kriterijima za dodjelu naziva referalnoga centra Federalnoga ministarstva zdravstva ("Službene novine Federacije BiH", broj 5/00);
6. Pravilnik o načinu pregleda umrlih i načinu utvrđivanja vremena i uzroka smrti ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/00);
7. Pravilnik o vježbeničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih djelatnika ("Službene novine Federacije BiH", br. 25/00, 23/01 i 55/02);
8. Pravilnik o uvjetima glede prostora, opreme i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje privatne prakse u zdravstvenoj djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", br. 30/00 i 36/01);
9. Pravilnik o uvjetima i postupku priznavanja vježbeničkog odnosno specijalizantskog staža obavljenog izvan teritorija Federacije Bosne i Hercegovine odnosno izvan Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 53/01, 58/02 i 7/04 - Pročišćeni tekst br. 1/05 i 7/08);
10. Pravilnik o uvjetima prostora, opreme i kadra za organiziranje depoa ljekarne ("Službene novine Federacije BiH" broj 22/02);
11. Pravilnik o dodatnoj edukaciji iz obiteljske medicine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/03);
12. Pravilnik o kriterijima i postupku priznavanja naziva primarijus ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/04, 61/04 i 13/08);
13. Pravilnik o uvjetima glede prostora, kadra i medicinsko-tehničke opreme za osnivanje i organizaciju rada zdravstvenih ustanova koje obavljaju djelatnost dijalize ("Službene novine Federacije BiH", broj 79/09);
14. Pravilnik o dodatnoj edukaciji polivalentnih patronažnih sestara/sestara u zajednici u primarnoj zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/10).

Članak 249.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj Doma naroda Parlamenta Federacije BiH Stjepan Krešić , v. r.	Predsjedatelj Zastupničkoga doma Parlamenta Federacije BiH Safet Softić , v. r.
--	---

Na osnovu člana IV.B.7 a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ

Проглашава се Закон о здравственој заштити који је донио Парламент Федерације БиХ на сједници Представничког дома

од 25. маја 2010. године и на сједници Дома народа од 22. јуна 2010. године.

Број 01-02-430/10
30. јула 2010. године
Сарајево

Председница
Борјана Кришто, с. р.

ЗАКОН

О ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се начела, мјере, начин организовања и провођења здравствене заштите, носиоци друштвене бриге за здравље становништва, права и обавезе лица у коришћењу здравствене заштите, те садржај, начин обављања и надзор над обављањем здравствене заштите на територији Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Федерација).

Члан 2.

Здравствена заштита, у смислу овог закона, обухвата систем друштвених, групних и индивидуалних мјера, услуга и активности за очување и унапређење здравља, спречавање болести, рано откривање болести, благовремено лијечење, те здравствену његу и рехабилитацију, као и примјену здравствених технологија.

Здравствену заштиту из става 1. овог члана, у оквиру здравствених установа и приватних пракси, пружају здравствени радници и здравствени сарадници, примјеном савремених медицинских поступака и технологија, те праћењем достигнућа у развоју медицинске науке.

Члан 3.

Свако лице има право на здравствену заштиту и на могућност остваривања највишег могућег нивоа здравља, у складу с одредбама овог закона и Закона о здравственом осигурању, као и прописа донијетих на основу ових закона.

Свако лице обавезно је бринути се о свом здрављу.

Нико не смије угрозити здравље других људи.

Свако лице је обавезно у хитним случајевима пружити прву помоћ повријеђеном или болесном лицу, у складу са својим знањем и могућностима, те му омогућити приступ до најближе здравствене установе.

Члан 4.

У обезбјеђивању и провођењу здравствене заштите у Федерацији учествују здравствене установе, приватне праксе, заводи здравственог осигурања, Агенција за квалитет и акредитацију у здравству у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: АКАЗ), коморе из области здравства, послодавци, образовне и друге установе, хуманитарне, вјерске, спортске и друге организације, удружења, породица и грађани.

Јединице локалне самоуправе, у складу са утврђеним правима и обавезама, обезбјеђују услове за остваривање здравствене заштите на свом подручју.

Члан 5.

Влада Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Влада Федерације БиХ), на приједлог федералног министра здравства (у даљњем тексту: федерални министар), а уз претходно прибављено мишљење кантоналних министара здравства (у даљњем тексту: кантонални министар), на основу анализе здравственог стања становништва, те уважавајући расположива финансијска средства, као и кадровске и друге могућности, доноси стратешки план развоја здравства у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: план).

План садржи циљеве и задатке здравствене заштите, приоритете, специфичне потребе и могућности остваривања здравствене заштите на појединим подручјима, носиоце задатака и рокове за остваривање плана здравствене заштите, основе развоја здравствене дјелатности по нивоима, укључујући едукацију и усавршавање здравствених кадрова, основе развоја система здравствене заштите, изворе финансирања

здравствене заштите и развој система здравственог осигурања, као и друге податке битне за развој система здравствене заштите.

План се реализује кроз оперативне планове које доноси федерални министар, уз претходно прибављено мишљење кантоналних министара.

Члан 6.

На приједлог Завода за јавно здравство Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерални завод за јавно здравство), федерални министар доноси средњорочни план људских ресурса за здравствени систем Федерације, уз претходно прибављено мишљење кантоналних министара.

Члан 7.

Овај закон и на основу њега донијети прописи подразумевају једнак и равноправан однос оба пола, без обзира на граматички род у ком су у овом закону наведена лица која могу бити оба пола.

II. ДРУШТВЕНА БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ СТАНОВНИШТВА

Члан 8.

Друштвена брига за здравље становништва остварује се на нивоу Федерације, кантона, општине, односно послодавца и појединца.

У оквиру друштвене бриге за здравље из става 1. овог члана обезбјеђује се здравствена заштита која обухвата:

- 1) очување и унапређење здравља, откривање и сузбијање фактора ризика за настанак обољења, стицање знања и навика о здравом начину живота;
- 2) промоцију здравих стилова живота;
- 3) спречавање, сузбијање и рано откривање болести;
- 4) благовремену дијагностику и благовремено лијечење, рехабилитацију обољелих и повријеђених;
- 5) информације које су становништву или појединцу потребне за одговорно поступање и за остваривање права на здравље.

Друштвена брига за здравље на нивоу Федерације

Члан 9.

Друштвену бригу за здравље на нивоу Федерације чине мјере којима се стварају услови за провођење здравствене заштите ради очувања и унапређења здравља становништва, као и мјере којима се усклађује дјеловање и развој система здравствене заштите Федерације.

Члан 10.

Мјере здравствене заштите, у смислу члана 9. овог закона, обухватају:

- 1) успостављање приоритета, планирање, доношење посебних програма за провођење здравствене заштите;
- 2) доношење закона и подзаконских аката из надлежности Федерације;
- 3) уређење и вођење здравствене политике и провођење реформе кроз стратешке планове развоја;
- 4) стварање услова за приступачност и уједначеност коришћења терцијарне здравствене заштите која је заједничка за све кантоне;
- 5) вођење здравствене политике која подстиче и развија здраве животне навике код становништва;
- 6) обезбјеђење услова за здравствено просвјетивање становништва;
- 7) обезбјеђење услова за развој интегрисаног здравственог информационог система у Федерацији;
- 8) обезбјеђење услова за стручно усавршавање здравствених радника и здравствених сарадника;
- 9) развој научноистраживачке дјелатности у области здравства;
- 10) успоставу система побољшања квалитета и безбједности здравствене заштите;

- 11) сарадњу са хуманитарним и стручним организацијама, савезима, коморама и удружењима на пословима развоја здравствене заштите на територији Федерације;
- 12) успоставу федералних координатора за јавноздравствене области у оквиру сарадње са Свјетском здравственом организацијом (у даљем тексту: СЗО).

Федерација остварује друштвену бригу за здравље својих становника и провођењем мјера на подручју заштите здравља од штетних фактора околине, мјерама које становништву обезбјеђују здравствено исправне намирнице и воду за пиће, воду за рекреацију и остале воде, предмете опште употребе, заштиту од буке, квалитет ваздуха, као и мјерама за нешкодљиво збрињавање отпадних твари, мјерама заштите здравља од штетног дјеловања опасних хемикалија, те за заштиту од извора јонизирајућих зрачења.

Мјере из става 2. овог члана проводе се у складу са програмом мјера заштите здравља од штетних фактора околине који, на приједлог Федералног завода за јавно здравство, доноси федерални министар, уз мишљење федералног министра надлежног за заштиту околине.

Федералне координаторе из става 1. тачка 12. овог члана именује федерални министар.

Услови које морају испуњавати лица која се кандидују за федералне координаторе из различитих области здравства из става 4. овог члана, као и начин њиховог рада ближе се уређује правилником федералног министра.

Члан 11.

Федерација, из федералног Буџета обезбјеђује средства за:

- 1) програмирање, усклађивање, провођење и праћење извршења здравственог просвјетивања и васпитања становништва, те унапређење здравља;
- 2) епидемиолошко праћење, спречавање и сузбијање заразних болести које подлијежу обавезном пријављивању и хроничних масовних болести, укључивши алкохолизам, пушење, зависност о дроги и друге зависности;
- 3) превенцију и мјере на сузбијању и лијечењу карантенских болести;
- 4) обезбјеђење хигијенско-епидемиолошког минимума у свим условима живљења, обезбјеђење и организовање обавезне имунизације против дјечјих заразних болести у складу са годишњим програмом обавезних имунизација становништва у Федерацији;
- 5) превенцију малигнутих обољења и HIV/AIDS-а;
- 6) провођење мјера здравствене екологије од интереса за Федерацију, у складу са програмом еколошких мјера из члана 10. став 3. овог закона;
- 7) превентивну здравствену заштиту ризичних група и осталих становника, у складу са прихваћеним програмима превентивне здравствене заштите;
- 8) праћење и анализу здравственог стања становништва на територији Федерације, као и провођење предложених и усвојених мјера;
- 9) јединствени здравствено-информациони систем који обезбјеђује јединствено провођење и извршавање статистичких истраживања у области здравства која су од интереса за Федерацију; дефиницију архитектуре јединственог здравствено-информационог система, номенклатуре, протокола за размјену података, дефиниције података, заштиту података; дефинисање стандарда (терминолошки, комуникацијски, стандарди за безбједност), у складу са важећим европским CEN/TC 251 и свјетским ISO/TC 215 стандардима; дефинисање јединствених шифрарника, као и додјеливање јединственог идентификационог броја у здравству којим би се омогућила лакша размјена података између институција у сектору здравства Федерације;
- 10) финансирање вертикалних програма здравствене заштите од интереса за Федерацију и здравствених услуга из приоритетних најсложенијих облика здравствене заштите одређених специјалистичких дјелатности, у дијелу који се односи на обавезе

Федерације, у складу са прописима о здравственом осигурању (у даљњем тексту: федерални фонд солидарности);

- 11) спречавање и отклањање здравствених посљедица проузрокованих природним непогодама и другим несрећама које обухватају цијелу територију Федерације;
- 12) друге послове и задатке из своје надлежности одређене овим законом и прописима о здравственом осигурању.

Федерација обезбјеђује средства за инвестицијско улагање и инвестицијско одржавање здравствених установа од значаја за Федерацију, те информатизацију здравствене дјелатности, у складу са могућностима Буџета Федерације.

Одлуку о мјерилима за обезбјеђење елемената стандарда за инвестицијско улагање и инвестицијско одржавање, те информатизацију здравствене дјелатности из става 2. овог члана која ће бити основ за планирање подршки из Буџета Федерације, једном годишње, доноси Влада Федерације БиХ, на усаглашен приједлог федералног министра и федералног министра финансија.

Члан 12.

Друштвена брига за здравље, под једнаким условима, на територији Федерације остварује се обезбјеђењем здравствене заштите становништву Федерације, као и групацијама становништва које су изложене повећаном ризику обољевања, здравственом заштитом лица у вези са спречавањем, сузбијањем, раним откривањем и лијечењем болести од већег социјално-медицинског значаја, као и здравственом заштитом социјално-озагођеног становништва.

Здравствена заштита из става 1. овог члана обухвата:

- 1) хитну медицинску помоћ;
- 2) службу прикупљања крви;
- 3) лијечење лица која болују од HIV инфекције, туберкулозе или других заразних болести које су утврђене прописом о заштити становништва од заразних болести, малигну болести, хемофилије, инсуло зависног дијабетеса, лица у терминалној фази хроничне бубрежне инсуфицијенције, цистичне фиброзе, системске аутоимуне болести, реуматске грознице, прогресивних неуромишићних обољења, парализације, квадриплегије, церебралне парализе, епилепсије и мултипле склерозе, болести зависности, обољела односно повријеђена лица у вези са пружањем хитне медицинске помоћи, као и здравствену заштиту у вези са даровањем и примањем органа и ткива;
- 4) лијечење акутних, хроничних болести у случајевима и стањима која угрожавају живот;
- 5) услуге вертикалних програма здравствене заштите од интереса за Федерацију и здравствене услуге из области приоритетних најсложенијих облика здравствене заштите из одређених специјалистичких дјелатности, на терет средстава федералног фонда солидарности у складу са прописима о здравственом осигурању;
- 6) провођење обавезних имунизација против дјечијих заразних болести, у складу са усвојеним програмом имунизација становништва против заразних болести;
- 7) превентивну здравствену заштиту ризичних група и осталих становника у складу са прихваћеним програмима превентивне здравствене заштите од интереса за Федерацију односно кантон;
- 8) здравствену заштиту дјете од рођења, као и дјете за вријеме редовног школовања у основним и средњим школама, односно студирања на високом школама, те универзитетима који су држављани Босне и Херцеговине, са пребивалиштем на територији Федерације, али најдуже до навршене 26. године живота, који су здравствено осигурани као чланови породице осигураника или су изворни здравствени осигураници у складу са прописима о здравственом осигурању;
- 9) здравствену заштиту жена у вези са планирањем породице, као и у току трудноће, порођаја и материнства након порођаја, без обзира на статус здравственог осигурања жене, у складу са прописима о здравственом осигурању;

- 10) здравствену заштиту лица старијих од 65 година живота, уколико нису здравствено осигурани по неком другом основу, у складу са прописима о здравственом осигурању;
- 11) здравствену заштиту лица с инвалидитетом;
- 12) здравствену заштиту душевних болесника који због природе и стања болести могу угрозити свој живот и живот других лица или оштетити материјална добра;
- 13) здравствену заштиту повратника, расељених лица и избјеглица, као и жртава насиља у заједници који нису здравствено осигурани по неком другом основу, у складу са прописима који уређују статус повратника, расељених лица и избјеглица, као и жртава насиља у заједници;
- 14) здравствену заштиту материјално неосигураних лица која примају материјално осигурање по прописима о социјалној заштити и заштити бораца, као и чланова њихових породица који нису здравствено осигурани по неком другом основу, у складу са прописима о здравственом осигурању;
- 15) здравствену заштиту вјерских службеника у вјерским заједницама;
- 16) здравствену заштиту лица ромске националности која због традиционалног начина живота немају стално пребивалиште, односно боравиште у Федерацији.

Средства потребна за финансирање здравствене заштите из става 2. овог члана, остварују се из: прихода прикупљених по основу доприноса за здравствено осигурање, средстава буџета кантона у складу са могућностима кантоналног буџета у календарској години, из учешћа корисника здравствене заштите у покрићу дијела или укупних трошкова здравствене заштите, као и из других извора, на начин и под условима одређеним законом.

Изузетно од става 3. овог члана, финансирање здравствене заштите предвиђене тач. 5., 6., 7. и 16. става 2. овог члана, у дијелу који се односи на обавезе Федерације, финансира се из федералног Буџета у складу са прописима о здравственом осигурању, као и прописима о заштити права припадника националних мањина.

Финансирање здравствене заштите из тачке 15. став 2. овог члана обавља се у складу са посебним законом о слободи вјере и правном положају цркава и вјерских заједница у Босни и Херцеговини.

Обим, садржај и начин остваривања здравствене заштите из става 1. овог члана одлуком утврђује Влада Федерације БиХ, на приједлог федералног министра.

Влада Федерације БиХ дужна је обавијестити Парламент Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Парламент Федерације БиХ), у року од 15 дана од дана доношења одлуке из става 6. овог члана.

Друштвена брига за здравље на нивоу кантона и општине

Члан 13.

Друштвена брига за здравље на нивоу кантона обухвата мјере за обезбјеђење и провођење здравствене заштите од интереса за грађане на подручју кантона, и то:

- 1) доношење закона и подзаконских аката из надлежности кантона;
- 2) уређење и вођење здравствене политике и провођење реформе из области здравства од интереса за подручје кантона;
- 3) праћење здравственог стања становништва и рада здравствених установа на подручју кантона, као и старање о провођењу утврђених приоритета у здравственој заштити;
- 4) доношење стратешког плана здравствене заштите за подручје кантона;
- 5) стварање услова за приступачност и уједначеност коришћења примарне и секундарне здравствене заштите на подручју кантона;
- 6) успостава система побољшања квалитета и безбједности здравствене заштите;

- 7) обезбjeђење палијативне његе за неизлечиво болесне, односно умируће у сарадњи са установама из области социјалне заштите, каритативним и другим удружењима и појединцима;
- 8) планирање и остваривање кантоналног програма за очување и заштиту здравља од загађене животне околине што је проузроковано штетним и опасним материјима у ваздуху, води и земљишту, одлагањем отпадних материја, опасних хемикалија, изворима јонизујућих и нејонизујућих зрачења, буком и вибрацијама на својој територији, као и вршењем систематских испитивања животних намирница, предмета опште употребе, минералних вода за пиће, воде за пиће и других вода које служе за производњу и прераду животних намирница и санитарно-хигијенске и рекреативне потребе, ради утврђивања њихове здравствене и хигијенске исправности и прописаног квалитета од интереса за кантон, у складу са програмом мјера који доноси влада кантона, на приједлог кантоналног министра и кантоналног министра надлежног за заштиту околине;
- 9) провођење епидемиолошке, здравствено-статистичке, социјално-медицинске и здравствено-еколошке дјелатности, те унапређење здравља и превенцију болести на подручју кантона;
- 10) провођење мјера заштите становништва од заразних болести из своје надлежности у складу са прописима о заштити становништва од заразних болести;
- 11) спречавање појаве зависности и лијечење с циљем сузбијања тежих посљедица по здравље зависника;
- 12) остваривање права из области здравственог осигурања у складу са прописима о здравственом осигурању, те праћење провођења, заштите и унапређења тих права;
- 13) организацију и рад мртвозорничке службе;
- 14) сарадња са хуманитарним и стручним организацијама, савезима, коморама и удружењима на пословима развоја здравствене заштите на свом подручју.

Кантон обезбјеђује средства за вршење оснивачких права над здравственим установама чији је оснивач, а који обухвата инвестицијско улагање и инвестицијско и текуће одржавање здравствених установа - простора, медицинске и немедицинске опреме и превозних средстава, те информатизацију здравствене дјелатности, у складу са планом и програмом мјера здравствене заштите за подручје кантона који утврђује влада кантона, на приједлог кантоналног министра.

Одлуку о мјерилима за обезбјеђење елемената стандарда за инвестицијско улагање и инвестицијско и текуће одржавање те информатизацију здравствене дјелатности из става 2. овог члана, која ће бити основ за планирање подршки из кантоналног буџета, једном годишње доноси влада кантона, уз усглашен приједлог кантоналног министра и кантоналног министра финансија.

Кантон обезбјеђује средства за остваривање друштвене бриге за здравље из става 1. овог члана у буџету кантона у складу са законом.

Кантон може донијети посебне програме здравствене заштите за поједине категорије становништва, односно врсте болести које су специфичне за кантон, а за које није донијет посебан програм здравствене заштите на федералном нивоу, у складу са својим могућностима, те утврдити цијене тих појединачних услуга, односно програма.

Члан 14.

Друштвена брига за здравље на нивоу општине обухвата оцјењивање рада здравствених установа и квалитета здравствених услуга, као и обезбјеђивање финансијских средстава за унапређење њиховог рада и квалитете здравствених услуга у складу са потребама становништва и могућностима јединице локалне самоуправе, у складу са посебним законом о принципима локалне самоуправе у Федерацији.

Друштвена брига из става 1. овог члана остварује се кроз оснивање здравственог савјета на нивоу општине који планира и евалуира провођење здравствене заштите на подручју јединице локалне самоуправе, даје мишљење на планове и програме

здравствене заштите за подручје локалне самоуправе, предлаже мјере за побољшање доступности и квалитета здравствене заштите, прати повреде права пацијената и предузима мјере за унапређење тих права на свом подручју, те обавља и друге послове и задатке у складу са прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената.

Број чланова здравственог савјета одређује се статутом општине.

У раду Савјета из става 2. овог члана учествују, у правилу, представници јединице локалне самоуправе, пацијената, младих, комора из области здравства, стручних удружења, удружења за заштиту права пацијената, синдиката, здравствених установа односно приватних пракси, црвеног крста са подручја јединице локалне самоуправе.

Друштвена брига за здравље на нивоу послодавца

Члан 15.

Мјере специфичне здравствене заштите које мора обезбједити послодавац с циљем стварања услова за заштиту здравља запосленика на радном мјесту и подстицања здравствено одговорног понашања, усмјерене су на провођење:

- 1) мјера за спречавање и откривање професионалних болести, спречавање повреда на раду и пружање одговарајуће прве помоћи;
- 2) мјера за заштиту здравља запосленика који су на радном мјесту изложени посебним опасностима за здравље;
- 3) мјера здравствене заштите прописаних посебним прописима.

Ради провођења мјера из става 1. овог члана, послодавац организује и обезбјеђује из својих средстава здравствену заштиту запослених која обухвата најмање:

- 1) лијечничке прегледе ради утврђивања способности за рад по налогу послодавца;
- 2) провођење мјера за спречавање и рано откривање професионалних болести, болести у вези са радом и спречавање повреда на раду;
- 3) превентивне прегледе запослених (претходне, периодичне, контролне и циљане прегледе) у зависности од пола, узраста и услова рада, као и појаву професионалних болести, повреда на раду и хроничних болести;
- 4) санитарне прегледе ради заштите запослених и осталог становништва од заразних болести у складу са прописима о заштити становништва од заразних болести, заштите потрошача, односно корисника и друге обавезне здравствене прегледе, у складу са законом;
- 5) упознавање запослених са здравственим мјерама заштите на раду и њихово образовање у вези са специфичним условима, као и на коришћење личних и колективних заштитних средстава;
- 6) обезбјеђење санитарно-техничких и хигијенских услова у објектима под санитарним надзором и другим објектима у којима се обавља дјелатност од јавног интереса у складу са прописом о санитарном надзору, као и обезбјеђење и провођење општих мјера за заштиту становништва од заразних болести у складу са прописом о заштити становништва од заразних болести;
- 7) друге превентивне мјере (необавезне вакцинације, необавезни систематски прегледи), у складу са општим актом послодавца;
- 8) праћење услова рада и безбједности на раду, као и процјене професионалних ризика у циљу унапређивања услова рада и ергономских мјера, прилагођавањем рада психофизиолошким способностима запослених;
- 9) праћење оболијевања, повређивања, одсутности са посла и смртности, посебно од професионалних болести, болести у вези са радом, повреда на раду и других здравствених оштећења која утичу на привремену или трајну измјену радне способности;
- 10) учешће у организацији режима рада и одмора запослених, као и у процјени нове опреме и нових технологија са здравственог и ергономског становишта;

- 11) provođenje mjera za unapređivanje zdravlja radnika izloženih zdravstvenim rizicima u toku procesa rada, uključujući i ocjenjivanje i upućivanje radnika zaposlenih na posebno teškim i rizичним poslovima na zdravstveno-превентивне активности и одмор;
- 12) указивање прве помоћи у случају повреде на радном мјесту.

Друштвена брига за здравље на нивоу појединца

Члан 16.

Појединац је дужан да се у границама својих знања и могућности укључи у друштвену бригу за здравље, као и да повријеђеном или болесном у хитном случају пружи прву помоћ и омогући му доступност до најближе здравствене установе.

Појединац је дужан да чува сопствено здравље, здравље других људи, као и животну и радну околину.

Појединац је дужан учествовати у свим превентивно-здравственим дјелатностима које се проводе у мјестима живљења и рада, а усмјерене су на унапређивање и чување здравља и спречавање болести.

Појединац је дужан да се подвргне посебним и осталим мјерама за спречавање и сузбијање заразних болести утврђених прописом о заштити становништва од заразних болести.

Друштвена брига за јавно здравље

Члан 17.

Под јавним здрављем, у смислу овог закона, подразумева се остваривање јавног интереса стварањем услова за очување здравља становништва путем организованих свеобухватних активности друштва усмјерених на очување физичког и менталног здравља, односно очување животне околине, као и спречавање појаве фактора ризика за настанак болести и повреда, који се остварују примјеном здравствених технологија и мјерама намијењеним за промоцију здравља, превенцију болести и побољшање квалитета живота.

Основне јавноздравствене функције, у смислу овог закона, су:

- 1) праћење, евалуација и анализа здравственог стања становништва;
- 2) јавноздравствени надзор, истраживање и контрола ризика и пријетњи по јавно здравље;
- 3) промоција здравља;
- 4) повећање ангажмана становништва и заједнице о бризи за здравље;
- 5) развој политика за здравље и институционалних капацитета за планирање и управљање у јавном здрављу;
- 6) јачање институционалних капацитета за регулативу и примјену јавног здравља;
- 7) јачање институционалних капацитета за планирање и управљање у јавном здрављу;
- 8) евалуација и промоција једнаке доступности неопходној и основној здравственој заштити;
- 9) развој и обука људских ресурса у јавном здрављу;
- 10) праћење и подршка унапређењу квалитета здравствених услуга на индивидуалном и популационом нивоу;
- 11) истраживање у јавном здрављу;
- 12) смањивање ефеката ванредних ситуација и несрећа на здравље становништва.

Јавноздравствене функције из става 2. овог члана остварују се на свим нивоима власти, као и на свим нивоима здравствене заштите.

III. НАЧЕЛА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Начело приступачности здравствене заштите

Члан 18.

Начело приступачности здравствене заштите остварује се обезбјеђењем одговарајуће здравствене заштите грађанима Федерације, која је физички, географски и економски доступна, посебно здравствене заштите на примарном нивоу здравствене заштите.

Начело правичности здравствене заштите

Члан 19.

Начело правичности здравствене заштите остварује се забраном дискриминације приликом пружања здравствене заштите по основу расе, пола, старости, националне припадности, социјалног поријекла, вјероисповијести, политичког или другог убјеђења, сексуалне оријентације, имовног стања, културе, језика, врсте болести, психичког или физичког инвалидитета.

Начело солидарности у здравственој заштити

Члан 20.

Начело солидарности у здравственој заштити се остварује организацијом система здравственог осигурања у којем су сви грађани обухваћени здравственом заштитом и у којем се богати солидаришу са сиромашним, млади са старим, здрави са болесним и појединци са породицама.

Начело свеобухватности здравствене заштите

Члан 21.

Начело свеобухватности здравствене заштите остварује се укључивањем свих грађана Федерације у систем здравствене заштите, уз примјену обједињених мјера и поступака здравствене заштите које обухватају промоцију здравља, превенцију болести на свим нивоима, рану дијагнозу, лијечење и рехабилитацију.

Начело континуираности здравствене заштите

Члан 22.

Начело континуираности здравствене заштите остварује се укупном организацијом система здравствене заштите која мора бити функционално повезана и усклађена по нивоима, од примарног преко секундарног до терцијарног нивоа здравствене заштите и која пружа непрекидну здравствену заштиту грађанима Федерације у свакој животној доби.

Начело специјализованог приступа

Члан 23.

Начело специјализованог приступа обезбјеђује се организовањем и развијањем посебних специјализованих клиничких, јавноздравствених достигнућа и знања, те њиховом примјеном у пракси.

Начело сталног унапређења квалитета здравствене заштите

Члан 24.

Начело сталног унапређења квалитета здравствене заштите остварује се мјерама и активностима којима се у складу са савременим достигнућима медицинске науке и праксе повећавају могућности повољног исхода и смањивање ризика и других нежељених посљедица по здравље и здравствено стање појединца и заједнице у цјелини.

Начело ефикасности здравствене заштите

Члан 25.

Начело ефикасности здравствене заштите остварује се постизањем најбољих могућих резултата у односу на расположиве ресурсе у здравству, односно постизањем највишег нивоа здравствене заштите, уз рационално коришћење расположивих ресурса.

IV. ЉУДСКА ПРАВА И ВРИЈЕДНОСТИ У ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ И ПРАВА ПАЦИЈЕНАТА

Људска права и вриједности у здравственој заштити

Члан 26.

Сваки грађанин има право да здравствену заштиту остварује уз поштовање највишег могућег стандарда људских права и вриједности, односно има право на физички и психички интегритет и на безбједност његове личности, као и на уважавање његових моралних, културних, религијских и филозофских убјеђења.

Свако дијете од рођења до навршених 18 година живота има право на највиши могући стандард здравља и здравствене заштите.

Страни држављанин или лице без држављанства има право на здравствену заштиту у складу с одредбама овог закона, међународних споразума и других прописа који регулишу ову област.

Члан 27.

Пацијентом, у смислу овога закона, као и прописа о правима, обавезама и одговорностима пацијената, сматра се свако лице, болесно или здраво, осигурано или неосигурано лице, које затражи или којем се пружа одређена мјера или здравствена услуга у циљу очувања и унапређења здравља, спречавања болести, лијечења или здравствене његе и рехабилитације.

Сваком пацијенту из става 1. овог члана гарантују се права:

- на доступност здравствене заштите, укључујући и право на хитну медицинску помоћ;
- на информације;
- на обавијештеност и учествовање у поступку лијечења;
- на слободан избор;
- на самоодлучивање и пристанак, укључујући и заштиту права пацијента који није способен дати пристанак;
- на повјерљивост информација и приватност;
- на тајност података;
- на лично достојанство;
- на спречавања и олакшавање патњи и бола;
- на поштовање пацијентовог времена;
- на увид у медицинску документацију;
- на самовољно напуштање здравствене установе;
- пацијента над којим се врши медицинско истраживање;
- на превентивне мјере и информисање о очувању здравља;
- на приговор;
- на накнаду штете;
- на прехрану у складу са свјетоназором;
- на одржавање личних контаката;
- на обављање вјерских обреда.

Права из става 2. овог члана пацијент остварује на основу савремене медицинске доктрине, стручних стандарда и норми, те у складу са могућностима здравственог система у Федерацији и уз услов да претходно испуњава своје обавезе и одговорности утврђене овим законом, као и прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијента.

Члан 28.

Пацијент је обавезан при остваривању здравствене заштите у здравственој установи, односно приватној пракси испуњавати обавезе и одговорности предвиђене прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената.

Члан 29.

Права, обавезе и одговорности пацијената, као и заштита права пацијента, ближе се уређују прописом о правима, обавезама и одговорностима пацијената.

V. ОБАВЕЗНО УПУЋИВАЊЕ У ПСИХИЈАТРИЈСКУ УСТАНОВУ

Члан 30.

Лица обољела од душевне болести која представља опасност по њихов живот, живот грађана и имовину, у хитним случајевима биће смјештена на привремено болничко лијечење у одговарајућу здравствену установу.

Начин и поступак, као и организација и услови лијечења лица обољелих од душевних болести, проводи се у складу с одредбама прописа о заштити лица са душевним сметњама.

VI. ЗДРАВСТВЕНА ДЈЕЛАТНОСТ

Члан 31.

Здравствена дјелатност представља организовано пружање здравствене заштите кроз рад здравствених радника и здравствених сарадника у оквиру здравствених установа, односно приватне праксе у складу са стручно-медицинском доктрином и уз употребу здравствене технологије, а под условима и на начин прописан овим законом и прописима донијетим на основу овог закона.

Здравствена дјелатност се проводи као примарна, специјалистичко-консултативна и болничка здравствена дјелатност и дјелатност јавног здравства.

Здравствена дјелатност је дјелатност од посебног интереса за Федерацију.

Врста и садржај здравствене дјелатности из става 2. овог члана ближе се одређује правилником федералног министра.

Нивои здравствене дјелатности

Члан 32.

Здравствена дјелатност обавља се на примарном, секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите, те на нивоу федералних и кантоналних здравствених завода.

Посебан облик заштите здравља становништва се остварује организацијом јавног здравства.

Здравствену дјелатност обухвата и комплементарно обављање алтернативне медицине од здравствених радника на начин и под условима прописаним овим законом.

Члан 33.

Здравствена заштита на примарном нивоу обухвата:

- дјелатност породичне медицине;
- дјелатност здравствене заштите дјете;
- дјелатност поливалентних патронажних сестара у заједници;
- хигијенско-епидемиолошку заштиту;
- хитну медицинску помоћ;
- заштиту репродуктивног здравља жена;
- здравствену заштиту код неспецифичних и специфичних плућних обољења;
- физикалну и менталну рехабилитацију у заједници;
- специфичну здравствену заштиту радника, као дио медицине рада, ако је уговорена са послодавцем;
- зубоздравствену заштиту;
- лабораторијску и радиолошку дијагностику примарног нивоа;
- апотекарску дјелатност.

Здравствена заштита на примарном нивоу, поред наведеног, обухвата:

- праћење здравственог стања становника и провођење мјера за заштиту и унапређење здравља становника;
- превенцију, лијечење и рехабилитацију болести и повреда;
- откривање и сузбијање фактора ризика масовних незаразних болести;
- специфичну превентивну здравствену заштиту младих, нарочито у основним и средњим школама, те високим школама на свом подручју;
- имунизацију против заразних болести;
- лијечење и рехабилитацију у кући;
- палијативну његу.

У циљу обезбјеђења потребне доступности здравствене заштите, примарна здравствена заштита организује се тако да је корисницима доступна у општини њиховог пребивалишта.

У циљу обезбјеђења доступности здравствене заштите специфичних популација, у примарној здравственој заштити се развија и унапређује пријатељски приступ према младима у складу са прописима о младима.

На примарном нивоу здравствене заштите може се организовати и проводити наставна и научноистраживачка дјелатност.

Настава из области породичне медицине може се организовати и проводити у центрима за едукацију из породичне медицине који су наставна база факултета здравственог усмјерања.

Планови и програми наставе из ст. 5. и 6. овог члана подлијежу сагласности федералног министра.

Члан 34.

Здравствена дјелатност на примарном нивоу здравствене заштите проводи се и организује у тимском раду у којем учествује најмање здравствени радник високе стручне спреме: доктор медицине, доктор стоматологије и магистар фармације и медицинска сестра-техничар.

Послове у здравственој дјелатности на примарном нивоу здравствене заштите обављају доктори медицине, породични лијечници, медицинска сестра-техничар свих степена стручне спреме и свих профила, специјалисти породичне медицине, медицине рада, школске медицине, ургентне медицине, пнеумофизиологије, биохемије, специјалисти епидемиологије или хигијене, доктори стоматологије, магистри фармације, дипломирани инжењери медицинске биохемије и дипломирани инжењери медицинско-лабораторијске дијагностике са својим сарадницима.

У здравственој дјелатности на примарном нивоу здравствене заштите послове здравствене заштите у вези са радиолошким дијагностиком, физиотерапијом, заштитом материнства, као и хигијенско-епидемиолошким службама, поред лијечника одговарајуће специјалности, обављају дипломирани инжењери медицинске радиологије, дипломирани физиотерапеути, дипломирана бабица и дипломирани санитарни инжењери.

У здравственој дјелатности на примарном нивоу здравствене заштите послове здравствене заштите дјеце обавља специјалист педијатрије, послове здравствене заштите жена у вези са трудноћом, порођајем, материнством, планирањем породице, раним откривањем малигнух болести и лијечењем полно преносивих и других болести обавља специјалист гинекологије, са дипломираном бабицом, а послове заштите менталног здравља обавља специјалист психијатрије, те здравствени сарадници високе стручне спреме.

У провођењу појединачних мјера здравствене заштите у здравственој дјелатности на примарном нивоу здравствене заштите, а посебно у здравственој заштити радника, дјеце предшколског и школског узраста, те заштити менталног здравља учествује и психолог, социјални радник, логопед, сурдиаудиолог и едукатор-рехабилитатор, односно други стручњаци за поједина специфична питања те заштите.

Здравствени радници у здравственој дјелатности на примарном нивоу здравствене заштите у тимском раду сарађују са здравственим радницима других специјалности на секундарном нивоу здравствене заштите.

Члан 35.

Дјелатност медицине рада остварује се кроз специфичну здравствену заштиту запосленика, као дио примарне здравствене заштите и обухвата превентивне послове у вези са стварањем и одржавањем безбједне здраве радне околине, која омогућава оптимално физичко и ментално здравље на раду и прилагођавање услова рада способностима запосленика.

Федерални министар, уз сагласност федералног министра рада и социјалне политике, правилником ће регулисати врсту и обим лијечничких прегледа ради утврђивања здравствене способности радника.

Члан 36.

Специфична здравствена заштита радника обухвата предузимање мјера из члана 15. овог закона, осим мјера предвиђених у ставу 2. тач. 4. и 6. истог члана овог закона.

Поступак и начин остваривања специфичне здравствене заштите радника, као и начин и услови утврђивања и

пријављивања професионалних болести и повреда на раду из става 1. овог члана ближе ће правилником утврдити федерални министар.

Члан 37.

Специфична здравствена заштита запосленика остварује се на основу уговора између послодавца и здравствене установе која у свом саставу има дјелатност медицине рада, или уговором са специјалистом медицине рада у приватној пракси.

За потребе праћења, проучавања и унапређења дјелатности специфичне здравствене заштите, може се основати завод за медицину рада кантона, односно здравствена установа за специфичну здравствену заштиту радника.

Трошкове специфичне здравствене заштите сноси послодавац.

Члан 38.

Здравствена дјелатност на секундарном нивоу здравствене заштите обухвата специјалистичко-консултативну и болничку здравствену дјелатност.

На секундарном нивоу здравствене заштите може се организовати и проводити наставна и научноистраживачка дјелатност.

Планови и програми наставе из става 2. овог члана подлијежу сагласности федералног министра.

Члан 39.

Специјалистичко-консултативна здравствена дјелатност на секундарном нивоу здравствене заштите представља дио здравствене дјелатности која, кроз пружање ванболничких услуга, обезбјеђује подршку примарној и болничкој здравственој дјелатности, а с циљем повећања степена рјешавања здравствених проблема пацијената и рационалнијег коришћења ресурса у здравству.

Специјалистичко-консултативну дјелатност из става 1. овог члана обезбјеђује болница.

У циљу обезбјеђења потребне доступности здравствене заштите, специјалистичко-консултативна дјелатност из опште интерне медицине, опште хирургије, неурологије, оториноларингологије, офталмологије, ортопедије, дерматологије и радиолошке дијагностике примарног нивоа организује се тако да је корисницима доступна у општини њиховог пребивалишта у складу са прописом којим се утврђује основни пакет здравствених права (у даљем тексту: основни пакет здравствених права).

Уколико нису обезбјеђене службе у заједници из члана 84. став 3. овог закона, дјелатност служби у заједници се обезбјеђује кроз рад специјалистичко-консултативне дјелатности, тако да је корисницима доступна у општини њиховог пребивалишта.

Доступност осталих специјалистичко-консултативних дјелатности се обезбјеђује у простору болничких здравствених установа у складу с основним пакетом здравствених права.

Члан 40.

Болничка здравствена дјелатност обухвата дијагностицирање, лијечење и медицинску рехабилитацију, здравствену његу, боравак и прехрану пацијената у болницама.

Члан 41.

Здравствена дјелатност на терцијарном нивоу обухвата и пружање најсложенијих облика здравствене заштите из специјалистичко-консултативних и болничких здравствених дјелатности, научноистраживачки рад, те извођење наставе на основу уговора за потребе факултета здравственог усмјерења.

Планови и програми наставе из става 1. овог члана подлијежу сагласности федералног министра.

Члан 42.

Здравствену дјелатност на терцијарном нивоу проводе здравствене установе које испуњавају услове у погледу простора, опреме и кадра, као и примјенијених технологија за обављање најсложенијих облика здравствене заштите из специјалистичко-консултативних и болничких здравствених дјелатности, а које утврди федерални министар посебним правилником.

Члан 43.

Дјелатност федералних здравствених завода подразумијева обављање стручних и научноистраживачких здравствених функција из оквира права и дужности Федерације у области јавноздравствене дјелатности и трансфузијске медицине.

Дјелатност кантоналних здравствених завода подразумијева обављање стручних и научноистраживачких здравствених функција из оквира права и дужности кантона у области јавноздравствене дјелатности, медицине рада, болести зависности и спортске медицине.

Кантоналним прописима из области здравства биће регулисано оснивање и рад кантоналних и других завода, ако овим законом није другачије одређено.

Члан 44.

Апотекарска дјелатност је дио здравствене дјелатности која се обавља на примарном, секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите и која обезбјеђује снабдијевање становништва, здравствених установа и приватних пракси лијековима и медицинским средствима у складу са прописом којим се уређује апотекарска дјелатност.

Члан 45.

Дјелатност јавног здравства обухвата дјелатност социјалне медицине и организације са економиком здравства, епидемиологије, хигијене и здравствене екологије, санитарне микробиологије и санитарне хемије.

Дјелатност јавног здравства институционално се обавља кроз организацију хигијенско-епидемиолошких служби и завода за јавно здравство у Федерацији.

Обављање јавноздравствене дјелатности биће регулисано посебним прописима, ако овим законом није другачије одређено.

Члан 46.

Алтернативна медицина, у смислу овог закона, обухвата оне провјерене стручно неспорене комплементарне и алтернативне методе и поступке дијагностике, лијечења и рехабилитације (у даљем тексту: алтернативна медицина), који благотворно утичу или који би могли благотворно утицати на човјеково здравље или његово здравствено стање и који у складу са важећом медицинском доктрином нису обухваћени здравственим услугама.

Методе и поступци алтернативне медицине из става 1. овог члана у здравственој установи или приватној пракси могу се уводити само уз сагласност надлежног кантоналног министарства здравства (у даљем тексту: кантонално министарство) и надлежне коморе.

Методе и поступци алтернативне медицине не могу се водити на терет средстава обавезног здравственог осигурања.

Члан 47.

Дозвољене су само оне методе и поступци алтернативне медицине који:

- 1) не штете здрављу;
- 2) корисника - пацијента не одвраћају од употребе за њега корисних здравствених услуга;
- 3) се изводе у складу са признатим стандардима алтернативне медицине.

Методе и поступке алтернативне медицине могу обављати искључиво здравствени радници који имају дозволу за обављање метода и поступака алтернативне медицине коју издаје надлежно кантонално министарство.

Ближе услове, начин и поступак обављања метода и поступака алтернативне медицине у здравственој установи, односно приватној пракси утврђује правилником федерални министар.

Надлежно кантонално министарство врши надзор над обављањем метода и поступака алтернативне медицине у здравственим установама, односно приватној пракси, у складу са овим законом.

На здравствене раднике који обављају методе и поступке алтернативне медицине примјењују се одредбе овог закона о издавању, обнављању и одузимању одобрења за самосталан рад (у даљем тексту: лиценца).

Члан 48.

За свој рад здравствени радници који обављају методе и поступке алтернативне медицине преузимају стручну, етичку, кривичну и материјалну одговорност.

VII. САДРЖАЈ И ОРГАНИЗАЦИЈСКИ ОБЛИЦИ ЗДРАВСТВЕНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Услови и начин обављања здравствене дјелатности

Члан 49.

Здравствену дјелатност обављају здравствене установе и приватне праксе под условима и на начин прописан овим законом, прописима о здравственом осигурању и прописима о установама.

Члан 50.

Здравствена дјелатност мора бити организована тако да је становништву увијек обезбјеђена и доступна хитна медицинска помоћ, укључујући и хитни медицински превоз.

Члан 51.

Јавноздравствене дјелатности социјалне медицине, епидемиологије и хигијене које су од интереса за Федерацију односно кантон, хитна медицинска помоћ; дјелатност хетерологне трансплантације органа и ткива и аутологне трансплантације коштане сржи; прикупљање, тестирање, прерада и дистрибуција крви и крвних састојака, вјештачка оплодња, ако није у питању даривање сјемена од супруга; патологија изузев патохистолошке дјелатности; судска медицина и мртвозорничка дјелатност, не могу бити предметом приватне дјелатности.

Обим и врста јавноздравствене дјелатности из става 1. овог члана, а која не може бити предметом приватне дјелатности, ближе ће бити одређени правилником федералног министра.

Члан 52.

Завод здравственог осигурања Федерације, односно кантона проводи поступак додјеле уговора о пружању здравствених услуга, односно поступак додјеле уговора за провођење програма здравствене заштите, у складу са овим законом, Законом о здравственом осигурању, те прописима донијетим на основу ових закона, јединственом методологијом, прописом о систему побољшања квалитета, безбједности и о кредитацији у здравству, као и прописима о јавним набавкама Босне и Херцеговине.

Јединствену методологију којом се ближе утврђују критеријуми и мјерила за закључивање уговора између надлежног завода здравственог осигурања и здравствене установе, односно приватног здравственог радника из става 1. овог члана утврђује Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације Босне и Херцеговине, по претходно прибављеном мишљењу завода здравственог осигурања кантона, као и уз претходну сагласност федералног министра у складу с основним пакетом здравствених права.

Одлуку о избору најуспјешнијег понуђача доноси завод здравственог осигурања из става 1. овог члана и закључује уговор са здравственим установама односно приватним здравственим радником.

Оснивање и организовање здравствених установа

Члан 53.

Здравствену дјелатност обављају здравствене установе које оснива Федерација, кантон односно општина, те домаћа и страна физичка или правна лица у свим облицима својине.

Федерација је оснивач федералних завода из члана 43. став 1. овог закона.

Један или више кантона и Федерација, заједно, могу бити оснивачи: универзитетске-клиничке болнице и завода.

Кантон може бити оснивач: болнице, љечилишта, завода за јавно здравство кантона, завода за медицину рада кантона, завода за болести зависности кантона, завода као специјализоване здравствене установе, дома здравља, апотеке, установе за хитну медицинску помоћ и установе за здравствену његу у кући.

Општина може бити оснивач дома здравља, установе за здравствену његу у кући и апотеке.

Домаћа и страна физичка, односно правна лица могу бити оснивачи: поликлинике, опште болнице, специјалне болнице, љечилишта, апотеке, установе за здравствену његу у кући, установе за палијативну његу, центра за дијализу и завода као специјализоване здравствене установе у свим облицима својине.

Кантоналним прописима може се ближе одредити оснивање здравствених установа на примарном нивоу здравствене заштите.

Члан 54.

Оснивач здравствених установа у својини Федерације је Парламент Федерације БиХ.

Оснивач здравствених установа у својини кантона је законодавно тијело кантона.

Оснивач здравствених установа у својини општине је општинско вијеће.

Члан 55.

Здравствена установа може обављати здравствену дјелатност, ако испуњава услове прописане овим законом, и то:

- 1) ако има запослене здравствене раднике одговарајућег степена стручне спреме, са положеним стручним испитом, лиценцом издатом од надлежне коморе, а за обављање одређених послова и са одговарајућом специјализацијом или научним, односно наставним звањем;
- 2) ако има дијагностичку, терапијску и другу опрему за безбједно и савремено пружање здравствене заштите за дјелатност за коју је основана;
- 3) ако има одговарајуће просторије за пријем обољелих, односно здравих лица, за обављање дијагностичких и терапијских поступака лијечења и смјештај пацијената, као и за чување лијекова и медицинских средстава;
- 4) ако има одговарајуће врсте и количине лијекова и медицинских средстава које су потребне за обављање одређене здравствене дјелатности за коју се здравствена установа оснива;
- 5) успостављен систем безбједносних стандарда у здравственим установама;
- 6) успостављен систем управљања медицинским отпадом у складу са важећим стандардима, као и посебним прописима који регулишу ову област.

Двије или више здравствених установа могу организовати заједничке медицинске службе за лабораторијску, рендген и другу дијагностику, као и заједничке немедицинске службе за правне, економско-финансијске, техничке и друге послове или уговорити обављање ових послова са правним или физичким лицем које испуњава услове предвиђене законом за обављање наведених дјелатности и има одобрење надлежног органа.

АКАЗ је дужан дефинисати систем безбједносних стандарда у здравственим установама из тачке 5) става 1. овог члана, те обављати континуирано праћење и процјену безбједносних стандарда у здравственим установама, што укључује и издавање сертификата о задовољењу стандарда безбједности.

Ближи услови у погледу простора, опреме и кадра за оснивање и обављање здравствене дјелатности здравствених установа из става 1. овог члана, биће утврђени правилником федералног министра.

Здравствена установа која користи изворе јонизујућих зрачења мора поред услова из ст. 1. и 3. овог члана испуњавати и друге услове утврђене прописом којим се уређује заштита од радијационе и нуклеарне безбједности, као и подзаконским актима донијетим на основу тог прописа, те имати одобрење

надлежне државне агенције за радијациону и нуклеарну безбједност.

Члан 56.

Приликом оснивања здравствене установе обавеза је оснивача здравствене установе да приложи мишљење о оправданости оснивања здравствене установе.

Мишљење о оправданости оснивања здравствене установе у дјелатности примарне здравствене дјелатности, специјалистичко-консултативне здравствене дјелатности, односно у дјелатности болничке здравствене дјелатности, даје завод за јавно здравство кантона, односно Федерације и надлежна комора.

Завод за јавно здравство, мишљење из става 2. овог члана, даје на основу стручних принципа о организацији и економици здравства, док надлежна комора мишљење даје с аспекта заштите и очувања професије коју заступа.

У случају да се установа оснива за дјелатности које су из домена више комора, потребно је прибавити мишљење свих надлежних комора.

Члан 57.

Здравствена установа може обављати здравствену дјелатност, ако надлежно министарство здравства рјешењем утврди да су испуњени услови прописани законом за обављање здравствене дјелатности.

Испуњеност услова за здравствене установе из члана 53. ст. 2. и 3. овог закона рјешењем утврђује федерални министар.

Испуњеност услова за здравствене установе из члана 53. ст. 4., 5. и 6. овог закона рјешењем утврђује надлежни кантонални министар.

Здравствена установа може обављати само здравствену дјелатност која је утврђена рјешењем надлежног министра здравства о испуњености услова за обављање здравствене дјелатности.

На основу рјешења о испуњености услова за обављање здравствене дјелатности и оснивачког акта здравствена установа уписује се у регистар код надлежног суда у складу са прописима о регистрацији установа у Федерацији.

Здравствена установа почиње са радом даном уписа у регистар из става 5. овог члана.

Члан 58.

Одредбе чл. 56. и 57. овог закона, примјењују се и у случају проширења или промјене здравствене дјелатности.

Члан 59.

Промјена или проширење дјелатности здравствене установе чији је оснивач, односно суоснивач Федерација, кантон односно општина, не може се обавити без сагласности надлежног министра здравства.

Сагласност из става 1. овог члана издаје се у форми рјешења.

Против рјешења из става 2. овог члана које доноси кантонални министар може се изјавити жалба федералном министру у року од 15 дана од дана пријема рјешења.

Рјешење из става 2. овог члана које доноси федерални министар је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор, у складу са прописом о управним споровима.

Члан 60.

Здравствена установа престаје са радом ако:

- више не постоји потреба за обављањем дјелатности за коју је основана, а нема могућности да се реорганизује за обављање друге здравствене дјелатности,
- не испуњава законом прописане услове за обављање дјелатности.

Одлук о престанку рада здравствене установе у случају из става 1. алинеја 1. овог члана доноси власник, а у случају из става 1. алинеја 2. овог члана, рјешење доноси надлежни министар здравства.

Уколико из разлога наведених у ставу 1. алинеја 1. овог члана, престаје са радом јавна здравствена установа, прије доношења рјешења из става 2. овог члана, потребно је прибавити мишљење надлежног завода за јавно здравство.

Против рјешења о престанку рада здравствене установе из става 2. овог члана може се покренути управни спор у складу са прописом о управним споровима.

Члан 61.

Средства за финансирање здравствених установа које обезбјеђују извршење права из члана 11. овог закона обезбјеђују се из:

- средстава Буџета Федерације;
- из средстава здравственог осигурања;
- донација, помоћи и других извора.

Члан 62.

Средства за рад и развој здравствена установа остварује:

- уговором са заводом здравственог осигурања Федерације, односно кантона;
- уговором са надлежним министарством здравства који се на основу закона финансирају из буџета Федерације, односно кантона;
- уговором са факултетима и другим високим школама здравственог усмјерења;
- уговором по основу проширеног и добровољног здравственог осигурања;
- из средстава оснивача у складу с актом о оснивању;
- из средстава буџета Федерације, кантона, односно општине;
- из учешћа корисника здравствене заштите у покрићу дијела или укупних трошкова здравствене заштите;
- слободном продајом услуга на тржишту;
- из других извора на начин и под условима одређеним законом, актом о оснивању и статутом здравствене установе.

Члан 63.

Акти здравствене установе су статут и други општи акти.

Статут је основни општи акт здравствене установе којим се уређује:

- 1) назив и сједиште, односно име и презиме, као и пребивалиште оснивача;
- 2) назив и сједиште здравствене установе;
- 3) дјелатност здравствене установе;
- 4) износ средстава за оснивање и почетак рада здравствене установе и начин обезбјеђења средстава;
- 5) изворе и начине обезбјеђења средстава за рад здравствене установе;
- 6) начин располагања вишком прихода над расходима и начин на који се покрива вишак расхода над приходима;
- 7) права и обавезе оснивача у погледу обављања дјелатности због које се здравствена установа оснива;
- 8) међусобна права и обавезе здравствене установе и оснивача;
- 9) органе управљања здравствене установе у оснивању и њихова овлашћења;
- 10) стручна тијела здравствене установе, мандат чланова стручних тијела, начин избора и финансирање;
- 11) лице које ће до именовања директора здравствене установе обављати послове и вршити овлашћења директора;
- 12) рок за доношење статута, именовање директора и органа управљања;
- 13) друга питања од значаја за рад здравствене установе.

Статут здравствене установе подлијеже обавезној сагласности оснивача.

Управљање, руковођење и надзор над здравственим установама, као и стручна тијела здравствене установе

Управни одбор

Члан 64.

Здравственом установом управља управни одбор.

Управни одбор здравствене установе у својини Федерације има пет чланова и чине га представници:

- оснивача - три члана, од којих један мора бити у име Федералног министарства здравства (у даљем тексту: Федерално министарство),
- стручних радника здравствених установа - два члана, од којих најмање један мора бити из реда здравствених радника.

Управни одбор здравствене установе у својини једног или више кантона и Федерације заједно чине представници:

- Федерације - два члана;
- кантона - оснивача - по два члана којима је здравствена установа уједно општа и кантонална болница;
- кантона - оснивача - по једног члана, којима здравствена установа није уједно општа и кантонална болница;
- стручних радника здравствених установе - три члана, од којих најмање два морају бити из реда здравствених радника.

Управни одбор здравствене установе у својини кантона има пет чланова и чине га представници:

- оснивача - три члана, од којих један мора бити у име кантоналног министарства,
- стручних радника здравствених установа - два члана, од којих један мора бити из реда здравствених радника.

Управни одбор здравствене установе у својини општине има три члана и чине га представници:

- оснивача - један члан;
- стручних радника здравствене установе - један члан;
- кантоналног министарства - један члан.

Предсједника и чланове управног одбора здравствене установе из ст. 2. и 3. овог члана именује и разрешава Влада Федерације БиХ, на приједлог федералног министра.

Предсједника и чланове управног одбора здравствене установе из става 4. овог члана именује и разрешава влада кантона, на приједлог кантоналног министра.

Предсједника и чланове управног одбора здравствене установе из става 5. овог члана именује и разрешава општинско вијеће, на приједлог општинског начелника.

Ближе критеријуме за именовање у управне одборе здравствених установа:

- у својини Федерације, односно једног или више кантона и Федерације заједно, утврђује Влада Федерације БиХ, на приједлог федералног министра;
- у својини у кантона утврђује влада кантон, на приједлог кантоналног министра;
- у својини општине утврђује општинско вијеће, на приједлог општинског начелника.

Чланство у управним одборима из ст. 2., 3., 4. и 5. овог члана одражаваће равноправну заступљеност оба пола.

Мјесечну накнаду за рад предсједника и чланова управног одбора здравствених установа из ст. 2. и 3. овог члана утврђује Влада Федерације БиХ, на приједлог федералног министра у складу са посебним прописом о правима чланова органа управљања институција Федерације Босне и Херцеговине.

Мјесечну накнаду за рад предсједника и чланова управног одбора здравствених установа из става 4. овог члана утврђује влада кантона, на приједлог кантоналног министра.

Мјесечну накнаду за рад предсједника и чланова управног одбора здравствених установа из става 5. овог члана утврђује општинско вијеће, на приједлог општинског начелника.

Накнаде из ст. 11., 12. и 13. овог члана биће исплаћене из средстава здравствене установе.

Предсједник и чланови управног одбора здравствених установа из овог члана дужни су потписати изјаву о непостојању сукоба интереса прије преузимања функције.

Предсједници и чланови управних одбора здравствених установа из овог члана именују се у процедури у складу са прописима о министарским, владиним и другим именованима у Федерацији.

Начин избора, опозива и мандат чланова управног одбора здравствене установе, врши се у складу са прописима о установама, ако овим законом није другачије одређено.

Члан 65.

Дјелокруг управног одбора здравствених установа у својини Федерације, једног или више кантона и Федерације заједно, односно кантона или општине, подразумева сљедеће:

- доношење статута здравствене установе;
- именовање и разрјешавање директора односно в.д. директора здравствене установе;
- утврђивање планове рада и развоја здравствене установе;
- утврђивање годишњег програма рада;
- доношење финансијског плана и усвајање годишњег обрачуна;
- доношење општих аката о унутрашњем уређењу и систематизацији послова и друге опште акте, у складу са законом и статутом здравствене установе;
- одлучивање о свим питањима обављања дјелатности ради којих је здравствена установа основана, ако законом није одређено да о одређеним питањима одлучује други орган здравствене установе;
- усмјеравање, контролисање и оцијењивање рада директора;
- рјешавање свих питања односа с оснивачем;
- одлучивање о коришћењу средстава преко износа утврђеног статутом здравствене установе;
- одговарање оснивачу за резултате рада здравствене установе;
- одлучивање о приговору запосленика на рјешење којим је други орган, одређен статутом здравствене установе, одлучио о праву, обавези и одговорности запосленика из радног односа;
- подношење оснивачу најмање једанпут годишње извјештаја о пословању здравствене установе;
- обављање и других послова у складу са законом и статутом здравствене установе.

Директор

Члан 66.

Директор здравствене установе именује се на основу јавног огласа у складу са законом.

Директора здравствене установе именује и разрјешава управни одбор.

Директора здравствених установа чији је оснивач односно суоснивач Федерација именује управни одбор здравствене установе, уз претходну сагласност федералног министра.

Директора здравствене установе чији је оснивач кантон, именује управни одбор здравствене установе, уз претходну сагласност кантоналног министра.

Директора здравствене установе чији је оснивач општина, именује управни одбор здравствене установе, уз претходну сагласност општинског начелника.

Директор здравствене установе мора имати медицински, стоматолошки односно фармацеутски факултет, најмање пет година радног искуства у струци, знање о здравственом менаџменту које доказује сертификатом о обављеној едукацији из здравственог менаџмента, односно завршеној специјализацији из здравственог менаџмента или завршеном постдипломском студију из здравственог менаџмента, те испуњавати и друге услове прописане актом о оснивању, односно статутом.

Прописом федералног министра ближе ће бити регулисани услови у погледу врсте завршеног факултета здравственог усмјерења из става 6. овог члана које морају испунити лица која конкуришу за директора здравствене установе, у зависности од типа здравствене установе.

Услов о знању из здравственог менаџмента, а који је предвиђен за лица из става 6. овог члана, тражиће се у конкурсној процедури тек након доношења подзаконског акта федералног министра из члана 152. став 4. овог закона, те отпочивања едукације, односно специјализације о здравственом менаџменту на територији Федерације у организацији Федералног министарства.

За директора здравствене установе која обезбјеђује специјалистичко-консултативну, болничку здравствену заштиту и дјелатност јавног здравства, именује се лице које, поред услова из става 6. овог члана, има и одговарајућу специјализацију из дјелатности здравствене установе.

У болничким здравственим установама које испуњавају услове за извођење наставе директор мора имати помоћника за наставу и научноистраживачки рад.

Мандат директора траје четири године.

По истеку мандата исто лице може, на основу јавног огласа, поново бити именовано за директора у истој здравственој установи, али највише за још један мандатни период.

Члан 67.

Ако директор није именован у складу са законом, у року од 60 дана од дана истека конкурсног рока, одлуку о постављењу вршиоца дужности директора доноси управни одбор здравствене установе.

Вршилац дужности директора поставља се најдуже на период до шест мјесеци.

Вршилац дужности директора има сва права и дужности директора.

Члан 68.

Директор организује и води пословање, представља и заступа здравствену установу и одговоран је за законитост рада.

Директор подноси управном одбору писмени извјештај о цјелокупном пословању здравствене установе једном тромјесечно.

Директор учествује у раду управног одбора без права одлучивања.

Члан 69.

Директор може бити разрјешен дужности и прије истека мандата на који је именован.

Управни одбор је дужан разрјешити директора и прије истека мандата за који је именован ако:

- директор то лично захтијева;
- настане неки од разлога који по посебним прописима или прописима којима се уређују радни односи доводе до престанка уговора о раду;
- не извршава уговорне обавезе према заводу здравственог осигурања Федерације, односно кантона;
- не проводи програм рада и развоја здравствене установе који је донио управни одбор;
- у обављању дјелатности здравствене установе настане неоправдани губитак;
- у своме раду крши прописе и опште акте здравствене установе или неоправдано не извршава одлуке управног одбора или поступа у супротности с њима;
- својим несавјесним или неправилним радом проузрокује здравственој установи већу штету, занемарује или немарно врши своју дужност тако да су настале или могу настати веће сметње у обављању дјелатности здравствене установе;
- налазом је здравствене инспекције установљена повреда прописа и општих аката здравствене установе или неправилност у раду директора.

Ако управни одбор не разријеша директора из разлога прописаних у ставу 2. овога члана у року од 30 дана од дана сазнања за неки од разлога, рјешење о разријешењу директора доноси надлежни министар здравства.

Против рјешења из става 3. овог члана није допуштена жалба, али се може покренути управни спор.

Управни одбор мора, прије доношења одлуке о разријешењу, обавијестити директора о разлозима за разријешење и дати му могућност да се о њој писмено изјасни.

Члан 70.

У ванредним околностима, ако је угрожен процес пружања здравствене заштите или постоји непосредна опасност по живот и здравље људи, директор је дужан о тим околностима без одгађања обавијестити надлежно министарство здравства и надлежни завод за јавно здравство.

Надзорни одбор

Члан 71.

Надзорни одбор формира се за здравствене установе типа федералних здравствених завода, као и здравствене установе чији је оснивач један или више кантона и Федерација заједно.

Надзорни одбор из става 1. овог члана врши надзор над радом и пословањем здравствене установе.

Надзорни одбор здравствене установе има три члана, и то два у име оснивача, а једног у име запосленика здравствене установе, уз заступљеност оба пола.

Предсједник и чланови надзорног одбора здравствених усанава из става 1. овог члана именују се и разријешавају у процедури у складу са прописима о министарским, владиним и другим именованима у Федерацији.

Предсједника и чланове надзорног одбора федералних здравствених завода и здравствене установе чији је оснивач један или више кантона и Федерација заједно, именује и разријешава Влада Федерације БиХ, на приједлог федералног министра.

Предсједник и чланови надзорног одбора именују се на период од четири године, са могућношћу поновног избора, а највише за још један мандатни период.

На накнаде за рад предсједника и чланова надзорних одбора, примјењују се одредбе члана 64. став 11. овог закона.

Предсједник и чланови надзорног одбора здравствених усанава дужни су потписати изјаву о непостојању сукоба интереса прије преузимања функције.

Начин избора, опозива и мандат чланова надзорног одбора здравствене установе врши се у складу са прописима о усанавама, ако овим законом није другачије одређено.

Члан 72.

Надзорни одбор:

- анализира извјештај о пословању здравствене установе;
- у вршењу надзора над употребом средстава за рад прегледа годишњи извјештај о пословању и годишњи обрачун;
- прегледа и провјерава уредност и законитост вођења пословних књига.

Надзорни одбор сачињава годишњи извјештај о пословању здравствене установе на основу обављених активности из става 1. овог члана, те прегледа извјештај о раду директора и управног одбора здравствене установе.

Извјештај из става 2. овог члана надзорни одбор доставља оснивачу, управном одбору и директору здравствене установе.

Стручно вијеће

Члан 73.

Стручно вијеће здравствене установе је савјетодавни орган директору.

Чланове стручног вијећа, на приједлог шефова организационих јединица здравствене установе, уз равноправну заступљеност оба пола, именује директор.

У раду стручног вијећа могу учествовати и здравствени сарадници.

У стручно вијеће из става 1. овог члана може се именовати здравствени радник - закупач јединица закупа здравствене установе.

Ближе одредбе о начину рада и одлучивања стручног вијећа биће уређене пословником о раду стручног вијећа здравствене установе, на који сагласност даје директор здравствене установе.

Члан 74.

Стручно вијеће здравствене установе:

- расправља и одлучује о питањима из области стручног рада установе;
- предлаже стручна рјешења у склопу дјелатности здравствене установе;
- предлаже стручне основе за програм рада и развоја здравствене установе;
- предлаже мјере за унапређење квалитете и безбједности рада у здравственој установи;
- даје управном одбору и директору мишљења и приједлоге у погледу организације рада и услова за развој здравствене дјелатности у складу са финансијским могућностима;
- предлаже специјалистичко усавршавање здравствених радника и здравствених сарадника, те стручно усавршавање из области субспецијалности здравствених радника и здравствених сарадника за потребе здравствене установе;
- предлаже управном одбору обављање допунског рада здравствених радника у случајевима од посебног интереса за грађане и рад здравствене установе;
- брине се о провођењу унутрашњег надзора над стручним радом здравствених радника и здравствених сарадника установе;
- обавља и друге послове прописане статутом.

Етички комитет

Етички комитет здравствене установе

Члан 75.

Етички комитет здравствене установе је орган који обезбјеђује обављање дјелатности установе на начелима етике и медицинске деонтологије.

Етички комитет именује управни одбор здравствене установе и сачињава га најмање девет чланова, уз равноправну заступљеност оба пола, с тим да најмање један члан етичког комитета треба бити представник немедицинских струка и најмање два члана који нису радници здравствене установе.

Управни одбор именује и замјенике чланова етичког комитета.

Мандат, начин избора, као и начин финансирања етичког комитета уређује се статутом здравствене установе.

Етички комитет доноси пословник о своме раду.

Двије или више здравствених усанава могу именовати заједнички етички комитет.

Здравствена усанава која обавља дјелатност трансплантације органа и ткива формира етички комитет у области узимања и пресађивања органа и ткива у сврху лијечења сагласно пропису о трансплантацији органа и ткива у сврху лијечења.

Члан 76.

Етички комитет здравствене установе:

- прати примјену етике и медицинске деонтологије у обављању дјелатности здравствене установе,
- даје сагласност за провођење медицинских и научних испитивања, као и клиничких испитивања лијекова и медицинских средстава у здравственој установи, која се сматра претходним поступком у оквиру одобравања тих испитивања од стране надлежног органа,
- бави се анализом и приједлозима прописа из области здравства са аспекта етике и медицинске деонтологије,

- прати повреде права пацијената и системски ради на унапређењу стања у овој области у складу са прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената,
- сарађује са надлежним коморама из области здравства,
- рјешава и друга етичка питања у обављању дјелатности здравствене установе.

Етички комитет Федералног министарства и кантоналних министарстава здравства

Члан 77.

Етички комитет Федералног министарства је стручно тијело које прати пружање и провођење здравствене заштите на начелима етике и медицинске деонтологије.

Федерални министар именује и разрешава предсједника и чланове Етичког комитета, уз равноправну заступљеност оба пола.

Етички комитет има пет чланова који се бирају из реда истакнутих стручњака који имају значајне резултате у раду, као и допринос у области здравствене заштите, професионалне етике здравствених радника и хуманистичких наука.

Мандат чланова Етичког комитета траје четири године, с могућношћу поновног избора за још један мандатни период.

Етички комитет доноси пословник о раду.

Етички комитет има право надокнаде за свој рад, а која се исплаћује из средстава Буџета Федерације.

Висину надокнаде за рад Етичког комитета из става б. овог члана, рјешењем утврђује федерални министар.

Етички комитет кантоналног министарства формира се ради обављања послова и задатка из става 1. овог члана за подручје кантона.

Састав етичког комитета кантоналног министарства, који одражава равноправну заступљеност оба пола, ближе одређење дјелокруга рада, као и начин одлучивања ближе се уређује кантоналним прописима.

Висину надокнаде за рад Етичког комитета из става 8. овог члана, која се исплаћује из буџета кантона, рјешењем утврђује кантонални министар.

Члан 78.

Надлежности Етичког комитета Федералног министарства су:

- прати примјену начела етике и медицинске деонтологије здравствених радника у обављању здравствене дјелатности на територији Федерације;
- координише рад етичких комитета кантона;
- даје сагласност за провођење медицинских и научних испитивања за два или више кантона, као и Федерације, која се сматра претходним поступком у оквиру одобравања тих испитивања од стране надлежног органа;
- прати провођење медицинских и научних испитивања, као и клиничких испитивања лијекова и медицинских средстава на територији два или више кантона, као и Федерације;
- прати употребу одобрених нових здравствених технологија на територији Федерације;
- даје мишљења о спорним питањима која су од значаја за провођење медицинских и научних испитивања у области здравства;
- прати провођење одлука и разматра стручна питања у вези са примјеном мјера у здравственим установама на територији Федерације;
- прати повреде права пацијената и системски ради на унапређењу стања у овој области у складу са прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената;
- подноси годишњи извјештај федералном министру о свом раду, као и о уоченим проблемима, недостацима и примједбама у раду етичких комитета кантона, односно етичких комитета здравствених установа;
- разматра и друга питања етике и медицинске деонтологије у провођењу здравствене заштите.

Етички комитет кантона обавља послове и задатке из алинеја 1., 3., 4., 5., 6., 7., 8. и 10. став 1. овог члана, а који су од интереса за подручје кантона, те координише рад етичких комитета здравствених установа на свом подручју.

Комисија за лијекове

Члан 79.

Комисија за лијекове здравствене установе је орган који обезбјеђује провођење:

- свих активности у вези са примјеном лијекова и медицинских средстава у здравственој установи;
- клиничких испитивања лијекова и медицинских средстава у здравственој установи;
- шестомјесечног финансијског извјештавања о клиничким испитивањима лијекова и медицинских средстава у здравственој установи, за потребе директора и управног одбора;
- праћење, предузимање мјера за избјегавање и смањивање нуспојава лијекова и медицинских средстава, као и координисања активности у вези са пријавом нуспојава лијекова и медицинских средстава надлежном државном органу у складу са прописом о лијековима и медицинским средствима;
- предлагања листе лијекова и медицинских средстава који се примјењују у здравственој установи, у складу са законом;
- праћења потрошње лијекова и медицинских производа, те предлагања мјера за рационалну употребу лијекова и медицинских средстава у здравственој установи;
- предузимање мјера са циљем избјегавања интеракција, терапијског дуплицирања или појаве алергије код употребе лијекова у здравственој установи;
- припремања тендерске документације у поступцима јавних набавки лијекова и медицинских средстава;
- и других послова у складу с овим законом, као и прописом о лијековима и медицинским средствима.

Комисију за лијекове именује управни одбор здравствене установе и чини га најмање пет чланова који се именују из редова специјалиста медицине, фармације и стоматологије, уз равноправну заступљеност оба пола.

Ближе одредбе о начину рада и одлучивања комисије за лијекове уређују се пословником о раду комисије за лијекове здравствене установе.

Комисија за лијекове здравствене установе која није овлашћена за клиничка испитивања лијекова и медицинских средстава, не обавља дјелатност наведену у ставу 1. алинеја 2. и 3. овог члана.

Двије или више здравствених установа могу именовати заједничку комисију за лијекове.

Комисија за побољшање квалитета и безбједности здравствених услуга

Члан 80.

Комисија за побољшање квалитета и безбједности здравствених услуга је стручно тијело здравствене установе које обавља послове и задатке у погледу успоставе система побољшања квалитета и безбједности здравствених услуга у здравственој установи, као и друге послове утврђене прописима о систему побољшања квалитета, безбједности и акредитацији у здравству.

Комисија из става 1. овог члана одражаваће равноправну заступљеност оба пола.

Члан 81.

Одредбе овог закона које се односе на оснивање, руковођење, управљање и надзор над здравственом установом, као и одредбе о оснивању стручних тијела здравствене установе, одговарајуће се примјењују и на здравствене установе у приватној и мјешовитој својини.

Управни одбор здравствене установе у приватној, односно мјешовитој својини има најмање три члана, а именује их и разрјешава власник здравствене установе.

VIII. ВРСТЕ ЗДРАВСТВЕНИХ УСТАНОВА

Члан 82.

Здравствене установе организују свој рад као здравствене установе примарног, секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите, специјализоване здравствене установе и остале здравствене установе.

Здравствене установе примарне здравствене заштите

Дом здравља

Члан 83.

Дом здравља је здравствена установа за пружање здравствене заштите становништву одређеног подручја у склопу здравствене дјелатности на примарном нивоу здравствене заштите.

Члан 84.

Дом здравља на свом подручју обезбјеђује обављање дјелатности из члана 33. овог закона.

Дом здравља пружа примарну здравствену заштиту кроз тимове породичне медицине, лабораторију, службу за радиолошку дијагностику, службу за хитну медицинску помоћ, као и службе у заједници.

Службе у заједници из става 2. овог члана чине: центар за ментално здравље у заједници, центар за физикалну рехабилитацију, служба поливалентне зубоздравствене заштите, служба сестара у заједници и друге службе у заједници које се утврђују и формирају на основу потреба становништва, а по претходном мишљењу завода за јавно здравство кантона, те уз сагласност кантоналног министра.

Уколико нису обезбјеђене службе у заједници из става 3. овог члана, специјалистичко-консултативна дјелатност из дијела тих служби, обавља се на начин и под условима утврђеним у члану 39. став 3. овог закона, осим код служби за здравствену заштиту дјецe и здравствену заштиту жена које се тада организују у складу са чланом 33. овог закона.

Дом здравља је дужан учествовати у обезбјеђењу услова за пружање специјалистичко-консултативне дјелатности и дјелатности јавног здравства на свом подручју, а у складу са уговором са заводом здравственог осигурања кантона.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, на подручјима са специфичним потребама пружања здравствене заштите становништву, у дому здравља може се организовати и стационар за дијагностику и лијечење акутних болесника.

Члан 85.

Дио дјелатности дома здравља може се пружати уговарањем пружања здравствених услуга са другом здравственом установом или приватном праксом.

Амбуланта породичне медицине

Члан 86.

Амбуланта породичне медицине је дио здравственог система у којој се промоцијом здравља, спречавањем, сузбијањем, раним откривањем, лијечењем болести и рехабилитацијом обезбјеђује примарни ниво здравствене заштите.

Амбуланта породичне медицине може се организовати као дио дома здравља или приватна пракса.

У амбуланти из става 1. овог члана се остварује први контакт грађана са здравственим системом и добијају информације о правима и обавезама пацијената у складу са законом.

Члан 87.

У амбуланти породичне медицине ради тим породичне медицине.

Тим породичне медицине чини специјалиста породичне медицине и најмање једна медицинска сестра-техничар, која има додатну едукацију из породичне медицине.

Изузетно од става 2. овог члана, тим породичне медицине може да чини специјалиста друге гране медицине са додатном едукацијом из породичне медицине, односно доктор медицине са додатном едукацијом из породичне медицине и најмање једна медицинска сестра-техничар, која има додатну едукацију из породичне медицине.

Послови здравствене његе у заједници могу се обављати у тиму породичне медицине укључивањем у тим још једне медицинске сестре-техничара која има едукацију здравствене његе у заједници или кроз службе сестара у заједници.

План и програм додатне едукације из породичне медицине, као и едукације из здравствене његе у заједници, те начин обављања ове едукације утврђује се правилником федералног министра.

Центар за ментално здравље у заједници

Члан 88.

Центар за ментално здравље у заједници обавља промоцију и превенцију менталног здравља, рехабилитацију ментално обољелих лица, превенцију инвалидитета и рехабилитацију, те бригу и помоћ онеспособљених.

Поред послова из става 1. овог члана центар за ментално здравље у заједници обавља и: здравствено-промотивни рад на унапређењу менталног здравља у заједници; проактиван приступ у препознавању и раном дијагностицирању лица са ризиком по ментално здравље; едукацију болесника, чланова породице и радне околине; психолошко савјетовање у породици и заједници; процјену ризика по ментално здравље у заједници; планирање и провођење окупационе терапије у заједници; психолошка мјерења путем тестова; ванболничке терапеутске и рехабилитационе поступке из домена заштите менталног здравља; социотерапију; третман болести зависности у ванболничким условима.

Стручно особље запослено у центру из става 1. овог члана треба имати едукацију из области злоупотребе психоактивних супстанција.

Центар из става 1. овог члана се организује као дио дома здравља.

Ближи услови које мора испуњавати центар из става 1. овог члана, као и начин његовог организовања, те план и програм, трајање едукације, као и начин провођења едукације из области злоупотребе психоактивних супстанција утврђују се правилником федералног министра.

Центар за физикалну рехабилитацију

Члан 89.

Центар за физикалну рехабилитацију обавља здравствено промотивни рад из области физикалне медицине; ванболничке терапеутске и рехабилитационе поступке из домена физикалне медицине; окупационе третмане; тестирање и процјена тестова, сарађује са другим службама са циљем унапређења третмана пацијената.

Центар из става 1. овог члана се организује као дио дома здравља.

Ближе услове које мора испуњавати центар из става 1. овог члана, као и начин његовог организовања прописује правилником федерални министар.

Установа за хитну медицинску помоћ

Члан 90.

Установа за хитну медицинску помоћ је здравствена установа која проводи мјере хитне медицинске помоћи и обезбјеђује превоз обољелих, страдалих и повређених у одговарајућу здравствену установу и пружа медицинску помоћ за вријеме превоза.

Установа из става 1. овог члана може обављати едукацију здравствених радника из области ургентне медицине, збрињавања повријеђених и нагло обољелих код којих је дошло до животне угрожености, као и едукацију о начину обављања адекватног хитног медицинског транспорта, под условом да има уговор са факултетом здравственог усмјерења.

Установа из става 1. овог члана може се организovati као самостална здравствена установа или као дио дома здравља.

Условe, организацију и начин рада хитне медицинске помоћи утврдиће правилником федерални министар.

Установа за здравствену његу у кући

Члан 91.

Установа за здравствену његу у кући је здравствена установа која проводи здравствену његу и рехабилитацију болесника по путама доктора медицине-породичног лијечника.

Установа из става 1. овог члана може се организovati као самостална здравствена установа или као приватна пракса.

Ближе услове које мора испуњавати установа из става 1. овог члана, као и начин њеног организовања прописује правилником федерални министар.

Апотека

Члан 92.

Апотека је здравствена установа која врши набавку лијекова и медицинских средстава, складиштење, чување под прописаним режимом, издавање и дистрибуцију лијекова и медицинских средстава, као и израду галенских и магистралних припремака у складу са прописом о апотекарској дјелатности.

Установа за палијативну његу

Члан 93.

Установа за палијативну његу је социјално здравствена установа која има палијативни интердисциплинарни тим, амбуланту за бол и палијативну његу.

Установа из става 1. овог члана може бити организована као самостална установа.

Обављање здравствених услуга у установи из става 1. овог члана уређује се уговором између дома здравља или болнице и завода здравственог осигурања кантона.

Здравствене услуге палијативне његе и терапије бола могу се пружати и у здравственим установама примарног нивоа здравствене заштите и посебним одјелима здравствених установа болничког нивоа здравствене заштите.

Здравствена заштита у установама социјалне заштите

Члан 94.

У установама социјалне заштите које збрињавају дјецу без родитеља, дјецу за коју се родитељи не брину, социјално запуштено дјецу, физички и душевно оштећено дјецу, одрасла лица, те немоћна и стара лица, мјере здравствене заштите проводе се путем дома здравља, односно здравствених радника у приватној пракси.

Обављање примарне здравствене заштите из става 1. овог члана обавезно се уређује уговором између дома здравља, односно приватног здравственог радника и завода здравственог осигурања кантона.

У установама социјалне заштите које збрињавају лица зависна о туђој помоћи, којим је потребна здравствена њега и рехабилитација, по путама и под стручним надзором доктора медицине, обезбјеђују се мјере здравствене заштите у складу с условима у погледу простора, опреме и кадра које прописује кантонални министар.

Трошкове здравствене заштите из става 3. овог члана изнад утврђеног здравственог стандарда сноси установа социјалне заштите.

Здравствене установе секундарне здравствене заштите

Поликлиника

Члан 95.

Поликлиника је здравствена установа у којој се обавља специјалистичко-консултативна здравствена заштита, дијагностика и медицинска рехабилитација, осим болничког лијечења.

Поликлиника се оснива као самостална здравствена установа или као дио болнице.

Када се поликлиника оснива као самостална здравствена установа, дјелатност се мора обављати најмање у двије

ординације различитих или истих специјалистичких или субспецијалистичких дјелатности, односно у једној ординацији специјалистичке, односно субспецијалистичке дјелатности и лабораторију.

Поликлиника мора за сваку своју регистровану дјелатност запошљавати у радни однос, у пуном радном времену, најмање једног доктора медицине, односно доктора стоматологије специјалисту одговарајуће гране специјалности, зависно о дјелатностима поликлинике.

Ако поликлиника има медицинско-биохемијски лабораторијум мора запошљавати у радни однос, у пуном радном времену, најмање једног доктора медицине специјалисту медицинске биохемије или једног дипломираног инжењера медицинске лабораторијске дијагностике.

Центар за дијализу

Члан 96.

Центар за дијализу обавља дијагностику и лијечење пацијената кроз третман хемодијализе и перитоналне дијализе.

Центар из става 1. овог члана може се организovati као самостална здравствена установа, дио дома здравља или дио болнице.

Ближи услови у погледу простора, кадра и медицинско-техничке опреме за оснивање и организацију рада здравствених установа које обављају дјелатност дијализе, категоризација дијализних центара и поступак њихове верификације, категоризација здравствених услуга, радних тимова у дијализним центрима, едукација запослених у дијализним центрима, категоризација медицинско-техничке опреме у дијализним центрима, садржај стандардног сета лијекова и потрошног материјала за дијализу, услови здравствене исправности воде за дијализу, те провођење стручног надзора над радом дијализних центара утврђује се правилником федералног министра.

Болница

Члан 97.

Болница је здравствена установа која обавља дјелатност дијагностике, лијечења, медицинске рехабилитације и здравствене његе болесника, те обезбјеђује боравак и прехрану болесника.

Дјелатност из става 1. овог члана обавља се у општим, специјалним, кантоналним и у универзитетским-клиничким болницама.

Члан 98.

Општа болница је здравствена установа која обавља најмање дјелатности хирургије, интерне медицине, педијатрије, те гинекологије и порођајног и има постелејне, дијагностичке и друге могућности прилагођене својој намјени.

Изузетно, општа болница из става 1. овог члана може обављати и терцијарну здравствену заштиту из дјелатности за коју је регистрована, ако испуњава услове за терцијарну здравствену заштиту утврђене овим законом, као и прописима донијетим на основу овог закона, те ако је за обављање ове дјелатности верификована од Федералног министарства.

Члан 99.

Специјална болница је здравствена установа за специјалистичко-консултативно и болничко лијечење одређених болести или одређених добних група становништва, која осим услова из члана 102. овог закона има постелејне, дијагностичке и друге могућности прилагођене својој намјени.

Изузетно, специјална болница из става 1. овог члана може обављати и терцијарну здравствену заштиту из дјелатности за коју је регистрована, ако испуњава услове за терцијарну здравствену заштиту утврђене овим законом, као и прописима донијетим на основу овог закона, те ако је за обављање ове дјелатности верификована од Федералног министарства.

Члан 100.

За подручје једног или више кантона може се организovati и кантонална болница која, поред услова предвиђених за општу

и специјалну болницу, испуњава постелне, дијагностичке и друге услове утврђене кантоналним законом.

Изузетно, кантонална болница из става 1. овог члана може обављати и терцијарну здравствену заштиту из дјелатности за коју је регистрована, ако испуњава услове за терцијарну здравствену заштиту утврђене овим законом, као и прописима донијетим на основу овог закона, те ако је за обављање ове дјелатности верификована од Федералног министарства.

Члан 101.

Универзитетска-клиничка болница је болница која обавља терцијарну здравствену заштиту из више од половине регистрованих специјалистичких дјелатности, стручно усавршавање, додипломску и постдипломску наставу, као и научноистраживачки рад за дјелатности за које је основана.

Организациони дијелови болнице из става 1. овог члана су клинике које обављају терцијарну здравствену заштиту из одређених специјалистичких дјелатности, стручно усавршавање, додипломску и постдипломску наставу, као и научноистраживачки рад за дјелатности за које је основана.

Одредбе чл. 104. и 105. овог закона које се односе на стицање назива универзитетска болница, сходно се примјењују и на универзитетске-клиничке болнице из става 1. овог члана.

Члан 102.

Болница мора у свом саставу имати, најмање, јединице за:

- специјалистичко-консултативну дјелатност;
- радиолошку, лабораторијску и другу дијагностику;
- анестезију и реанимацију;
- снабдијевање лијекovima и медицинским производима - болничка апотека;
- трансфузиолошку дјелатност у складу са прописом о крви и крвним састојцима;
- ургентно збрињавање.

Болница из става 1. овог члана мора имати обезбјеђену:

- медицинску рехабилитацију;
- патологију;
- цитолошку, микробиолошку и биохемијску дијагностику;
- мртвачницу.

Уколико болница нема властите службе из става 2. алинеја 1., 2. и 3. овог члана, може уговорити обављање ових дјелатности са здравственом установом која испуњава услове предвиђене законом за обављање наведених дјелатности и има одобрење надлежног органа, а за обављање дјелатности из става 2. алинеја 4. овог члана може уговорити са овлашћеним правним лицем.

Члан 103.

Болница може обављати научноистраживачку дјелатност у дјелатностима за које је регистрована у складу са законом.

Члан 104.

Болница може добити статус универзитетске болнице који додјељује јавни универзитет, на приједлог Федералног министарства, а уз претходно прибављено мишљење факултета здравственог усмјерења, ако се у болници проводи настава у оквиру универзитетског образовања.

Статус универзитетске болнице из става 1. овог члана додјељује се са роком важења од пет година.

Настава из става 1. овог члана може се проводити по претходно прибављеној сагласности федералног министра за образовање и науку и федералног министра.

Болница из става 1. овог члана може обављати и специјалистички односно субспецијалистички стаж здравствених радника и здравствених сарадника, уколико испуњава услове прописане овим законом и прописима донијетим на основу овог закона, те прибави одобрење за обављање овог стажа од федералног министра.

Члан 105.

Услове које морају испуњавати болнице за додјелу назива универзитетска болница утврдиће правилником федерални

министар, уз сагласност федералног министра за образовање и науку.

Стицањем, односно губитком услова за назив универзитетска болница, те додјелом одговарајућег назива здравственој установи или њеном дијелу не преносе се оснивачка права над здравственом установом.

Љечилиште

Члан 106.

Љечилиште је здравствена установа у којој се природним љековитим изворима проводи превентивна здравствена заштита, специјалистичка и болничка рехабилитација.

Љечилиште је дужно да у току коришћења природних љековитих извора прати његова љековита својства и најмање једном у четири године изврши поновно испитивање његове љековитости у одговарајућој здравственој установи.

Љечилиште може пружати здравствене услуге у туризму у складу са посебним прописима.

Завод

Члан 107.

Завод је специјализована здравствена установа у којој се обавља специјалистичко-консултативна здравствена заштита, уз посебну дјелатност медицинске технологије, као и одређена медицинска испитивања.

Здравствене установе терцијарне здравствене заштите

Члан 108.

Здравствене установе терцијарне здравствене заштите су оне здравствене установе које испуњавају услове у погледу простора, опреме и кадра, као и примјењених технологија за обављање најсложенијих облика здравствене заштите из специјалистичко-консултативних и болничких здравствених дјелатности, а које ће се ближе уредити правилником из члана 42. овог закона.

Члан 109.

У циљу обезбјеђења континуираности здравствене заштите из члана 22. овог закона, здравствене установе примарне, секундарне и терцијарне здравствене заштите успостављају јединствен систем упућивања пацијената са једног на друге нивое здравствене заштите.

Систем из става 1. овог члана обухвата размјену информација, и то са нивоа примарне здравствене заштите, о здравственом стању пацијента са подацима о природи болести или здравственог проблема због којег се обратио изабраном здравственом тиму или изабраном доктору медицине и предузетим мјерама, а са секундарног, односно терцијарног нивоа здравствене заштите о извршеним прегледима, налазима и предузетим мјерама лијечења, укључујући и детаљна упутства за даље лијечење.

У случају да се пацијенту на нивоу примарне здравствене заштите не може пружити адекватна и благовремена здравствена заштита, здравствена установа, односно изабрани здравствени тим или изабрани доктор медицине упућује тог пацијента у одговарајућу здравствену установу, односно одговарајућем специјалисти у здравствену установу на секундарном нивоу здравствене заштите, или, изузетно, у здравствену установу на терцијарном нивоу здравствене заштите, ради прегледа, лијечења и давања одговарајућег мишљења и упутства за даље лијечење на нивоу примарне здравствене заштите.

Болнице и друге здравствене установе секундарног нивоа здравствене заштите, или лијечнички специјалиста коме је грађанин упућен са нивоа примарне здравствене заштите, могу тог грађанина упутити на терцијарни ниво здравствене заштите, гдје се пружају најсложенији облици здравствене заштите из одређених специјалистичких дјелатности.

IX. ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ У КОЈИМ СЕ ИЗВОДИ НАСТАВА

Члан 110.

Образовање студената и ученика за потребе здравства врше факултети и школе здравственог усмјерења.

У болницама које имају статус универзитетска болница организују се настава за студенте факултета здравственог усмјерења, додипломска и постдипломска настава.

Део наставе који се односи на породичну медицину, дјелатност служби у заједници, јавног здравства, медицине рада, болести зависности изводи се у заводима за јавно здравство, заводима за медицину рада, заводима за болести зависности и домовима здравља који испуњавају услове прописане правилником из члана 105. став 1. овог закона.

Одобрење за обављање наставе у здравственим установама из става 3. овог члана, те добијање статуса наставни завод односно наставна здравствена установа, додјељује јавни универзитет, на приједлог Федералног министарства, а уз претходно прибављено мишљење факултета здравственог усмјерења.

Члан 111.

Наставници здравствени радници који изводе наставу у здравственим установама за потребе факултета здравственог усмјерења могу засновати истовремено радни однос са једном здравственом устаномом и једним факултетом здравственог усмјерења, на начин да у свакој установи, односно факултету здравственог усмјерења обављају послове са непуним радним временом, тако да њихово пуно радно вријеме буде усаглашено са радним временом утврђеним прописима о раду.

Здравствена установа и факултет здравственог усмјерења уговором уређују питања из радног односа у извођењу наставе.

Начин обављања послова са непуним радним временом при извођењу наставе здравствених радника из става 1. овог члана правилником прописује федерални министар за образовање и науку, уз сагласност федералног министра.

Члан 112.

Факултет здравственог усмјерења може у складу са овим законом основати унутрашње организацијске цјелине у којима се обавља здравствена дјелатност за потребе факултетске наставе.

Испуњеност услова за обављање здравствене дјелатности из става 1. овог члана утврђује Федерално министарство.

Федерални министар правилником утврђује услове простора, опреме и кадра за обављање здравствене дјелатности за потребе факултетске наставе, уз сагласност федералног министра за образовање и науку.

За обављање здравствене дјелатности из става 1. овог члана факултет здравственог усмјерења може остваривати средства уговором са надлежним заводом здравственог осигурања кантона.

X. ФЕДЕРАЛНИ И КАНТОНАЛНИ ЗДРАВСТВЕНИ ЗАВОДИ

Члан 113.

Федерални и кантонални здравствени заводи су здравствене установе које обављају дјелатност из члана 43. овог закона.

Федерални здравствени заводи су Завод за јавно здравство Федерације Босне и Херцеговине и Завод за трансфузијску медицину Федерације Босне и Херцеговине.

Кантонални здравствени заводи су: Завод за јавно здравство кантона, Завод за медицину рада кантона, Завод за болести овисности кантона и Завод за спортску медицину кантона.

Кантоналним прописима може се регулисати и оснивање и рад других завода на кантоналном нивоу.

Федерални и кантонални здравствени заводи у којима се обавља настава и који су наставна база факултета здравственог усмјерења, имају право на додатак свом називу - наставни заводи.

Члан 114.

За обављање својих функција федерални и кантонални заводи се финансирају из Буџета Федерације, односно буџета кантона, као и других извора финансирања прописаних у чл. 61. и 62. овог закона.

Федерални здравствени заводи

Завод за јавно здравство Федерације Босне и Херцеговине

Члан 115.

Федерални завод за јавно здравство је здравствена установа за обављање јавноздравствене дјелатности на територији Федерације.

Члан 116.

Федерални завод за јавно здравство обавља следеће послове:

- предлаже и проводи здравствено статистичка истраживања у сврху праћења, процјене и анализе здравственог стања становништва, као и организације здравствене заштите;
- предлаже и проводи популациона истраживања у сврху праћења, анализе и оцјене здравственог понашања, присутности популационих фактора ризика и фактора ризика из животне околине, као и других фактора чији су ризици по здравље препознати;
- предлаже развој политика за здравље и планира, предлаже и учествује у провођењу мјера за очување и унапређење здравља становништва;
- предлаже програм мјера здравствене заштите;
- учествује у изради номенклатуре услуга и послова здравствене дјелатности;
- планира, предлаже, прати и евалуира специфичну здравствену заштиту младих, нарочито у основним и средњим школама, те на факултетима;
- прати и евалуира провођење превентивно-промотивних програма, те других мјера здравствене заштите;
- припрема, прати и евалуира програме заштите здравља ризичних група становништва и становништва са посебним потребама;
- прати и анализира епидемиолошко стање, предлаже, организује, проводи и евалуира превентивне и противепидемијске мјере у складу са прописима о заштити становништва од заразних болести;
- планира и врши централну дистрибуцију вакцина, надзире и евалуира провођење обавезних имунизација;
- планира и надзире провођење превентивних и противепидемијских мјера дезинфекције, дезинсекције и дератизације;
- прати и оцјењује здравствено стање запосленика на изворима јонизирајућег зрачења, прати и оцјењује радиолошку исправност воде, намирница и грађевинског материјала, те врши мониторинг радиоактивности биосфере;
- обавља послове радиолошко хемијско биолошке заштите у случају акцидента;
- врши контролу, монтажу и складиштење затворених извора зрачења;
- обавља микробиолошку дјелатност од интереса за Федерацију;
- прати, анализира, проучава и оцјењује здравствену исправност воде за пиће, воде за дијализу, воде за рекреацију, површинске и отпадне воде, стање водоопскрбе на терену, здравствене исправности животних намирница и предмета опште употребе, као и оних намијењених међународном промету;
- предлаже и проводи активности на унапређењу система здравствене безбједности производње и промета животних намирница, воде и предмета опште употребе у циљу смањења ризика од оболијевања и других штетних посљедица по здравље;

- испитује, прати, анализира и оцјењује утицај фактора околине на здравље људи, те предлаже и учествује у провођењу мјера за спречавање њихових штетних дјеловања;
- планира, предлаже и проводи активности на успостави, развоју и управљању здравственим- информацијским системом;
- учествује у едукацији здравствених радника и здравствених сарадника у додипломском и постдипломском образовању као наставна база факултета здравственог усмјерења, под условом да има закључен уговор са факултетом здравственог усмјерења;
- планира, организује и проводи дјелатност континуиране медицинске едукације и континуираног професионалног развоја у сектору здравства;
- проводи стручна и научна истраживања из области јавног здравства;
- води популационе регистре о обољењима за територију Федерације, те надзире прикупљање података и координише рад осталих регистара у здравству;
- прикупља податке и води евиденције из области болести овисности (укључујући дуван, алкохол и психоактивне дроге);
- даје претходно мишљење федералном министру на посебне програме мјера за сузбијање и спречавање болести овисности;
- учествује у организацији и провођењу трајне едукације здравствених радника и здравствених сарадника у области сузбијања и лијечења болести овисности;
- бави се издавањем разних облика публикација из дјелокруга свог рада;
- обавља и друге послове на захтјев Федералног и кантоналних министарстава здравства, завода здравственог осигурања Федерације и кантона, те других правних и физичких лица;
- сарађује са свим другим учесницима у систему јавног здравља, нарочито са здравственим установама и другим облицима здравствене службе, као и са невладиним организацијама.

Федерални завод за јавно здравство поред послова из става 1. овог члана, обавља и сљедеће послове:

- координише и прати стручни рад завода за јавно здравство и других здравствених установа које обављају јавноздравствену дјелатност;
- даје стручно мишљење о оправданости оснивања, проширења, промјене или престанка рада здравствене установе у складу са чл. 56., 58. и 60. овог закона;
- утврђује потребне мјере и учествује у одговору на захтјеве у циљу санације јавноздравствених посљедица након природних непогода и несрећа изазваних људским активностима у сарадњи са другим установама.

Члан 117.

Федерални завод за јавно здравство, поред послова из члана 116. овог закона обавља и послове:

- испитивања твари опасних за здравље и живот људи у води, ријекама, мору, биљном и животињском свијету, храни за људе и животиње, у редовним условима, у ванредним догађајима или при сумњи на ванредни догађај и предлаже мјере заштите;
- планирања и надзирања провођења мјера заштите живота и здравља људи од штетног дјеловања отровних твари при редовном коришћењу, односно у случајевима ванредног догађаја или при сумњи на ванредни догађај;
- допунског стручног способљавања за рад са отровним тварима, као и провјеру допунске стручне способности, чији план и програм подлијеже сагласности федералног министра;

- послове из области медицине рада, као и болести овисности, који су од интереса за Федерацију у складу са чл. 121. став 2. и 124. став 3. овог закона.

Завод за трансфузијску медицину Федерације Босне и Херцеговине

Члан 118.

Завод за трансфузијску медицину Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерални завод за трансфузијску медицину) је здравствена установа која обавља трансфузијску дјелатност на територији Федерације, у складу са прописом о крви и крвним састојцима.

Федерални завод за трансфузијску медицину поред послова из става 1. овог члана:

- обликује доктрину и усклађује примјену стандарда у прикупљању крви и крвних састојака, лабораторијским испитивањима, преради, чувању, дистрибуцији, транспортовању крвних састојака и лијекова произведених из крви и њиховој клиничкој примјени,
- координише промоцију и организацију давања крви са Црвеним крстом Федерације,
- усклађује и надзире стручни рад у трансфузијским центрима и одсјецима за трансфузију,
- проводи контролу квалитета рада, реагенса и препарата у трансфузиологији.

Услови, организација и начин обављања трансфузијске дјелатности уређени су прописом из става 1. овог члана.

Кантонални здравствени заводи

Завод за јавно здравство кантона

Члан 119.

Завод за јавно здравство кантона је здравствена установа која обавља јавноздравствену дјелатност за подручје кантона.

Завод из става 1. овог члана обавља сљедеће послове:

- предлаже програме здравствене заштите из дјелокруга свог рада;
- проводи здравствено статистичка истраживања у сврху праћења, процјене и анализе здравственог стања становништва, као и организације и рада здравствених установа за подручје кантона;
- прати, оцјењује и анализира здравствено стање становништва, као и организацију и рад здравствених установа на подручју кантона;
- планира, организује и проводи активности промоције здравља и здравственог васпитања становништва;
- учествује у планирању, предлагању и провођењу мјера за спречавање, рано откривање и сузбијање хроничних масовних болести, укључујући и болести овисности;
- прати, анализира и оцјењује утицај околине и хране на здравствено стање становништва на подручју кантона, те предлаже мјере за унапређење стања у области;
- проводи превентивно васпитне мјере здравствене заштите у основним и средњим школама, као и факултетима за подручје кантона;
- координише, усклађује и стручно повезује рад здравствених установа за подручје кантона;
- континуирано проводи мјере хигијенско-епидемиолошке заштите и надзора са епидемиолошким анализом стања на подручју кантона и проводи противепидемијске мјере, те надзире провођење обавезних имунизација;
- обавља расподјелу обавезних вакцина здравственим установама на примарном нивоу здравствене заштите на подручју кантона,
- надзире провођење мјера дезинфекције, дезинсекције и дератизације, те проводи превентивне и противепидемијске поступке дезинфекције, дезинсекције и дератизације за подручје кантона;
- обавља санитарну хемијску и санитарну микробиолошку дијагностичку дјелатност;

- учествује у изради и provoђењу појединих програма здравствене заштите у ванредним приликама;
- стручно-методолошки надзире и усмјерава рад хигијенско-епидемиолошких служби на подручју кантона;
- сарађује са другим здравственим установама на подручју кантона, као и са надлежним органима локалне самоуправе и другим установама и организацијама од значаја за унапређење јавног здравља.

Завод за јавно здравство кантона, поред послова из става 2. овог члана, може обављати и сљедеће послове:

- планира, организује и проводи дјелатност континуиране медицинске едукације и континуираног професионалног развоја у сектору здравства;
- израђује, имплементира и евалуира пројекте у области здравства и здравствене заштите;
- проводи обуку запослених за стицање основних знања о хигијени животних намирница и предмета опште употребе, као и личној хигијени лица која раде у производњи и промету животних намирница и предмета опште употребе;
- обавља хемијске, бактериолошке, серолошке, токсиколошке и вирусолошке прегледе и испитивања у вези са производњом и прометом животних намирница, воде, ваздуха и предмета опште употребе, као и прегледе у вези са дијагностиком заразних и незаразних болести;
- испитује здравствену исправност воде за пиће, воде за дијализу, воде за рекреацију, површинске и отпадне воде, стање водоопскрбе, те здравствену исправност животних намирница и предмета опште употребе;
- проводи мјере дезинфекције, дезинсекције и дератизације;
- предлаже и проводи активности на унапређењу система здравствене безбједности производње и промета животних намирница, воде и предмета опште употребе у циљу смањења ризика од оболијевања и других штетних последица по здравље,
- врши здравствени надзор над клицоношама, запосленим и другим лицима у складу са прописима о заштити становништва од заразних болести;
- даје стручно мишљење о оправданости оснивања, проширења, промјене или престанка рада здравствене установе у складу са чл. 56., 58. и 60. овог закона;
- врши санитарне прегледе запослених који се обавезно проводе ради заштите становништва од заразних болести, заштите потрошача, односно корисника;
- учествују у provoђењу вањске провјере квалитета стручног рада у другим здравственим установама и приватној пракси;
- бави се издавањем разних облика публикација из дјелокруга свог рада;
- обавља и друге послове у складу са законом.

Завод за медицину рада кантона

Члан 120.

Завод за медицину рада кантона је здравствена установа за обављање дјелатности специфичне здравствене заштите радника на подручју кантона.

Дјелатност медицине рада обухвата заштиту и очување здравља радника у безбједној и здравој радној околини.

Завод за медицину рада кантона координише и стручно надзире све здравствене установе које проводе специфичну здравствену заштиту радника на подручју кантона за које су основани.

За обављање специфичне здравствене заштите радника из чл. 35. и 36. овог закона, може се основати и здравствена установа за специфичну здравствену заштиту радника.

Члан 121.

Завод за медицину рада кантона обавља сљедеће послове:

- проводи статистичка истраживања из области медицине рада;
- планира, предлаже и проводи мјере за очување и унапређење здравља радника;
- организује и проводи специфичну здравствену заштиту у циљу превенције и обезбјеђења здравља на раду;
- испитује и верификује професионалне болести, као и повреде на раду;
- води регистар признатих професионалних болести у складу са препорукама Комисије Европске уније, те проводи статистичку обраду истих професионалних болести у складу с Европском статистиком (ESOD);
- прати и проучава повреде на раду у складу с Европском статистиком повреда на раду (ESAW), те појаву и узроке инвалидности узрокованих професионалним болестима и повредама на раду за подручје за које је завод основан;
- обликује доктрину, стандарде и методе рада при оцјењивању здравствене способности и праћењу здравственог стања запосленика на пословима са посебним условима рада, возача свих врста моторних возила, помораца, ваздухопловног особља и других запосленика у саобраћају;
- утврђује јединствену методологију и поступке у програмирању, планирању и provoђењу мјера превенције и безбједности на раду;
- испитује нове здравствене технологије, као и примјену нових метода превенције, дијагностике, лијечења и рехабилитације у области медицине рада;
- прати савремена достигнућа у области организације медицине рада и предлаже мјере за унапређење и развој у области медицине рада;
- изучава све факторе професионалних ризика и врши њихову идентификацију, квалификацију и процјену у области професионалне патологије и токсикологије;
- учествује у допунском стручном оспособљавању здравствених и нездравствених запосленика из области медицине рада;
- пружа стручну помоћ у изради прописа из ове области и надзире provoђење програма мјера специфичне здравствене заштите;
- пружа стручну помоћ послодавцима, синдикатима, установама и физичким лицима овлашћеним за обављање послова заштите здравља и безбједности на раду, као и органима управе из свог дјелокруга рада;
- сарађује са здравственим установама свих нивоа здравствене заштите;
- обавља и друге послове у области заштите здравља на раду, у складу са посебним прописима.

Послови из става 1. овог члана, који су од интереса за Федерацију, могу бити додјељени за обављање Федералном заводу за јавно здравство.

Обим и врста послова медицине рада од интереса за Федерацију, као и финансирање обављања послова из става 2. овог члана одређује се посебном одлуком Владе Федерације БиХ, а на усаглашен приједлог федералног министра и федералног министра финансија.

Члан 122.

Завод за медицину рада кантона може обављати и наставу из области медицине рада ако има уговорени однос са факултетом здравственог усмјерења.

Одобрење за обављање наставе у заводу за медицину рада, те добијање статуса наставни завод, додјељује јавни универзитет, на приједлог Федералног министра, а уз претходно прибављено мишљење факултета здравственог усмјерења.

Завод за медицину рада кантона и здравствене установе за специфичну здравствену заштиту радника, за обављање послова из чл. 15. и 121. овог закона, остварују приходе путем уговора о пружању програма мјера специфичне здравствене

заштите радника са послодавцем, привредним друштвима и другим правним лицима.

Завод за болести зависности кантона

Члан 123.

Завод за болести зависности кантона је специјализована здравствено-социјална установа која се бави превенцијом, лијечењем и рехабилитацијом овисника.

Члан 124.

Завод за болести зависности кантона обавља следеће послове:

- стационарну и амбулантно-поликлиничку здравствену заштиту са рехабилитацијом овисника;
- превенцију, дијагностику, рехабилитацију и социјалну реинтеграцију овисника;
- проводи едукације и супституционе програме лијечења према правилима струке и стандардима СЗО;
- води регистар зависника;
- остварује сарадњу са другим здравственим установама, а посебно другим специјализованим здравственим и социјалним установама за болести зависности;
- организује стручна савјетовања, семинаре, јавне трибине и друге активности од значаја за остваривање дјелатности завода;
- проводи истраживачки рад на пољу болести зависности;
- организује и/или проводи програме смањења штете за лица која инјектирају дроге;
- обавља и друге послове у области болести зависности, у складу са посебним прописима.

Завод за болести зависности кантона може обављати и наставу из области болести зависности, ако има уговорни однос са факултетом здравственог усмјерења.

Послови из става 1. овог члана, који су од интереса за Федерацију, могу бити додјелени за обављање Федералном заводу за јавно здравство.

Обим и врста послова у вези са болестима зависности од интереса за Федерацију, као и финансирање обављања послова из става 3. овог члана одређује се посебном одлуком Владе Федерације БиХ, а на услагашен приједлог федералног министра и федералног министра финансија.

Завод за спортску медицину кантона

Члан 125.

Завод за спортску медицину кантона је здравствена установа која може бити основана за обављање специфичне здравствене заштите спортиста за подручје једног или више кантона (у даљњем тексту: Завод спортске медицине).

Завод спортске медицине координира и стручно надзира све спортско-медицинске институције које проводе специфичну здравствену заштиту спортиста, на подручју кантона за који се оснива.

Члан 126.

Завод спортске медицине обавља следеће послове:

- планира, предлаже и проводи мјере за очување и унапређење здравља спортиста и учесника у спортској рекреацији;
- проводи превентивну здравствену заштиту свих регистрованих спортиста кроз контролне, периодичне и систематске специјалистичке љекарске прегледе;
- специјалистичку куративну здравствену заштиту, лијечење и рехабилитацију обољелих и повријеђених спортиста;
- израђује и предлаже доктрину, стандарде и методе рада у здравственом избору и праћењу здравственог стања спортиста по појединим спортским гранама на подручју кантона за који се оснива;
- води регистар специфичних обољења и повреда у спорту;

- води научноистраживачки рад из области спортске медицине;
- врши едукацију медицинских кадрова из спортске медицине;
- врши оцјену стања здравља и даје сагласност за активно бављење спортом и спортском рекреацијом;
- прати врхунска достигнућа спортиста кроз специфична тестирања и учествује у припремању спортиста за велика спортска такмичења (свјетска првенства, олимпијске и медитеранске игре);
- сарађује са здравственим установама свих нивоа здравствене заштите;
- врши међусобно стручно и функционално повезивање и усклађује примјену јединствене методологије рада.

Завод спортске медицине и јединице спортске медицине остварују приходе путем уговорних обавеза о пружању програма мјера специфичне здравствене заштите спортиста са спортским организацијама, установама и другим правним лицима.

XI. РЕФЕРАЛНИ ЦЕНТАР

Члан 127.

Реферални центар може бити здравствена или дио здравствене установе која испуњава услове за обављање најсложенијих облика здравствене заштите.

Здравствена установа која обавља функцију рефералног центра, поред основне дјелатности, обавља послове везане уз примјену и праћење јединствене доктрине и методологије у дијагностици и терапији појединих болести, у превенцији и рехабилитацији и која се својим иновативним приступом и реализацијом развојних пројеката издваја од других здравствених установа исте дјелатности.

Реферални центар одређене здравствене дјелатности је водећа здравствена или дио здравствене установе са којом се пореде све друге здравствене установе исте дјелатности.

Члан 128.

Реферални центар обавља нарочито следеће послове:

- прати, проучава и унапређује стање у области за коју је основан;
- пружа стручно-методолошку помоћ едукацијом и другим облицима дисеминације знања у области за коју је основан;
- утврђује доктринарне критеријуме за дијагностику, лијечење и рехабилитацију, као и превенцију појединих болести;
- даје оцјене и мишљења за методе, поступке и програме рада из дијела здравствене заштите за коју је основан;
- учествује у планирању, праћењу и процјени истраживања и погицању примјене резултата истраживања у области за коју је основан;
- прати стручно усавршавање здравствених радника.

За обављање послова из става 1. овог члана рефералном центру се не обезбеђују додатна средства.

Стручни ставови рефералног центра постају обавезни када их у форми упутства донесе федерални министар сагласно својим надлежностима утврђеним прописима о организацији органа управе у Федерацији Босне и Херцеговине.

За исто медицинско подручје може бити одређен само један реферални центар.

Члан 129.

Утврђивање испуњености услова за додјелу назива реферални центар обавља Федерално министарство, на основу поднијетог документованог захтјева здравствене установе.

Након проведеног поступка из става 1. овог члана, рјешене о одјели назива реферални центар доноси федерални министар са роком важења од пет година рачунајући од дана објаве рјешења у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Рјешење донијето у смислу става 2. овог члана је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор у складу са прописима о управним спорима.

Рјешење о одређивању рефералног центра објављује се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Критерије за додјелу назива рефералног центра прописале правилником федерални министар.

XII. ПРОЦЈЕНА ЗДРАВСТВЕНИХ ТЕХНОЛОГИЈА

Члан 130.

У провођењу здравствене заштите здравствена установа и приватна пракса дужне су да примјењују научно доказане, провјерене и безбједне здравствене технологије у превенцији, дијагностици, лијечењу и рехабилитацији.

Под здравственим технологијама, у смислу овог закона, подразумевају се све здравствене методе и поступци који се могу користити у циљу унапређивања здравља људи, у превенцији, дијагностици и лијечењу болести, повреда и рехабилитацији, који обухватају безбједне, квалитетне и ефикасне лијекове и медицинска средства, медицинску опрему, медицинске процедуре, медицински софтвер, као услове за пружање здравствене заштите.

Процјену здравствених технологија из става 2. овог члана врши Федерално министарство, на основу анализе медицинских, етичких, друштвених и економских посљедица и ефеката развијања, ширења или коришћења здравствених технологија у пружању здравствене заштите.

Ради процјене здравствених технологија федерални министар образује Комисију за процјену здравствених технологија, као стручно тијело.

Чланови Комисије за процјену здравствених технологија су истакнути здравствени радници и стручњаци из других области, који су дали значајан допринос у развоју и истраживању одређених области медицине, стоматологије, односно фармације, примјени и развоју здравствених технологија, односно у обављању здравствене дјелатности, уз равноправну заступљеност оба пола.

Мандат чланова Комисије за процјену здравствених технологија траје четири године.

Комисија за процјену здравствених технологија доноси пословник о свом раду, на који сагласност даје федерални министар.

Начин увођења нових здравствених технологија у здравственим установама и приватној пракси, као и поступак одобравања коришћења здравствених технологија, ближе се уређује правилником федералног министра.

Члан 131.

Комисија за процјену здравствених технологија:

- 1) прати, координише и усаглашава развој здравствених технологија у Федерацији;
- 2) усаглашава развој здравствених технологија у Федерацији са међународним стандардима и искуствима;
- 3) врши процјену постојећих и утврђује потребе за увођењем нових здравствених технологија потребних за пружање здравствене заштите која је заснована на доказима о квалитету, безбједности и ефикасности метода и поступака здравствене заштите;
- 4) даје мишљење о одређивању приоритета за набавку медицинске опреме, као и за инвестиционо улагање у здравствене установе;
- 5) обавља друге послове по налогу федералног министра.

Комисија за процјену здравствених технологија у поступку процјене здравствених технологија које се заснивају на примјени медицинске опреме са изворима јонизујућих зрачења прибавља мишљење надлежне државне агенције за радијациону и нуклеарну безбједност.

Средства за рад Комисије за процјену здравствених технологија обезбјеђују се у Буџету Федерације.

Висину надокнаде за рад комисије из става 3. овог члана, рјешењем утврђује федерални министар.

Члан 132.

Здравствена установа, односно приватна пракса подноси захтјев Федералном министарству за издавање дозволе за коришћење нових здравствених технологија.

Под новим здравственим технологијама, у смислу члана 130. овог закона, подразумевају се и здравствене технологије које се по први пут уводе за коришћење у здравственим установама и приватним праксама у Федерацији, односно за одређене нивое здравствене заштите, као и здравствене технологије које по први пут користи одређена здравствена установа, односно приватна пракса.

Комисија за процјену здравствених технологија даје мишљење руководећи се новим технологијама из области медицине које се примјењују у другим високо развијеним земљама, чија је научна прихватљивост потврђена у медицинској пракси тих земаља, као и здравственим технологијама које се развијају у Босни и Херцеговини и чија је научна прихватљивост потврђена у медицинској пракси у Босни и Херцеговини, а могу се примјењивати у провођењу здравствене заштите у Федерацији.

Комисија из става 3. овог члана признаје ISO сертификате за производе односно доказе о квалитету, као и доказе о ознаци "СЕ", а што је потврда њиховог квалитета, ефикасности и безбједности, као и друге налазе које издају надлежна међународна, државна и федерална тијела из ове области, те сертификат надлежне коморе о сертификаковању здравствених радника за управљање новим здравственим технологијама.

На основу мишљења Комисије за процјену здравствених технологија, Федерално министарство рјешењем издаје дозволу за коришћење нових здравствених технологија у здравственој установи, односно приватној пракси, те води регистар издатих дозвола.

Рјешење из става 5. овог члана коначно је у управном поступку и против њега може се покренути управни спор.

Члан 133.

Здравствена установа, односно приватна пракса не може користити нове здравствене технологије без дозволе за коришћење нових здравствених технологија издате од Федералног министарства, у складу са овим законом.

Ако здравствена установа, односно приватна пракса користи нове здравствене технологије без дозволе за коришћење нових здравствених технологија, Федерално министарство доноси рјешење о забрани коришћења нових здравствених технологија.

Рјешење из става 2. овог члана коначно је у управном поступку и против њега може се покренути управни спор.

XIII. ЗАКУП ЗДРАВСТВЕНИХ УСТАНОВА

Члан 134.

Здравствена установа може дио својих здравствених и нездравствених капацитета (простора и опреме) издати у закуп (у даљем тексту: јединица закупа), уколико то не ремети обављање њене регистроване дјелатности.

Управни одбор здравствене установе сваке календарске године утврђује вишак простора у којем се обавља здравствена дјелатност, као и вишак нездравственог простора.

Одлука управног одбора здравствене установе из става 2. овог члана доноси се уз претходно прибављено позитивно мишљење кантоналног министра за здравствене установе примарне здравствене заштите и кантоналне здравствене заводе, односно уз позитивно мишљење федералног министра за здравствене установе болничке здравствене заштите и федералне здравствене заводе.

Ближе услове и поступак давања у закуп капацитета здравствених установа, као и врсту капацитета здравствених установа који се могу дати у закуп, утврђује правилником федералног министра.

Члан 135.

Јединица закупа треба чинити функционалну цјелину која у погледу просторија, медицинско-техничке и друге опреме удовољава условима прописаним правилником којим се регулишу услови за обављање приватне праксе.

Члан 136.

Након прибављеног мишљења надлежног министра здравства и одлуке управног одбора здравствене установе из члана 134. ст. 2. и 3. овог закона, директор здравствене установе расписује јавни оглас којим оглашава прикупљање понуда за давање у закуп јединица закупа, у складу с овим законом, прописима донијетим на основу овог закона, као и прописима о јавним набавкама Босне и Херцеговине.

Одлуку о почетку давања у закуп јединица закупа доноси директор здравствене установе.

На склапање, ваљаност, престанак или друго питање у вези с уговором о закупу јединице закупа које није уређено овим законом или прописом из става 1. овога члана примјењују се прописи о облигационим односима.

XIV. ЗДРАВСТВЕНИ РАДНИЦИ И ЗДРАВСТВЕНИ САРАДНИЦИ

Члан 137.

Здравствени радници су лица која имају образовање здравственог усмјерења и непосредно у виду занимања пружају здравствену заштиту становништву, уз обавезно поштовање моралних и етичких начела здравствене струке.

Здравствени радници образују се на медицинском, стоматолошком, фармацеутском или фармацеутско-биохемијском факултету, факултету здравствених студија и средњим школама здравственог усмјерења.

Обавеза је здравствених радника да при пружању здравствене заштите поступају према правилима здравствене струке, на начин да својим поступцима не угрозе живот и здравље људи.

Здравствени радници могу се осигурати од одговорности за штету коју би могли починити обављањем здравствене дјелатности.

Установа у којој су запослени здравствени радници може се осигурати од одговорности за штету коју би могли починити здравствени радници уопшени у овој установи у обављању здравствене дјелатности.

Члан 138.

Здравствени радници дужни су чувати као професионалну тајну све што знају о здравственом стању пацијента.

На чување професионалне тајне обавезни су и други радници у здравству који за њу сазнају у обављању својих дужности, те студенти факултета здравственог усмјерења и ученици школа здравственог усмјерења приликом обављања практичне наставе у здравственим установама.

На чување професионалне тајне обавезна су и сва друга лица која у обављању својих дужности дођу до података о здравственом стању пацијента.

Повреда чувања професионалне тајне тежа је повреда обавезе из радног односа.

Изузетно од одредбе става 3. овог члана, лица из ст. 1. и 2. овог члана обавезна су податке о здравственом стању пацијента саопштити на захтјев надлежног министарства здравства, других органа државне управе у складу са посебним прописима, надлежне коморе или у кривичном, односно парничном поступку, када су позвани у својству свједока, у складу са прописима о кривичном, односно парничном поступку.

Члан 139.

Надлежни здравствени радник дужан је уредно водити медицинску документацију, у складу са законом и евидентирати све медицинске мјере које су предузете над пацијентом, а посебно анамнезу, дијагнозу, дијагностичке мјере, терапију и резултат терапије, као и савјете дате пацијенту.

Начин вођења, чувања, прикупљања и располагања медицинском документацијом биће уређен правилником којег доноси федерални министар, на приједлог Федералног завода за јавно здравство.

Одредбе овог члана сходно се примјењују и на здравствене сараднике који учествују у дијелу здравствене заштите.

Приликом обраде личних података и посебних категорија података из медицинске документације, лица из ст. 1. и 3. овог члана дужна су примјењивати пропис о заштити личних података.

Члан 140.

На права и дужности здравствених радника, те друга питања у вези с обављањем дјелатности здравствених радника која нису уређена овим законом биће примјењиване одредбе посебних закона о професијама у здравству.

Члан 141.

Здравствени сарадници су лица која нису завршила образовање здравственог усмјерења, а раде у здравственим установама и учествују у дијелу здравствене заштите.

Здравствени сарадници имају право и обавезу стручно се усавршавати ради одржавања и унапређења квалитете здравствене заштите.

План стручног усавршавања здравствених сарадника, сваке календарске године, доноси здравствена установа односно приватна пракса у складу са регистрованом дјелатности, као и приоритетима развоја.

Садржај и начин стручног усавршавања здравствених сарадника, правилником утврђује федерални министар.

Члан 142.

Здравствени радници са завршеним факултетом здравственог усмјерења, односно средњом школом здравственог усмјерења, обавезни су након завршеног образовања обавити приправнички стаж у трајању од шест мјесеци.

Приправнички стаж је организовани облик стручног оспособљавања здравствених радника за самосталан рад који се обавља под надзором.

Изузетно од става 1. овог члана, доктори медицине, доктори стоматологије, магистри фармације и лица са завршеним факултетом здравствених студија који су студиј медицине, студиј стоматологије, студиј фармације и здравствени студиј обавили по болоњском процесу, не обављају приправнички стаж.

Члан 143.

Приправник заснива радни однос на одређено вријеме ради обављања приправничког стажа.

Приправнички стаж или његов дио може се обављати у облику волонтирања у складу са законом.

Здравствене установе обавезне су примати здравствене раднике на приправнички стаж према критеријумима које ће одредити федерални министар.

Приправнички стаж или његов дио здравствени радници могу обављати код здравственог радника високе стручне спреме који обавља приватну праксу најмање пет година, према критеријума које ће одредити федерални министар.

Члан 144.

Приправнички стаж обавља се у здравственим установама и приватној пракси које испуњавају услове простора, опреме и кадра, и то ако:

- имају организационе јединице према захтјевима појединог дијела приправничког програма здравственог усмјерења,
- у тој организационој јединици у пуном радном времену ради здравствени радник са положеним стручним испитом који има виши, а најмање исти степен стручне спреме здравственог усмјерења,
- организациона јединица има потребну медицинско-техничку опрему и простор за успјешно провођење

програмом предviђеног оспособљавања према захтјевима савремене медицине.

Рјешењем федералног министра утврђује се испуњеност услова у здравственим установама, односно приватној пракси у којима се обавља приправнички стаж здравствених радника.

Рјешење из става 2. овог члана је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор.

Члан 145.

Након обављеног приправничког стажа здравствени радници који су завршили факултет здравственог усмјерења полажу стручни испит пред испитном комисијом Федералног министарства, а здравствени радници који су завршили средњу школу здравственог усмјерења пред испитном комисијом кантоналног министарства.

Изузетно од става 1. овог члана, здравствени радници који су завршили факултет здравственог усмјерења по болоњском процесу, одмах након завршеног образовања могу приступити полагању стручног испита пред испитном комисијом Федералног министарства.

Члан 146.

Федерални министар може приправнички стаж обављен у иностранству признати у цјелости или дјелимично, ако програм приправничког стажа проведен у иностранству битно не одступа од програма који су важећи на територији Федерације.

Федерални министар утврђује рјешењем признавање приправничког стажа из става 1. овог члана које је коначно у управном поступку и против којег се може покренути управни спор.

Након издатог рјешења из става 2. овог члана, федерални министар, на захтјев кандидата, може признати и положен стручни испит у иностранству, изузев основа уставног система Босне и Херцеговине и Федерације, као и организације здравствене заштите и здравственог осигурања у Федерацији, уколико исти битно не одступа од програма полагања стручног испита у Федерацији.

Федерални министар утврђује рјешењем признавање стручног испита из става 3. овог члана које је коначно у управном поступку и против којег се може покренути управни спор.

Федерални министар ће правилником уредити услове и начин признавања приправничког стажа и стручног испита здравствених радника који је обављен и положен у иностранству.

Члан 147.

Здравствени радници се, након положеног стручног испита, обавезно уписују код надлежне коморе у регистар здравствених радника и тиме стичу право на издавање лиценце.

Члан 148.

Лиценца је јавна исправа коју издаје надлежна комора, након добијања увјерења о положеном стручном испиту, са роком важења од шест година и обнавља се у складу са овим законом, прописом надлежне федералне коморе којим се утврђује заједнички садржај стручног усавршавања, рокови и поступак провјере стручности које је здравствени радник остварио у оквиру стручног усавршавања.

Лиценцом из става 1. овог члана здравствени радник стиче право самосталног обављања послова у својој струци.

Поступак издавања лиценце од стране надлежне коморе, као и садржај и изглед лиценце из става 1. овог члана утврђује се правилником федералног министра.

Здравствени радник обавља послове своје професије, само у оквиру свог стручног назива одређеног лиценцом издатом од надлежне коморе.

Члан 149.

Надлежна комора одузима здравственом раднику лиценцу, ако:

- кандидат не задовољава приликом обнављања лиценце;

- надлежна комора одреди ту мјеру као најстрожу казну због кршења етичких принципа струке;
- допунски рад обавља супротно одредбама овог закона.

Члан 150.

Федерални министар правилником прописује:

- садржај и начин провођења приправничког стажа;
- услове које морају испуњавати здравствене установе и приватна пракса код којих здравствени радници проводе приправнички стаж;
- садржај и обим стручне праксе додипломског студија медицине, стоматологије, фармације и здравственог студија завршеног по болоњском процесу, а који је еквивалентан приправничком стажу за докторе медицине, докторе стоматологије, магистре фармације и лица са завршеним факултетом здравствених студија који су студиј медицине, стоматологије, фармације, као и здравствени студиј завршили по предболоњском процесу;
- садржај, програм и начин полагања стручног испита;
- садржај и изглед увјерења о положеном стручном испиту.

Члан 151.

Здравствени радници имају право и обавезу стручно се усавршавају ради одржавања и унапређивања квалитета здравствене заштите.

Стручно усавршавање здравствених радника из става 1. овог члана, осим специјализације и субспецијализације, обухвата и посебне облике стручног усавршавања кроз континуирано праћење и усвајање савремених знања и вјештина из појединих области, а којим се обезбјеђује и унапређује квалитет здравствене заштите.

План стручног усавршавања здравствених радника, сваке календарске године, доноси здравствена установа односно приватна пракса у складу са регистрованој дјелатности, као и приоритетима развоја.

Федерални министар утврђује правилником план и програм посебних облика стручног усавршавања здравствених радника, као и начин обављања стручног усавршавања, те садржај и изглед сертификата о обављеном стручном усавршавању.

Члан 152.

Знање из здравственог менаџмента, може се стећи кроз едукацију из здравственог менаџмента, специјализацију из здравственог менаџмента, као и постдипломску наставу из здравственог менаџмента на овлашћеним факултетима.

Организација и провођење едукације из здравственог менаџмента и специјализације из здравственог менаџмента је у надлежности Федералног министарства.

Обављање одређених стручних послова из области едукације и специјализације из става 2. овог члана, Федерално министарство може повјерити заводима за јавно здравство у Федерацији, другим здравственим установама, медицинским и другим овлашћеним факултетима, а у складу са прописима о организацији органа управе у Федерацији Босне и Херцеговине.

План и програм едукације из здравственог менаџмента, као и специјализације из здравственог менаџмента, начин обављања едукације и специјализације из здравственог менаџмента, услови које морају испунити здравствене установе односно факултети којима се повјерава јавно овлашћење за обављање одговарајућих стручних послова, те начин њихове верификације од Федералног министарства, јавно оглашавање едукације односно специјализације из здравственог менаџмента, могућности учења на даљину, ближе се уређује прописом федералног министра.

Члан 153.

Здравствени радници и здравствени сарадници са високом стручном спремом могу се специјализовати у одређеној грани здравствене дјелатности, те одређеним гранама субспецијализације.

Гране специјализације, трајање и програм специјализација и субспецијализација утврђује правилником федерални министар.

Члан 154.

Специјализација се може одобрити здравственом раднику и здравственом сараднику који има издато одобрење за самосталан рад, те који је у радном односу у здравственој установи која додјељује специјализацију или има приватну праксу или ради код здравственог радника високе стручне спреме приватне праксе који додјељује специјализацију и који има најмање годину дана радног искуства у струци након положеног стручног испита.

Здравственом раднику и здравственом сараднику из става 1. овог члана који није у радном односу у здравственој установи нити има приватну праксу, односно не ради код здравственог радника високе стручне спреме приватне праксе, федерални министар може одобрити специјализацију за потребе надлежног министарства здравства, државног, односно Федералног министарства или органа државне или федералне управе, факултета здравственог усмјерења, правних лица која обављају научноистраживачку дјелатност, правних лица која обављају производњу и промет лијекова и медицинских средстава, завода здравственог осигурања.

Одобрење за специјализацију, односно субспецијализацију даје федерални министар, на основу годишњег плана потребних специјализација и субспецијализација који доноси на приједлог кантоналних министарстава здравства.

За одобрење специјализације односно субспецијализације, које одобрава федерални министар здравственим радницима и здравственим сарадницима из става 2. овог члана, није потребно утврђивање годишњег плана специјализација и субспецијализација.

Годишњи приједлог специјализација односно субспецијализација за подручје кантона, кантонална министарства усаглашавају са заводом за јавно здравство кантона и заводом здравственог осигурања кантона.

Одобрење из ст. 3. и 4. овог члана издаје се рјешењем против којег није допуштена жалба, већ се против тога рјешења може покренути управни спор.

Члан 155.

Специјализације и субспецијализације могу се обављати на факултетима здравственог усмјерења и овлашћеним здравственим установама.

Федерални министар правилником утврђује:

- критеријуме за пријем специјализаната, односно субспецијализаната;
- услове за здравствене установе и факултете здравственог усмјерења у којима се обавља специјализантски, односно субспецијализантски стаж, као и поступак њихове верификације;
- начин обављања специјализантског, односно субспецијализантског стажа;
- услове за обављање специјализантског, односно субспецијализантског стажа у иностранству;
- полагања специјалистичког, односно субспецијализантског испита, односно испита из субспецијализације;
- начин и поступак признавања времена проведеног на постдипломском студију у субспецијализацију;
- трошкове обављања специјализантског, односно субспецијализантског стажа и полагања специјалистичког, односно субспецијалистичког испита.

Члан 156.

У субспецијалистички стаж признаје се вријеме проведено на постдипломском студију у цијелости или дјелимично, ако теоретски програм постдипломског студија одговара теоретском програму субспецијализације.

Федерални министар утврђује рјешењем признавање времена из става 1. овог члана.

Против рјешења из става 2. овог члана није допуштена жалба, али се може покренути управни спор.

Члан 157.

Након успјешно завршеног специјалистичког, односно субспецијалистичког стажа кандидат полаже специјалистички односно субспецијалистички испит пред испитном комисијом и стиче право на назив специјалисте одређене специјалности, односно назив субспецијалисте одређене субспецијализације.

Чланове испитне комисије из става 1. овог члана именује федерални министар из редова признатих стручњака одређених специјалности, првенствено из редова наставника у научно-наставном звању редовног професора, ванредног професора или доцента.

Федерални министар утврђује листу испитивача за специјалистичке и субспецијалистичке испите, на приједлог овлашћених здравствених установа и факултета здравственог усмјерења.

Члан 158.

Федерални министар може специјализантски, односно субспецијализантски стаж обављен у иностранству, признати у цијелости или дјелимично, ако програм специјализантског, односно субспецијализантског стажа проведеног у иностранству битно не одступа од програма важећег на територији Федерације.

Федерални министар утврђује рјешењем признавање специјализантског, односно субспецијализантског стажа из става 1. овог члана које је коначно у управном поступку и против којег се може покренути управни спор.

Након издатог рјешења из става 2. овог члана, федерални министар, на захтјев кандидата, може признати и положен специјалистички, односно субспецијалистички испит у иностранству, уколико исти битно не одступа од програма полагања специјалистичког, односно субспецијалистичког испита у Федерацији.

Федерални министар утврђује рјешењем признавање специјалистичког, односно субспецијалистичког испита из става 3. овог члана које је коначно у управном поступку и против којег се може покренути управни спор.

Федерални министар ће правилником уредити услове и начин признавања специјализантског, односно субспецијализантског стажа, као и начин признавања специјалистичког, односно субспецијалистичког испита обављеног и положеног у иностранству.

Члан 159.

Страни држављани могу специјализирати под условима утврђеним уговором између Федерације, односно кантона и стране земље, на основу међународних уговора у које су укључене и специјализације или путем посебних уговора које закључи Министарство иностраних послова Босне и Херцеговине са страним радницима или организацијама.

Страни држављанин може започети специјализацију уз доказ о завршеном факултету здравственог усмјерења, а који је нострификован од надлежног државног органа, о познавању босанског/хрватског/српског језика и о обезбјеђеном плаћању свих трошкова специјализантског стажа и полагања специјалистичког испита.

Федерални министар правилником ближе уређује начин и поступак одобравања специјализације, односно субспецијализације, као и начин полагања специјалистичког, односно субспецијалистичког испита за страног држављанина.

Члан 160.

Држављани Босне и Херцеговине са пребивалиштем на територији Федерације могу на лични захтјев затражити од Федералног министарства одобрење специјализације, односно субспецијализације, при чему носе трошкове специјализантског, односно субспецијализантског стажа, као и трошкове полагања специјалистичког, односно субспецијалистичког испита.

Уз захтјев из става 1. овог члана прилаже се доказ о завршеном факултету здравственог усмјерења, увјерење о положеном стручном испиту, доказ о години дана радног стажа у струци, те доказ о обезбјеђеном плаћању свих трошкова специјализантског, односно субспецијализантског стажа и полагање специјалистичког, односно субспецијалистичког испита.

Федерални министар правилником ближе уређује начин и поступак одобравања специјализације, односно субспецијализације, као и начин полагања специјалистичког, односно субспецијалистичког испита у смислу овог члана.

Члан 161.

Докторима медицине специјалистима, докторима стоматологије специјалистима, магистрима фармације специјалистима, односно инжењерима медицинске биохемије специјалистима који имају десет година рада у својству специјалиста, те најмање десет објављених стручних радова и остварене успешне резултате на стручном усавршавању здравствених радника, као и практичан допринос унапређењу здравствене заштите, може бити додијелен назив примаријус.

Приједлог за додјелу назива примаријус за сваку календарску годину доноси комисија коју именује федерални министар из редова истакнутих стручњака из области медицине, стоматологије и фармације.

Одлуку о додјели назива примаријус, на основу приједлога из става 2. овог члана, доноси федерални министар.

Федерални министар ће правилником регулисати ближе услове за лица која конкуришу за додјелу назива примаријус, као и критеријуме и поступак за додјелу назива примаријус.

XV. ПРИВАТНА ПРАКСА

Члан 162.

Приватну праксу може самостално обављати здравствени радник са високом стручном спремом под следећим условима:

- 1) да има одговарајуће образовање здравственог усмјерења, положен стручни испит, а за специјалистичке ординације и одговарајући специјалистички испит, те лиценцу издату од надлежне коморе;
- 2) да је држављанин Босне и Херцеговине са пребивалиштем на територији Федерације;
- 3) да је радно способан за обављање приватне праксе;
- 4) да је потпуно пословно способан;
- 5) да му правоснажном судском пресудом или одлуком другога надлежног органа није изречена мјера безбједности или заштитна мјера забране обављања здравствене заштите, односно заштитна мјера удаљења, док те мјере трају;
- 6) да није у радном односу, односно да не обавља другу самосталну дјелатност;
- 7) да располаже одговарајућим простором;
- 8) да располаже одговарајућом медицинско-техничком опремом;
- 9) да прибави позитивно мишљење надлежне коморе о оправданости оснивања приватне праксе.

Члан 163.

Доктор медицине и доктор стоматологије обављају приватну праксу у приватним ординацијама, магистри фармације у приватним апотекама, а дипломирани инжењери медицинске биохемије у приватним медицинско-биохемијским лабораторијама.

У приватним ординацијама из става 1. овог члана може се организовати приручна лабораторија за основне лабораторијске претраге.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, доктор стоматологије може поред приватне ординације основати зуботехничку лабораторију за потребе обављања приватне праксе која му је одобрена и у који је дужан запослити, у пуном радном времену, одговарајући број зубних техничара са положеним стручним испитом.

Члан 164.

Здравствени радници са завршеним факултетом здравствених студија, као и здравствени радници више или средње стручне спреме могу обављати приватну праксу из своје стручне спреме и то:

- дипломирана медицинска сестра - техничар;
- дипломирани инжењер медицинско-лабораторијске дијагностике;
- дипломирани инжењер медицинске радиологије;
- дипломирани санитарни инжењер;
- дипломирани физиотерапеут;
- медицинска сестра - техничар свих профила;
- зубни техничари.

Здравствени радници из става 1. овог члана морају имати одговарајуће образовање здравственог усмјерења, положен стручни испит, те испуњавати услове из члана 162. става 1. тачке 2. - 9. овог закона.

Медицинске сестре - техничари општег смјера из става 1. овог члана послове здравствене неге болесника обављају самостално.

Медицинске сестре - техничари и зубни техничари из става 1. овог члана послове приватне праксе обављају према путама и стручном надзору доктора медицине или доктора стоматологије, на начин и под условима утврђеним посебним уговором.

Члан 165.

Захтјев за обављање приватне праксе подноси се надлежном кантоналном министру који рјешењем утврђује испуњеност услова за обављање приватне праксе из чл. 162. и 164. овог закона.

Федерални министар правилником утврђује услове за обављање приватне праксе.

Члан 166.

Здравствени радник не може почети да ради у приватној пракси, док надлежни кантонални министар рјешењем не утврди да су испуњени услови за почетак рада.

Члан 167.

Приватни здравствени радници у свом називу истичу име и презиме, адресу приватне праксе, ознаку дјелатности и радно вријеме.

Члан 168.

Здравствени радници из члана 163. овог закона могу имати само једну ординацију, апотеку или медицинско-биохемијску лабораторију, а здравствени радници из члана 164. овог закона само једну приватну праксу у својој струци.

Здравствени радници из става 1. овога члана обављају послове приватне праксе лично.

Здравствени радник из става 1. овог члана може примити у радни однос једног здравственог радника исте струке у складу са дјелатности за коју је регистрована приватна пракса.

У истој ординацији, апотеци, односно медицинско-биохемијској лабораторији могу обављати приватну праксу два тима здравствених радника исте струке у смјенском раду.

Здравствени радници из члана 162. овог закона могу обављати приватну праксу у тиму са једним или више здравствених радника средње или више стручне спреме.

Одобрење за обављање приватне праксе предвиђене у ст. 3., 4. и 5. овог члана издаје рјешењем надлежни кантонални министар.

Члан 169.

Више здравствених радника који обављају приватну праксу, могу се удружити у групну приватну праксу.

Услове за групну приватну праксу правилником утврђује федерални министар.

Члан 170.

Здравствени радници са високом стручном спремом који обављају приватну праксу могу у здравственим установама обављати послове из своје струке на основу посебног уговора са здравственом установом.

Условe за обављање послова из става 1. овог члана уређује правилником федерални министар.

Члан 171.

Доктор медицине, односно доктор стоматологије приватне праксе који обавља дјелатност као изабрани доктор, обавезан је у случају одсутности или привремене обуставе рада, обезбиједити за опредијељена осигурана лица замјену уговором са другим здравственим радником исте струке и специјализације који обавља приватну праксу или са здравственом установом примарне здравствене заштите, који ће за то вријеме умјесто њега пружати здравствену заштиту тим лицима.

Члан 172.

Здравствени радници приватне праксе обавезни су:

- 1) пружати хитну медицинску помоћ свим лицима у склопу своје стручне спреме;
- 2) учествовати на позив надлежног органа у раду на спречавању и сузбијању заразних болести као и на заштити и спашавању становништва у случају катастрофе;
- 3) водити здравствену документацију и другу евиденцију о лицима којим пружају здравствену заштиту и подносити извјештај о томе надлежној здравственој установи у складу са прописима о евиденцијама у дјелатности здравства;
- 4) вршити редовну контролу стерилизације и водити евиденцију о томе;
- 5) посједовати анафилактички сет са ампулама исправног рока ваљаности;
- 6) водити редовну контролу ваљаности лијекова и медицинских средстава које примјењују у приватној пракси;
- 7) давати податке о свом раду на захтјев надлежног органа;
- 8) достављати извјештаје о обрачуну укупних средстава у приватној пракси, на захтјев кантоналног министарства, а у складу са прописима о здравственом осигурању.

Обавезе утврђене у ставу 1. овог члана сходно се примјењују и на здравствене установе.

Члан 173.

Здравствени радници који обављају приватну праксу могу привремено обуставити рад.

Рад се може привремено обуставити због болести, ако је здравствени радник изабран или именован на сталну дужност у одређеним органима власти, ако за тај рад прима плаћу или ако се запосли у конзуларном или дипломатском представништву или због другог оправданог разлога.

О тој чињеници здравствени радник обавезан је обавијестити надлежног кантоналног министра, ако је одсутан више од 30 радних дана непрекидно у току године.

Здравствени радник обавезан је поднијети захтјев за привременом обуставом рада најкасније у року од осам дана од истека рока из става 3. овог члана, односно у року од три дана од дана престанка разлога који га је у томе онемогућио.

Привремена обустава рада може трајати најдуже четири године.

Надлежни кантонални министар доноси рјешење о привременој обустави рада.

Члан 174.

Право на обављање приватне праксе престаје:

- 1) одјавом;
- 2) по сили закона;
- 3) рјешењем надлежног органа.

Рјешење о престанку обављања праксе доноси надлежни орган у складу са законом.

Члан 175.

Право на обављање приватне праксе по сили закона престаје ако лице које има одобрење за рад:

1. умре;
2. изгуби трајно радну способност за обављање послова;
3. изгуби пословну способност потпуно или дјелимично;
4. изгуби одобрење за самосталан рад;
5. заснује радни однос, односно почне обављати другу самосталну дјелатност, осим у случају обуставе рада из члана 173. став 2. овог закона, ако је лице изабрано или именовано на сталну дужност у одређеним органима власти, ако за тај рад прима плату или ако се запосли у конзуларном или дипломатском представништву;
6. изгуби право располагања простором, односно одговарајућом медицинско-техничком опремом;
7. буде правоснажном судском пресудом осуђено на казну затвора дуже од шест мјесеци или му је изречена заштитна мјера безбједности или заштитна мјера забране обављања здравствене заштите.

Рјешење о престанку обављања приватне праксе по сили закона доноси надлежни кантонални министар.

Члан 176.

Надлежни кантонални министар доноси рјешење о престанку одобрења за обављање приватне праксе, ако се утврђени недостаци у обављању послова не отклоне у року одређеном рјешењем надлежног органа.

Надлежни кантонални министар може донијети рјешење о престанку одобрења за обављање приватне праксе здравственом раднику ако:

- 1) не испуњава условe за обављање приватне праксе утврђене овим законом и прописима донијетим на основу овог закона;
- 2) престане са радом без одобрења надлежног органа;
- 3) не обавља послове лично или ако користи рад других лица супротно одобрењу и закону;
- 4) има више од једне ординације, апотеке или медицинско-биохемијске лабораторије, односно једне приватне праксе у својој струци;
- 5) рекламира свој рад и своју ординацију, апотеку или медицинско-биохемијску лабораторију, односно приватну праксу, супротно акту који доноси надлежна комора;
- 6) на приједлог надлежне коморе.

Члан 177.

Против рјешења из чл. 165., 168., 173., 175. и 176. овог закона може се изјавити жалба Федералном министарству.

Жалба из става 1. овог члана подноси се путем надлежног кантоналног министарства, у року од 15 дана од дана пријема рјешења.

Члан 178.

Приватна пракса не може се обављати у оквиру дјелатности из члана 51. овог закона.

Члан 179.

Здравствени радник који обавља приватну праксу може остварити приходе:

- путем уговора са заводом здравственог осигурања кантона, ако послове обавља као уговорни приватни здравствени радник;
- путем добровољног здравственог осигурања;
- путем проширеног здравственог осигурања;
- директном наплатом од пацијента којем није изабрани здравствени радник.

Цијене здравствених услуга за послове уговорног приватног здравственог радника одређује завод здравственог осигурања кантона.

Максималну цијену здравствених услуга за послове приватне праксе у којима здравствени радник који обавља приватну праксу није уговорни приватни здравствени радник, утврђује надлежна комора.

Цијене здравствених услуга из добровољног здравственог осигурања одређује друштво за осигурање, уз претходно прибављено мишљење надлежне коморе.

Члан 180.

Забрањено је оглашавање, односно рекламирање здравствених услуга, стручно-медицинских поступака и метода здравствене заштите, укључујући здравствене услуге, методе и поступке алтернативне медицине које се обављају у приватној пракси, у средствима јавног информисања и на другим носиоцима огласних порука које су уређене законом којим се регулише област рекламирања супротно етичким принципима, као и стручним и научним принципима струке.

Дозвољено је оглашавање назива здравствене установе, односно назива приватне праксе, сједишта, дјелатности која је утврђена рјешењем о испуњености услова за обављање здравствене дјелатности, као и радног времена.

Резултати у примјени стручно-медицинских метода и поступака здравствене заштите могу се саопштавати само на стручним и научним скуповима и објављивати у стручним и научним часописима и публикацијама.

Одредбе овог члана сходно се примјењују и на здравствену установу.

XVI. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА И РАДНО ВРИЈЕМЕ

Члан 181.

Здравствене установе које имају статус уговорне здравствене установе обавезне су непрекидно пружати здравствену заштиту, радом у једној, двије или више смјена, двократним радним временом, прилагођавањем радног времена, приправношћу или дежурством у складу са потребама становништва и облицима пружања здравствених услуга.

Дежурство је посебан облик рада када радник мора бити присутан у здравственој установи након редовног радног времена.

Дежурство почиње иза прве или друге смјене, а завршава почетком рада прве смјене.

Приправност је посебан облик рада, када радник не мора бити присутан у здравственој установи, али мора бити доступан ради обављања хитне медицинске помоћи.

Накнада за рад у дежурству и накнада за рад у приправности, те радно вријеме проведено у дежурству и приправности утврђује се на начин и под условима у складу са прописима о раду, као и гранском колективном уговору за област здравства.

Рад по позиву је посебан облик рада када радник не мора бити присутан у здравственој установи, али се мора одазвати на позив ради обављања дјелатности.

Здравствени радници не смију напустити радно мјесто док немају замјену, иако је њихово радно вријеме протекло, ако би тиме била доведена у питање безбједност пружања здравствене заштите.

Почетак, завршетак и распоред радног времена здравствених установа које имају статус уговорне здравствене установе, као и приватних здравствених радника који имају статус уговорних приватних здравствених радника, утврђује се кантоналним прописом, уз претходно мишљење надлежне коморе.

Члан 182.

Здравствене установе утврђују општим актом пружање здравствене заштите, и то:

- у хитној медицинској помоћи непрекидно 24 часа;
- у примарној здравственој дјелатности организовањем рада у једној или двије смјене, двократним радним временом, прилагођавањем радног времена, те сталном приправношћу и дежурством према потребама становништва;
- дужину радног времена у амбулантима са малим бројем гравитирајућих пацијената, у складу са сразмјерним бројем регистрованих пацијената у односу на утврђене нормативе за један здравствени тим;

- у специјалистичко-консултативној здравственој дјелатности организовањем рада у једној или двије смјене, двократним радним временом, те прилагођавањем радног времена према потребама становништва;
- у болничкој здравственој дјелатности у једној или више смјена те посебним условима рада (дежурство и стална приправност) према потребама становништва и појединих облика болничког лијечења у складу са могућностима здравствене установе.

Допунски рад здравствених радника

Члан 183.

У складу са прописима о раду, здравствени радник запослен у здравственој установи у сталном радном односу, који испуњава услове прописане правилником федералног министра, по прибављеном мишљењу надлежне коморе и уз претходну сагласност послодавца здравствене установе у којој је запослен у сталном радном односу, може обављати послове своје струке допунским радом, али не дуже од једне трећине пуног радног времена, и то:

- у јавној здравственој установи у којој је уписан у сталном радном односу;
- у другој здравственој установи, у свим облицима својине;
- код здравственог радника исте специјалности који обавља регистровану приватну праксу.

Обављање допунског рада из става 1. овог члана, одобрава директор здравствене установе у којој је здравствени радник запослен у сталном радном односу, а у складу са својим надлежностима из прописа о раду, закључивањем уговора из члана 185. став 3. овог закона.

Обављање допунског рада у случајевима предвиђеним у ставу 1. алинеја 1. овог члана, одобрава се само ако су испуњени сљедећи услови:

- ако је због ограничених капацитета у коришћењу расположиве медицинско-техничке опреме и/или ограниченог броја здравствених радника одређене струке, отежано остваривање здравствене заштите у јавно здравственој установи, при провођењу дијагностичких, терапијских и рехабилитацијских поступака који се финансирају из средстава обавезног здравственог осигурања,
- ако допунски рад не утиче на организацију рада појединих дјелатности или здравствене установе као цјелине у којој је здравствени радник запослен у сталном радном односу.

Члан 184.

Обављање допунског рада ближе се регулише уговором о допунском раду и може се закључити за:

- 1) пружање здравствених услуга које нису обухваћене обавезним здравственим осигурањем у погледу садржаја, обима и стандарда, односно за здравствене услуге које се не остварују у складу са начином и поступком остваривања права из обавезног здравственог осигурања;
- 2) пружање здравствених услуга које здравствена установа, односно приватна пракса пружа која је у уговорном односу са заводом здравственог осигурања, а за које не може на другачији начин обезбиједити одговарајуће здравствене раднике;
- 3) пружање здравствених услуга које здравствена установа, односно приватна пракса пружа за потребе лица која немају својство осигураног лица у складу са законом којим се уређује здравствено осигурање.

Здравствени радник из става 1. овог члана може закључити само један уговор о допунском раду са другим послодавцем.

Уколико здравствени радник из става 1. овог члана закључује уговор о обављању допунског рада у јавној здравственој установи у којој је запослен у сталном радном односу, не може закључити уговор о допунском раду са другим послодавцем.

Здравствени радник који обавља послове по основу уговора о допунском раду код другог послодавца супротно одредби овог члана чини тежу повреду радне обавезе.

Надлежно кантонално министарство дужно је пратити законитост обављања допунског рада на подручју кантона и предузимати мјере у складу са законом.

Кантонални министар сваке календарске године, по претходно прибављеном мишљењу јавних здравствених установа, као и завода за јавно здравство кантона, наредбом утврђује потребу обављања допунског рада и одређује специјалности за које се обавља допунски рад на подручју кантона.

Начин, поступак и услове, као и друга питања од значаја за организовање и обављање допунског рада здравствених радника у здравственој установи или приватној пракси прописује федерални министар.

Члан 185.

Уговор за обављање допунског рада у случајевима предвиђеним у члану 183. став 1. алинеја 1., 2. и 3. овог закона, закључује се у писменом облику и садржи: врсту, начин, вријеме трајања допунског рада, висину и начин утврђивања накнаде за рад, обавезника уплате утврђене накнаде за пружену здравствену услугу, у складу са законом и општим актима.

Уговор из става 1. овог члана, у случају обављања допунског рада предвиђеног у члану 183. став 1. алинеја 2. и 3. закључује здравствени радник запослен у здравственој установи у сталном радном односу и директор те здравствене установе, с једне стране, са директором здравствене установе односно оснивачем приватне праксе у којој се обавља допунски рад, са друге стране.

У случају из члана 183. став 1. алинеја 1. уговор се закључује између директора здравствене установе и здравственог радника који је у сталном радном односу у тој здравственој установи у којој и обавља допунски рад.

Здравствене установе чији су запосленици закључили уговор о допунском раду из ст. 2. и 3. овог члана, дужни су редовно извјештавати надлежно кантонално министарство, надлежне коморе, као и надлежне инспекције о закљученим уговорима о допунском раду, те свим промјенама које настану у провођењу ових уговора.

Здравствене услуге које се пружају по основу допунског рада здравствених радника не могу се финансирати из средстава обавезног здравственог осигурања, изузев здравствених услуга које се обављају у складу са чланом 184. став 1. тачка 2. овог закона.

Пацијент има право на потпуне информације о начину и поступку пружања здравствених услуга у оквиру допунског рада здравствених радника.

Здравствена заштита у ванредним приликама

Члан 186.

У случају природних и других несрећа, када надлежни орган општине, кантона, Федерације прогласи стање природне и друге несреће, здравствене установе и приватни здравствени радници дужни су извршавати наредбе надлежних штабова цивилне заштите.

У штабове цивилне заштите из става 1. овог члана именује се члан штаба из одговарајуће здравствене установе, министарства здравства или завода.

Члан 187.

У већим инцидентним ситуацијама када није проглашено стање природне и друге несреће из члана 189. овог закона, с циљем управљања и координисања рада здравствених установа и приватних здравствених радника оснива се Кризни штаб Федералног министарства, односно кантоналног министарства (у даљњем тексту: Кризни штаб) који дјелује до момента проглашавања природне и друге несреће, када улогу управљања акцијама заштите и спашавања на територији Федерације, односно подручју кантона, преузима Федерални, односно кантонални штаб цивилне заштите.

Већа инцидентна ситуација из става 1. овог члана је било који догађај који представља озбиљну пријетњу здрављу људи у одређеној заједници, те узрокује или би могао узроковати такав број или врсту жртава које није могуће збринути редовном организацијом рада здравствених установа и приватних здравствених радника.

Чланове Кризног штаба из става 1. овог члана именује надлежни министар здравства.

Федерални министар правилником уређује организовање и начин рада Кризног штаба у смислу овог члана.

Члан 188.

У случајевима природних и других несрећа, као и епидемија већих размјера федерални, односно кантонални министар надлежан је предузимати и оне мјере и активности које нису утврђене овим законом и подзаконским актима донијетим на основу овог закона, укључујући и мјере мобилизације и ангажовања, организације и распореда рада и радног времена, промјене мјеста и услова рада појединих здравствених установа и приватних здравствених радника, док те околности трају.

Члан 189.

Правна лица из области здравства, у складу са прописом о заштити и спашавању људи и материјалних добара од природних и других несрећа, дужна су организовати послове заштите и спашавања људи и материјалних добара у својој средини кроз доношење одговарајућих планова заштите и спашавања за своје дјеловање у случају природне и друге несреће.

Члан 190.

Штрајк у здравственим установама хитне медицинске помоћи и у службама хитне медицинске помоћи здравствених установа, здравственим установама које обављају трансфузијску дјелатност, као и у заводима за јавно здравство, није допуштен.

Начин организовања штрајка, поступак мирења и друга права и обавезе здравствених установа, здравствених радника, као и надлежних органа управе ближе се уређују прописима о штрајку.

XVII. НАДЗОР

Члан 191.

Надзор над радом здравствених установа, здравствених радника у здравственим установама, те приватних здравствених радника обухвата:

- унутрашњи надзор,
- здравствено-инспекцијски надзор.

Поред надзора из става 1. овог члана, у здравственој установи, односно приватној пракси може се проводити провјера квалитета и безбједности здравствених услуга, у поступку акредитације здравствених установа и приватних пракси, од вањског тима овлашћених оцјењивача квалитета, у складу са прописима о систему побољшања квалитета, безбједности и акредитацији у здравству.

Унутрашњи надзор

Члан 192.

Здравствена установа обавезно проводи унутрашњи надзор над радом својих организационих јединица и здравствених радника.

За стручни рад здравствене установе одговоран је директор здравствене установе.

Члан 193.

Унутрашњи надзор проводи се на основу општег акта здравствене установе, и годишњег плана и програма провођења унутрашњег надзора.

Општим актом из става 1. овога члана утврђује се начин обављања унутрашњег надзора.

Годишњи план и програм провођења унутрашњег надзора здравствена установа обавезна је доставити надлежном

кантоналном, односно Федералном министарству најкасније до 31. децембра текуће године за следећу годину.

Унутрашњи надзор из става 1. овог члана подразумијева и успоставу, развијање и одржавање система побољшања квалитета и безбједности здравствених услуга, у складу са прописима о систему побољшања квалитета, безбједности и о акредитацији у здравству.

Здравствено-инспекцијски надзор

Члан 194.

Здравствено-инспекцијски надзор над примјеном и извршавањем закона, других прописа и општих аката у дјелатности здравства, као и надзор над стручним радом здравствених установа, здравствених радника, те приватних здравствених радника обавља надлежна управа за инспекције.

Послове здравствено-инспекцијског надзора из става 1. овог члана обављају федерални и кантонални здравствени инспектори.

Федерални здравствени инспектор обавља здравствено-инспекцијски надзор у здравственим установама чији је оснивач, односно суоснивач Федерација, а кантонални здравствени инспектор у здравственим установама чији је оснивач кантон, општина, односно правно или физичко лице, као и у приватној пракси.

У случају стручног пропуста здравственог радника или повреде начела етике и медицинске деонтологије, надлежни здравствени инспектор уступиће предмет на поступање надлежној комори.

Члан 195.

Послове здравственог инспектора обављају радници са високом стручном спремом здравственог усмјерења, положеним стручним управним испитом предвиђеним за државне службенике, односно положеним испитом општег знања предвиђеним за државне службенике органа управе у Федерацији или јавним испитом предвиђеним за државне службенике институција Босне и Херцеговине и положеним стручним инспекторским испитом и најмање три године радног стажа након завршеног факултета здравственог усмјерења.

Инспектори из става 1. овог члана су државни службеници са посебним овлашћењима на које се примјењују одредбе прописа о инспекцијама у Федерацији Босне и Херцеговине.

Члан 196.

Здравствена инспекција, поред послова утврђених прописом о инспекцијама у Федерацији Босне и Херцеговине, обавља и следеће:

- 1) прати и проучава обављање здравствене дјелатности и предузима мјере за њено квалитетно обављање;
- 2) надзире законитост рада здравствених установа и здравствених радника у обављању здравствене дјелатности;
- 3) разматра поднеске правних и физичких лица који се односе на надзор из утврђене надлежности и о предузетим радњама и мјерама писмено обавјештава подносиоца;
- 4) предузима превентивне активности у циљу спречавања наступања штетних посљедица због недостатака и неправилности у провођењу овог закона и прописа донијетих на основу овог закона које се налажу рјешењем.

Члан 197.

У обављању инспекцијских послова здравствени инспектор обавља послове и задатке утврђене за санитарно-здравствено-фармацеутску инспекцију прописом о инспекцијама у Федерацији Босне и Херцеговине.

Члан 198.

У обављању инспекцијских послова из члана 194. овог закона, здравствена инспекција, поред надлежности утврђених прописом о инспекцијама у Федерацији Босне и Херцеговине, има право и обавезу забранити рад здравственој установи ако:

- 1) не испуњава услове прописане законом у погледу простора, опреме и кадра;
- 2) обавља здравствену дјелатност која није утврђена рјешењем за почетак обављања здравствене дјелатности;
- 3) у поступку провере стручног рада, односно обављања надзора над радом здравствене установе, буде изречена једна од мјера утврђених овим законом;
- 4) не обезбједи безбједност и стандардни садржај здравствених услуга;
- 5) истакне назив, односно обиљежи здравствену установу супротно рјешењу за почетак обављања здравствене дјелатности;
- 6) својим незаконитим радом онемогући остваривање права пацијената у здравственој установи или њеном дијелу;
- 7) повриједи правила здравствене технологије;
- 8) учини битне пропусте у лијечењу и другим мјерама здравствене заштите;
- 9) рекламира обављање стручно медицинских поступака и метода здравствене заштите, као и друге здравствене услуге које се пружају у здравственој установи, супротно одредбама члана 180. овог закона;
- 10) не води тачну и уредну законом прописану медицинску документацију и евиденцију и не доставља је надлежним институцијама;
- 11) из других разлога утврђених законом.

Здравствени инспектор о утврђеним чињеницама из става 1. овог члана доноси рјешење о привременој забрани рада, односно обављања здравствене дјелатности или одређених послова здравствене дјелатности.

Одредбе овог члана сходно се примјењују и на приватну праксу.

Члан 199.

У обављању инспекцијских послова из члана 194. овог закона, здравствени инспектор, поред надлежности утврђених прописом о инспекцијама у Федерацији Босне и Херцеговине, има право и обавезу:

- 1) забранити рад здравственом раднику који нема лиценцу издату од надлежне коморе;
- 2) забранити рад здравственом раднику који не обезбједи безбједност и стандардни садржај здравствених услуга;
- 3) предложити надлежној комори провођење поступка у циљу утврђења потребе додатног стручног усавршавања здравственог радника, односно потребу понављања провере стручне способности;
- 4) забранити рад и предложити комори одузимање лиценце здравственом раднику;
- 5) упутити здравственог радника, односно здравственог радника на преглед ради оцјене здравствене способности у случају сумње на губитак здравствене способности за обављање здравствене дјелатности;
- 6) наредити предузимање других мјера за које је надлежан у складу са овим законом и другим прописима.

Ако здравствени инспектор приликом вршења инспекцијског надзора уочи неправилности, односно повреде прописа, а није надлежан директно поступати, обавезан је обавијестити надлежни орган управе о уоченим неправилностима, односно повредама прописа, те тражити покретање поступка и предузимање прописаних мјера.

Здравствени инспектор о утврђеним чињеницама из става 1. овог члана доноси рјешење о забрани рада здравственог радника, односно здравственог сарадника, док се уочени недостаци не отклоне.

Одредбе овог члана сходно се примјењују и на приватну праксу.

Члан 200.

На рад здравственог инспектора у погледу вођења здравствено-инспекцијског надзора сходно се примјењују одредбе прописа о инспекцијама у Федерацији Босне и Херцеговине и прописа о управном поступку.

Члан 201.

Здравствени инспектор може приликом обављања инспекцијских послова издати и усмено рјешење за извршење одређених мјера обезбјеђења:

- 1) када опасност за здравље или живот људи захтијева да се одређена мјера обезбјеђења подузме одмах, без одгађања;
- 2) када постоји опасност од прикривања, замјене или уништења доказа, ако се мјера обезбјеђења не предузме одмах.

Здравствени инспектор може наредити извршење усменог рјешења одмах.

Жалба не одлаже извршење рјешења у случајевима из става 1. овог члана.

Усмено рјешење мора се унијети у записник о обављеном здравствено-инспекцијском надзору.

Здравствени инспектор је обавезан издати писмени отправак рјешења у року од осам дана од дана уписа изречене мјере у записник о обављеном здравствено-инспекцијском надзору.

Члан 202.

Против рјешења кантоналног здравственог инспектора допуштена је жалба која се подноси директору Федералне управе за инспекцијске послове у року од осам дана од дана пријема рјешења.

Против рјешења федералног здравственог инспектора допуштена је жалба која се подноси Федералном министарству у року од осам дана од дана пријема рјешења.

Рјешење Федералног министарства донијето по жалби против рјешења федералног здравственог инспектора је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор у складу са прописима о управним споровима.

Члан 203.

Ако здравствени инспектор основано посумња да је повредом прописа учињен прекршај или кривично дјело, уз рјешење за чије је доношење надлежан, обавезан је без одгађања, а најкасније у року од 15 дана од дана завршетка здравствено-инспекцијског надзора с утврђеним чињеницама одлучним за предузимање мјера, поднијети захтјев за покретање прекршајног поступка, односно пријаву за покретање поступка због кривичног дјела.

Орган којем је поднесен захтјев, односно пријава из става 1. овог члана обавезан је о исходу поступка обавијестити надлежно министарство здравства.

XVIII. УТВРЂИВАЊЕ УЗРОКА СМРТИ И ОБДУКЦИЈА

Члан 204.

За свако умрло лице утврђује се вријеме и узрок смрти. Вријеме и узрок смрти утврђује доктор медицине.

Члан 205.

Кантонално министарство именује потребан број доктора медицине који утврђују наступ смрти, вријеме и узрок смрти лица умрлих изван здравствене установе на подручју кантона и о томе је дужно информисати јавност.

Вријеме и узрок смрти лица умрлих у здравственој установи, утврђује доктор медицине те установе.

Члан 206.

Смрт су дужна пријавити без одгађања лица која су живјела у заједници са умрлим лицем, сродници или сусједи, а ако таквих нема, свако лице које за њу сазна.

Пријава из става 1. овог члана подноси се доктору медицине, односно здравственом раднику који утврђује вријеме и узрок смрти.

Кад лице које утврђује смрт установи да је смрт наступила од заразне болести обавезно је о томе одмах обавијестити кантонално министарство, а ако установи да је смрт наступила као посљедица насиља обавезно је о томе одмах обавијестити кантонално министарство унутрашњих послова.

Члан 207.

Покоп умрлог лица обавља се након што је смрт утврђена, а у времену од 24 до 48 часова од наступа смрти.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, на основу посебног одобрења санитарног инспектора, покоп се може обавити и прије истека рока од 24 часа, односно послје истека рока од 48 часова од наступа смрти.

Члан 208.

Ради утврђивања узрока смрти проводи се обдукција тијела умрлог лица.

Обдукција се проводи:

- 1) када постоји сумња или је очигледно да је смрт проузрокована кривичним дјелом или је у вези с извршењем кривичног дјела;
- 2) када је то потребно ради заштите здравља људи, односно када то захтијевају епидемиолошки, санитарни и други стручни медицински разлози;
- 3) када захтјев за обдукцију постави ужа породица умрлог лица, и то: брачни или ванбрачни друг, пунољетно дијете, родитељ, пунољетни брат или сестра умрлог лица.

Обдукција из става 2. тачке 2. овога члана проводи се на трошак обавезника плаћања трошкова лијечења умрлог лица.

У осталим случајевима обдукција се проводи на захтјев и трошак одговарајућих органа, привредних друштава и других правних лица, односно породице умрлог лица, када је смрт наступила изван здравствене установе.

Члан 209.

Ако је лице умрло у здравственој установи директор на захтјев члана уже породице умрлог лица, и то: брачни или ванбрачни друг, пунољетно дијете, родитељ, пунољетни брат или сестра умрлог лица, односно старатеља умрлог лица може одлучити да се обдукција не проводи.

Изузетно од става 1. овога члана, обдукција се мора провести:

- 1) ако се ради о неприродној смрти или смрти непознатог узрока;
- 2) ако смрт наступи током дијагностичког или терапијског захвата;
- 3) ако смрт наступи у року од 24 часа од пријема лица у здравствену установу;
- 4) ако је лице учествовало у клиничком испитивању лијека или медицинског производа, односно другом научном испитивању у здравственој установи,
- 5) ако је лице умрло у заводу за извршење кривичних санкција у притворским јединицама и другим установама у којима је умрло лице присилно смјештено.

Члан 210.

Федерални министар ће правилником прописати начин прегледа умрлих, те утврђивања времена и узрока смрти.

XIX. ПРЕУЗИМАЊЕ ТИЈЕЛА УМРЛИХ ЛИЦА РАДИ ИЗВОЂЕЊА ПРАКТИЧНЕ НАСТАВЕ

Члан 211.

Факултети здравственог усмјерења (у даљњем тексту: факултет) могу преузимати тијела, органе и ткива умрлих и идентификованих лица ради извођења практичне наставе:

- 1) ако је умрло лице изричито, у писменом облику, завјештало своје тијело у сврху извођења практичне наставе;
- 2) ако се ради о лицу које је умрло без породице, а оно само се за живота није изричито, у писменом облику, томе противило;
- 3) уз сагласност породице, ако се умрло лице за живота није изричито, у писменом облику, томе противило.

Завјештање у смислу става 1. тачка 1. овог члана јесте изјава о завјештању тијела која је потписана од физичког лица и оверена од надлежног органа или која је поднијета на записник надлежном суду.

Члан 212.

Под породицом у смислу члана 211. овог закона подразумевају се: брачни и ванбрачни друг, пунољетна дјеца, усвојитељи и усвојеници, родитељи и други крвни сродници у правој линији, без обзира на степен сродства, као и крвни сродници у побочној линији закључно са трећим степеном сродства.

Члан 213.

Здравствена установа, завод за извршење кривичних санкција, установа социјалне заштите, надлежни суд, орган надлежан за унутрашње послове, као и друге установе и организације, односно грађани који су сазнали за смрт лица које испуњава услове прописане овим законом за извођење практичне наставе на факултетима, дужни су да у року од 12 часова од смрти тог лица обавијесте општински орган управе надлежан за вођење матичне евиденције умрлих лица, као и факултет, о смрти тог лица, а ради преузимања тијела умрлог од факултета.

Одлуку о преузимању тијела од факултета доноси етичка комисија факултета.

Факултет може преузети тијело умрлог лица ради извођења практичне наставе из анатомије само ако постоји извјештај о смрти који је потписан од специјалисте судске медицине - мртвозорника, и под условом да не постоје законом прописани разлози за обављање обавезне обдукције.

Члан 214.

Факултет не може да тијело умрлог лица, које је без породице, користи у практичној настави у року од шест мјесеци од дана преузимања.

Факултет неће преузимати тијело лица умрлог од заразне болести, као и тијело на коме су наступиле изражене постморталне промјене које онемогућавају фиксирање (балзамовање).

Факултет је дужан да са тијелом умрлог лица поступа достојанствено, да га користи искључиво ради извођења практичне наставе, односно да га након завршетка наставе сахрани о сопственом трошку.

Факултет је дужан да, у границама својих могућности, поштује посебне жеље завјештаоца у вези са сахраном, кремирањем, вјерском церемонијом и друге јасно исказане жеље завјештаоца у вези са поступањем са његовим тијелом ради извођења практичне наставе из анатомије.

Факултет је дужан да поштује жељу завјештаоца да се послуже процеса практичне наставе, његово тијело искористи за стварање остеолошког комплета (костура) који се користи у практичној настави из анатомије.

Члан 215.

Факултет може непосредно преузети тијело умрлог и идентификованог лица из члана 211. став 1. тач. 1. и 3. овог закона.

Факултет преузима тијело из члана 211. став 1. тачка 2) овог закона по прибављеној сагласности надлежног општинског органа управе.

Надлежни општински орган управе дужан је да у најкраћем року обавијести факултет о умрлом и идентификованом лицу чије се тијело може користити у обављању практичне наставе на факултетима здравствене струке, под условима прописаним овим законом.

Члан 216.

Ако члан породице умрлог лица за кога се није знало у тренутку смрти, у року од шест мјесеци од дана преузимања тијела од факултета, поднесе писмени захтјев факултету за поврат тијела умрлог лица, факултет је дужан да тијело умрлог лица врати члановима породице.

Члан 217.

Факултет је дужан да чува као професионалну тајну све податке који се односе на лице чији су органи или дијелови тијела узети у смислу овог закона, као и другу неопходну

документацију о умрлом лицу чије је тијело преузето ради извођења практичне наставе.

Подаци из става 1. овог члана обухватају: име и презиме умрлог, датум рођења, мјесто и датум смрти, узрок смрти, број из медицинске документације који се мора слагати са бројем плочице - обиљеживача уз тијело умрлог лица, мјесто и датум сахране.

Документација из става 1. овог члана обухвата: извјештај мртвозорника, извод из матичне књиге умрлих, личну карту, здравствену легитимацију и изјаву о завјештању тијела.

Податке и документацију из овог члана факултет чува као трајну документацију која мора бити стављена на увид надлежним службама факултета, Федералном односно кантоналном министарству, федералном, односно кантоналном министарству надлежном за послове образовања, федералном, односно кантоналном министарству надлежном за унутрашње послове, надлежном органу управе, као и суду, када је то прописано законом.

Члан 218.

Практичну наставу из анатомије на тијелу умрлог лица обављају искључиво студенти додипломских, постдипломских и специјалистичких студија на факултету, под надзором наставника и сарадника факултета.

Члан 219.

Послије завршеног процеса практичне наставе из анатомије, тијело умрлог лица сахрањује се.

Члан 220.

Етичка комисија факултета дужна је да надзире провођење поступка преузимања и коришћења дијелова тијела умрлих лица у складу с овим законом.

XX. КОМОРЕ

Члан 221.

Ради очувања и заштите интереса своје професије, задовољавања својих стручних и личних потреба, обезбјеђивања услова за организован наступ здравствених радника истих професионалних група, као и заштите здравља грађана, здравствени радници зависно од стручног назива обавезно се удружују у коморе као струковна удружења, и то:

- Комору лијечника;
- Комору лијечника - доктора стоматолозије;
- Комору магистара фармације;
- Комору медицинских биохемичара;
- Комору здравствених техничара свих профила;
- Комору дипломираних медицинских сестара-техничара;
- Комору дипломираних здравствених инжењера свих профила.

У зависности да ли се комора формира за ниво кантона, односно Федерације, у називу коморе истиче се назив кантона, односно назив Федерације.

Комора има статус правног лица и уписује се у регистар надлежног суда.

Коморе из става 1. овог члана формирају се као струковна удружења која се оснивају за територију кантона и Федерације.

Статутом коморе из става 1. овог члана ближе се уређују надлежности коморе.

Федерална комора утврђује:

- заједничке критеријуме за лиценцирање чланова кантоналних комора;
- садржај и изглед регистра лиценцираних чланова коморе за федералну и кантоналну комору;
- води јединствен регистар лиценцираних чланова кантоналних комора;
- заједнички садржај стручног усавршавања, рокове и поступак провјере стручности које је здравствени радник остварио у оквиру стручног усавршавања;

- начин и услове за управљање новим здравственим технологијима;
- обавља и друге послове и задатке који јој буду додијељени статутом коморе из става 5. овог члана.

Коморе могу остваривати подршку из буџета кантона, односно Федерације, у складу са могућностима ових буџета у календарској години.

Федерално министарство прати рад федералне коморе, а кантонално министарство прати рад кантоналне коморе са становишта провођења закона и утврђене политике из области здравства, те предлажу одговарајуће мјере за унапређење њиховог рада.

Члан 222.

Коморе обављају следеће послове:

- воде регистар својих чланова;
- доносе кодекс медицинске етике и деонтологије, прате и надзиру његово провођење, те предузимају одговарајуће мјере у случају њиховог кршења;
- дају мишљење федералном министру, односно кантоналном министру о оправданости издавања, продужења или одузимања одобрења за обављање послова приватне праксе, те почетка, проширења, промјене и престанка рада здравствених установа са позиције и очувања професије коју заступа;
- сертифицију чланове коморе за управљање новим здравственим технологијама, на основу начина и услова за управљање новим здравственим технологијама које утврђује федерална комора;
- утврђују максималну цијену здравствених услуга за приватну праксу која не остварује приходе путем завода осигурања кантона и овјерава цијеновник здравствених услуга приватне праксе;
- дају мишљење на цијене здравствених услуга из добровољног здравственог осигурања;
- заступају интересе својих чланова код склапања уговора са заводом здравственог осигурања Федерације, односно кантона и другим осигуравајућим заводима;
- обезбјеђују заштиту грађанима у остваривању права с обзиром на квалитет, садржај и врсту здравствене услуге која им се пружа;
- по службеној дужности издају, обнављају и одузимају лиценце својим члановима на основу заједничких критеријума надлежне федералне коморе;
- учествују при утврђивању стандарда и норматива здравствених услуга;
- дају стручна мишљења код припреме прописа који су од утицаја на развој здравствене струке;
- организују додатно усавршавање за проширење дјелатности унутар струке с обзиром на нове дијагностичко-терапијске методе;
- прописују начин оглашавања и начин истицања назива приватне праксе, те утврђују случајеве који се не сматрају рекламирањем здравствених услуга;
- обављају и друге послове одређене овим законом.

Члан 223.

Коморе доносе статут.

Статутом коморе обавезно се утврђује:

- оснивање, дјелокруг и организација рада;
- надлежности Федералне и кантоналне коморе, те начин финансирања ових комора;
- садржај, рокови и начин стручног усавршавања чланова коморе у складу са заједничким садржајем стручног усавршавања утврђеног од надлежне федералне коморе;
- поступак издавања, обнављања и одузимања лиценце, добну границу до које се лиценца обнавља, услове под којима се разматра обнављање одобрења, те обавезу давања извјештаја надлежном министру здравства

уколико кандидат не задовољи услове за обнављање дозволе, као и правила поступања у вези са наведеним, у складу са заједничким критеријумима лиценцирања утврђеним од надлежне федералне коморе;

- начин вођења регистра лиценцираних чланова коморе, у складу с актом надлежне федералне коморе којим се утврђује садржај и изглед регистра;
- границе, начин и друга питања у вези са остварењем јавних овлашћења из члана 221. овог закона,
- разрада начина обављања осталих послова утврђених чл. 221. и 222. овог закона.

Члан 224.

У складу с одредбама овог закона, као и прописима о удружењима и фондацијама могу се формирати удружења здравствених професионалаца одређених профила или специјалности, односно удружења којима је циљ задовољење највишег могућег нивоа здравља одређене популације становништва, и то на принципима добровољности.

Удружења из става 1. овог члана својим добровољним радом унапређују области за које су основане, усаглашавају и уједначавају стручне ставове у областима, те сарађују са надлежним министарствима здравства.

Удружења могу остваривати подршку из буџета кантона, односно Федерације, у складу са могућностима ових буџета у календарској години.

Надлежна министарства здравства проводе надзор над законитошћу рада удружења из става 1. овог члана, у складу са својим надлежностима.

XXI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 225.

Новчаном казном од 10.000,00 до 15.000,00 КМ биће кажњена за прекршај здравствена установа ако:

- 1) ускраћује лицима права из члана 27. овог закона;
- 2) не укаже здравствену заштиту у складу с овим законом или му не пружи хитну медицинску помоћ (члан 2. став 2. и члан 3. став 4. овог закона);
- 3) дозвољава запосленим здравственим радницима обављање алтернативне медицине примјеном метода и поступака за које нису добили сагласност надлежног кантоналног министарства (чл. 46. и 47. овог закона);
- 4) не обезбиједи хитну медицинску помоћ, укључујући и хитни медицински превоз (члан 50. овог закона);
- 5) обавља здравствену дјелатност, а не испуњава услове прописане овим законом (члан 55. овог закона);
- 6) започне са радом прије него што је рјешењем утврђено да су испуњени услови с обзиром на простор, опрему и кадар (члан 57. став 5. и члан 58. овог закона);
- 7) не води здравствену документацију и другу евиденцију о лицима којим пружа здравствену заштиту и не подноси извјештај о томе надлежној здравственој установи у складу са прописима о евиденцијама у дјелатности здравства (члан 172. тачка 3. овог закона);
- 8) не врши редовну контролу стерилизације и не води евиденцију о томе (члан 172. тачка 4. овог закона);
- 9) не посједује анафилактички сет са ампулама исправног рока ваљаности (члан 172. тачка 5. овог закона);
- 10) не води редовну контролу ваљаности лијекова и медицинских средстава који примјењују у здравственој установи (члан 172. тачка 6. овог закона);
- 11) стиче средства за рад и развој супротно одредбама овог закона (чл. 61. и 62. овог закона);
- 12) не организује стручна тијела у здравственој установи (чл. 73., 75. и 79. овог закона);
- 13) носи назив универзитетска болница, наставни завод, односно наставна здравствена установа, а не испуњава услове утврђене овим законом за њихово образовање (члан 104. став 2. и члан 110. став 4. овог закона);
- 14) не успостави јединствен систем упућивања пацијената са једног на друге нивое здравствене заштите (члан 109. овог закона);

- 15) проводи nastavu suprotno odredbi člana 111. ovog zakona;
- 16) nosi naziv referalni centar, a ne ispunjavaju uslove za njihovo obrazovanje (član 129. ovog zakona);
- 17) koristi nove zdravstvene tehnologije bez dozvole Federalnog ministarstva za korišćenje novih zdravstvenih tehnologija (član 133. ovog zakona);
- 18) . . . da je u zakup jedinice zakupa suprotno odredbama ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona (čl. 134. do 136. ovog zakona);
- 19) ne obezbjeđuje stručno usavršavanje i ne donosi plan stručnog usavršavanja zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika (član 141. stav 3. i član 151. stav 3. ovog zakona);
- 20) ne stvara uslove i ne organizuje obavljanje pripravничког и специјализантског стажа (чл. 144. и 155. овог закона);
- 21) истакне назив здравствене установе који не садржи податке о дјелатности која је утврђена рјешењем надлежног министарства здравства, радном времену, оснивачу и сједишту здравствене установе или ако истакне назив здравствене установе који има обиљежје коме се може приписати карактер оглашавања, односно рекламирања (члан 180. овог закона);
- 22) допусти допунски рад здравственом раднику супротно одредбама овог закона (чл. 183., 184. и 185. овог закона);
- 23) не обезбједи здравствену заштиту у ванредним приликама утврђеним овим законом (чл. 186. до 189. овог закона);
- 24) не обезбједи минимум процеса рада за вријеме штрајка здравствених радника (члан 190. овог закона);
- 25) не врши унутрашњи надзор, односно не доноси годишњи програм провјере стручног рада у здравственој установи (чл. 192. и 193. овог закона).

За прекршај из става 1. овог члана биће кажњено новчаном казном од 500,00 до 3.000,00 КМ и одговорно лице у здравственој установи.

Поред новчане казне, починиоцу прекршаја из става 1. овог члана може се изрећи забрана вршења дјелатности у периоду до шест мјесеци, а с циљем спречавања будућег чињења прекршаја.

Члан 226.

Новчаном казном од 5.000,00 до 10.000,00 КМ биће кажњена за прекршај здравствена установа ако:

- 1) омогући самостални рад здравственом раднику и здравственом сараднику који не испуњава услове прописане овим законом (чл. 141., 145. и 147. овог закона);
- 2) не изврши обдукцију у складу с одредбама овог закона (члан 208. и члан 209. став 2. овог закона).

За прекршај из става 1. овог члана биће кажњено одговорно лице у здравственој установи новчаном казном од 500,00 до 2.000,00 КМ.

Члан 227.

Новчаном казном од 500,00 до 3.000,00 КМ биће кажњен за прекршај директор здравствене установе:

- 1) ако у ванредним околностима, када је угрожен процес пружања здравствене заштите или постоји непосредна опасност по живот и здравље људи, без одгађања, не обавијести надлежно министарство здравства и надлежни завод за јавно здравство (члан 70. овог закона);
- 2) ако не поступи по наредбама надлежног министра у случају природних и других несрећа, као и епидемија већих размјера, те штрајка здравствених радника (чл. 186. до 190. овог закона).

Члан 228.

Новчаном казном од 5.000,00 до 15.000,00 КМ биће кажњен за прекршај факултет:

- који обавља здравствену дјелатност за факултетску nastavу без одобрења федералног министра (члан 112. овог закона);

- који преузима тијела умрлих лица ради извођења практичне наставе и обавља практичну nastavу супротно одредбама овог закона (чл. 211. до 220. овог закона).

Новчаном казном од 500,00 до 3.000,00 КМ биће кажњено и одговорно лице факултета.

Члан 229.

Новчаном казном од 300,00 до 1.500,00 КМ биће кажњен за прекршај приватни здравствени радник ако:

- 1) ускраћује лицима права из члана 27. овог закона;
- 2) обавља алтернативну медицину примјеном метода и поступака за које није добио сагласност надлежног кантоналног министарства (чл. 46. и 47. овог закона);
- 3) користи нове здравствене технологије без дозволе Федералног министарства за коришћење нових здравствених технологија (члан 133. овог закона);
- 4) обавља приватну праксу, а не испуњава услове предвиђене овим законом и прописима донијетим на основу овог закона (чл. 162., 163., 164., 169. и 170. овог закона);
- 5) послове не обавља лично, односно има више од једне ординације, апотеке или медицинско-биохемијског лабораторија, односно приватне праксе (чл. 163. и 164. овог закона);
- 6) за предједана осигурана лица не обезбједи замјену уговором с другим здравственим радником исте струке који обавља приватну праксу или здравственом установом (члан 171. овог закона);
- 7) поступи супротно одредби члана 172. овог закона;
- 8) привремено обустави рад без рјешења надлежног кантоналног министра (члан 173. овог закона);
- 9) не поступи по рјешењу надлежног кантоналног министра о престанку одобрења за обављање приватне праксе (члан 174. овог закона);
- 10) обавља приватну праксу у дјелатности у којој није допуштена (члан 178. овог закона);
- 11) истакне назив приватне праксе који не садржи податке о дјелатности која је утврђена рјешењем надлежног министарства здравства, радном времену, оснивачу приватне праксе или ако истакне назив приватне праксе који има обиљежје коме се може приписати карактер оглашавања, односно рекламирања (члан 180. овог закона);
- 12) ангажује здравственог радника за допунски рад супротно одредбама овог закона и прописима донијетим на основу овог закона (чл. 183., 184. и 185. овог закона);
- 13) не обезбједи здравствену заштиту у ванредним приликама утврђеним овим законом (чл. 186. до 190. овог закона).

Поред новчане казне, починиоцу прекршаја из става 1. овог члана може бити изречена забрана вршења дјелатности у периоду до шест мјесеци, а с циљем спречавања будућег чињења прекршаја.

Члан 230.

Новчаном казном од 250,00 до 1.000,00 КМ биће кажњен за прекршај здравствени радник ако:

- 1) га здравствени инспектор затекне у провођењу мјера и радњи супротних закону, као и прописима донијетим на основу овог закона (члан 138. став 1., чл. 139. и 140. овог закона);
- 2) га здравствени инспектор затекне да ради без положеног стручног испита, односно лиценце издате од надлежне коморе (чл. 145., 147. и 148. овог закона);
- 3) обавља допунски рад супротно одредбама овог закона и подзаконских аката донијетих на основу овог закона (чл. 183., 184. и 185. овог закона).

Члан 231.

Новчаном казном од 250,00 до 1.000,00 КМ биће кажњен за прекршај здравствени сарадник ако:

- 1) повриједи правила чувања професионалне тајне, као и вођења чувања, прикупљања и располагања

- медицинском документацијом (члан 138. став 3. и члан 139. став 3. овог закона);
- 2) га здравствени инспектор затекне у провођењу мјера и радњи супротних закону, као и прописима донијетим на основу овог закона.

Члан 232.

Новчаном казном од 10.000,00 до 15.000,00 КМ биће кажњен за прекршај послодавац, који је правно лице, ако:

- 1) не обезбиди мјере здравствене заштите у вези са радом и радном околином (члан 15. овог закона);
- 2) не уговори специфичну здравствену заштиту радника са домом здравља, здрав-ственом установом која у свом саставу има дјелатност медицине рада или уговором са специјалистом медицине рада у приватној пракси (члан 37. овог закона);
- 3) одобрава рад здравственом раднику супротно одредбама чл. 183., 184. и 185. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана биће кажњено одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 500,00 до 3.000,00 КМ.

За прекршај из става 1. овог члана биће кажњен послодавац који је физичко лице новчаном казном од 300,00 до 1.500,00 КМ.

XXII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 233.

Даном ступања на снагу овог закона јавне здравствене установе задржавају право коришћења државне имовине у овим установама, и то до законског регулисања ове области, у складу са одлуком оснивача, са свим правима и обавезама у погледу имовине и радника.

Здравствена установа, односно њен оснивач не може располагати непокретном државном имовином над којом здравствена установа остварује право коришћења, а у складу са прописима о забрани коришћења државне имовине.

Здравствена установа за пружање специфичне здравствене заштите радника, чији је оснивач привредно друштво остаје у својини привредног друштва.

Члан 234.

Општина, кантон, Федерација преузеће оснивачка права над здравственим установама чији су оснивачи, у року од 24 мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

Одлуку о преузимању оснивачких права из става 1. овог члана доноси општинско вијеће, законодавно тијело кантона, односно Парламент Федерације БиХ.

До преузимања оснивачких права из става 1. овог члана, оснивачка права над тим здравственим установама врше органи надлежни по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона.

Од дана преузимања оснивачких права над здравственим установама општина, кантона, односно Федерације, Влада Федерације БиХ, влада кантона, односно општинско вијеће именовале органе управљања, руковођења и надзора здравствене установе у складу с овим законом, а обавеза оснивача у погледу финансирања здравствене установе врши се из буџета општине, кантона, односно Федерације.

Члан 235.

Влада Федерације БиХ ће План из члана 5. став 1. овог закона донијети по истеку важења Плана који је усвојен у складу са прописима који су били у примјени до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 236.

У року од 18 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона федерални министар донијеће проведбене прописе на основу овог закона којима се регулише следеће:

- план људских ресурса за здравствени систем Федерације (члан 6. овог закона);
- програм мјера заштите здравља од штетних фактора околине (члан 10. став 3. овог закона);
- услови које морају испуњавати лица која се кандидују за федералне координаторе из различитих области

здравства као и начин њиховог рада (члан 10. став 5. овог закона);

- врста и садржај здравствене дјелатности (члан 31. став 4. овог закона);
- врсту и обим лијечничких прегледа ради утврђивања здравствене способности (члан 35. став 2.);
- поступак и начин остваривања специфичне здравствене заштите радника, као и начин и услове утврђивања и пријављивања професионалних болести и повреда на раду (члан 36. став 2. овог закона);
- услове у погледу простора, опреме и кадра, као и примјењених технологија које морају испуњавати здравствене установе које обављају здравствену дјелатност на терцијарном нивоу (члан 42. овог закона);
- ближе услове, начин и поступак обављања метода и поступака традиционалне медицине у здравственој установи, односно приватној пракси (члан 47. став 3. овог закона);
- обим и врсту јавноздравствене дјелатности која не може бити предметом приватне здравствене дјелатности, односно приватне праксе (члан 51. став 2. овог закона);
- ближе услове простора, опреме и кадра за оснивање и обављање здравствене дјелатности у здравственим установама (члан 55. став 4. овог закона);
- услови у погледу врсте завршеног факултета здравственог усмјерења које морају испунити лица која конкуришу за директора здравствене установе, у зависности од типа здравствене установе (члан 66. став 7. овог закона);
- план и програм додатне едукације из породичне медицине, као и едукације из здравствене његе у заједници, те начин обављања ове едукације (члан 87. став 5. овог закона);
- ближи услови које мора испуњавати центар за ментално здравље у заједници, као и начин његовог организовања, те план и програм, трајање едукације, као и начин провођења едукације из области злоупотребе психоактивних супстанци, те ближи услови које мора испуњавати центар за физикалну рехабилитацију, као и начин његовог организовања (члан 88. став 5. и члан 89. став 3. овог закона);
- услови, организација и начин рада хитне медицинске помоћи (члан 90. став 4.);
- ближи услови које мора испуњавати установа за здравствену његу у кући и начин њеног организовања (члан 91. став 3.);
- ближи услови у погледу простора, кадра и медицинско-техничке опреме за оснивање и организацију рада здравствених установа које обављају дјелатност дијализе, категоризација дијализних центара и поступак њихове верификације, категоризација здравствених услуга, радних тимова у дијализним центрима, едукација запослених у дијализним центрима, категоризација медицинско-техничке опреме у дијализним центрима, садржај стандардног сета лијекова и потрошног материјала за дијализу, услови здравствене исправности воде за дијализу, те вршење стручног надзора над радом дијализних центара (члан 96. став 3. овог закона);
- услове које морају испуњавати болнице за додјелу назива универзитетска болница (члан 105. став 1. овог закона);
- услови простора, опреме и кадра за обављање здравствене дјелатности за потребе факултетске наставе (члан 112. став 3. овог закона);
- критеријуми за додјелу назива рефералног центра (члан 129. став 5. овог закона);
- начин увођења нових здравствених технологија у здравственим установама и приватној пракси, као и поступак одобравања коришћења здравствених технологија (члан 130. став 8. овог закона);

- ближе uslove и поступак давања у закуп капацитета здравствених установа (члан 134. став 4. овог закона);
  - начин вођења, чувања, прикупљања и располагања медицинском документацијом (члан 139. став 2. овог закона);
  - садржај и начин стручног усавршавања здравствених сарадника (члан 141. став 4. овог закона);
  - uslove и начин признавања приправничког стажа и стручног испита здравствених радника који је обављен и положен у иностранству (члан 146. став 5. овог закона);
  - поступак издавања лиценце, као и садржај и изглед лиценце (члан 148. став 3. овог закона);
  - садржај и начин провођења приправничког стажа, uslove које морају испуњавати здравствене установе и приватна пракса код којих здравствени радници проводе приправнички стаж, садржај, програм и начин полагања стручног испита, садржај и изглед увјерења о положеном стручном испиту (члан 150. овог закона);
  - план и програм посебних облика стручног усавршавања здравствених радника, као и начин обављања стручног усавршавања, те садржај и изглед сертификата о обављеном стручном усавршавању (члан 151. став 4. овог закона);
  - план и програм едукације из здравственог менаџмента, као и специјализације из здравственог менаџмента, начин обављања едукације и специјализације из здравственог менаџмента, usлови које морају испунити здравствене установе, односно факултети којима се повјерава јавно овлашћење за обављање одговарајућих стручних послова, те начин њихове верификације од Федералног министарства, јавно оглашавање едукације, односно специјализације из здравственог менаџмента, могућности учења на даљину (члан 152. став 4. овог закона);
  - критеријуме за пријем специјализаната, односно субспецијализаната, uslove за здравствене установе и факултете здравственог усмјерења у којима се обавља специјализантски, односно субспецијализантски стаж, као и поступак њихове сертификације, начин обављања специјализантског, односно субспецијализантског стажа, uslove за обављање специјализантског, односно субспецијализантског стажа у иностранству, полагања специјалистичког, односно субспецијализантског испита, односно испита из субспецијализације, начин и поступак признавања времена проведеног на пост-дипломском студију у специјализацију, односно субспецијализацију, трошкове обављања специјализантског, односно субспецијализантског стажа и полагања специјалистичког односно субспецијалистичког испита (члан 155. став 2. овог закона);
  - листу испитивача за специјалистичке и субспецијалистичке испите (члан 157. став 3. овог закона);
  - uslove и начин признавања специјалистичког, односно субспецијалистичког стажа, као и начин признавања специјалистичког, односно субспецијалистичког испита обављеног и положеног у иностранству (члан 158. став 5. овог закона);
  - начин и поступак одобравања специјализације, односно субспецијализације, као и начин полагања специјалистичког односно субспецијалистичког испита за страног држављанина (члан 159. став 3. овог закона);
  - начин и поступак одобравања специјализације, односно субспецијализације, као и начин полагања специјалистичког, односно субспецијалистичког испита за држављане Босне и Херцеговине, са пребивалиштем на територији Федерације, на лични захтјев (члан 160. став 3. овог закона);
  - критеријуме и поступак за дојелу назива примаријус (члан 161. став 4. овог закона);
  - usлови за обављање приватне праксе, uslove за обављање приватне праксе на основу посебног уговора са здравственом установом, као и usлови за групну праксу (члан 165. став 2, члан 169. став 2, и члан 170. став 2. овог закона);
  - начин, поступак и uslove, као и друга питања од значаја за организовање и обављање допунског рада здравствених радника у здравственој установи или приватној пракси (члан 184. став 7. овог закона);
  - организовање и начин рада Кризног штаба из члана 187. став 4. овог закона;
  - начин прегледа умрлих, те утврђивање времена и узрока смрти (члан 210. овог закона).
- У року из става 1. овог члана, федерални министар за образовање и науку донијете правилник из члана 111. став 3. овог закона.
- У року из става 1. овог члана, федерални министар ће именовати комитет и комисију из чл. 77. и 130. овог закона.
- Сви прописи из става 1. овог члана садржаваће одредбе које гарантују једнаке могућности, забрањују дискриминацију на основу пола и обезбјеђују да се физички подаци и информације које се прикупљају, евидентирају и обрађују буду разврстани по полу.
- До доношења прописа из става 1. овог члана, осим одредби које су супротне овом закону, примјениваће се проведбени прописи из области здравствене заштите који су се примјенивали на територији Федерације до дана ступања на снагу овог закона.
- Члан 237.**
- Постојеће здравствене установе и приватне праксе дужне су ускладити своју организацију и пословање с одредбама овог закона и прописима донијетим на основу овог закона, у року од 24 мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.
- Изузетно од става 1. овог члана, усклађивање пословања апотека здравствених установа и приватне праксе магистара фармације обавља се на начин и у роковима предвиђеним прописом о апотекарској дјелатности.
- Носиоци одобрења за допунски рад којима је одобрење издато на основу прописа који су били у примјени прије ступања на снагу овог закона, дужни су се ускладити са одредбама овог закона и прописима донијетим на основу овог закона, у року од 24 мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.
- Изузетно од одредбе става 1. овог члана, клиничке установе које су биле наставна база факултета здравственог усмјерења, у складу са ранијим прописима који су уређивали ову област, ступањем на снагу овог закона добијају назив универзитетске болнице, с обавезом да своју организацију и пословање ускладе с одредбама овог закона и прописима донијетим на основу овог закона, у року од 36 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.
- Члан 238.**
- До успостављања модела породичне медицине на територији Федерације послове и задатке породичне медицине могу обављати и доктори медицине, односно специјалисти опште медицине.
- Организација амбулантни за специјалистичко-консултативне дјелатности биће усклађена са моделом породичне медицине, када буде успостављен на цијелом територији Федерације.
- Члан 239.**
- Федерални завод за јавно здравство обављаће послове и задатке из члана 116. став 1. алинеја 12., 13. и 14. до коначног регулисања обављања стручних послова из области заштите од зрачења у складу са прописом којим се уређује заштита од радијационе и нуклеарне безбједности, као и подзаконским актима донијетим на основу тог прописа.
- Члан 240.**
- Здравствени радници којим је призната одговарајућа стручна спрема на територији Федерације, односно који су стручно образовање стекли у одговарајућим школама здравственог усмјерења, могу и даље обављати послове

здравствене заштите за које се тражи стручна спрема и коју имају по прописима који су вриједили до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 241.

Приправнички, специјализантски, односно субспецијализантски стаж и стаж из додатне едукације који је започео према прописима који су важили на територији Федерације, на дан ступања на снагу овог закона, биће обављен у складу са овим законом, ако је то повољније за приправника, специјализанта, односно субспецијализанта.

Члан 242.

Одредба члана 156. овог закона примјењиваће се до увођења докторског студија на факултетима здравственог усмјерења.

Члан 243.

Услов о знању здравственог менаџмента, а који је предвиђен за лице које конкурише за директора здравствене установе, у складу са чланом 66. став 6. овог закона, тражиће се у конкурсној процедури тек онда када федерални министар донесе правилник из члана 152. став 4. овог закона, те отпочне едукација о здравственом менаџменту на територији Федерације у складу са овим законом и прописима донијетим на основу овог закона.

Члан 244.

Услов предвиђен за обављање дјелатности у здравственим установама из члана 55. став 1. тачка 5. овог закона биће примјењиван након што АКАЗ дефинише систем безбједносних стандарда у здравственим установама, те отпочне обављати континуирано праћење и процјену безбједносних стандарда у здравственим установама, што укључује и издавање сертификата о задовољењу стандарда безбједности.

АКАЗ је дужан дефинисати безбједносне стандарде у здравственим установама у року од 12 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 245.

Лица именована за обављање прегледа умрлих изван здравствене установе од општинског органа надлежног за послове здравства настављају радити до именовања потребног броја доктора медицине, у складу с одредбама овог закона.

Члан 246.

Коморе из области здравства ускладиће своју организацију и пословање с одредбама овог закона у року од 24 мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 247.

До доношења посебног прописа којим се уређује апотекарска дјелатност остају у примјени одредбе прописа о здравственој заштити који су били на снази прије ступања на снагу овог закона.

До доношења посебног прописа који ће регулисати превентивно-санитарни надзор над изградњом објеката, биће примјењиване одредбе одговарајућих прописа и закона који су били у примјени на територији Федерације на дан ступања на снагу овог закона.

До доношења посебног прописа о правима, обавезама и одговорностима пацијента биће примјењиване одредбе прописа о здравственој заштити које се односе на заштиту права пацијената, а који су били на снази прије ступања на снагу овог закона.

До доношења посебног прописа о специјализацијама здравствених радника, биће примјењиване одредбе одговарајућих прописа који су били у примјени на територији Федерације на дан ступања на снагу овог закона.

Члан 248.

Даном ступања на снагу овог закона престаје примјена Закона о здравственој заштити ("Службене новине Федерације БиХ", број 29/97), изузев прописа из члана 236. став 5. овог закона, и то:

1. Правилник о специјализацији из породичне медицине ("Службене новине Федерације БиХ", бр.: 7/99, 50/00 и 22/02);
2. Правилник о поступку и начину рада лијечничког конизилијума ("Службене новине Федерације БиХ", број 41/99);
3. Правилник о условима за рад здравствених радника изван пуног радног времена ("Службене новине Федерације БиХ", бр.: 2/00, 23/01, 38/03 и 11/04 - Пречишћени текст 1/05);
4. Правилник о стручном испиту за здравственог инспектора ("Службене новине Федерације БиХ", број 5/00);
5. Правилник о критеријумима за додјелу назива рефералног центра Федералног министарства здравства ("Службене новине Федерације БиХ", број 5/00);
6. Правилник о начину прегледа умрлих и начину утврђивања времена и узрока смрти ("Службене новине Федерације БиХ", број 15/00);
7. Правилник о приправничком стажу и стручном испиту здравствених радника ("Службене новине Федерације БиХ", бр.: 25/00, 23/01 и 55/02);
8. Правилник о условима у погледу простора, опреме и медицинско-техничке опреме за обављање приватне праксе у здравственој дјелатности ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 30/00 и 36/01);
9. Правилник о условима и поступку признавања приправничког односно специјализантског стажа обављеног изван територије Федерације Босне и Херцеговине односно изван Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр.: 53/01, 58/02 и 7/04 - Пречишћени текст бр. 1/05 и 7/08);
10. Правилник о условима простора, опреме и кадра за организовање депоа апотеке ("Службене новине Федерације БиХ", број 22/02);
11. Правилник о додатној едукацији из породичне медицине ("Службене новине Федерације БиХ", број 1/03);
12. Правилник о критеријумима и поступку признавања назива примаријус ("Службене новине Федерације БиХ", бр.: 1/04, 61/04 и 13/08);
13. Правилник о условима у погледу простора, кадра и медицинско-техничке опреме за оснивање и организацију рада здравствених установа које обављају дјелатност дијализе ("Службене новине Федерације БиХ", број 79/09);
14. Правилник о додатној едукацији поливалентних патронажних сестара/сестара у заједници у примарној здравственој заштити ("Службене новине Федерације БиХ", број 1/10).

Члан 249.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Председавајући Дома народа Парламента Федерације БиХ Стјепан Крешћ, с. р.	Председавајући Представничког дома Парламента Федерације БиХ Сафет Софрћ, с. р.
---	---

На основу члана IV.В.7 а)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI

Proglašava se Zakon o zdravstvenoj zaštiti koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 25. maja 2010. godine i na sjednici Doma naroda od 22. juna 2010. godine.

Broj 01-02-430/10
30. jula 2010. godine
Sarajevo

Predsjednica
Borjana Krišto, s. r.

ZAKON**O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI****I. OSNOVNE ODREDBE****Član 1.**

Ovim zakonom uređuju se načela, mjere, način organiziranja i provođenja zdravstvene zaštite, nosioci društvene brige za zdravlje stanovništva, prava i obaveze osoba u korištenju zdravstvene zaštite, te sadržaj, način obavljanja i nadzor nad obavljanjem zdravstvene zaštite na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Član 2.

Zdravstvena zaštita, u smislu ovog zakona, obuhvata sistem društvenih, grupnih i individualnih mjera, usluga i aktivnosti za očuvanje i unapređenje zdravlja, sprečavanje bolesti, rano otkrivanje bolesti, blagovremeno liječenje, te zdravstvenu njegu i rehabilitaciju, kao i primjenu zdravstvenih tehnologija.

Zdravstvenu zaštitu iz stava 1. ovog člana u okviru zdravstvenih ustanova i privatnih praksi pružaju zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici primjenom savremenih medicinskih postupaka i tehnologija, te praćenjem dostignuća u razvoju medicinske nauke.

Član 3.

Svaka osoba ima pravo na zdravstvenu zaštitu i na mogućnost ostvarivanja najvišeg mogućeg nivoa zdravlja u skladu sa odredbama ovog zakona i Zakona o zdravstvenom osiguranju, kao i propisa donesenih na osnovu ovih zakona.

Svaka osoba obavezna je brinuti se o svom zdravlju.

Niko ne smije ugroziti zdravlje drugih ljudi.

Svaka osoba obavezna je u hitnim slučajevima pružiti prvu pomoć ozlijeđenoj ili bolesnoj osobi u skladu sa svojim znanjem i mogućnostima, te joj omogućiti pristup do najbliže zdravstvene ustanove.

Član 4.

U osiguravanju i provođenju zdravstvene zaštite u Federaciji učestvuju zdravstvene ustanove, privatne prakse, zavodi zdravstvenog osiguranja, Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: AKAZ), komore iz oblasti zdravstva, poslodavci, obrazovne i druge ustanove, humanitarne, vjerske, sportske i druge organizacije, udruženja, porodica i građani.

Jedinice lokalne samouprave, u skladu sa utvrđenim pravima i obavezama, osiguravaju uvjete za ostvarivanje zdravstvene zaštite na svom području.

Član 5.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije BiH), na prijedlog federalnog ministra zdravstva (u daljnjem tekstu: federalni ministar), a uz prethodno pribavljeno mišljenje kantonalnih ministara zdravstva (u daljnjem tekstu: kantonalni ministar), na osnovu analize zdravstvenog stanja stanovništva, te uvažavajući raspoloživa finansijska sredstva, kao i kadrovske i druge mogućnosti, donosi strateški plan razvoja zdravstva u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: plan).

Plan sadrži: ciljeve i zadatke zdravstvene zaštite, prioritete, specifične potrebe i mogućnosti ostvarivanja zdravstvene zaštite na pojedinim područjima, nosioce zadataka i rokove za ostvarivanje plana zdravstvene zaštite, osnove razvoja zdravstvene djelatnosti po nivoima, uključujući edukaciju i usavršavanje zdravstvenih kadrova, osnove razvoja sistema zdravstvene zaštite, izvore finansiranja zdravstvene zaštite i razvoj sistema zdravstvenog osiguranja, kao i druge podatke bitne za razvoj sistema zdravstvene zaštite.

Plan se realizira kroz operativne planove koje donosi federalni ministar, uz prethodno pribavljeno mišljenje kantonalnih ministara.

Član 6.

Na prijedlog Zavoda za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federalni zavod za javno zdravstvo), federalni ministar donosi srednjoročni plan ljudskih resursa za zdravstveni sistem Federacije, uz prethodno pribavljeno mišljenje kantonalnih ministara.

Član 7.

Ovaj zakon i na osnovu njega doneseni propisi podrazumijevaju jednak i ravnopravan odnos oba spola, bez obzira na gramatički rod u kojem su u ovom zakonu navedene osobe koje mogu biti oba spola.

II. DRUŠTVENA BRIGA ZA ZDRAVLJE STANOVNIŠTVA**Član 8.**

Društvena briga za zdravlje stanovništva ostvaruje se na nivou Federacije, kantona, općine, odnosno poslodavca i pojedinca.

U okviru društvene brige za zdravlje iz stava 1. ovog člana osigurava se zdravstvena zaštita koja obuhvata:

- 1) očuvanje i unapređenje zdravlja, otkrivanje i suzbijanje faktora rizika za nastanak oboljenja, sticanje znanja i navika o zdravom načinu života;
- 2) promociju zdravih stilova života;
- 3) sprečavanje, suzbijanje i rano otkrivanje bolesti;
- 4) blagovremenu dijagnostiku i blagovremeno liječenje, rehabilitaciju oboljelih i povrijeđenih;
- 5) informacije koje su stanovništvu ili pojedincu potrebne za odgovorno postupanje i za ostvarivanje prava na zdravlje.

Društvena briga za zdravlje na nivou Federacije**Član 9.**

Društvenu brigu za zdravlje na nivou Federacije čine mjere kojima se stvaraju uvjeti za provođenje zdravstvene zaštite radi očuvanja i unapređenja zdravlja stanovništva, kao i mjere kojima se usklađuje djelovanje i razvoj sistema zdravstvene zaštite Federacije.

Član 10.

Mjere zdravstvene zaštite, u smislu člana 9. ovog zakona, obuhvataju:

- 1) uspostavljanje prioriteta, planiranje, donošenje posebnih programa za provođenje zdravstvene zaštite;
- 2) donošenje zakona i podzakonskih akata iz nadležnosti Federacije;
- 3) uređenje i vođenje zdravstvene politike i provođenje reforme putem strateških planova razvoja;
- 4) stvaranje uvjeta za pristupačnost i ujednačenost korištenja tercijarne zdravstvene zaštite koja je zajednička za sve kantone;
- 5) vođenje zdravstvene politike koja podstiče i razvija zdrave životne navike kod stanovništva;
- 6) osiguravanje uvjeta za zdravstveno prosvječavanje stanovništva;
- 7) osiguravanje uvjeta za razvoj integrisanog zdravstveno-informacionog sistema u Federaciji;
- 8) osiguravanje uvjeta za stručno usavršavanje zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika,
- 9) razvoj naučno-istraživačke djelatnosti u oblasti zdravstva,
- 10) uspostavu sistema poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvene zaštite;
- 11) saradnju sa humanitarnim i stručnim organizacijama, savezima, komorama i udruženjima na poslovima razvoja zdravstvene zaštite na teritoriji Federacije;
- 12) uspostavu federalnih koordinatora za javno-zdravstvene oblasti u okviru saradnje sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom (u daljnjem tekstu: SZO).

Federacija ostvaruje društvenu brigu za zdravlje svojih stanovnika i provođenjem mjera na području zaštite zdravlja od štetnih faktora okoliša mjerama koje stanovništvu osiguravaju zdravstveno ispravne namirnice i vodu za piće, vodu za rekreaciju i ostale vode, predmete opće upotrebe, zaštitu od buke,

kvalitet zraka, kao i mjerama za neškodljivo zbrinjavanje otpadnih materija, mjerama zaštite zdravlja od štetnog djelovanja opasnih hemikalija, te za zaštitu od izvora jonizirajućih zračenja.

Mjere iz stava 2. ovog člana provode se u skladu sa programom mjera zaštite zdravlja od štetnih faktora okoliša koji, na prijedlog Federalnog zavoda za javno zdravstvo, donosi federalni ministar uz mišljenje federalnog ministra nadležnog za zaštitu okoliša.

Federalne koordinateure iz stava 1. tačka 12. ovog člana imenuje federalni ministar.

Uvjeti koje moraju ispunjavati osobe koje se kandiduju za federalne koordinateure iz različitih oblasti zdravstva iz stava 4. ovog člana kao i način njihovog rada bliže se uređuje pravilnikom federalnog ministra.

Član 11.

Federacija iz federalnog budžeta osigurava sredstva za:

- 1) programiranje, uskladjivanje, provođenje i praćenje izvršenja zdravstvenog prosvječivanja i odgoja stanovništva, te unapređenje zdravlja;
- 2) epidemiološko praćenje, sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti koje podliježu obaveznom prijavljivanju i hroničnih masovnih bolesti uključivši alkoholizam, pušenje, ovisnost o drogi i druge ovisnosti;
- 3) prevenciju i mjere na suzbijanju i liječenju karantenskih bolesti;
- 4) osiguravanje higijensko-epidemiološkog minimuma u svim uvjetima življenja, osiguravanje i organiziranje obavezne imunizacije protiv dječjih zaraznih bolesti u skladu sa godišnjim programom obaveznih imunizacija stanovništva u Federaciji;
- 5) prevenciju malignih oboljenja i HIV/AIDS-a;
- 6) provođenje mjera zdravstvene ekologije od interesa za Federaciju u skladu sa programom ekoloških mjera iz člana 10. stav 3. ovog zakona;
- 7) preventivnu zdravstvenu zaštitu rizičnih grupa i ostalih stanovnika u skladu sa prihvaćenim programima preventivne zdravstvene zaštite;
- 8) praćenje i analizu zdravstvenog stanja stanovništva na teritoriji Federacije, kao i provođenje predloženih i usvojenih mjera;
- 9) jedinstveni zdravstveno-informacioni sistem koji osigurava jedinstveno provođenje i izvršavanje statističkih istraživanja u oblasti zdravstva koja su od interesa za Federaciju; definiciju arhitekture jedinstvenog zdravstveno-informacionog sistema, nomenklature, protokola za razmjenu podataka, definicije podataka, zaštitu podataka; definiranje standarda (terminološki, komunikacijski, standardi za sigurnost) u skladu sa važećim evropskim CEN/TC 251 i svjetskim ISO/TC 215 standardima; definiranje jedinstvenih šifrnika, kao i dodjeljivanje jedinstvenog identifikacionog broja u zdravstvu kojim bi se omogućila lakša razmjena podataka između institucija u sektoru zdravstva Federacije;
- 10) finansiranje vertikalnih programa zdravstvene zaštite od interesa za Federaciju i zdravstvenih usluga iz prioriternih najslabijih oblika zdravstvene zaštite određenih specijalističkih djelatnosti u dijelu koji se odnosi na obaveze Federacije, u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju (u daljnjem tekstu: federalni fond solidarnosti);
- 11) sprečavanje i otklanjanje zdravstvenih posljedica prouzrokovanih prirodnim nepogodama i drugim nesrećama koje obuhvataju cijelu teritoriju Federacije;
- 12) druge poslove i zadatke iz svoje nadležnosti određene ovim zakonom i propisima o zdravstvenom osiguranju.

Federacija osigurava sredstva za investicijsko ulaganje i investicijsko održavanje zdravstvenih ustanova od značaja za Federaciju, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti u skladu sa mogućnostima budžeta Federacije.

Odluku o mjerilima za osiguranje elemenata standarda za investicijsko ulaganje i investicijsko održavanje, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti iz stava 2. ovog člana

koja će biti osnov za planiranje potpora iz budžeta Federacije jednom godišnje donosi Vlada Federacije BiH na usaglašen prijedlog federalnog ministra i federalnog ministra finansija.

Član 12.

Društvena briga za zdravlje pod jednakim uvjetima na teritoriji Federacije ostvaruje se osiguranjem zdravstvene zaštite stanovništvu Federacije, kao i grupacijama stanovništva koje su izložene povećanom riziku obolijevanja, zdravstvenom zaštitom osoba u vezi sa sprečavanjem, suzbijanjem, ranim otkrivanjem i liječenjem bolesti od većeg socijalno-medicinskog značaja, kao i zdravstvenom zaštitom socijalno ugroženog stanovništva.

Zdravstvena zaštita iz stava 1. ovog člana obuhvata:

- 1) hitnu medicinsku pomoć;
- 2) službu prikupljanja krvi;
- 3) liječenje osoba koje boluju od HIV infekcije, tuberkuloze ili drugih zaraznih bolesti koje su utvrđene propisom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, malignih bolesti, hemofilije, inzulo ovisnog dijabetesa, osobe u terminalnoj fazi hronične bubrežne insuficijencije, cistične fibroze, sistemske autoimune bolesti, reumatske groznice, progresivnih neuromišićnih oboljenja, paraplegije, kvadruplegije, cerebralne paralize, epilepsije i multiple skleroze, bolesti ovisnosti, oboljele odnosno povrijeđene osobe u vezi sa pružanjem hitne medicinske pomoći, kao i zdravstvenu zaštitu u vezi sa darovanjem i primanjem organa i tkiva;
- 4) liječenje akutnih, hroničnih bolesti u slučajevima i stanjima koja ugrožavaju život;
- 5) usluge vertikalnih programa zdravstvene zaštite od interesa za Federaciju i zdravstvene usluge iz oblasti prioriternih najslabijih oblika zdravstvene zaštite iz određenih specijalističkih djelatnosti na teret sredstava federalnog fonda solidarnosti u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju;
- 6) provođenje obaveznih imunizacija protiv dječjih zaraznih bolesti u skladu sa usvojenim programom imunizacija stanovništva protiv zaraznih bolesti;
- 7) preventivnu zdravstvenu zaštitu rizičnih grupa i ostalih stanovnika u skladu sa prihvaćenim programima preventivne zdravstvene zaštite od interesa za Federaciju, odnosno kanton;
- 8) zdravstvenu zaštitu djece od rođenja, kao i djece za vrijeme redovnog školovanja u osnovnim i srednjim školama, odnosno studiranja na visokim školama, te univerzitetima koji su državljani Bosne i Hercegovine sa prebivalištem na teritoriji Federacije, ali najduže do navršene 26. godine, koji su zdravstveno osigurani kao članovi porodice osiguranika ili su izvorni zdravstveni osiguranici u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju;
- 9) zdravstvenu zaštitu žena u vezi sa planiranjem porodice, kao i u toku trudnoće, porođaja i materinstva nakon porođaja, bez obzira na status zdravstvenog osiguranja žene u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju;
- 10) zdravstvenu zaštitu osoba starijih od 65 godina, ukoliko nisu zdravstveno osigurani po nekom drugom osnovu u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju;
- 11) zdravstvenu zaštitu osoba sa invaliditetom;
- 12) zdravstvenu zaštitu duševnih bolesnika koji zbog prirode i stanja bolesti mogu ugroziti svoj život i život drugih osoba ili oštetiti materijalna dobra;
- 13) zdravstvenu zaštitu povratnika, raseljenih osoba i izbjeglica, kao i žrtava nasilja u zajednici koji nisu zdravstveno osigurani po nekom drugom osnovu, u skladu sa propisima koji uređuju status povratnika, raseljenih osoba i izbjeglica, kao i žrtava nasilja u zajednici,
- 14) zdravstvenu zaštitu materijalno neosiguranih osoba koja primaju materijalno osiguranje po propisima o socijalnoj zaštiti i zaštiti boraca, kao i članova njihovih porodica koji

nisu zdravstveno osigurani po nekom drugom osnovu u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju;

- 15) zdravstvenu zaštitu vjerskih službenika u vjerskim zajednicama;
- 16) zdravstvenu zaštitu osoba romske nacionalnosti koja zbog tradicionalnog načina života nemaju stalno prebivalište, odnosno boravište u Federaciji.

Sredstva potrebna za finansiranje zdravstvene zaštite iz stava 2. ovog člana ostvaruju se iz: prihoda prikupljenih na osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje, sredstava budžeta kantona u skladu sa mogućnostima kantonalnog budžeta u kalendarskoj godini, iz učešća korisnika zdravstvene zaštite u pokriću dijela ili ukupnih troškova zdravstvene zaštite, kao i iz drugih izvora na način i pod uvjetima određenim zakonom.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, finansiranje zdravstvene zaštite predviđene tač. 5., 6., 7. i 16. stava 2. ovog člana, u dijelu koji se odnosi na obaveze Federacije, finansira se iz federalnog budžeta u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju, kao i propisima o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina.

Finansiranje zdravstvene zaštite iz tačke 15. stav 2. ovog člana obavlja se u skladu sa posebnim zakonom o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini.

Obim, sadržaj i način ostvarivanja zdravstvene zaštite iz stava 1. ovog člana odlukom utvrđuje Vlada Federacije BiH na prijedlog federalnog ministra.

Vlada Federacije BiH dužna je obavijestiti Parlament Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlament Federacije BiH) u roku od 15 dana od dana donošenja odluke iz stava 6. ovog člana.

Društvena briga za zdravlje na nivou kantona i općine

Član 13.

Društvena briga za zdravlje na nivou kantona obuhvata mjere za osiguranje i provođenje zdravstvene zaštite od interesa za građane na području kantona i to:

- 1) donošenje zakona i podzakonskih akata iz nadležnosti kantona;
- 2) uređenje i vođenje zdravstvene politike i provođenje reforme iz oblasti zdravstva od interesa za područje kantona;
- 3) praćenje zdravstvenog stanja stanovništva i rada zdravstvenih ustanova na području kantona, kao i staranje o provođenju utvrđenih prioriteta u zdravstvenoj zaštiti;
- 4) donošenje strateškog plana zdravstvene zaštite za područje kantona;
- 5) stvaranje uvjeta za pristupačnost i ujednačenost korištenja primarne i sekundarne zdravstvene zaštite na području kantona;
- 6) uspostavljanje sistema poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvene zaštite;
- 7) osiguravanje palijativne njege za neizlječivo bolesne, odnosno umiruće u saradnji sa ustanovama iz oblasti socijalne zaštite, karitativnim i drugim udruženjima i pojedincima;
- 8) planiranje i ostvarivanje kantonalnog programa za očuvanje i zaštitu zdravlja od zagađene životne okoline što je prouzrokovano štetnim i opasnim materijama u zraku, vodi i zemljištu, odlaganjem otpadnih materija, opasnih hemikalija, izvorima jonizujućih i nejonizujućih zračenja, bukom i vibracijama na svojoj teritoriji, kao i vršenjem sistematskih ispitivanja životnih namirnica, predmeta opće upotrebe, mineralnih voda za piće, vode za piće i drugih voda koje služe za proizvodnju i preradu životnih namirnica i sanitarno-higijenske i rekreativne potrebe radi utvrđivanja njihove zdravstvene i higijenske ispravnosti i propisanog kvaliteta od interesa za kanton u skladu sa programom mjera koje donosi vlada kantona na prijedlog kantonalnog ministra i kantonalnog ministra nadležnog za zaštitu okoliša;
- 9) provođenje epidemiološke, zdravstveno-statističke, socijalno-medicinske i zdravstveno-ekološke djelatnosti,

te unapređenje zdravlja i prevenciju bolesti na području kantona;

- 10) provođenje mjera zaštite stanovništva od zaraznih bolesti iz svoje nadležnosti u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti;
- 11) sprečavanje pojave ovisnosti i liječenje s ciljem suzbijanja težih posljedica po zdravlje ovisnika;
- 12) ostvarivanje prava iz oblasti zdravstvenog osiguranja u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju, te praćenje provođenja, zaštite i unapređenje tih prava;
- 13) organizaciju i rad mrtvozorničke službe;
- 14) saradnja sa humanitarnim i stručnim organizacijama, savezima, komorama i udruženjima na poslovima razvoja zdravstvene zaštite na svom području.

Kanton osigurava sredstva za vršenje osnivačkih prava nad zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač, a koji obuhvata investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova - prostora, medicinske i nemedicinske opreme i prijevoznih sredstava, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti u skladu sa planom i programom mjera zdravstvene zaštite za područje kantona koji utvrđuje vlada kantona na prijedlog kantonalnog ministra.

Odluku o mjerilima za osiguranje elemenata standarda za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti iz stava 2. ovog člana, koja će biti osnov za planiranje potpora iz kantonalnog budžeta, jednom godišnje donosi vlada kantona, uz usaglašen prijedlog kantonalnog ministra i kantonalnog ministra finansija.

Kanton osigurava sredstva za ostvarivanje društvene brige za zdravlje iz stava 1. ovog člana u budžetu kantona u skladu sa zakonom.

Kanton može donijeti posebne programe zdravstvene zaštite za pojedine kategorije stanovništva, odnosno vrste bolesti koje su specifične za kanton, a za koje nije donijet poseban program zdravstvene zaštite na federalnom nivou u skladu sa svojim mogućnostima, te utvrditi cijene tih pojedinačnih usluga, odnosno programa.

Član 14.

Društvena briga za zdravlje na nivou općine obuhvata ocjenjivanje rada zdravstvenih ustanova i kvaliteta zdravstvenih usluga, kao i osiguranje finansijskih sredstava za unapređenje njihovog rada i kvaliteta zdravstvenih usluga u skladu sa potrebama stanovništva i mogućnostima jedinice lokalne samouprave u skladu sa posebnim zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji.

Društvena briga iz stava 1. ovog člana ostvaruje se osnivanjem zdravstvenog savjeta na nivou općine koji planira i evaluira provođenje zdravstvene zaštite na području jedinice lokalne samouprave, daje mišljenje na planove i programe zdravstvene zaštite za područje lokalne samouprave, predlaže mjere za poboljšanje dostupnosti i kvaliteta zdravstvene zaštite, prati povrede prava pacijenata i poduzima mjere za unapređenje tih prava na svom području, te obavlja i druge poslove i zadatke u skladu sa propisima o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata.

Broj članova zdravstvenog savjeta određuje se statutom općine.

U radu savjeta iz stava 2. ovog člana učestvuju, po pravilu, predstavnici jedinice lokalne samouprave, pacijenata, mladih, komora iz oblasti zdravstva, stručnih udruženja, udruženja za zaštitu prava pacijenata, sindikata, zdravstvenih ustanova odnosno privatnih praksi, crvenog križa sa područja jedinice lokalne samouprave.

Društvena briga za zdravlje na nivou poslodavca

Član 15.

Mjere specifične zdravstvene zaštite koje mora osigurati poslodavac s ciljem stvaranja uvjeta za zaštitu zdravlja uposlenika na radnom mjestu i poticanja zdravstveno odgovornog ponašanja usmjerene su na provođenje:

- 1) mjera za sprečavanje i otkrivanje profesionalnih bolesti, sprečavanje povreda na radu i pružanje odgovarajuće prve pomoći;
- 2) mjera za zaštitu zdravlja uposlenika koji su na radnom mjestu izloženi posebnim opasnostima po zdravlje;
- 3) mjera zdravstvene zaštite propisanih posebnim propisima.

Radi provođenja mjera iz stava 1. ovog člana poslodavac organizira i osigurava iz svojih sredstava zdravstvenu zaštitu uposlenih koja obuhvata najmanje:

- 1) liječničke preglede radi utvrđivanja sposobnosti za rad po nalogu poslodavca;
- 2) provođenje mjera za sprečavanje i rano otkrivanje profesionalnih bolesti, bolesti u vezi sa radom i sprečavanje povreda na radu;
- 3) preventivne preglede uposlenih (prethodne, periodične, kontrolne i ciljane preglede) u zavisnosti od spola, uzrasta i uvjeta rada, kao i pojavu profesionalnih bolesti, povreda na radu i hroničnih bolesti;
- 4) sanitarne preglede radi zaštite uposlenih i ostalog stanovništva od zaraznih bolesti u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika i druge obavezne zdravstvene preglede u skladu sa zakonom;
- 5) upoznavanje uposlenih sa zdravstvenim mjerama zaštite na radu i njihovo obrazovanje u vezi sa specifičnim uvjetima, kao i na korištenje osobnih i kolektivnih zaštitnih sredstava;
- 6) osiguranje sanitarno-tehničkih i higijenskih uvjeta u objektima pod sanitarnim nadzorom i drugim objektima u kojima se obavlja djelatnost od javnog interesa u skladu sa propisom o sanitarnom nadzoru, kao i osiguranje i provođenje općih mjera za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti u skladu sa propisom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti;
- 7) druge preventivne mjere (neobavezne vakcinacije, neobavezni sistematski pregledi) u skladu sa općim aktom poslodavca;
- 8) praćenje uvjeta rada i sigurnosti na radu, kao i procjene profesionalnih rizika u cilju unapređivanja uvjeta rada i ergonomskih mjera prilagodavanjem rada psihofiziološkim sposobnostima uposlenih;
- 9) praćenje obolijevanja, povređivanja, odsutnosti sa posla i smrtnosti, posebno od profesionalnih bolesti, bolesti u vezi sa radom, povreda na radu i drugih zdravstvenih oštećenja koja utiču na privremenu ili trajnu izmjenu radne sposobnosti;
- 10) učešće u organizaciji režima rada i odmora uposlenih, kao i u procjeni nove opreme i novih tehnologija sa zdravstvenog i ergonomskeg stanovišta;
- 11) provođenje mjera za unapređivanje zdravlja radnika izloženih zdravstvenim rizicima u toku procesa rada, uključujući i ocjenjivanje i upućivanje radnika uposlenih na posebno teškim i rizičnim poslovima na zdravstveno-preventivne aktivnosti i odmor;
- 12) ukazivanje prve pomoći u slučaju povrede na radnom mjestu.

Društvena briga za zdravlje na nivou pojedinca

Član 16.

Pojedinac je dužan u granicama svojih znanja i mogućnosti uključiti se u društvenu brigu za zdravlje, kao i da povrijeđenom ili bolesnom u hitnom slučaju pruži prvu pomoć i omogućiti mu dostupnost do najbliže zdravstvene ustanove.

Pojedinac je dužan čuvati sopstveno zdravlje, zdravlje drugih ljudi, kao i životnu i radnu okolinu.

Pojedinac je dužan učestvovati u svim preventivno-zdravstvenim djelatnostima koje se provode u mjestima življenja i rada, a usmjerene su na unapređivanje i čuvanje zdravlja i sprečavanje bolesti.

Pojedinac je dužan podvrgnuti se posebnim i ostalim mjerama za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti utvrđenih propisom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.

Društvena briga za javno zdravlje

Član 17.

Pod javnim zdravljem, u smislu ovog zakona, podrazumijeva se ostvarivanje javnog interesa stvaranjem uvjeta za očuvanje zdravlja stanovništva putem organiziranih sveobuhvatnih aktivnosti društva usmjerenih na očuvanje fizičkog i mentalnog zdravlja, odnosno očuvanje životne okoline, kao i sprečavanje pojave faktora rizika za nastanak bolesti i povreda koji se ostvaruju primjenom zdravstvenih tehnologija i mjerama namijenjenim za promociju zdravlja, prevenciju bolesti i poboljšanje kvaliteta života.

Osnovne javno-zdravstvene funkcije u smislu ovog zakona su:

- 1) praćenje, evaluacija i analiza zdravstvenog stanja stanovništva;
- 2) javno-zdravstveni nadzor, istraživanje i kontrola rizika i prijetnji po javno zdravlje;
- 3) promocija zdravlja;
- 4) povećanje angažmana stanovništva i zajednice o brizi za zdravlje;
- 5) razvoj politika za zdravlje i institucionalnih kapaciteta za planiranje i upravljanje u javnom zdravlju;
- 6) jačanje institucionalnih kapaciteta za regulativu i primjenu javnog zdravlja;
- 7) jačanje institucionalnih kapaciteta za planiranje i upravljanje u javnom zdravlju;
- 8) evaluacija i promocija jednake dostupnosti neophodnoj i osnovnoj zdravstvenoj zaštiti;
- 9) razvoj i obuka ljudskih resursa u javnom zdravlju;
- 10) praćenje i podrška unapređenju kvaliteta zdravstvenih usluga na individualnom i populacionom nivou;
- 11) istraživanje u javnom zdravlju;
- 12) smanjivanje efekata vanrednih situacija i nesreća na zdravlje stanovništva.

Javno-zdravstvene funkcije iz stava 2. ovog člana ostvaruju se na svim nivoima vlasti kao i na svim nivoima zdravstvene zaštite.

III. NAČELA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Načelo pristupačnosti zdravstvene zaštite

Član 18.

Načelo pristupačnosti zdravstvene zaštite ostvaruje se osiguranjem odgovarajuće zdravstvene zaštite građanima Federacije koja je fizički, geografski i ekonomski dostupna, posebno zdravstvene zaštite na primarnom nivou zdravstvene zaštite.

Načelo pravičnosti zdravstvene zaštite

Član 19.

Načelo pravičnosti zdravstvene zaštite ostvaruje se zabranom diskriminacije prilikom pružanja zdravstvene zaštite na osnovu rase, spola, starosti, nacionalne pripadnosti, socijalnog porijekla, vjeroispovijesti, političkog ili drugog ubjedenja, seksualne orijentacije, imovnog stanja, kulture, jezika, vrste bolesti, psihičkog ili tjelesnog invaliditeta.

Načelo solidarnosti u zdravstvenoj zaštiti

Član 20.

Načelo solidarnosti u zdravstvenoj zaštiti ostvaruje se organizacijom sistema zdravstvenog osiguranja u kojem su svi građani obuhvaćeni zdravstvenom zaštitom i gdje se bogati solidarišu sa siromašnim, mladi sa starim, zdravi sa bolesnim i pojedinci sa porodicama.

Načelo sveobuhvatnosti zdravstvene zaštite

Član 21.

Načelo sveobuhvatnosti zdravstvene zaštite ostvaruje se uključivanjem svih građana Federacije u sistem zdravstvene

zaštite, uz primjenu objedinjenih mjera i postupaka zdravstvene zaštite koje obuhvataju promociju zdravlja, prevenciju bolesti na svim nivoima, ranu dijagnozu, liječenje i rehabilitaciju.

Načelo kontinuiranosti zdravstvene zaštite

Član 22.

Načelo kontinuiranosti zdravstvene zaštite ostvaruje se ukupnom organizacijom sistema zdravstvene zaštite koja mora biti funkcionalno povezana i usklađena po nivoima, od primarnog preko sekundarnog do tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite i koja pruža neprekidnu zdravstvenu zaštitu građanima Federacije u svakom životnom dobu.

Načelo specijalizovanog pristupa

Član 23.

Načelo specijalizovanog pristupa osigurava se organiziranjem i razvijanjem posebnih specijalizovanih kliničkih, javno-zdravstvenih dostignuća i znanja, te njihovom primjenom u praksi.

Načelo stalnog unapređenja kvaliteta zdravstvene zaštite

Član 24.

Načelo stalnog unapređenja kvaliteta zdravstvene zaštite ostvaruje se mjerama i aktivnostima kojima se u skladu sa savremenim dostignućima medicinske nauke i prakse povećavaju mogućnosti povoljnog ishoda i smanjivanje rizika i drugih neželjenih posljedica po zdravlje i zdravstveno stanje pojedinca i zajednice u cjelini.

Načelo efikasnosti zdravstvene zaštite

Član 25.

Načelo efikasnosti zdravstvene zaštite ostvaruje se postizanjem najboljih mogućih rezultata u odnosu na raspoložive resurse u zdravstvu, odnosno postizanjem najvišeg nivoa zdravstvene zaštite, uz racionalno korištenje raspoloživih resursa.

IV. LJUDSKA PRAVA I VRIJEDNOSTI U ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI I PRAVA PACIJENATA

Ljudska prava i vrijednosti u zdravstvenoj zaštiti

Član 26.

Svaki građanin ima pravo da zdravstvenu zaštitu ostvaruje uz poštivanje najvišeg mogućeg standarda ljudskih prava i vrijednosti, odnosno ima pravo na fizički i psihički integritet i na sigurnost njegove osobnosti, kao i na uvažavanje njegovih moralnih, kulturnih, religijskih i filozofskih ubjedenja.

Svako dijete od rođenja do navršanih 18 godina života ima pravo na najviši mogući standard zdravlja i zdravstvene zaštite.

Strani državljanin ili osoba bez državljanstva ima pravo na zdravstvenu zaštitu u skladu sa odredbama ovog zakona, međunarodnim sporazumima i drugim propisima koji reguliraju ovu oblast.

Član 27.

Pacijentom, u smislu ovog zakona, kao i propisa o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, smatra se svaka osoba, bolesna ili zdrava, osigurana ili neosigurana osoba, koja zatraži ili kojoj se pruža određena mjera ili zdravstvena usluga u cilju očuvanja i unapređenja zdravlja, sprečavanja bolesti, liječenja ili zdravstvene njege i rehabilitacije.

Svakom pacijentu iz stava 1. ovog člana garantuju se prava na:

- dostupnost zdravstvene zaštite, uključujući i pravo na hitnu medicinsku pomoć,
- informacije;
- obavještenost i učestvovanje u postupku liječenja;
- slobodan izbor;
- samoodlučivanje i pristanak, uključujući i zaštitu prava pacijenta koji nije sposoban dati pristanak;
- povjerljivost informacija i privatnost;
- tajnost podataka;
- osobno dostojanstvo;
- sprečavanje i olakšavanje patnji i bola;

- poštivanje pacijentovog vremena;
- uvid u medicinsku dokumentaciju;
- samovoljno napuštanje zdravstvene ustanove;
- pacijenta nad kojim se vrši medicinsko istraživanje;
- preventivne mjere i informiranje o očuvanju zdravlja;
- prigovor;
- naknadu štete;
- prehranu u skladu sa svjetonazorom;
- održavanje osobnih kontakata;
- obavljanje vjerskih obreda.

Prava iz stava 2. ovog člana pacijent ostvaruje na osnovu savremene medicinske doktrine, stručnih standarda i normi, te u skladu sa mogućnostima zdravstvenog sistema u Federaciji i uz uvjet da prethodno ispunjava svoje obaveze i odgovornosti utvrđene ovim zakonom, kao i propisima o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenta.

Član 28.

Pacijent je obavezan pri ostvarivanju zdravstvene zaštite u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi ispunjavati obaveze i odgovornosti predviđene propisima o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata.

Član 29.

Prava, obaveze i odgovornosti pacijenata, kao i zaštita prava pacijenta bliže se uređuju propisom o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata.

V. OBAVEZNO UPUĆIVANJE U PSIHIJATRIJSKU USTANOVU

Član 30.

Osobe oboljele od duševne bolesti koja predstavlja opasnost po njihov život, život građana i imovinu u hitnim slučajevima smjestit će se na privremeno bolničko liječenje u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu.

Način i postupak, kao i organizacija i uvjeti liječenja osoba oboljelih od duševnih bolesti, provodi se u skladu sa odredbama propisa o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama.

VI. ZDRAVSTVENA DJELATNOST

Član 31.

Zdravstvena djelatnost predstavlja organizirano pružanje zdravstvene zaštite kroz rad zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika u okviru zdravstvenih ustanova, odnosno privatne prakse u skladu sa stručno-medicinskom doktrinom i uz upotrebu zdravstvene tehnologije, a pod uvjetima i na način propisan ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona.

Zdravstvena djelatnost provodi se kao primarna, specijalističko-konsultativna i bolnička zdravstvena djelatnost i djelatnost javnog zdravstva.

Zdravstvena djelatnost je djelatnost od posebnog interesa za Federaciju.

Vrsta i sadržaj zdravstvene djelatnosti iz stava 2. ovog člana bliže se određuje pravilnikom federalnog ministra.

Nivoi zdravstvene djelatnosti

Član 32.

Zdravstvena djelatnost obavlja se na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, te na nivou federalnih i kantonalnih zdravstvenih zavoda.

Poseban oblik zaštite zdravlja stanovništva ostvaruje se organizacijom javnog zdravstva.

Zdravstvenu djelatnost obuhvata i komplementarno obavljanje alternativne medicine od zdravstvenih radnika na način i pod uvjetima propisanim ovim zakonom.

Član 33.

Zdravstvena zaštita na primarnom nivou obuhvata:

- djelatnost porodične medicine,
- djelatnost zdravstvene zaštite djece,
- djelatnost polivalentnih patronažnih sestara u zajednici,
- higijensko-epidemiološku zaštitu,
- hitnu medicinsku pomoć,

- zaštitu reproduktivnog zdravlja žena,
- zdravstvenu zaštitu kod nespecifičnih i specifičnih plućnih oboljenja,
- fizikalnu i mentalnu rehabilitaciju u zajednici,
- specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika kao dio medicine rada, ako je ugovorena sa poslodavcem,
- zubozdravstvenu zaštitu,
- laboratorijsku i radiološku dijagnostiku primarnog nivoa,
- apotekarsku djelatnost.

Zdravstvena zaštita na primarnom nivou, pored navedenog, obuhvata:

- praćenje zdravstvenog stanja stanovnika i provođenje mjera za zaštitu i unapređenje zdravlja stanovnika,
- prevenciju, liječenje i rehabilitaciju bolesti i povreda,
- otkrivanje i suzbijanje faktora rizika masovnih nezaraznih bolesti,
- specifičnu preventivnu zdravstvenu zaštitu mladih, naročito u osnovnim i srednjim školama, te visokim školama na svom području,
- imunizaciju protiv zaraznih bolesti,
- liječenje i rehabilitaciju u kući,
- palijativnu njegu.

U cilju osiguranja potrebne dostupnosti zdravstvene zaštite primarna zdravstvena zaštita organizira se tako da je korisnicima dostupna u općini njihovog prebivališta.

U cilju osiguranja dostupnosti zdravstvene zaštite specifičnih populacija u primarnoj zdravstvenoj zaštiti razvija se i unapređuje prijateljski pristup prema mladima u skladu sa propisima o mladima.

Na primarnom nivou zdravstvene zaštite može se organizirati i provoditi nastavna i naučno-istraživačka djelatnost.

Nastava iz oblasti porodične medicine može se organizirati i provoditi u centrima za edukaciju iz porodične medicine koji su nastavna baza fakulteta zdravstvenog usmjerenja.

Planovi i programi nastave iz st. 5. i 6. ovog člana podliježu saglasnosti federalnog ministra.

Član 34.

Zdravstvena djelatnost na primarnom nivou zdravstvene zaštite provodi se i organizira u timskom radu u kojem učestvuju najmanje zdravstveni radnik visoke stručne spreme: doktor medicine, doktor stomatologije i magistar farmacije i medicinska sestra-tehničar.

Poslove u zdravstvenoj djelatnosti na primarnom nivou zdravstvene zaštite obavljaju: doktori medicine, porodični liječnici, medicinska sestra-tehničar svih stepena stručne spreme i svih profila, specijalisti porodične medicine, medicine rada, školske medicine, urgentne medicine, pneumofiziologije, biohemije, specijalisti epidemiologije ili higijene, doktori stomatologije, magistri farmacije, diplomirani inženjeri medicinske biohemije i diplomirani inženjeri medicinsko-laboratorijske dijagnostike sa svojim saradnicima.

U zdravstvenoj djelatnosti na primarnom nivou zdravstvene zaštite poslove zdravstvene zaštite u vezi sa radiološkom dijagnostikom, fizioterapijom, zaštitom materinstva, kao i higijensko-epidemiološkom službom, pored liječnika odgovarajuće specijalnosti, obavljaju diplomirani inženjeri medicinske radiologije, diplomirani fizioterapeuti, diplomirana babica i diplomirani sanitarni inženjeri.

U zdravstvenoj djelatnosti na primarnom nivou zdravstvene zaštite poslove zdravstvene zaštite djece obavlja specijalist pedijatrije; poslove zdravstvene zaštite žena u vezi sa trudnoćom, porođajem, materinstvom, planiranjem porodice, ranim otkrivanjem malignih bolesti i liječenjem spolno prenosivih i drugih bolesti obavlja specijalist ginekologije sa diplomiranim bobicom, a poslove zaštite mentalnog zdravlja obavlja specijalist psihijatrije, te zdravstveni saradnici visoke stručne spreme.

U provođenju pojedinačnih mjera zdravstvene zaštite u zdravstvenoj djelatnosti na primarnom nivou zdravstvene zaštite, a posebno u zdravstvenoj zaštiti radnika, djece predškolskog i školskog uzrasta, te zaštiti mentalnog zdravlja učestvuju i

psiholog, socijalni radnik, logoped, surdijaudiolog i edukator-rehabilitator, odnosno drugi stručnjaci za pojedina specifična pitanja te zaštite.

Zdravstveni radnici u zdravstvenoj djelatnosti na primarnom nivou zdravstvene zaštite u timskom radu saraduju sa zdravstvenim radnicima drugih specijalnosti na sekundarnom nivou zdravstvene zaštite.

Član 35.

Djelatnost medicine rada ostvaruje se kroz specifičnu zdravstvenu zaštitu uposlenika kao dio primarne zdravstvene zaštite i obuhvata preventivne poslove u vezi sa stvaranjem i održavanjem sigurne, zdrave radne okoline koja omogućava optimalno fizičko i mentalno zdravlje na radu i prilagođavanje uvjeta rada sposobnostima zaposlenika.

Federalni ministar, uz saglasnost federalnog ministra rada i socijalne politike, pravilnikom će regulirati vrstu i obim liječničkih pregleda radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti radnika.

Član 36.

Specifična zdravstvena zaštita radnika obuhvata poduzimanje mjera iz člana 15. ovog zakona, osim mjera predviđenih u stavu 2. tač. 4. i 6. istog člana ovog zakona.

Postupak i način ostvarivanja specifične zdravstvene zaštite radnika, kao i način i uvjeti utvrđivanja i prijavljivanja profesionalnih bolesti i povreda na radu iz stava 1. ovog člana bliže će pravilnikom utvrditi federalni ministar.

Član 37.

Specifična zdravstvena zaštita zaposlenika ostvaruje se na osnovu ugovora između poslodavca i zdravstvene ustanove koja u svom sastavu ima djelatnost medicine rada, ili ugovorom sa specijalistom medicine rada u privatnoj praksi.

Za potrebe praćenja, proučavanja i unapređenja djelatnosti specifične zdravstvene zaštite može se osnovati zavod za medicinu rada kantona, odnosno zdravstvena ustanova za specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika.

Troškove specifične zdravstvene zaštite snosi poslodavac.

Član 38.

Zdravstvena djelatnost na sekundarnom nivou zdravstvene zaštite obuhvaća specijalističko-konsultativnu i bolničku zdravstvenu djelatnost.

Na sekundarnom nivou zdravstvene zaštite može se organizirati i provoditi nastavna i naučno-istraživačka djelatnost.

Planovi i programi nastave iz stava 2. ovog člana podliježu saglasnosti federalnog ministra.

Član 39.

Specijalističko-konsultativna zdravstvena djelatnost na sekundarnom nivou zdravstvene zaštite predstavlja dio zdravstvene djelatnosti koja kroz pružanje vanbolničkih usluga osigurava podršku primarnoj i bolničkoj zdravstvenoj djelatnosti, s ciljem povećanja stepena rješavanja zdravstvenih problema pacijenata i racionalnijeg korištenja resursa u zdravstvu.

Specijalističko-konsultativnu djelatnost iz stava 1. ovog člana osigurava bolnica.

S ciljem osiguranja potrebne dostupnosti zdravstvene zaštite, specijalističko-konsultativna djelatnost iz opće interne medicine, opće hirurgije, neurologije, otorinolaringologije, oftalmologije, ortopedije, dermatologije i radiološke dijagnostike primarnog nivoa organizira se tako da je korisnicima dostupna u općini njihovog prebivališta u skladu sa propisom kojim se utvrđuje osnovni paket zdravstvenih prava (u daljnjem tekstu: osnovni paket zdravstvenih prava).

Ukoliko nisu osigurane službe u zajednici iz člana 84. stav 3. ovog zakona, djelatnost službi u zajednici osigurava se putem rada specijalističko-konsultativne djelatnosti, tako da je korisnicima dostupna u općini njihovog prebivališta.

Dostupnost ostalih specijalističko-konsultativnih djelatnosti osigurava se u prostoru bolničkih zdravstvenih ustanova u skladu sa osnovnim paketom zdravstvenih prava.

Član 40.

Bolnička zdravstvena djelatnost obuhvata dijagnosticiranje, liječenje i medicinsku rehabilitaciju, zdravstvenu njegu, boravak i prehranu pacijenata u bolnicama.

Član 41.

Zdravstvena djelatnost na tercijarnom nivou obuhvata i pružanje najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz specijalističko-konsultativnih i bolničkih zdravstvenih djelatnosti, naučno-istraživački rad, te izvođenje nastave na osnovu ugovora za potrebe fakulteta zdravstvenog usmjerenja.

Planovi i programi nastave iz stava 1. ovog člana podliježu saglasnosti federalnog ministra.

Član 42.

Zdravstvenu djelatnost na tercijarnom nivou provode zdravstvene ustanove koje ispunjavaju uvjete u pogledu prostora, opreme i kadra, kao i primijenjenih tehnologija za obavljanje najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz specijalističko-konsultativnih i bolničkih zdravstvenih djelatnosti, a koje utvrdi federalni ministar posebnim pravilnikom.

Član 43.

Djelatnost federalnih zdravstvenih zavoda podrazumijeva obavljanje stručnih i naučno-istraživačkih zdravstvenih funkcija iz okvira prava i dužnosti Federacije u oblasti javno-zdravstvene djelatnosti i transfuzijske medicine.

Djelatnost kantonalnih zdravstvenih zavoda podrazumijeva obavljanje stručnih i naučno-istraživačkih zdravstvenih funkcija iz okvira prava i dužnosti kantona u oblasti javno-zdravstvene djelatnosti, medicine rada, bolesti ovisnosti i sportske medicine.

Kantonalnim propisima iz oblasti zdravstva bit će regulirano osnivanje i rad kantonalnih i drugih zavoda, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 44.

Apotekarska djelatnost je dio zdravstvene djelatnosti koja se obavlja na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite i koja osigurava snabdijevanje stanovništva, zdravstvenih ustanova i privatnih praksi lijekovima i medicinskim sredstvima u skladu sa propisom kojim se uređuje apotekarska djelatnost.

Član 45.

Djelatnost javnog zdravstva obuhvata djelatnost socijalne medicine i organizacije sa ekonomikom zdravstva, epidemiologije, higijene i zdravstvene ekologije, sanitarne mikrobiologije i sanitarne hemije.

Djelatnost javnog zdravstva institucionalno se obavlja kroz organizaciju higijensko-epidemioloških službi i zavoda za javno zdravstvo u Federaciji.

Obavljanje javno-zdravstvene djelatnosti bit će regulirano posebnim propisima, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 46.

Alternativna medicina, u smislu ovog zakona, obuhvata one provjerene stručne nesporene komplementarne i alternativne metode i postupke dijagnostike, liječenja i rehabilitacije (u daljnjem tekstu: alternativna medicina), koji blagotvorno utiču ili koji bi mogli blagotvorno uticati na čovjekovo zdravlje ili njegovo zdravstveno stanje i koji u skladu sa važećom medicinskom doktrinom nisu obuhvaćeni zdravstvenim uslugama.

Metode i postupci alternativne medicine iz stava 1. ovog člana u zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi mogu se uvoditi samo uz saglasnost nadležnog kantonalnog ministarstva zdravstva (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo) i nadležne komore.

Metode i postupci alternativne medicine ne mogu se provoditi na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Član 47.

Dozvoljene su samo one metode i postupci alternativne medicine koji:

- 1) ne štete zdravlju;
- 2) korisnika - pacijenta ne odvrćaju od upotrebe za njega korisnih zdravstvenih usluga;
- 3) izvode se u skladu sa priznatim standardima alternativne medicine.

Metode i postupke alternativne medicine mogu obavljati isključivo zdravstveni radnici koji imaju dozvolu za obavljanje metoda i postupaka alternativne medicine koju izdaje nadležno kantonalno ministarstvo.

Blíže uvjete, način i postupak obavljanja metoda i postupaka alternativne medicine u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi utvrđuje pravilnikom federalni ministar.

Nadležno kantonalno ministarstvo vrši nadzor nad obavljanjem metoda i postupaka alternativne medicine u zdravstvenim ustanovama, odnosno privatnoj praksi u skladu sa ovim zakonom.

Na zdravstvene radnike koji obavljaju metode i postupke alternativne medicine primjenjuju se odredbe ovog zakona o izdavanju, obnavljanju i oduzimanju odobrenja za samostalan rad (u daljnjem tekstu: licenca).

Član 48.

Za svoj rad zdravstveni radnici koji obavljaju metode i postupke alternativne medicine preuzimaju stručnu, etičku, krivičnu i materijalnu odgovornost.

VII. SADRŽAJ I ORGANIZACIJSKI OBLICI ZDRAVSTVENE DJELATNOSTI

Uvjeti i način obavljanja zdravstvene djelatnosti

Član 49.

Zdravstvenu djelatnost obavljaju zdravstvene ustanove i privatne prakse pod uvjetima i na način propisan ovim zakonom, propisima o zdravstvenom osiguranju i propisima o ustanovama.

Član 50.

Zdravstvena djelatnost mora biti organizirana tako da je stanovništvu uvijek osigurana i dostupna hitna medicinska pomoć, uključujući i hitni medicinski prijevoz.

Član 51.

Javno-zdravstvene djelatnosti socijalne medicine, epidemiologije i higijene koje su od interesa za Federaciju, odnosno kanton, hitna medicinska pomoć; djelatnost heterologne transplantacije organa i tkiva i autologne transplantacije koštane srži; prikupljanje, testiranje, prerada i distribucija krvi i krvnih sastojaka, vještačka oplodnja, ako nije u pitanju darivanje sjemena od supruge; patologija izuzev patohistološke djelatnosti; sudska medicina i mrtvozornička djelatnost - ne mogu biti predmetom privatne djelatnosti.

Obim i vrsta javno-zdravstvene djelatnosti iz stava 1. ovog člana, a koja ne može biti predmetom privatne djelatnosti, bliže će se odrediti pravilnikom federalnog ministra.

Član 52.

Zavod zdravstvenog osiguranja Federacije, odnosno kantona provodi postupak dodjele ugovora o pružanju zdravstvenih usluga, odnosno postupak dodjele ugovora za provođenje programa zdravstvene zaštite u skladu sa ovim zakonom, Zakonom o zdravstvenom osiguranju, te propisima donesenim na osnovu ovih zakona, jedinstvenom metodologijom, propisu o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, kao i propisima o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine.

Jedinstvenu metodologiju kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove, odnosno privatnog zdravstvenog radnika iz stava 1. ovog člana, utvrđuje Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine po prethodno pribavljenom mišljenju zavoda

zdravstvenog osiguranja kantona, kao i uz prethodnu u skladu sast federalnog ministra u skladu sa osnovnim paketom zdravstvenih prava.

Odluku o izboru najuspješnijeg ponuđača donosi zavod zdravstvenog osiguranja iz stava 1. ovog člana i zaključuje ugovor sa zdravstvenim ustanovama, odnosno privatnim zdravstvenim radnikom.

Osnivanje i organiziranje zdravstvenih ustanova

Član 53.

Zdravstvenu djelatnost obavljaju zdravstvene ustanove koje osniva Federacija, kanton odnosno općina, te domaća i strana fizička ili pravna lica u svim oblicima svojine.

Federacija je osnivač federalnih zavoda iz člana 43. stav 1. ovog zakona.

Jedan ili više kantona i Federacija, zajedno, mogu biti osnivači univerzitetsko-kliničke bolnice i zavoda.

Kanton može biti osnivač: bolnice, lječilišta, zavoda za javno zdravstvo kantona, zavoda za medicinu rada kantona, zavoda za bolesti ovisnosti kantona, zavoda kao specijalizirane zdravstvene ustanove, doma zdravlja, apoteke, ustanove za hitnu medicinsku pomoć i ustanove za zdravstvenu njegu u kući.

Općina može biti osnivač doma zdravlja, ustanove za zdravstvenu njegu u kući i apoteke.

Domaća i strana fizička, odnosno pravna lica mogu biti osnivači: poliklinike, opće bolnice, specijalne bolnice, lječilišta, apoteke, ustanove za zdravstvenu njegu u kući, ustanove za palijativnu njegu, centra za dijalizu i zavoda kao specijalizovane zdravstvene ustanove u svim oblicima svojine.

Kantonalnim propisima može se bliže odrediti osnivanje zdravstvenih ustanova na primarnom nivou zdravstvene zaštite.

Član 54.

Osnivač zdravstvenih ustanova u vlasništvu Federacije je Parlament Federacije BiH.

Osnivač zdravstvenih ustanova u vlasništvu kantona je zakonodavno tijelo kantona.

Osnivač zdravstvenih ustanova u vlasništvu općine je općinsko vijeće.

Član 55.

Zdravstvena ustanova može obavljati zdravstvenu djelatnost ako ispunjava uvjete propisane ovim zakonom i to:

- 1) ako ima uposlene zdravstvene radnike odgovarajućeg stepena stručne spreme sa položenim stručnim ispitom, licencom izdatom od nadležne komore, a za obavljanje određenih poslova i sa odgovarajućom specijalizacijom ili naučnim, odnosno nastavnim zvanjem;
- 2) ako ima dijagnostičku, terapijsku i drugu opremu za sigurno i savremeno pružanje zdravstvene zaštite za djelatnost za koju je osnovana;
- 3) ako ima odgovarajuće prostorije za prijem oboljelih, odnosno zdravih osoba, za obavljanje dijagnostičkih i terapijskih postupaka liječenja i smještaj pacijenata, kao i za čuvanje lijekova i medicinskih sredstava;
- 4) ako ima odgovarajuće vrste i količine lijekova i medicinskih sredstava koje su potrebne za obavljanje određene zdravstvene djelatnosti za koju se zdravstvena ustanova osniva;
- 5) uspostavljen sistem sigurnosnih standarda u zdravstvenim ustanovama;
- 6) uspostavljen sistem upravljanja medicinskim otpadom u skladu sa važećim standardima, kao i posebnim propisima koji reguliraju ovu oblast.

Dvije ili više zdravstvenih ustanova mogu organizirati zajedničke medicinske službe za laboratorijsku, rendgen i drugu dijagnostiku, kao i zajedničke nemedicinske službe za pravne, ekonomsko-finansijske, tehničke i druge poslove ili ugovoriti obavljanje ovih poslova sa pravnim ili fizičkim licem koje ispunjava uvjete predviđene zakonom za obavljanje navedenih djelatnosti i ima odobrenje nadležnog organa.

AKAZ je dužan definirati sistem sigurnosnih standarda u zdravstvenim ustanovama iz tačke 5) stav 1. ovog člana, te obavljati kontinuirano praćenje i procjenu sigurnosnih standarda u zdravstvenim ustanovama, što uključuje i izdavanje certifikata o zadovoljenju standarda sigurnosti.

Bliži uvjeti u pogledu prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti zdravstvenih ustanova iz stava 1. ovog člana utvrđuju se pravilnikom federalnog ministra.

Zdravstvena ustanova koja koristi izvore jonizujućih zračenja mora pored uvjeta iz st. 1. i 3. ovog člana ispunjavati i druge uvjete utvrđene propisom kojim se uređuje zaštita od radijacione i nuklearne sigurnosti, kao i podzakonskim aktima donijetim na osnovu tog propisa, te imati odobrenje nadležne državne agencije za radijacionu i nuklearnu sigurnost.

Član 56.

Prilikom osnivanja zdravstvene ustanove obaveza osnivača zdravstvene ustanove je da priloži mišljenje o opravdanosti osnivanja zdravstvene ustanove.

Mišljenje o opravdanosti osnivanja zdravstvene ustanove u djelatnosti primarne zdravstvene djelatnosti, specijalističko-konsultativne zdravstvene djelatnosti, odnosno u djelatnosti bolničke zdravstvene djelatnosti daje zavod za javno zdravstvo kantona, odnosno Federacije i nadležna komora.

Zavod za javno zdravstvo mišljenje iz stava 2. ovog člana daje na osnovu stručnih principa o organizaciji i ekonomici zdravstva, dok nadležna komora mišljenje daje sa aspekta zaštite i očuvanja profesije koju zastupa.

U slučaju da se ustanova osniva za djelatnosti koje su iz domena više komora potrebno je pribaviti mišljenje svih nadležnih komora.

Član 57.

Zdravstvena ustanova može obavljati zdravstvenu djelatnost ako nadležno ministarstvo zdravstva rješenjem utvrdi da su ispunjeni uvjeti propisani zakonom za obavljanje zdravstvene djelatnosti.

Ispunjenost uvjeta za zdravstvene ustanove iz člana 53. st. 2. i 3. ovog zakona rješenjem utvrđuje federalni ministar.

Ispunjenost uvjeta za zdravstvene ustanove iz člana 53. st. 4., 5. i 6. ovog zakona rješenjem utvrđuje nadležni kantonalni ministar.

Zdravstvena ustanova može obavljati samo zdravstvenu djelatnost koja je utvrđena rješenjem nadležnog ministra zdravstva o ispunjenosti uvjeta za obavljanje zdravstvene djelatnosti.

Na osnovu rješenja o ispunjenosti uvjeta za obavljanje zdravstvene djelatnosti i osnivačkog akta, zdravstvena ustanova upisuje se u registar kod nadležnog suda u skladu sa propisima o registraciji ustanova u Federaciji.

Zdravstvena ustanova počinje raditi danom upisa u registar iz stava 5. ovog člana.

Član 58.

Odredbe čl. 56. i 57. ovog zakona primjenjuju se i u slučaju proširenja ili promjene zdravstvene djelatnosti.

Član 59.

Promjena ili proširenje djelatnosti zdravstvene ustanove čiji je osnivač, odnosno suosnivač Federacija, kanton odnosno općina ne može se obaviti bez saglasnosti nadležnog ministra zdravstva.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana izdaje se u formi rješenja. Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana koje donosi kantonalni ministar može se izjaviti žalba federalnom ministru u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Rješenje iz stava 2. ovog člana koje donosi federalni ministar je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor u skladu sa propisom o upravnim sporovima.

Član 60.

Zdravstvena ustanova prestaje raditi ako:

- više ne postoji potreba za obavljanjem djelatnosti za koju je osnovana, a nema mogućnosti da se reorganizuje za obavljanje druge zdravstvene djelatnosti,
- ne ispunjava zakonom propisane uvjete za obavljanje djelatnosti.

Odluku o prestanku rada zdravstvene ustanove u slučaju iz stava 1. alineja 1. ovog člana donosi vlasnik, a u slučaju iz stava 1. alineja 2. ovog člana rješenje donosi nadležni ministar zdravstva.

Ukoliko iz razloga navedenih u stavu 1. alineja 1. ovog člana prestaje raditi javna zdravstvena ustanova, prije donošenja rješenja iz stava 2. ovog člana, potrebno je pribaviti mišljenje nadležnog zavoda za javno zdravstvo.

Protiv rješenja o prestanku rada zdravstvene ustanove iz stava 2. ovog člana može se pokrenuti upravni spor u skladu sa propisom o upravnim sporovima.

Član 61.

Sredstva za finansiranje zdravstvenih ustanova koje osiguravaju izvršenje prava iz člana 11. ovog zakona osiguravaju se iz:

- sredstava budžeta Federacije,
- iz sredstava zdravstvenog osiguranja,
- donacija, pomoći i drugih izvora.

Član 62.

Sredstva za rad i razvoj zdravstvena ustanova ostvaruje:

- ugovorom sa zavodom zdravstvenog osiguranja Federacije odnosno kantona,
- ugovorom sa nadležnim ministarstvom zdravstva koji se na osnovu zakona finansiraju iz budžeta Federacije odnosno kantona,
- ugovorom sa fakultetima i drugim visokim školama zdravstvenog usmjerenja,
- ugovorom na osnovu proširenog i dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja,
- iz sredstava osnivača u skladu sa aktom o osnivanju,
- iz sredstava budžeta Federacije, kantona odnosno općine,
- iz učešća korisnika zdravstvene zaštite u pokriću dijela ili ukupnih troškova zdravstvene zaštite,
- slobodnom prodajom usluga na tržištu,
- iz drugih izvora na način i pod uvjetima određenim zakonom, aktom o osnivanju i statutom zdravstvene ustanove.

Član 63.

Akti zdravstvene ustanove su statut i drugi opći akti.

Statut je osnovni opći akt zdravstvene ustanove kojim se uređuje:

- 1) naziv i sjedište, odnosno ime i prezime, kao i prebivalište osnivača;
- 2) naziv i sjedište zdravstvene ustanove;
- 3) djelatnost zdravstvene ustanove;
- 4) iznos sredstava za osnivanje i početak rada zdravstvene ustanove i način osiguranja sredstava;
- 5) izvor i način osiguranja sredstava za rad zdravstvene ustanove;
- 6) način raspolaganja viškom prihoda nad rashodima i način na koji se pokriva višak rashoda nad приходima;
- 7) prava i obaveze osnivača u pogledu obavljanja djelatnosti zbog koje se zdravstvena ustanova osniva;
- 8) međusobna prava i obaveze zdravstvene ustanove i osnivača;
- 9) organi upravljanja zdravstvene ustanove u osnivanju i njihova ovlaštenja;
- 10) stručna tijela zdravstvene ustanove, mandat članova stručnih tijela, način izbora i finansiranje;
- 11) osoba koja će do imenovanja direktora zdravstvene ustanove obavljati poslove i vršiti ovlaštenja direktora;
- 12) rok za donošenje statuta, imenovanje direktora i organa upravljanja;
- 13) druga pitanja od značaja za rad zdravstvene ustanove.

Statut zdravstvene ustanove podliježe obaveznoj saglasnosti osnivača.

Upravljanje, rukovođenje i nadzor nad zdravstvenim ustanovama, kao i stručna tijela zdravstvene ustanove

Upravni odbor

Član 64.

Zdravstvenom ustanovom upravlja upravni odbor.

Upravni odbor zdravstvene ustanove u vlasništvu Federacije ima pet članova i čine ga predstavnici:

- osnivača - tri člana od kojih jedan mora biti ispred Federalnog ministarstva zdravstva (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo),
- stručnih radnika zdravstvenih ustanova - dva člana od kojih najmanje jedan mora biti iz reda zdravstvenih radnika.

Upravni odbor zdravstvene ustanove u vlasništvu jednog ili više kantona i Federacije zajedno čine predstavnici:

- Federacije - dva člana,
- kantona - osnivača - po dva člana kojima je zdravstvena ustanova ujedno opća i kantonalna bolnica,
- kantona - osnivača - po jednog člana kojima zdravstvena ustanova nije ujedno opća i kantonalna bolnica,
- stručnih radnika zdravstvenih ustanove - tri člana od kojih najmanje dva moraju biti iz reda zdravstvenih radnika.

Upravni odbor zdravstvene ustanove u vlasništvu kantona ima pet članova i čine ga predstavnici:

- osnivača - tri člana od kojih jedan mora biti ispred kantonalnog ministarstva,
- stručnih radnika zdravstvenih ustanova - dva člana od kojih jedan mora biti iz reda zdravstvenih radnika.

Upravni odbor zdravstvene ustanove u vlasništvu općine ima tri člana i čine ga predstavnici:

- osnivača - jedan član,
- stručnih radnika zdravstvene ustanove - jedan član,
- kantonalnog ministarstva - jedan član.

Predsjednika i članove upravnog odbora zdravstvene ustanove iz st. 2. i 3. ovog člana imenuje i razrješava Vlada Federacije BiH na prijedlog federalnog ministra.

Predsjednika i članove upravnog odbora zdravstvene ustanove iz stava 4. ovog člana imenuje i razrješava vlada kantona na prijedlog kantonalnog ministra.

Predsjednika i članove upravnog odbora zdravstvene ustanove iz stava 5. ovog člana imenuje i razrješava općinsko vijeće na prijedlog općinskog načelnika.

Blíže kriterije za imenovanje u upravne odbore zdravstvenih ustanova u vlasništvu:

- Federacije, odnosno jednog ili više kantona i Federacije zajedno utvrđuje Vlada Federacije BiH na prijedlog federalnog ministra,
- u vlasništvu kantona utvrđuje vlada kanton na prijedlog kantonalnog ministra,
- u vlasništvu općine utvrđuje općinsko vijeće na prijedlog općinskog načelnika.

Članstvo u upravnim odborima iz st. 2., 3., 4. i 5. ovog člana odražavat će ravnopravnu zastupljenost oba spola.

Mjesečnu naknadu za rad predsjednika i članova upravnog odbora zdravstvenih ustanova iz st. 2. i 3. ovog člana utvrđuje Vlada Federacije BiH na prijedlog federalnog ministra u skladu sa posebnim propisom o pravima članova organa upravljanja institucija Federacije Bosne i Hercegovine.

Mjesečnu naknadu za rad predsjednika i članova upravnog odbora zdravstvenih ustanova iz stava 4. ovog člana utvrđuje vlada kantona na prijedlog kantonalnog ministra.

Mjesečnu naknadu za rad predsjednika i članova upravnog odbora zdravstvenih ustanova iz stava 5. ovog člana utvrđuje općinsko vijeće na prijedlog općinskog načelnika.

Naknade iz st. 11., 12. i 13. ovog člana isplaćuju se iz sredstava zdravstvene ustanove.

Predsjednik i članovi upravnog odbora zdravstvenih ustanova iz ovog člana dužni su potpisati izjavu o nepostojanju sukoba interesa prije preuzimanja funkcije.

Predsjednici i članovi upravnih odbora zdravstvenih ustanova iz ovog člana imenuju se u proceduri u skladu sa propisima o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima u Federaciji.

Način izbora, opoziva i mandat članova upravnog odbora zdravstvene ustanove vrši se u skladu sa propisima o ustanovama, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 65.

Djelokrug upravnog odbora zdravstvenih ustanova u vlasništvu Federacije, jednog ili više kantona i Federacije zajedno, odnosno kantona ili općine podrazumijeva sljedeće:

- donošenje statuta zdravstvene ustanove,
- imenovanje i razrješavanje direktora odnosno v.d. direktora zdravstvene ustanove,
- utvrđivanje planove rada i razvoja zdravstvene ustanove,
- utvrđivanje godišnjeg programa rada,
- donošenje finansijskog plana i usvajanje godišnjeg obračuna,
- donošenje općih akata o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji poslova i drugih općih akate u skladu sa zakonom i statutom zdravstvene ustanove,
- odlučivanje o svim pitanjima obavljanja djelatnosti radi kojih je zdravstvena ustanova osnovana, ako zakonom nije određeno da o određenim pitanjima odlučuje drugi organ zdravstvene ustanove,
- usmjeravanje, kontrolisanje i ocjenjivanje rada direktora,
- rješavanje svih pitanja odnosa sa osnivačem,
- odlučivanje o korištenju sredstava preko iznosa utvrđenog statutom zdravstvene ustanove,
- odgovaranje osnivaču za rezultate rada zdravstvene ustanove,
- odlučivanje o prigovoru zaposlenika na rješenje kojim je drugi organ, određen statutom zdravstvene ustanove, odlučio o pravu, obavezi i odgovornosti zaposlenika iz radnog odnosa,
- podnošenje osnivaču najmanje jedanput godišnje izvještaja o poslovanju zdravstvene ustanove,
- obavljanje i drugih poslova u skladu sa zakonom i statutom zdravstvene ustanove.

Direktor

Član 66.

Direktor zdravstvene ustanove imenuje se na osnovu javnog oglasa u skladu sa zakonom.

Direktora zdravstvene ustanove imenuje i razrješava upravni odbor.

Direktora zdravstvenih ustanova čiji je osnivač, odnosno suosnivač Federacija imenuje upravni odbor zdravstvene ustanove, uz prethodnu saglasnost federalnog ministra.

Direktora zdravstvene ustanove čiji je osnivač kanton imenuje upravni odbor zdravstvene ustanove, uz prethodnu saglasnost kantonalnog ministra.

Direktora zdravstvene ustanove čiji je osnivač općina imenuje upravni odbor zdravstvene ustanove, uz prethodnu saglasnost općinskog načelnika.

Direktor zdravstvene ustanove mora imati medicinski, stomatološki odnosno farmaceutski fakultet, najmanje pet godina radnog iskustva u struci, znanje o zdravstvenom menadžmentu koje dokazuje certifikatom o obavljenju edukaciji iz zdravstvenog menadžmenta, odnosno završenoj specijalizaciji iz zdravstvenog menadžmenta ili završenom postdiplomskom studiju iz zdravstvenog menadžmenta, te ispunjavati i druge uvjete propisane aktom o osnivanju, odnosno statutom.

Propisom federalnog ministra bliže će se regulirati uvjeti u pogledu vrste završenog fakulteta zdravstvenog usmjerenja iz stava 6. ovog člana koje moraju ispuniti osobe koje konkurišu za

direktora zdravstvene ustanove u zavisnosti od tipa zdravstvene ustanove.

Uvjet o znanju iz zdravstvenog menadžmenta, a koji je predviđen za osobe iz stava 6. ovog člana tražit će se u konkursnoj proceduri tek nakon donošenja podzakonskog akta federalnog ministra iz člana 152. stav 4. ovog zakona, te otpočinjanja edukacije, odnosno specijalizacije o zdravstvenom menadžmentu na teritoriji Federacije u organizaciji Federalnog ministarstva.

Za direktora zdravstvene ustanove koja osigurava specijalističko-konsultativnu, bolničku zdravstvenu zaštitu i djelatnost javnog zdravstva imenuje se osoba koja pored uvjeta iz stava 6. ovog člana ima i odgovarajuću specijalizaciju iz djelatnosti zdravstvene ustanove.

U bolničkim zdravstvenim ustanovama koje ispunjavaju uvjete za izvođenje nastave direktor mora imati pomoćnika za nastavu i naučno-istraživački rad.

Mandat direktora traje četiri godine.

Po isteku mandata ista osoba može, na osnovu javnog oglasa, ponovno biti imenovana za direktora u istoj zdravstvenoj ustanovi, ali najviše za još jedan mandatni period.

Član 67.

Ako direktor nije imenovan u skladu sa zakonom u roku od 60 dana od dana isteka konkursnog roka, odluku o postavljenju vršioca dužnosti direktora donosi upravni odbor zdravstvene ustanove.

Vršilac dužnosti direktora postavlja se najduže na period do šest mjeseci.

Vršilac dužnosti direktora ima sva prava i dužnosti direktora.

Član 68.

Direktor organizira i vodi poslovanje, predstavlja i zastupa zdravstvenu ustanovu i odgovoran je za zakonitost rada.

Direktor podnosi upravnom odboru pisani izvještaj o cjelokupnom poslovanju zdravstvene ustanove jednom tromjesečno.

Direktor učestvuje u radu upravnog odbora bez prava odlučivanja.

Član 69.

Direktor može biti razriješen i prije isteka mandata na koji je imenovan.

Upravni odbor je dužan razriješiti direktora i prije isteka mandata za koji je imenovan ako:

- direktor to osobno zahtijeva,
- nastane neki od razloga koji prema posebnim propisima ili propisima kojima se uređuju radni odnosi dovode do prestanka ugovora o radu,
- ne izvršava ugovorne obaveze prema zavodu zdravstvenog osiguranja Federacije odnosno kantona,
- ne provodi program rada i razvoja zdravstvene ustanove koji je donio upravni odbor,
- u obavljanju djelatnosti zdravstvene ustanove nastane neopravdani gubitak,
- u svom radu krši propise i opće akte zdravstvene ustanove ili neopravdano neizvršava odluke upravnog odbora ili postupa u suprotnosti sa njima,
- svojim nesavjesnim ili nepravilnim radom prouzrokuje zdravstvenoj ustanovi veću štetu, zanemaruje ili nemarno vrši svoju dužnost tako da su nastale ili mogu nastati veće smetnje u obavljanju djelatnosti zdravstvene ustanove,
- nalazom se zdravstvene inspekcije ustanovi povreda propisa i općih akata zdravstvene ustanove ili nepravilnost u radu direktora.

Ako upravni odbor ne razriješiti direktora iz razloga propisanih u stavu 2. ovog člana u roku od 30 dana od dana saznanja za neki od razloga, rješenje o razrješavanju direktora donosi nadležni ministar zdravstva.

Protiv rješenja iz stava 3. ovog člana nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Upravni odbor mora, prije donošenja odluke o razrješenju, obavijestiti direktora o razlozima za razrješenje i dati mu mogućnost da se o njoj pisano izjasni.

Član 70.

U vanrednim okolnostima, ako je ugrožen proces pružanja zdravstvene zaštite ili postoji neposredna opasnost po život i zdravlje ljudi, direktor je dužan o tim okolnostima bez odgađanja obavijestiti nadležno ministarstvo zdravstva i nadležni zavod za javno zdravstvo.

Nadzorni odbor

Član 71.

Nadzorni odbor formira se za zdravstvene ustanove tipa federalnih zdravstvenih zavoda, kao i zdravstvene ustanove čiji je osnivač jedan ili više kantona i Federacija zajedno.

Nadzorni odbor iz stava 1. ovog člana vrši nadzor nad radom i poslovanjem zdravstvene ustanove.

Nadzorni odbor zdravstvene ustanove ima tri člana i to dva ispred osnivača, a jednog ispred zaposlenika zdravstvene ustanove uz zastupljenost oba spola.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora zdravstvenih ustanova iz stava 1. ovog člana imenuju se i razrješavaju u proceduri u skladu sa propisima o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima u Federaciji.

Predsjednika i članove nadzornog odbora federalnih zdravstvenih zavoda i zdravstvene ustanove čiji je osnivač jedan ili više kantona i Federacija zajedno, imenuje i razrješava Vlada Federacije BiH na prijedlog federalnog ministra.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora imenuju se na period od četiri godine sa mogućnošću ponovnog izbora, a najviše za još jedan mandatni period.

Na naknade za rad predsjednika i članova nadzornih odbora primjenjuju se odredbe člana 64. stav 11. ovog zakona.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora zdravstvenih ustanova dužni su potpisati izjavu o nepostojanju sukoba interesa prije preuzimanja funkcije.

Način izbora, opoziva i mandat članova nadzornog odbora zdravstvene ustanove vrši se u skladu sa propisima o ustanovama, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 72.

Nadzorni odbor:

- analizira izvještaj o poslovanju zdravstvene ustanove,
- u vršenju nadzora nad upotrebom sredstava za rad pregleda godišnji izvještaj o poslovanju i godišnji obračun,
- pregleda i provjerava urednost i zakonitost vođenja poslovnih knjiga.

Nadzorni odbor sačinjava godišnji izvještaj o poslovanju zdravstvene ustanove na osnovu obavljenih aktivnosti iz stava 1. ovog člana, te pregleda izvještaj o radu direktora i upravnog odbora zdravstvene ustanove.

Izvještaj iz stava 2. ovog člana nadzorni odbor dostavlja osnivaču, upravnom odboru i direktoru zdravstvene ustanove.

Stručno vijeće

Član 73.

Stručno vijeće zdravstvene ustanove je savjetodavni organ direktoru.

Članove stručnog vijeća na prijedlog šefova organizacionih jedinica zdravstvene ustanove, uz ravnopravnu zastupljenost oba spola, imenuje direktor.

U radu stručnog vijeća mogu učestvovati i zdravstveni saradnici.

U stručno vijeće iz stava 1. ovog člana može se imenovati zdravstveni radnik - zakupac jedinica zakupa zdravstvene ustanove.

Bliže odredbe o načinu rada i odlučivanja stručnog vijeća uređuju se poslovníkom o radu stručnog vijeća zdravstvene ustanove na koji saglasnost daje direktor zdravstvene ustanove.

Član 74.

Stručno vijeće zdravstvene ustanove:

- raspravlja i odlučuje o pitanjima iz oblasti stručnog rada ustanove,
- predlaže stručna rješenja u sklopu djelatnosti zdravstvene ustanove,
- predlaže stručne osnove za program rada i razvoja zdravstvene ustanove,
- predlaže mjere za unapređenja kvalitete i sigurnosti rada u zdravstvenoj ustanovi,
- daje upravnom odboru i direktoru mišljenja i prijedloge u pogledu organizacije rada i uvjeta za razvoj zdravstvene djelatnosti u skladu sa finansijskim mogućnostima,
- predlaže specijalističko usavršavanje zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, te stručno usavršavanje iz oblasti subspecijalnosti zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika za potrebe zdravstvene ustanove,
- predlaže upravnom odboru obavljanje dopunskog rada zdravstvenih radnika u slučajevima od posebnog interesa za građane i rad zdravstvene ustanove,
- brine se o provedbi unutrašnjeg nadzora nad stručnim radom zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika ustanove,
- obavlja i druge poslove propisane statutom.

Etički komitet

Etički komitet zdravstvene ustanove

Član 75.

Etički komitet zdravstvene ustanove je organ koji osigurava obavljanje djelatnosti ustanove na načelima etike i medicinske deontologije.

Etički komitet imenuje upravni odbor zdravstvene ustanove i sačinjava ga najmanje devet članova, uz ravnopravnu zastupljenost oba spola, s tim da najmanje jedan član etičkog komiteta treba biti predstavnik nemedicinskih struka i najmanje dva člana koji nisu radnici zdravstvene ustanove.

Upravni odbor imenuje i zamjenike članova etičkog komiteta.

Mandat, način izbora, kao i način finansiranja etičkog komiteta uređuje se statutom zdravstvene ustanove.

Etički komitet donosi poslovník o svom radu.

Dvije ili više zdravstvenih ustanova mogu imenovati zajednički etički komitet.

Zdravstvena ustanova koja obavlja djelatnost transplantacije organa i tkiva formira etički komitet u oblasti uzimanja i presađivanja organa i tkiva u cilju liječenja u skladu sa propisom o transplantaciji organa i tkiva u cilju liječenja.

Član 76.

Etički komitet zdravstvene ustanove:

- prati primjenu etike i medicinske deontologije u obavljanju djelatnosti zdravstvene ustanove,
- daje saglasnost za provođenje medicinskih i naučnih ispitivanja, kao i kliničkih ispitivanja lijekova i medicinskih sredstava u zdravstvenoj ustanovi koja se smatra prethodnim postupkom u okviru odobravanja tih ispitivanja od nadležnog organa,
- bavi se analizom i prijedlozima propisa iz oblasti zdravstva sa aspekta etike i medicinske deontologije,
- prati povrede prava pacijenata i sistemski radi na unapređenju stanja u ovoj oblasti u skladu sa propisima o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata,
- saraduje sa nadležnim komorama iz oblasti zdravstva,
- rješava i druga etička pitanja u obavljanju djelatnosti zdravstvene ustanove.

Etički komitet Federalnog i kantonalnih ministarstava zdravstva

Član 77.

Etički komitet Federalnog ministarstva je stručno tijelo koje prati pružanje i provođenje zdravstvene zaštite na načelima etike i medicinske deontologije.

Federalni ministar imenuje i razrješava predsjednika i članove Etičkog komiteta, uz ravnopravnu zastupljenost oba spola.

Etički komitet broji pet članova koji se biraju iz reda istaknutih stručnjaka koji imaju značajne rezultate u radu, kao i doprinos u oblasti zdravstvene zaštite, profesionalne etike zdravstvenih radnika i humanističkih nauka.

Mandat članova Etičkog komiteta traje četiri godine uz mogućnost ponovnog izbora za još jedan mandatni period.

Etički komitet donosi poslovnik o radu.

Etički komitet ima pravo nadoknade za svoj rad koja se isplaćuje iz sredstava budžeta Federacije.

Visinu nadoknade za rad Etičkog komiteta iz stava 6. ovog člana rješenjem utvrđuje federalni ministar.

Etički komitet kantonalnog ministarstva formira se radi obavljanja poslova i zadatka iz stava 1. ovog člana za područje kantona.

Sastav etičkog komiteta kantonalnog ministarstva koji odražava ravnopravnu zastupljenost oba spola, bliže određenje djelokruga rada, kao i način odlučivanja bliže se uređuje kantonalnim propisima.

Visinu nadoknade za rad Etičkog komiteta iz stava 8. ovog člana, koja se isplaćuje iz budžeta kantona, rješenjem utvrđuje kantonalni ministar.

Član 78.

Nadležnosti Etičkog komiteta Federalnog ministarstva su:

- prati primjenu načela etike i medicinske deontologije zdravstvenih radnika u obavljanju zdravstvene djelatnosti na teritoriji Federacije,
- koordinira rad etičkih komiteta kantona,
- daje saglasnost za provođenje medicinskih i naučnih ispitivanja za dva ili više kantona, kao i Federacije koja se smatra prethodnim postupkom u okviru odobravanja tih ispitivanja od nadležnog organa,
- prati provođenje medicinskih i naučnih ispitivanja, kao i kliničkih ispitivanja lijekova i medicinskih sredstava na teritoriji dvaju ili više kantona, kao i Federacije,
- prati upotrebu odobrenih novih zdravstvenih tehnologija na teritoriji Federacije,
- daje mišljenja o spornim pitanjima koja su od značaja za provođenje medicinskih i naučnih ispitivanja u oblasti zdravstva,
- prati provođenje odluka i razmatra stručna pitanja u vezi sa primjenom mjera u zdravstvenim ustanovama na teritoriji Federacije,
- prati povrede prava pacijenata i sistemski radi na unapređenju stanja u ovoj oblasti u skladu sa propisima o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata,
- podnosi godišnji izvještaj federalnom ministru o svom radu, kao i o uočenim problemima, nedostacima i primjedbama u radu etičkih komiteta kantona, odnosno etičkih komiteta zdravstvenih ustanova,
- razmatra i druga pitanja etike i medicinske deontologije u provođenju zdravstvene zaštite.

Etički komitet kantona obavlja poslove i zadatke iz alineja 1., 3., 4., 5., 6., 7., 8. i 10. stav 1. ovog člana, koji su od interesa za područje kantona, te koordinira rad etičkih komiteta zdravstvenih ustanova na svom području.

Komisija za lijekove

Član 79.

Komisija za lijekove zdravstvene ustanove je organ koji osigurava provedbu:

- svih aktivnosti vezanih uz primjenu lijekova i medicinskih sredstava u zdravstvenoj ustanovi,

- kliničkih ispitivanja lijekova i medicinskih sredstava u zdravstvenoj ustanovi,
- šestomjesečnog finansijskog izvještavanja o kliničkim ispitivanjima lijekova i medicinskih sredstava u zdravstvenoj ustanovi za potrebe direktora i upravnog odbora,
- praćenja, poduzimanja mjera za izbjegavanje i smanjivanje nuspojava lijekova i medicinskih sredstava, kao i koordiniranje aktivnosti u vezi sa prijavom nuspojava lijekova i medicinskih sredstava nadležnom državnom organu u skladu sa propisom o lijekovima i medicinskim sredstvima,
- predlaganja liste lijekova i medicinskih sredstava koji se primjenjuju u zdravstvenoj ustanovi u skladu sa zakonom,
- praćenja potrošnje lijekova i medicinskih proizvoda, te predlaganja mjera za racionalnu upotrebu lijekova i medicinskih sredstava u zdravstvenoj ustanovi,
- poduzimanja mjera sa ciljem izbjegavanja interakcija, terapijskog dupliciranja ili pojave alergije kod upotrebe lijekova u zdravstvenoj ustanovi,
- pripremanja tenderske dokumentacije u postupcima javnih nabavki lijekova i medicinskih sredstava,
- i drugih poslova u skladu sa ovim zakonom, kao i propisom o lijekovima i medicinskim sredstvima.

Komisiju za lijekove imenuje upravni odbor zdravstvene ustanove i čini ga najmanje pet članova koji se imenuju iz reda specijalista medicine, farmacije i stomatologije, uz ravnopravnu zastupljenost oba spola.

Bliže odredbe o načinu rada i odlučivanja komisije za lijekove uređuju se poslovníkom o radu komisije za lijekove zdravstvene ustanove.

Komisija za lijekove zdravstvene ustanove koja nije ovlaštena za klinička ispitivanja lijekova i medicinskih sredstava, ne obavlja djelatnost navedenu u stavu 1. alineje 2. i 3. ovog člana.

Dvije ili više zdravstvenih ustanova mogu imenovati zajedničku komisiju za lijekove.

Komisija za poboljšanje kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga

Član 80.

Komisija za poboljšanje kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga je stručno tijelo zdravstvene ustanove koje obavlja poslove i zadatke u pogledu uspostave sistema poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga u zdravstvenoj ustanovi, kao i druge poslove utvrđene propisima o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i akreditaciji u zdravstvu.

Komisija iz stava 1. ovog člana odražavat će ravnopravnu zastupljenost oba spola.

Član 81.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na osnivanje, rukovođenje, upravljanje i nadzor nad zdravstvenom ustanovom, kao i odredbe o osnivanju stručnih tijela zdravstvene ustanove, odgovarajuće se primjenjuju i na zdravstvene ustanove u privatnom i mješovitom vlasništvu.

Upravni odbor zdravstvene ustanove u privatnom, odnosno mješovitom vlasništvu broji najmanje tri člana, a imenuje ih i razrješava vlasnik zdravstvene ustanove.

VIII. VRSTE ZDRAVSTVENIH USTANOVA

Član 82.

Zdravstvene ustanove organiziraju svoj rad kao zdravstvene ustanove primarnog, sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite, specijalizirane zdravstvene ustanove i ostale zdravstvene ustanove.

Zdravstvene ustanove primarne zdravstvene zaštite**Dom zdravlja**

Član 83.

Dom zdravlja je zdravstvena ustanova za pružanje zdravstvene zaštite stanovništvu određenog područja u sklopu zdravstvene djelatnosti na primarnom nivou zdravstvene zaštite.

Član 84.

Dom zdravlja na svom području osigurava obavljanje djelatnosti iz člana 33. ovog zakona.

Dom zdravlja obavlja primarnu zdravstvenu zaštitu putem timova porodične medicine, laboratorija, službe za radiološku dijagnostiku, službe za hitnu medicinsku pomoć, kao i službe u zajednici.

Službe u zajednici iz stava 2. ovog člana čine: centar za mentalno zdravlje u zajednici, centar za fizikalnu rehabilitaciju, služba polivalentne zubozdravstvene zaštite, služba sestara u zajednici i druge službe u zajednici koje se utvrđuju i formiraju na osnovu potreba stanovništva, a prema prethodnom mišljenju zavoda za javno zdravstvo kantona, te uz saglasnost kantonalnog ministra.

Ukoliko nisu osigurane službe u zajednici iz stava 3. ovog člana, specijalističko-konsultativna djelatnost iz dijela tih službi obavlja se na način i pod uvjetima utvrđenim u članu 39. stav 3. ovog zakona, osim kod službi za zdravstvenu zaštitu djece i zdravstvenu zaštitu žena koje se tada organiziraju u skladu sa članom 33. ovog zakona.

Dom zdravlja dužan je učestvovati u osiguranju uvjeta za pružanje specijalističko-konsultativne djelatnosti i djelatnosti javnog zdravstva na svom području, a u skladu sa ugovorom sa zavodom zdravstvenog osiguranja kantona.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, na područjima sa specifičnim potrebama pružanja zdravstvene zaštite stanovništvu u domu zdravlja može se organizirati i stacionar za dijagnostiku i liječenje akutnih bolesnika.

Član 85.

Dio djelatnosti doma zdravlja može se obavljati ugovaranjem obavljanja zdravstvenih usluga sa drugom zdravstvenom ustanovom ili privatnom praksom.

Ambulanta porodične medicine

Član 86.

Ambulanta porodične medicine je dio zdravstvenog sistema u kojoj se promocijom zdravlja, sprečavanjem, suzbijanjem, ranim otkrivanjem, liječenjem bolesti i rehabilitacijom osigurava primarni nivo zdravstvene zaštite.

Ambulanta porodične medicine može se organizirati kao dio doma zdravlja ili privatna praksa.

U ambulanti iz stava 1. ovog člana ostvaruje se prvi kontakt građana sa zdravstvenim sistemom i dobijaju informacije o pravima i obavezama pacijenata u skladu sa zakonom.

Član 87.

U ambulanti porodične medicine radi tim porodične medicine.

Tim porodične medicine čini specijalista porodične medicine i najmanje jedna medicinska sestra-tehničar koja ima dodatnu edukaciju iz porodične medicine.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, tim porodične medicine može činiti specijalista druge grane medicine sa dodatnom edukacijom iz porodične medicine, odnosno doktor medicine sa dodatnom edukacijom iz porodične medicine i najmanje jedna medicinska sestra-tehničar koja ima dodatnu edukaciju iz porodične medicine.

Poslovi zdravstvene njege u zajednici mogu se obavljati u timu porodične medicine uključivanjem u tim još jedne medicinske sestre-tehničara koja ima edukaciju zdravstvene njege u zajednici ili kroz službe sestara u zajednici.

Plan i program dodatne edukacije iz porodične medicine, kao i edukacije iz zdravstvene njege u zajednici, te način obavljanja ove edukacije utvrđuje se pravilnikom federalnog ministra.

Centar za mentalno zdravlje u zajednici

Član 88.

Centar za mentalno zdravlje u zajednici obavlja promociju i prevenciju mentalnog zdravlja, rehabilitaciju mentalno oboljelih osoba, prevenciju invaliditeta i rehabilitaciju, te brigu i pomoć onesposobljenih.

Pored poslova iz stava 1. ovog člana centar za mentalno zdravlje u zajednici obavlja i: zdravstveno-promotivni rad na unapređenju mentalnog zdravlja u zajednici; proaktivan pristup u prepoznavanju i ranom dijagnosticiranju osoba sa rizikom po mentalno zdravlje; edukaciju bolesnika, članova porodice i radne okoline; psihološko savjetovanje u porodici i zajednici; procjenu rizika po mentalno zdravlje u zajednici; planiranje i provođenje okupacione terapije u zajednici; psihološka mjerenja putem testova; vanbolničke terapijske i rehabilitacione postupke iz domena zaštite mentalnog zdravlja; socioterapiju; tretman bolesti ovisnosti u vanbolničkim uvjetima.

Stručno osoblje uposlono u centru iz stava 1. ovog člana treba imati edukaciju iz oblasti zloupotrebe psihoaktivnih supstancija.

Centar iz stava 1. ovog člana se organizira kao dio doma zdravlja.

Bliži uvjeti koje mora ispunjavati centar iz stava 1. ovog člana, kao i način njegovog organiziranja, te plan i program, trajanje edukacije, kao i način provođenja edukacije iz oblasti zloupotrebe psihoaktivnih supstancija utvrđuju se pravilnikom federalnog ministra.

Centar za fizikalnu rehabilitaciju

Član 89.

Centar za fizikalnu rehabilitaciju: obavlja zdravstveno-promotivni rad iz oblasti fizikalne medicine; vanbolničke terapijske i rehabilitacione postupke iz domena fizikalne medicine; okupacione tretmane; testiranje i procjenu testova, saraduje sa drugim službama s ciljem unapređenja tretmana pacijenata.

Centar iz stava 1. ovog člana organizira se kao dio doma zdravlja.

Bliže uvjete koje mora ispunjavati centar iz stava 1. ovog člana, kao i način njegovog organiziranja propisuje pravilnikom federalni ministar.

Ustanova za hitnu medicinsku pomoć

Član 90.

Ustanova za hitnu medicinsku pomoć je zdravstvena ustanova koja provodi mjere hitne medicinske pomoći i osigurava prijevoz oboljelih, stradalih i povrijeđenih u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu i pruža medicinsku pomoć za vrijeme prijevoza.

Ustanova iz stava 1. ovog člana može obavljati edukaciju zdravstvenih radnika iz oblasti urgentne medicine, zbrinjavanja povrijeđenih i naglo oboljelih kod kojih je došlo do životne ugroženosti, kao i edukaciju o načinu obavljanja adekvatnog hitnog medicinskog transporta, pod uvjetom da ima ugovor sa fakultetom zdravstvenog usmjerenja.

Ustanova iz stava 1. ovog člana može se organizirati kao samostalna zdravstvena ustanova ili kao dio doma zdravlja.

Uvjete, organizaciju i način rada hitne medicinske pomoći utvrđit će pravilnikom federalni ministar.

Ustanova za zdravstvenu njegu u kući

Član 91.

Ustanova za zdravstvenu njegu u kući je zdravstvena ustanova koja provodi zdravstvenu njegu i rehabilitaciju bolesnika po uputama doktora medicine - porodičnog liječnika.

Ustanova iz stava 1. ovog člana može se organizirati kao samostalna zdravstvena ustanova ili kao privatna praksa.

Bliže uvjete koje mora ispunjavati ustanova iz stava 1. ovog člana, kao i način njenog organiziranja propisuje pravilnikom federalni ministar.

Apoteka

Član 92.

Apoteka je zdravstvena ustanova koja vrši nabavku lijekova i medicinskih sredstava, skladištenje, čuvanje pod propisanim režimom, izdavanje i distribuciju lijekova i medicinskih sredstava, kao i izradu galenskih i magistralnih pripravaka u skladu sa propisom o apotekarskoj djelatnosti.

Ustanova za palijativnu njegu

Član 93.

Ustanova za palijativnu njegu je socijalno-zdravstvena ustanova koja ima palijativni interdisciplinarni tim, ambulantu za bol i palijativnu njegu.

Ustanova iz stava 1. ovog člana može se organizirati kao samostalna ustanova.

Obavljanje zdravstvenih usluga u ustanovi iz stava 1. ovog člana uređuje se ugovorom između doma zdravlja ili bolnice i zavoda zdravstvenog osiguranja kantona.

Zdravstvene usluge palijativne njege i terapije bola mogu se obavljati i u zdravstvenim ustanovama primarnog nivoa zdravstvene zaštite i posebnim odjelima zdravstvenih ustanova bolničkog nivoa zdravstvene zaštite.

Zdravstvena zaštita u ustanovama socijalne zaštite

Član 94.

U ustanovama socijalne zaštite koje zbrinjavanju djecu bez roditelja, djecu za koju se roditelji ne brinu, socijalno zapuštenu djecu, tjelesno i duševno oštećenu djecu, odrasle osobe, te nemoćne i stare osobe, mjere zdravstvene zaštite provode se putem domova zdravlja, odnosno zdravstvenih radnika u privatnoj praksi.

Obavljanje primarne zdravstvene zaštite iz stava 1. ovog člana obavezno se uređuje ugovorom između doma zdravlja, odnosno privatnog zdravstvenog radnika i zavoda zdravstvenog osiguranja kantona.

U ustanovama socijalne zaštite koje zbrinjavanju osobe zavisne o tuđoj pomoći, kojima je potrebna zdravstvena njega i rehabilitacija, prema uputama i pod stručnim nadzorom doktora medicine, osiguravaju se mjere zdravstvene zaštite u skladu sa uvjetima u pogledu prostora, opreme i kadra koji propisuje kantonalni ministar.

Troškove zdravstvene zaštite iz stava 3. ovog člana iznad utvrđenog zdravstvenog standarda snosi ustanova socijalne zaštite.

Zdravstvene ustanove sekundarne zdravstvene zaštite

Poliklinika

Član 95.

Poliklinika je zdravstvena ustanova u kojoj se obavlja specijalističko-konsultativna zdravstvena zaštita, dijagnostika i medicinska rehabilitacija, osim bolničkog liječenja.

Poliklinika se osniva kao samostalna zdravstvena ustanova ili kao dio bolnice.

Kada se poliklinika osniva kao samostalna zdravstvena ustanova djelatnost se mora obavljati najmanje u dvije ordinacije različitih ili istih specijalističkih ili subspecijalističkih djelatnosti, odnosno u jednoj ordinaciji specijalističke, odnosno subspecijalističke djelatnosti i laboratoriju.

Poliklinika mora za svaku svoju registriranu djelatnost, primiti u radni odnos, u punom radnom vremenu najmanje jednog doktora medicine, odnosno doktora stomatologije specijalistu odgovarajuće grane specijalnosti zavisno od djelatnostima poliklinike.

Ako poliklinika ima medicinsko-biohemijski laboratorij mora primiti u radni odnos, u punom radnom vremenu najmanje jednog doktora medicine specijalistu medicinske biohemije ili

jednog diplomiranog inženjera medicinske laboratorijske dijagnostike.

Centar za dijalizu

Član 96.

Centar za dijalizu obavlja dijagnostiku i liječenje pacijenata kroz tretman hemodijalize i peritonealne dijalize.

Centar iz stava 1. ovog člana može se organizirati kao samostalna zdravstvena ustanova, dio doma zdravlja ili dio bolnice.

Bliži uvjeti u pogledu prostora, kadra i medicinsko-tehničke opreme za osnivanje i organizaciju rada zdravstvenih ustanova koje obavljaju djelatnost dijalize, kategorizacija dijaliznih centara i postupak njihove verifikacije, kategorizacija zdravstvenih usluga, radnih timova u dijaliznim centrima, edukacija uposlenih u dijaliznim centrima, kategorizacija medicinsko-tehničke opreme u dijaliznim centrima, sadržaj standardnog seta lijekova i potrošnog materijala za dijalizu, uvjeti zdravstvene ispravnosti vode za dijalizu, te provođenje stručnog nadzora nad radom dijaliznih centara utvrđuju se pravilnikom federalnog ministra.

Bolnica

Član 97.

Bolnica je zdravstvena ustanova koja obavlja djelatnost dijagnostike, liječenja, medicinske rehabilitacije i zdravstvene njege bolesnika, te osigurava boravak i prehranu bolesnika.

Djelatnost iz stava 1. ovog člana obavlja se u općim, specijalnim, kantonalnim i u univerzitetskim-kliničkim bolnicama.

Član 98.

Opća bolnica je zdravstvena ustanova koja obavlja najmanje djelatnosti hirurgije, interne medicine, pedijatrije, te ginekologije i porođajnog i ima posteljne, dijagnostičke i druge mogućnosti prilagođene svojoj namjeni.

Izuzetno, opća bolnica iz stava 1. ovog člana može obavljati i tercijarnu zdravstvenu zaštitu iz djelatnosti za koju je registrirana, ako ispunjava uvjete za tercijarnu zdravstvenu zaštitu utvrđene ovim zakonom, kao i propisima donesenim na osnovu ovog zakona, te ako je za obavljanje ove djelatnosti verifikovana od Federalnog ministarstva.

Član 99.

Specijalna bolnica je zdravstvena ustanova za specijalističko-konsultativno i bolničko liječenje određenih bolesti ili određenih dobnih grupa stanovništva, koja osim uvjeta iz člana 102. ovog zakona ima posteljne, dijagnostičke i druge mogućnosti prilagođene svojoj namjeni.

Izuzetno, specijalna bolnica iz stava 1. ovog člana može obavljati i tercijarnu zdravstvenu zaštitu iz djelatnosti za koju je registrirana, ako ispunjava uvjete za tercijarnu zdravstvenu zaštitu utvrđene ovim zakonom, kao i propisima donesenim na osnovu ovog zakona, te ako je za obavljanje ove djelatnosti verifikovana od Federalnog ministarstva.

Član 100.

Za područje jednog ili više kantona može se organizirati i kantonalna bolnica koja, pored uvjeta predviđenih za opću i specijalnu bolnicu, ispunjava posteljne, dijagnostičke i druge uvjete utvrđene kantonalnim zakonom.

Izuzetno, kantonalna bolnica iz stava 1. ovog člana može obavljati i tercijarnu zdravstvenu zaštitu iz djelatnosti za koju je registrirana, ako ispunjava uvjete za tercijarnu zdravstvenu zaštitu utvrđene ovim zakonom, kao i propisima donijetim na osnovu ovog zakona, te ako je za obavljanje ove djelatnosti verifikovana od Federalnog ministarstva.

Član 101.

Univerzitetsko-klinička bolnica je bolnica koja obavlja tercijarnu zdravstvenu zaštitu iz više od polovine registriranih specijalističkih djelatnosti, stručno usavršavanje, dodiplomsku i postdiplomsku nastavu, kao i naučno-istraživački rad za djelatnosti za koje je osnovana.

Organizacioni dijelovi bolnice iz stava 1. ovog člana su klinike koje obavljaju tercijarnu zdravstvenu zaštitu iz određenih specijalističkih djelatnosti, stručno usavršavanje, dodiplomsku i postdiplomsku nastavu, kao i naučno-istraživački rad za djelatnosti za koje je osnovana.

Odredbе čl. 104. i 105. ovog zakona koje se odnose na sticanje naziva univerzitetska bolnica, shodno se primjenjuju i na univerzitetsko-kliničke bolnice iz stava 1. ovog člana.

Član 102.

Bolnica u svom sastavu mora imati najmanje jedinice za:

- specijalističko-konsultativnu djelatnost,
- radiološku, laboratorijsku i drugu dijagnostiku,
- anesteziju i reanimaciju,
- snabdijevanje lijekovima i medicinskim proizvodima - bolnička apoteka,
- transfuziološku djelatnost u skladu sa propisom o krvi i krvnim sastojcima,
- urgentno zbrinjavanje.

Bolnica iz stava 1. ovog člana mora imati osiguranu:

- medicinsku rehabilitaciju,
- patologiju,
- citološku, mikrobiološku i biohemijsku dijagnostiku,
- mrtvačnicu.

Ukoliko bolnica nema vlastite službe iz stava 2. alineje 1., 2. i 3. ovog člana može ugovoriti obavljanje ovih djelatnosti sa zdravstvenom ustanovom koja ispunjava uvjete predviđene zakonom za obavljanje navedenih djelatnosti i ima odobrenje nadležnog organa, a za obavljanje djelatnosti iz stava 2. alineje 4. ovog člana može ugovoriti sa ovlaštenim pravnim osobam.

Član 103.

Bolnica može obavljati naučno-istraživačku djelatnost u djelatnostima za koje je registrirana u skladu sa zakonom.

Član 104.

Bolnica može dobiti status univerzitetske bolnice koji dodjeljuje javni univerzitet na prijedlog Federalnog ministarstva, uz prethodno pribavljeno mišljenje fakulteta zdravstvenog usmjerenja, ako se u bolnici provodi nastava u okviru univerzitetskog obrazovanja.

Status univerzitetske bolnice iz stava 1. ovog člana dodjeljuje se sa rokom važenja od pet godina.

Nastava iz stava 1. ovog člana može se provoditi po prethodno pribavljenoj saglasnosti federalnog ministra za obrazovanje i nauku i federalnog ministra.

Bolnica iz stava 1. ovog člana može obavljati i specijalistički, odnosno subspecijalistički staž zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, uz uvjet da ispunjava uvjete propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona, te pribavi odobrenje za obavljanje ovog staža od federalnog ministra.

Član 105.

Uvjete koje moraju ispunjavati bolnice za dodjelu naziva univerzitetske bolnice utvrdit će pravilnikom federalni ministar, uz saglasnost federalnog ministra za obrazovanje i nauku.

Sticanjem, odnosno gubitkom uvjeta za naziv univerzitetske bolnice, te dodjelom odgovarajućeg naziva zdravstvenoj ustanovi ili njenom dijelu ne prenose se osnivačka prava nad zdravstvenom ustanovom.

Lječilište

Član 106.

Lječilište je zdravstvena ustanova u kojoj se prirodnim ljekovitim izvorima provodi preventivna zdravstvena zaštita, specijalistička i bolnička rehabilitacija.

Lječilište je dužno u toku korištenja prirodnih ljekovitih izvora pratiti njegova ljekovita svojstva i najmanje jednom u četiri godine izvršiti ponovno ispitivanje njegove ljekovitosti u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi.

Lječilište može pružati zdravstvene usluge u turizmu u skladu sa posebnim propisima.

Zavod

Član 107.

Zavod je specijalizirana zdravstvena ustanova u kojoj se obavlja specijalističko-konsultativna zdravstvena zaštita, u posebnu djelatnost medicinske tehnologije, kao i određena medicinska ispitivanja.

Zdravstvene ustanove tercijarne zdravstvene zaštite

Član 108.

Zdravstvene ustanove tercijarne zdravstvene zaštite su one zdravstvene ustanove koje ispunjavaju uvjete u pogledu prostora, opreme i kadra, kao i primijenjenih tehnologija za obavljanje najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz specijalističko-konsultativnih i bolničkih zdravstvenih djelatnosti, koje će se bliže urediti pravilnikom iz člana 42. ovog zakona.

Član 109.

S ciljem osiguranja kontinuiranosti zdravstvene zaštite iz člana 22. ovog zakona, zdravstvene ustanove primarne, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite uspostavljaju jedinstven sistem upućivanja pacijenata sa jednog na druge nivoe zdravstvene zaštite.

Sistem iz stava 1. ovog člana obuhvata razmjenu informacija i to sa nivoo primarne zdravstvene zaštite, o zdravstvenom stanju pacijenta sa podacima o prirodi bolesti ili zdravstvenog problema zbog kojeg se obratio izabranom zdravstvenom timu ili izabranom doktoru medicine i poduzetim mjerama, a sa sekundarnog, odnosno tercijarnog nivoo zdravstvene zaštite o izvršenim pregledima, nalazima i poduzetim mjerama liječenja, uključujući i detaljna uputstva za daljnje liječenje.

U slučaju da se pacijentu na nivoo primarne zdravstvene zaštite ne može pružiti adekvatna i blagovremena zdravstvena zaštita, zdravstvena ustanova, odnosno izabrani zdravstveni tim ili izabrani doktor medicine upućuje tog pacijenta u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu, odnosno odgovarajućem specijalisti u zdravstvenu ustanovu na sekundarnom nivoo zdravstvene zaštite, ili, izuzetno, u zdravstvenu ustanovu na tercijarnom nivoo zdravstvene zaštite radi pregleda, liječenja i davanja odgovarajućeg mišljenja i uputstva za daljnje liječenje na nivoo primarne zdravstvene zaštite.

Bolnice i druge zdravstvene ustanove sekundarnog nivoo zdravstvene zaštite, ili liječnik specijalista kojem je građanin upućen sa nivoo primarne zdravstvene zaštite, mogu tog građanina uputiti na tercijarni nivoo zdravstvene zaštite gdje se pružaju najsloženiji oblici zdravstvene zaštite iz određenih specijalističkih djelatnosti.

IX. ZDRAVSTVENE USTANOVE U KOJIMA SE IZVODI NASTAVA

Član 110.

Obrazovanje studenata i učenika za potrebe zdravstva vrše fakulteti i škole zdravstvenog usmjerenja.

U bolnicama koje imaju status univerzitetske bolnice organizira se nastava za studente fakulteta zdravstvenog usmjerenja, dodiplomska i postdiplomska nastava.

Dio nastave koji se odnosi na porodičnu medicinu, djelatnost službi u zajednici, javno zdravstvo, medicina rada, bolesti ovisnosti izvodi se u zavodima za javno zdravstvo, zavodima za medicinu rada, zavodima za bolesti ovisnosti i domovima zdravlja koji ispunjavaju uvjete propisane pravilnikom iz člana 105. stav 1. ovog zakona.

Odobrenje za izvođenje nastave u zdravstvenim ustanovama iz stava 3. ovog člana, te dobijanje statusa nastavnog zavoda, odnosno nastavna zdravstvena ustanova, dodjeljuje javni univerzitet na prijedlog Federalnog ministarstva, a uz prethodno pribavljeno mišljenje fakulteta zdravstvenog usmjerenja.

Član 111.

Nastavnici zdravstveni radnici koji izvode nastavu u zdravstvenim ustanovama za potrebe fakulteta zdravstvenog usmjerenja mogu zasnovati istovremeno radni odnos sa jednom

zdravstvenom ustanovom i jednim fakultetom zdravstvenog usmjerenja na način da u svakoj ustanovi, odnosno fakultetu zdravstvenog usmjerenja obavljaju poslove sa nepunim radnim vremenom tako da njihovo puno radno vrijeme bude usaglašeno sa radnim vremenom utvrđenim propisima o radu.

Zdravstvena ustanova i fakultet zdravstvenog usmjerenja ugovorom uređuju pitanja iz radnog odnosa u izvođenju nastave.

Način obavljanja poslova sa nepunim radnim vremenom pri izvođenju nastave zdravstvenih radnika iz stava 1. ovog člana pravilnikom propisuje federalni ministar za obrazovanje i nauku, uz saglasnost federalnog ministra.

Član 112.

Fakultet zdravstvenog usmjerenja može u skladu sa ovim zakonom osnovati unutrašnje organizacijske cjeline u kojima se obavlja zdravstvena djelatnost za potrebe fakultetske nastave.

Ispunjenost uvjeta za obavljanje zdravstvene djelatnosti iz stava 1. ovog člana utvrđuje Federalno ministarstvo.

Federalni ministar pravilnikom utvrđuje uvjete prostora, opreme i kadra za obavljanje zdravstvene djelatnosti za potrebe fakultetske nastave, uz saglasnost federalnog ministra za obrazovanje i nauku.

Za obavljanje zdravstvene djelatnosti iz stava 1. ovog člana fakultet zdravstvenog usmjerenja može ostvarivati sredstva ugovorom sa nadležnim zavodom zdravstvenog osiguranja kantona.

X. FEDERALNI I KANTONALNI ZDRAVSTVENI ZAVODI

Član 113.

Federalni i kantonalni zdravstveni zavodi su zdravstvene ustanove koje obavljaju djelatnost iz člana 43. ovog zakona.

Federalni zdravstveni zavodi su: Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine i Zavod za transfuzijsku medicinu Federacije Bosne i Hercegovine.

Kantonalni zdravstveni zavodi su: Zavod za javno zdravstvo kantona, Zavod za medicinu rada kantona, Zavod za bolesti ovisnosti kantona i Zavod za sportsku medicinu kantona.

Kantonalnim propisima može se regulirati i osnivanje i rad drugih zavoda na kantonalnom nivou.

Federalni i kantonalni zdravstveni zavodi u kojima se izvodi nastava i koji su nastavna baza fakulteta zdravstvenog usmjerenja imaju pravo na dodatak svom nazivu - nastavni zavodi.

Član 114.

Za vršenje svojih funkcija federalni i kantonalni zavodi finansiraju se iz budžeta Federacije, odnosno budžeta kantona, kao i drugih izvora finansiranja propisanih u čl. 61. i 62. ovog zakona.

Federalni zdravstveni zavodi

Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine

Član 115.

Federalni zavod za javno zdravstvo je zdravstvena ustanova za obavljanje javno-zdravstvene djelatnosti na teritoriji Federacije.

Član 116.

Federalni zavod za javno zdravstvo obavlja sljedeće poslove:

- predlaže i provodi zdravstveno-statistička istraživanja u svrhu praćenja, procjene i analize zdravstvenog stanja stanovništva, kao i organizacije zdravstvene zaštite,
- predlaže i provodi populaciona istraživanja u svrhu praćenja, analize i ocjene zdravstvenog ponašanja, prisutnosti populacionih faktora rizika i faktor rizika iz životne okoline, kao i drugih faktora čiji su rizici po zdravlje prepoznati,
- predlaže razvoj politika za zdravlje i planira, predlaže i učestvuje u provođenju mjera za očuvanje i unapređenje zdravlja stanovništva,
- predlaže program mjera zdravstvene zaštite,
- učestvuje u izradi nomenklature usluga i poslova zdravstvene djelatnosti,

- planira, predlaže, prati i evaluira specifičnu zdravstvenu zaštitu mladih, naročito u osnovnim i srednjim školama, te na fakultetima,
- prati i evaluira provođenje preventivno-promotivnih programa, te drugih mjera zdravstvene zaštite,
- priprema, prati i evaluira programe zaštite zdravlja rizičnih grupa stanovništva i stanovništva sa posebnim potrebama,
- prati i analizira epidemiološko stanje, predlaže, organizira, provodi i evaluira preventivne i protivepidemijske mjere u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti,
- planira i vrši centralnu distribuciju vakcina, nadzire i evaluira provođenje obaveznih imunizacija,
- planira i nadzire provedbu preventivnih i protivepidemijskih mjera dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije,
- prati i ocjenjuje zdravstveno stanje uposlenika na izvorima jonizirajućeg zračenja, prati i ocjenjuje radiološku ispravnost vode, namirnica i građevinskog materijala, te vrši monitoring radioaktivnosti biosfere,
- obavlja poslove radiološko-hemijsko-biološke zaštite u slučaju akcidenta,
- vrši kontrolu, demontažu i skladištenje zatvorenih izvora zračenja,
- obavlja mikrobiološku djelatnost od interesa za Federaciju,
- prati, analizira, proučava i ocjenjuje zdravstvenu ispravnost vode za piće, vode za dijalizu, vode za rekreaciju, površinske i otpadne vode, stanje vodosnabdijevanja na terenu, zdravstvene ispravnosti životnih namirnica i predmeta opće upotrebe, kao i onih namijenjenih međunarodnom prometu,
- predlaže i provodi aktivnosti na unapređenju sistema zdravstvene sigurnosti proizvodnje i prometa životnih namirnica, vode i predmeta opće upotrebe u cilju smanjenja rizika od obolijevanja i drugih štetnih posljedica po zdravlje,
- ispituje, prati, analizira i ocjenjuje uticaj faktora okoline na zdravlje ljudi, te predlaže i učestvuje u provođenju mjera za sprečavanje njihovih štetnih djelovanja,
- planira, predlaže i provodi aktivnosti na uspostavi, razvoju i upravljanju zdravstveno-informacijskim sistemom,
- učestvuje u edukaciji zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika u dodiplomskom i postdiplomskom obrazovanju kao nastavna baza fakulteta zdravstvenog usmjerenja, pod uvjetom da ima zaključen ugovor sa fakultetom zdravstvenog usmjerenja,
- planira, organizira i provodi djelatnost kontinuirane medicinske edukacije i kontinuiranog profesionalnog razvoja u sektoru zdravstva,
- provodi stručna i naučna istraživanja iz oblasti javnog zdravstva,
- vodi populacione registre o oboljenjima za teritoriji Federacije, te nadzire prikupljanje podataka i koordinira rad ostalih registara u zdravstvu,
- prikuplja podatke i vodi evidencije iz oblasti bolesti ovisnosti (uključujući duhan, alkohol i psihoaktivne droge),
- daje prethodno mišljenje federalnom ministru na posebne programe mjera za suzbijanje i sprečavanje bolesti ovisnosti,
- učestvuje u organizaciji i provedbi trajne edukacije zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika u oblasti suzbijanja i liječenja bolesti ovisnosti,
- bavi se izdavanjem raznih oblika publikacija iz djelokruga svog rada,
- obavlja i druge poslove na zahtjev Federalnog ministarstva i kantonalnih ministarstava zdravstva, zavoda zdravstvenog osiguranja Federacije i kantona, te drugih pravnih i fizičkih lica,
- saraduje sa svim drugim učesnicima u sistemu javnog zdravlja, naročito sa zdravstvenim ustanovama i drugim oblicima zdravstvene službe kao i sa nevladinim organizacijama.

Federalni zavod za javno zdravstvo pored poslova iz stava 1. ovog člana obavlja i sljedeće poslove:

- koordinira i prati stručni rad zavoda za javno zdravstvo i drugih zdravstvenih ustanova koje obavljaju javno-zdravstvenu djelatnost,
- daje stručno mišljenje o opravdanosti osnivanja, proširenja, promjene ili prestanka rada zdravstvene ustanove u skladu sa čl. 56., 58. i 60. ovog zakona,
- utvrđuje potrebne mjere i učestvuje u odgovoru na zahtjeve u cilju sanacije javno-zdravstvenih posljedica nakon prirodnih nepogoda i nesreća izazvanih ljudskim aktivnostima u saradnji sa drugim ustanovama.

Član 117.

Federalni zavod za javno zdravstvo pored poslova iz člana 116. ovog zakona obavlja i poslove:

- ispitivanja materija opasnih po zdravlje i život ljudi u vodi, rijekama, moru, biljnom i životinjskom svijetu, hrani za ljude i životinje, u redovnim uvjetima, u vanrednim događajima ili pri sumnji na vanredni događaj i predlaže mjere zaštite,
- planiranja i nadziranja provođenja mjera zaštite života i zdravlja ljudi od štetnog djelovanja otrovnih materija pri redovnom korištenju, odnosno u slučajevima vanrednog događaja ili pri sumnji na vanredni događaj,
- dopunskog stručnog osposobljavanja za rad sa otrovnim materijama, kao i provjeru dopunske stručne osposobljenosti, čiji plan i program podliježe saglasnosti federalnog ministra,
- poslove iz oblasti medicine rada, kao i bolesti ovisnosti koji su od interesa za Federaciju u skladu sa članom 121. stav 2. i članom 124. stav 3. ovog zakona.

Zavod za transfuzijsku medicinu Federacije Bosne i Hercegovine

Član 118.

Zavod za transfuzijsku medicinu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federalni zavod za transfuzijsku medicinu) je zdravstvena ustanova koja obavlja transfuzijsku djelatnost na teritoriji Federacije u skladu sa propisom o krvi i krvnim sastojcima.

Federalni zavod za transfuzijsku medicinu pored poslova iz stava 1. ovog člana:

- oblikuje doktrinu i usklađuje primjenu standarda u prikupljanju krvi i krvnih sastojaka, laboratorijskim ispitivanjima, preradi, čuvanju, distribuciji, transportovanju krvnih sastojaka i lijekova proizvedenih iz krvi i njihovoj kliničkoj primjeni,
- koordinira promociju i organizaciju davanja krvi sa Crvenim križom Federacije,
- usklađuje i nadzire stručni rad u transfuzijskim centrima i odsjecima za transfuziju,
- provodi kontrolu kvaliteta rada, reagensa i preparata u transfuziologiji.

Uvjeti, organizacija i način obavljanja transfuzijske djelatnosti uređeni su propisom iz stava 1. ovog člana.

Kantonalni zdravstveni zavodi

Zavod za javno zdravstvo kantona

Član 119.

Zavod za javno zdravstvo kantona je zdravstvena ustanova koja obavlja javno-zdravstvenu djelatnost za područje kantona.

Zavod iz stava 1. ovog člana obavlja sljedeće poslove:

- predlaže programe zdravstvene zaštite iz djelokruga svog rada,
- provodi zdravstveno-statistička istraživanja u cilju praćenja, procjene i analize zdravstvenog stanja stanovništva, kao i organizacije i rada zdravstvenih ustanova za područje kantona,
- prati, ocjenjuje i analizira zdravstveno stanje stanovništva, kao i organizaciju i rad zdravstvenih ustanova na području kantona,
- planira, organizira i provodi aktivnosti promocije zdravlja i zdravstvenog odgoja stanovništva,

- učestvuje u planiranju, predlaganju i provođenju mjera za sprečavanje, rano otkrivanje i suzbijanje hroničnih masovnih bolesti, uključujući i bolesti ovisnosti,
- prati, analizira i ocjenjuje uticaj okoline i hrane na zdravstveno stanje stanovništva na području kantona, te predlaže mjere za unapređenje stanja u oblasti,
- provodi preventivno-odgojne mjere zdravstvene zaštite u osnovnim i srednjim školama, kao i fakultetima za područje kantona,
- koordinira, usklađuje i stručno povezuje rad zdravstvenih ustanova za područje kantona,
- kontinuirano provodi mjere higijensko-epidemiološke zaštite i nadzora sa epidemiološkom analizom stanja na području kantona i provodi protivepidemijske mjere, te nadzire provođenje obaveznih imunizacija,
- obavlja raspodjelu obaveznih vakcina zdravstvenim ustanovama na primarnom nivou zdravstvene zaštite na području kantona,
- nadzire provedbu mjera dezinfekcije, deratizacije i deratizacije, te provodi preventivne i protivepidemijske postupke dezinfekcije, deratizacije i deratizacije za područje kantona,
- obavlja sanitarnu hemijsku i sanitarnu mikrobiološku dijagnostičku djelatnost,
- učestvuje u izradi i provedbi pojedinih programa zdravstvene zaštite u vanrednim prilikama,
- stručno-metodološki nadzire i usmjerava rad higijensko-epidemioloških službi na području kantona,
- saraduje sa drugim zdravstvenim ustanovama na području kantona, kao i sa nadležnim organima lokalne samouprave i drugim ustanovama i organizacijama od značaja za unapređenje javnog zdravlja.

Zavod za javno zdravstvo kantona pored poslova iz stava 2. ovog člana može obavljati i sljedeće poslove:

- planira, organizira i provodi djelatnost kontinuirane medicinske edukacije i kontinuiranog profesionalnog razvoja u sektoru zdravstva,
- izrađuje, implementira i evaluira projekte u oblasti zdravstva i zdravstvene zaštite,
- provodi obuku zaposlenih za sticanje osnovnih znanja o higijeni životnih namirnica i predmeta opće upotrebe, kao i osobnoj higijeni osoba koje rade u proizvodnji i prometu životnih namirnica i predmeta opće upotrebe,
- vrši hemijske, bakteriološke, serološke, toksikološke i virusološke preglede i ispitivanja u vezi sa proizvodnjom i prometom životnih namirnica, vode, zraka i predmeta opće upotrebe, kao i preglede u vezi sa dijagnostikom zaraznih i nezaraznih bolesti,
- ispituje zdravstvenu ispravnost vode za piće, vode za dijalizu, vode za rekreaciju, površinske i otpadne vode, stanje vodosnabdijevanje, te zdravstvenu ispravnost životnih namirnica i predmeta opće upotrebe,
- provodi mjere dezinfekcije, deratizacije i deratizacije,
- predlaže i provodi aktivnosti na unapređenju sistema zdravstvene sigurnosti proizvodnje i prometa životnih namirnica, vode i predmeta opće upotrebe u cilju smanjenja rizika od obolijevanja i drugih štetnih posljedica po zdravlje,
- provodi zdravstveni nadzor nad kliconošama, uposlenim i drugim osobama u skladu sa propisima o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti,
- daje stručno mišljenje o opravdanosti osnivanja, proširenja, promjene ili prestanka rada zdravstvene ustanove u skladu sa čl. 56., 58. i 60. ovog zakona,
- vrši sanitarne preglede uposlenih koji se obavezno provode radi zaštite stanovništva od zaraznih bolesti, zaštite potrošača, odnosno korisnika,
- učestvuju u provođenju vanjske provjere kvaliteta stručnog rada u drugim zdravstvenim ustanovama i privatnoj praksi,
- bavi se izdavanjem raznih oblika publikacija iz djelokruga svog rada,
- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom.

Zavod za medicinu rada kantona**Član 120.**

Zavod za medicinu rada kantona je zdravstvena ustanova za obavljanje djelatnosti specifične zdravstvene zaštite radnika na području kantona.

Djelatnost medicine rada obuhvaća zaštitu i očuvanje zdravlja radnika u sigurnoj i zdravoj radnoj okolini.

Zavod za medicinu rada kantona koordinira i stručno nadzire sve zdravstvene ustanove koje provode specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika na području kantona za koje su osnovani.

Za obavljanje specifične zdravstvene zaštite radnika iz čl. 35. i 36. ovog zakona može se osnovati i zdravstvena ustanova za specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika.

Član 121.

Zavod za medicinu rada kantona obavlja sljedeće poslove:

- provodi statistička istraživanja iz oblasti medicine rada,
- planira, predlaže i provodi mjere za očuvanje i unapređenje zdravlja radnika,
- organizira i provodi specifičnu zdravstvenu zaštitu u cilju prevencije i osiguranja zdravlja na radu,
- ispituje i verifikuje profesionalne bolesti kao i povrede na radu,
- vodi registar priznatih profesionalnih bolesti u skladu sa preporukama Komisije Evropske unije, te provodi statističku obradu tih profesionalnih bolesti u skladu sa Evropskom statistikom (ESOD),
- prati i proučava povrede na radu u skladu sa Evropskom statistikom povreda na radu (ESAW), te pojavu i uzroke invalidnosti uzrokovanih profesionalnim bolestima i povredama na radu za područje za koje je zavod osnovan,
- oblikuje doktrinu, standarde i metode rada pri ocjenjivanju zdravstvene sposobnosti i praćenju zdravstvenog stanja uposlenika na poslovima sa posebnim uvjetima rada, vozača svih vrsta motornih vozila, pomoraca, zrakoplovnog osoblja i drugih uposlenika u prometu,
- utvrđuje jedinstvenu metodologiju i postupke u programiranju, planiranju i provođenju mjera prevencije i sigurnosti na radu,
- ispituje nove zdravstvene tehnologije, kao i primjenu novih metoda prevencije, dijagnostike, liječenja i rehabilitacije u oblasti medicine rada,
- prati savremena dostignuća u oblasti organizacije medicine rada i predlaže mjere za unapređenje i razvoj u oblasti medicine rada,
- izučava sve faktore profesionalnih rizika i vrši njihovu identifikaciju, kvalifikaciju i procjenu u oblasti profesionalne patologije i toksikologije,
- učestvuje u dopunskom stručnom osposobljavanju zdravstvenih i nezdravstvenih uposlenika iz oblasti medicine rada,
- pruža stručnu pomoć u izradi propisa iz ove oblasti i nadzire provođenje programa mjera specifične zdravstvene zaštite,
- pruža stručnu pomoć poslodavcima, sindikatima, ustanovama i fizičkim licima ovlaštenim za obavljanje poslova zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, kao i organima uprave iz svog djelokruga rada,
- saraduje sa zdravstvenim ustanovama svih nivoa zdravstvene zaštite,
- obavlja i druge poslove u oblasti zaštite zdravlja na radu, u skladu sa posebnim propisima.

Poslovi iz stava 1. ovog člana, koji su od interesa za Federaciju, mogu biti dodijeljeni za obavljanje Federalnom zavodu za javno zdravstvo.

Obim i vrsta poslova medicine rada od interesa za Federaciju kao i finansiranje obavljanja poslova iz stava 2. ovog člana određuje se posebnom odlukom Vlade Federacije BiH, a na usaglašen prijedlog federalnog ministra i federalnog ministra finansija.

Član 122.

Zavod za medicinu rada kantona može izvoditi i nastavu iz oblasti medicine rada ako ima ugovoreni odnos sa fakultetom zdravstvenog usmjerenja.

Odobrenje za izvođenje nastave u zavodu za medicinu rada, te dobijanje statusa nastavni zavod dodjeljuje javni univerzitet na prijedlog federalnog ministra, a uz prethodno pribavljeno mišljenje fakulteta zdravstvenog usmjerenja.

Zavod za medicinu rada kantona i zdravstvene ustanove za specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika za obavljanje poslova iz čl. 15. i 121. ovog zakona, ostvaruju prihode putem ugovora o pružanju programa mjera specifične zdravstvene zaštite radnika sa poslodavcem, privrednim društvima i drugim pravnim licima.

Zavod za bolesti ovisnosti kantona**Član 123.**

Zavod za bolesti ovisnosti kantona je specijalizirana zdravstveno-socijalna ustanova koja se bavi prevencijom, liječenjem i rehabilitacijom ovisnika.

Član 124.

Zavod za bolesti ovisnosti kantona obavlja sljedeće poslove:

- stacionarnu i ambulantno-polikliničku zdravstvenu zaštitu sa rehabilitacijom ovisnika,
- prevenciju, dijagnostiku, rehabilitaciju i socijalnu reintegraciju ovisnika,
- provodi edukacije i supstitucione programe liječenja prema pravilima struke i standardima SZO,
- vodi registar ovisnika,
- ostvaruje saradnju sa drugim zdravstvenim ustanovama, a posebno drugim specijaliziranim zdravstvenim i socijalnim ustanovama za bolesti ovisnosti,
- organizira stručna savjetovanja, seminare, javne tribine i druge aktivnosti od značaja za ostvarivanje djelatnosti zavoda,
- provodi istraživački rad na polju bolesti ovisnosti,
- organizira i/ili provodi programe smanjenja štete za osobe koje injektiraju droge,
- obavlja i druge poslove u oblasti bolesti ovisnosti u skladu sa posebnim propisima.

Zavod za bolesti ovisnosti kantona može izvoditi i nastavu iz oblasti bolesti ovisnosti ako ima ugovorni odnos sa fakultetom zdravstvenog usmjerenja.

Poslovi iz stava 1. ovog člana, koji su od interesa za Federaciju, mogu biti dodijeljeni za obavljanje Federalnom zavodu za javno zdravstvo.

Obim i vrsta poslova u vezi sa bolestima ovisnosti od interesa za Federaciju, kao i finansiranje obavljanja poslova iz stava 3. ovog člana određuje se posebnom odlukom Vlade Federacije BiH, a na usaglašen prijedlog federalnog ministra i federalnog ministra finansija.

Zavod za sportsku medicinu kantona**Član 125.**

Zavod za sportsku medicinu kantona je zdravstvena ustanova koja može biti osnovana za obavljanje specifične zdravstvene zaštite sportistima za područje jednog ili više kantona (u daljnjem tekstu: Zavod sportske medicine).

Zavod sportske medicine koordinira i stručno nadzire sve sportsko-medicinske institucije koje provode specifičnu zdravstvenu zaštitu sportista na području kantona za koji se osniva.

Član 126.

Zavod sportske medicine obavlja sljedeće poslove:

- planira, predlaže i provodi mjere za očuvanje i unapređenje zdravlja sportista i učesnika u sportskoj rekreaciji,
- provodi preventivnu zdravstvenu zaštitu svih registrovanih sportista putem kontrolnih, periodičnih i sistematskih specijalističkih ljekarskih pregleda,
- specijalističku kurativnu zdravstvenu zaštitu, liječenje i rehabilitaciju oboljelih i povrijeđenih sportista,

- izrađuje i predlaže doktrinu, standarde i metode rada u zdravstvenom odabiru i praćenju zdravstvenog stanja sportista po pojedinim sportskim granama na području kantona za koji se osniva,
- vodi registar specifičnih oboljenja i povreda u sportu,
- vodi naučno-istraživački rad iz oblasti sportske medicine,
- vrši edukaciju medicinskih kadrova iz sportske medicine,
- vrši ocjenu stanja zdravlja i daje saglasnost za aktivno bavljenje sportom i sportskom rekreacijom,
- prati vrhunski dostignuća sportista kroz specifična testiranja i učestvuje u pripremanju sportista za velika sportska takmičenja (svjetska prvenstva, olimpijske i mediteranske igre),
- saraduje sa zdravstvenim ustanovama svih nivoa zdravstvene zaštite,
- vrši međusobno stručno i funkcionalno povezivanje i uskladuje primjenu jedinstvene metodologije rada.

Zavod sportske medicine i jedinice sportske medicine ostvaruju prihode putem ugovornih obaveza o pružanju programa mjera specifične zdravstvene zaštite sportista sa sportskim organizacijama, ustanovama i drugim pravnim licima.

XI. REFERALNI CENTAR

Član 127.

Referalni centar može biti zdravstvena ili dio zdravstvene ustanove koja ispunjava uvjete za obavljanje najsloženijih oblika zdravstvene zaštite.

Zdravstvena ustanova koja vrši funkciju referalnog centra pored osnovne djelatnosti obavlja poslove vezane uz primjenu i praćenje jedinstvene doktrine i metodologije u dijagnostici i terapiji pojedinih bolesti, u prevenciji i rehabilitaciji i koja se svojim inovativnim pristupom i realizacijom razvojnih projekata izdvaja od drugih zdravstvenih ustanova iste djelatnosti.

Referalni centar određene zdravstvene djelatnosti vodeća je zdravstvena ili dio zdravstvene ustanove sa kojom se porede sve druge zdravstvene ustanove iste djelatnosti.

Član 128.

Referalni centar obavlja naročito sljedeće poslove:

- prati, proučava i unapređuje stanje u oblasti za koju je osnovan,
- pruža stručno-metodološku pomoć edukacijom i drugim oblicima diseminacije znanja u oblasti za koju je osnovan,
- utvrđuje doktrinarne kriterije za dijagnostiku, liječenje i rehabilitaciju, kao i prevenciju pojedinih bolesti,
- daje ocjene i mišljenja za metode, postupke i programe rada iz dijela zdravstvene zaštite za koju je osnovan,
- učestvuje u planiranju, praćenju i procjeni istraživanja i poticanju primjene rezultata istraživanja u oblasti za koju je osnovan,
- prati stručno usavršavanje zdravstvenih radnika.

Za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana referalnom centru se ne osiguravaju dodatna sredstva.

Stručni stavovi referalnog centra postaju obavezni kada ih u formi uputstva donese federalni ministar u skladu sa svojim nadležnostima utvrđenim propisima o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Za isto medicinsko područje može se odrediti samo jedan referalni centar.

Član 129.

Utvrđivanje ispunjenosti uvjeta za dodjelu naziva referalni centar obavlja Federalno ministarstvo na osnovu podnesenog dokumentovanog zahtjeva zdravstvene ustanove.

Nakon provedenog postupka iz stava 1. ovog člana rješenje o dodjeli naziva referalni centar donosi federalni ministar sa rokom važenja od pet godina računajući od dana objave rješenja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Rješenje doneseno u smislu stava 2. ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor u skladu sa propisima o upravnim sporovima.

Rješenje o određivanju referalnog centra objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Kriterije za dodjelu naziva referalnog centra propisat će pravilnikom federalni ministar.

XII. PROCJENA ZDRAVSTVENIH TEHNOLOGIJA

Član 130.

U provođenju zdravstvene zaštite zdravstvena ustanova i privatna praksa dužne su primjenjivati naučno dokazane, provjerene i sigurne zdravstvene tehnologije u prevenciji, dijagnostici, liječenju i rehabilitaciji.

Pod zdravstvenim tehnologijama, u smislu ovog zakona, podrazumijevaju se sve zdravstvene metode i postupci koji se mogu koristiti u cilju unapređivanja zdravlja ljudi, u prevenciji, dijagnostici i liječenju bolesti, povreda i rehabilitaciji, koji obuhvataju sigurne, kvalitetne i efikasne lijekove i medicinska sredstva, medicinsku opremu, medicinske procedure, medicinske software kao uvjete za pružanje zdravstvene zaštite.

Procjenu zdravstvenih tehnologija iz stava 2. ovog člana vrši Federalno ministarstvo na osnovu analize medicinskih, etičkih, društvenih i ekonomskih posljedica i efekata razvijanja, širenja ili korištenja zdravstvenih tehnologija u pružanju zdravstvene zaštite.

Radi procjene zdravstvenih tehnologija federalni ministar obrazuje komisiju za procjenu zdravstvenih tehnologija kao stručno tijelo.

Članovi komisije za procjenu zdravstvenih tehnologija su istaknuti zdravstveni radnici i stručnjaci iz drugih oblasti koji su dali značajan doprinos u razvoju i istraživanju određenih oblasti medicine, stomatologije, odnosno farmacije, primjeni i razvoju zdravstvenih tehnologija, odnosno u obavljanju zdravstvene djelatnosti, uz ravnopravnu zastupljenost oba spola.

Mandat članova komisije za procjenu zdravstvenih tehnologija traje četiri godine.

Komisija za procjenu zdravstvenih tehnologija donosi poslovnik o svom radu na koji saglasnost daje federalni ministar.

Način uvođenja novih zdravstvenih tehnologija u zdravstvenim ustanovama i privatnoj praksi, kao i postupak odobravanja korištenja zdravstvenih tehnologija bliže se uređuje pravilnikom federalnog ministra.

Član 131.

Komisija za procjenu zdravstvenih tehnologija:

- 1) prati, koordinira i usaglašava razvoj zdravstvenih tehnologija u Federaciji;
- 2) usaglašava razvoj zdravstvenih tehnologija u Federaciji sa međunarodnim standardima i iskustvima;
- 3) vrši procjenu postojećih i utvrđuje potrebe za uvođenjem novih zdravstvenih tehnologija potrebnih za pružanje zdravstvene zaštite koja je zasnovana na dokazima o kvalitetu, sigurnosti i efikasnosti metoda i postupaka zdravstvene zaštite;
- 4) daje mišljenje o određivanju prioriteta za nabavku medicinske opreme, kao i za investiciono ulaganje u zdravstvene ustanove;
- 5) obavlja druge poslove po nalogu federalnog ministra.

Komisija za procjenu zdravstvenih tehnologija u postupku procjene zdravstvenih tehnologija koje se zasnivaju na primjeni medicinske opreme sa izvorima jonizujućih zračenja pribavlja mišljenje nadležne državne agencije za radijacionu i nuklearnu sigurnost.

Sredstva za rad komisije za procjenu zdravstvenih tehnologija osiguravaju se u budžetu Federacije.

Visinu nadoknade za rad komisije iz stava 3. ovog člana rješenjem utvrđuje federalni ministar.

Član 132.

Zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa podnosi zahtjev Federalnom ministarstvu za izdavanje dozvole za korištenje novih zdravstvenih tehnologija.

Pod novim zdravstvenim tehnologijama, u smislu člana 130. ovog zakona, podrazumijevaju se i zdravstvene tehnologije koje se po prvi put uvode za korištenje u zdravstvenim ustanovama i privatnim praksama u Federaciji, odnosno za određene nivoe zdravstvene zaštite, kao i zdravstvene tehnologije koje po prvi put koristi određena zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa.

Komisija za procjenu zdravstvenih tehnologija daje mišljenje rukovodeći se novim tehnologijama iz oblasti medicine koje se primjenjuju u drugim visoko razvijenim zemljama, čija je naučna prihvatljivost potvrđena u medicinskoj praksi tih zemalja, kao i zdravstvenim tehnologijama koje se razvijaju u Bosni i Hercegovini i čija je naučna prihvatljivost potvrđena u medicinskoj praksi u Bosni i Hercegovini, a mogu se primjenjivati u provođenju zdravstvene zaštite u Federaciji.

Komisija iz stava 3. ovog člana priznaje ISO certifikate za proizvode, odnosno dokaze o kvalitetu kao i dokaze o oznaci "CE", što je potvrda njihovog kvaliteta, efikasnosti i sigurnosti, kao i druge nalaze koje izdaju nadležna međunarodna, državna i federalna tijela iz ove oblasti, te certifikat nadležne komore o certifikovanju zdravstvenih radnika za upravljanje novim zdravstvenim tehnologijama.

Na osnovu mišljenja komisije za procjenu zdravstvenih tehnologija, Federalno ministarstvo rješenjem izdaje dozvolu za korištenje novih zdravstvenih tehnologija u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi, te vodi registar izdatih dozvola.

Rješenje iz stava 5. ovog člana konačno je u upravnom postupku i protiv njega može se pokrenuti upravni spor.

Član 133.

Zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa ne može koristiti nove zdravstvene tehnologije bez dozvole za korištenje novih zdravstvenih tehnologija izdatih od Federalnog ministarstva u skladu sa ovim zakonom.

Ako zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa koristi nove zdravstvene tehnologije bez dozvole za korištenje novih zdravstvenih tehnologija, Federalno ministarstvo donosi rješenje o zabrani korištenja novih zdravstvenih tehnologija.

Rješenje iz stava 2. ovog člana konačno je u upravnom postupku i protiv njega može se pokrenuti upravni spor.

XIII. ZAKUP ZDRAVSTVENIH USTANOVA

Član 134.

Zdravstvena ustanova može dio svojih zdravstvenih i nezdravstvenih kapaciteta (prostor i oprem) izdati u zakup (u daljnjem tekstu: jedinica zakupa) ukoliko to ne remeti obavljanje njene registrirane djelatnosti.

Upravni odbor zdravstvene ustanove svake kalendarske godine utvrđuje višak prostora u kojem se obavlja zdravstvena djelatnost, kao i višak nezdravstvenog prostora.

Odluka upravnog odbora zdravstvene ustanove iz stava 2. ovog člana donosi se uz prethodno pribavljeno pozitivno mišljenje kantonalnog ministra za zdravstvene ustanove primarne zdravstvene zaštite i kantonalne zdravstvene zavode, odnosno uz pozitivno mišljenje federalnog ministra za zdravstvene ustanove bolničke zdravstvene zaštite i federalne zdravstvene zavode.

Bliže uvjete i postupak davanja u zakup kapaciteta zdravstvenih ustanova, kao i vrstu kapaciteta zdravstvenih ustanova koji se mogu dati u zakup pravilnikom utvrđuje federalni ministar.

Član 135.

Jedinica zakupa treba činiti funkcionalnu cjelinu koja u pogledu prostorija, medicinsko-tehničke i druge opreme udovoljava uvjetima propisanim pravilnikom kojim se reguliraju uvjeti za obavljanje privatne prakse.

Član 136.

Nakon pribavljenog mišljenja nadležnog ministra zdravstva i odluke upravnog odbora zdravstvene ustanove iz člana 134. st. 2. i 3. ovog zakona, direktor zdravstvene ustanove raspisuje javni oglas kojim oglašava prikupljanje ponuda za davanje u zakup jedinica zakupa u skladu sa ovim zakonom, propisima donesenim na osnovu ovog zakona, kao i propisima o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine.

Odluku o početku davanja u zakup jedinica zakupa donosi direktor zdravstvene ustanove.

Na sklapanje, valjanost, prestanak ili drugo pitanje u vezi sa ugovorom o zakupu jedinice zakupa koje nije uređeno ovim zakonom ili propisom iz stava 1. ovog člana primjenjuju se propisi o obligacionim odnosima.

XIV. ZDRAVSTVENI RADNICI I ZDRAVSTVENI SARADNICI

Član 137.

Zdravstveni radnici su osobe koje imaju obrazovanje zdravstvenog usmjerenja i neposredno u vidu zanimanja pružaju zdravstvenu zaštitu stanovništvu, uz obavezno poštovanje moralnih i etičkih načela zdravstvene struke.

Zdravstveni radnici obrazuju se na medicinskom, stomatološkom, farmaceutskom ili farmaceutsko-biohemijском fakultetu, fakultetu zdravstvenih studija i u srednjim školama zdravstvenog usmjerenja.

Obaveza je zdravstvenih radnika da pri pružanju zdravstvene zaštite postupaju prema pravilima zdravstvene struke, na način da svojim postupcima ne ugroze život i zdravlje ljudi.

Zdravstveni radnici mogu se osigurati od odgovornosti za štetu koju bi mogli počinuti obavljanjem zdravstvene djelatnosti.

Ustanova u kojoj su uposleni zdravstveni radnici može se osigurati od odgovornosti za štetu koju bi mogli počinuti zdravstveni radnici uposleni u ovoj ustanovi u obavljanju zdravstvene djelatnosti.

Član 138.

Zdravstveni radnici dužni su čuvati kao profesionalnu tajnu sve što znaju o zdravstvenom stanju pacijenta.

Na čuvanje profesionalne tajne obavezni su i drugi radnici u zdravstvu koji za nju saznaju u vršenju svojih dužnosti, te studenti fakulteta zdravstvenog usmjerenja i učenici škola zdravstvenog usmjerenja prilikom obavljanja praktične nastave u zdravstvenim ustanovama.

Na čuvanje profesionalne tajne obavezne su i sve druge osobe koje u vršenju svojih dužnosti dođu do podataka o zdravstvenom stanju pacijenta.

Povreda čuvanja profesionalne tajne teža je povreda obaveze iz radnog odnosa.

Izuzetno od odredbe stava 3. ovog člana, osobe iz st. 1. i 2. ovog člana obavezne su podatke o zdravstvenom stanju pacijenta saopćiti na zahtjev nadležnog ministarstva zdravstva, drugih organa državne uprave u skladu sa posebnim propisima, nadležne komore ili u krivičnom, odnosno parničnom postupku kada su pozvani u svojstvu svjedoka u skladu sa propisima o krivičnom, odnosno parničnom postupku.

Član 139.

Nadležni zdravstveni radnik dužan je uredno voditi medicinsku dokumentaciju u skladu sa zakonom i evidentirati sve medicinske mjere koje su poduzete nad pacijentom, a posebno anamnezu, dijagnozu, dijagnostičke mjere, terapiju i rezultat terapije, kao i savjete date pacijentu.

Način vođenja, čuvanja, prikupljanja i raspolaganja medicinskom dokumentacijom uređit će se pravilnikom koji donosi federalni ministar na prijedlog Federalnog zavoda za javno zdravstvo.

Određbe ovog člana shodno se primjenjuju i na zdravstvene saradnike koji učestvuju u dijelu zdravstvene zaštite.

Prilikom obrade osobnih podataka i posebnih kategorija podataka iz medicinske dokumentacije, osobe iz st. 1. i 3. ovog člana dužna su primjenjivati propis o zaštiti osobnih podataka.

Član 140.

Na prava i dužnosti zdravstvenih radnika, te druga pitanja u vezi sa obavljanjem djelatnosti zdravstvenih radnika koja nisu uređena ovim zakonom primjenjivat će se odredbe posebnih zakona o profesijama u zdravstvu.

Član 141.

Zdravstveni saradnici su osobe koje nisu završile obrazovanje zdravstvenog usmjerenja, a rade u zdravstvenim ustanovama i učestvuju u djelu zdravstvene zaštite.

Zdravstveni saradnici imaju pravo i obavezu stručno se usavršavati radi održavanja i unapređenja kvaliteta zdravstvene zaštite.

Plan stručnog usavršavanja zdravstvenih saradnika svake kalendarske godine donosi zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa u skladu sa registriranom djelatnosti kao i prioritetima razvoja.

Sadržaj i način stručnog usavršavanja zdravstvenih saradnika pravilnikom utvrđuje federalni ministar.

Član 142.

Zdravstveni radnici sa završenim fakultetom zdravstvenog usmjerenja, odnosno srednjom školom zdravstvenog usmjerenja obavezni su nakon završenog obrazovanja obaviti pripravnički staž u trajanju od šest mjeseci.

Pripravnički staž je organizirani oblik stručnog osposobljavanja zdravstvenih radnika za samostalan rad koji se obavlja pod nadzorom.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, doktori medicine, doktori stomatologije, magistri farmacije i osobe sa završenim fakultetom zdravstvenih studija koji su studij medicine, studij stomatologije, studij farmacije i zdravstveni studij obavili po bolonjskom procesu ne obavljaju pripravnički staž.

Član 143.

Pripravnik zasniva radni odnos na određeno vrijeme radi obavljanja pripravničkog staža.

Pripravnički staž ili njegov dio može se obavljati u obliku volontiranja u skladu sa zakonom.

Zdravstvene ustanove obavezne su primati zdravstvene radnike na pripravnički staž prema kriterijima koje će odrediti federalni ministar.

Pripravnički staž ili njegov dio zdravstveni radnici mogu obavljati kod zdravstvenog radnika visoke stručne spreme koji obavlja privatnu praksu najmanje pet godina prema kriterijima koje će odrediti federalni ministar.

Član 144.

Pripravnički staž obavlja se u zdravstvenim ustanovama i privatnoj praksi koje ispunjavaju uvjete prostora, opreme i kadra i to ako:

- imaju organizacione jedinice prema zahtjevima pojedinog dijela pripravničkog programa zdravstvenog usmjerenja,
- u toj organizacionoj jedinici u punom radnom vremenu radi zdravstveni radnik sa položenim stručnim ispitom koji ima viši, a najmanje isti stepen stručne spreme zdravstvenog usmjerenja,
- organizaciona jedinica ima potrebnu medicinsko-tehničku opremu i prostor za uspješno provođenje programom predviđenog osposobljavanja prema zahtjevima savremene medicine.

Rješenjem federalnog ministra utvrđuje se ispunjenost uvjeta u zdravstvenim ustanovama, odnosno privatnoj praksi u kojima se obavlja pripravnički staž zdravstvenih radnika.

Rješenje iz stava 2. ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 145.

Nakon obavljenog pripravničkog staža zdravstveni radnici koji su završili fakultet zdravstvenog usmjerenja polažu stručni ispit pred ispitnom komisijom Federalnog ministarstva, a zdravstveni radnici koji su završili srednju školu zdravstvenog usmjerenja pred ispitnom komisijom kantonalnog ministarstva.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, zdravstveni radnici koji su završili fakultet zdravstvenog usmjerenja po bolonjskom procesu odmah nakon završenog obrazovanja mogu pristupiti polaganju stručnog ispita pred ispitnom komisijom Federalnog ministarstva.

Član 146.

Federalni ministar može pripravnički staž obavljen u inozemstvu priznati u cijelosti ili djelimično, ako program pripravničkog staža proveden u inozemstvu bitno ne odstupa od programa koji su važeći na teritoriji Federacije.

Federalni ministar rješenjem utvrđuje priznavanje pripravničkog staža iz stava 1. ovog člana koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor.

Nakon izdatog rješenja iz stava 2. ovog člana federalni ministar, na zahtjev kandidata, može priznati i položen stručni ispit u inozemstvu, izuzev osnova ustavnog sistema Bosne i Hercegovine i Federacije, kao i organizacije zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja u Federaciji, ukoliko on bitno ne odstupa od programa polaganja stručnog ispita u Federaciji.

Federalni ministar rješenjem utvrđuje priznavanje stručnog ispita iz stava 3. ovog člana koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor.

Federalni ministar će pravilnikom urediti uvjete i način priznavanja pripravničkog staža i stručnog ispita zdravstvenih radnika koji je obavljen i položen u inozemstvu.

Član 147.

Zdravstveni radnici se nakon položenog stručnog ispita obavezno upisuju kod nadležne komore u registar zdravstvenih radnika i time stiču pravo na izdavanje licence.

Član 148.

Licenca je javna isprava koju izdaje nadležna komora nakon dobijanja uvjerenja o položenom stručnom ispitu sa rokom važenja od šest godina i obnavlja se u skladu sa ovim zakonom, propisom nadležne federalne komore kojim se utvrđuje zajednički sadržaj stručnog usavršavanja, rokovi i postupak provjere stručnosti koje je zdravstveni radnik ostvario u okviru stručnog usavršavanja.

Licencom iz stava 1. ovog člana zdravstveni radnik stiče pravo samostalnog obavljanja poslova u svojoj struci.

Postupak izdavanja licence od nadležne komore, kao i sadržaj i izgled licence iz stava 1. ovog člana utvrđuje se pravilnikom federalnog ministra.

Zdravstveni radnik obavlja poslove svoje profesije samo u okviru svog stručnog naziva određenog licencom izdatom od nadležne komore.

Član 149.

Nadležna komora oduzima zdravstvenom radniku licencu, ako:

- kandidat ne zadovoljava prilikom obnavljanja licence,
- nadležna komora odredi tu mjeru kao najstrožu kaznu zbog kršenja etičkih principa struke,
- dopunski rad obavlja suprotno odredbama ovog zakona.

Član 150.

Federalni ministar pravilnikom propisuje:

- sadržaj i način provođenja pripravničkog staža,
- uvjete koje moraju ispunjavati zdravstvene ustanove i privatna praksa kod kojih zdravstveni radnici provode pripravnički staž,
- sadržaj i obim stručne prakse dodiplomskog studija medicine, stomatologije, farmacije i zdravstvenog studija završenog po bolonjskom procesu, a koji je

ekvivalentan pripravničkom stažu za doktore medicine, doktore stomatologije, magistre farmacije i osobe sa završenim fakultetom zdravstvenih studija koji su studij medicine, stomatologije, farmacije, kao i zdravstveni studij završile po predbolonjskom procesu,

- sadržaj, program i način polaganja stručnog ispita,
- sadržaj i izgled uvjerenja o položenom stručnom ispitu.

Član 151.

Zdravstveni radnici imaju pravo i obavezu stručno se usavršavati radi održavanja i unapređivanja kvaliteta zdravstvene zaštite.

Stručno usavršavanje zdravstvenih radnika iz stava 1. ovog člana, osim specijalizacije i subspecijalizacije, obuhvata i posebne oblike stručnog usavršavanja kroz kontinuirano praćenje i usvajanje savremenih znanja i vještina iz pojedinih oblasti, a kojim se osigurava i unapređuje kvalitet zdravstvene zaštite.

Plan stručnog usavršavanja zdravstvenih radnika svake kalendarske godine donosi zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa u skladu sa registriranom djelatnosti, kao i prioritetima razvoja.

Federalni ministar pravilnikom utvrđuje plan i program posebnih oblika stručnog usavršavanja zdravstvenih radnika, kao i način obavljanja stručnog usavršavanja, te sadržaj i izgled certifikata o obavljenom stručnom usavršavanju.

Član 152.

Znanje iz zdravstvenog menadžmenta može se steći putem edukacije iz zdravstvenog menadžmenta, specijalizacije iz zdravstvenog menadžmenta, kao i postdiplomske nastave iz zdravstvenog menadžmenta na ovlaštenim fakultetima.

Organizacija i provođenje edukacije iz zdravstvenog menadžmenta i specijalizacije iz zdravstvenog menadžmenta je u nadležnosti Federalnog ministarstva.

Obavljanje određenih stručnih poslova iz oblasti edukacije i specijalizacije iz stava 2. ovog člana Federalno ministarstvo može povjeriti zavodima za javno zdravstvo u Federaciji, drugim zdravstvenim ustanovama, medicinskim i drugim ovlaštenim fakultetima u skladu sa propisima o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Plan i program edukacije iz zdravstvenog menadžmenta, kao i specijalizacije iz zdravstvenog menadžmenta, način obavljanja edukacije i specijalizacije iz zdravstvenog menadžmenta, uvjeti koje moraju ispuniti zdravstvene ustanove, odnosno fakulteti kojima se povjerava javno ovlaštenje za obavljanje odgovarajućih stručnih poslova, te način njihove verifikacije od Federalnog ministarstva, javno oglašavanje edukacije, odnosno specijalizacije iz zdravstvenog menadžmenta, mogućnost učenja na daljinu bliže se uređuju propisom federalnog ministra.

Član 153.

Zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici sa visokom stručnom spremom mogu se specijalizirati u određenoj grani zdravstvene djelatnosti, te određenim granama subspecijalizacije.

Grane specijalizacije, trajanje i program specijalizacija i subspecijalizacija pravilnikom utvrđuje federalni ministar.

Član 154.

Specijalizacija se može odobriti zdravstvenom radniku i zdravstvenom saradniku koji imaju izdato odobrenje za samostalan rad te koji su u radnom odnosu u zdravstvenoj ustanovi koja dodjeljuje specijalizaciju ili imaju privatnu praksu ili rade kod zdravstvenog radnika visoke stručne spreme privatne prakse koji dodjeljuje specijalizaciju i imaju najmanje godinu dana radnog iskustva u struci nakon položenog stručnog ispita.

Zdravstvenom radniku i zdravstvenom saradniku iz stava 1. ovog člana koji nisu u radnom odnosu u zdravstvenoj ustanovi niti imaju privatnu praksu, odnosno ne rade kod zdravstvenog radnika visoke stručne spreme privatne prakse federalni ministar može odobriti specijalizaciju za potrebe nadležnog ministarstva zdravstva, državnog odnosno Federalnog ministarstva ili organa

državne ili federalne uprave, fakulteta zdravstvenog usmjerenja, pravnih lica koja obavljaju naučno-istraživačku djelatnost, pravnih lica koja obavljaju proizvodnju i promet lijekova i medicinskih sredstava, zavoda zdravstvenog osiguranja.

Odobrenje za specijalizaciju, odnosno subspecijalizaciju daje federalni ministar na osnovu godišnjeg plana potrebnih specijalizacija i subspecijalizacija koji donosi na prijedlog kantonalnih ministarstava zdravstva.

Za odobrenje specijalizacije, odnosno subspecijalizacije koje odobrava federalni ministar zdravstvenim radnicima i zdravstvenim saradnicima iz stava 2. ovog člana nije potrebno utvrđivanje godišnjeg plana specijalizacija i subspecijalizacija.

Godišnji prijedlog specijalizacija, odnosno subspecijalizacija za područje kantona kantonalna ministarstva usaglašavaju sa zavodom za javno zdravstvo kantona i zavodom zdravstvenog osiguranja kantona.

Odobrenje iz st. 3. i 4. ovog člana izdaje se rješenjem protiv kojeg nije dopuštena žalba, već se protiv tog rješenja može pokrenuti upravni spor.

Član 155.

Specijalizacije i subspecijalizacije mogu se obavljati na fakultetima zdravstvenog usmjerenja i ovlaštenim zdravstvenim ustanovama.

Federalni ministar pravilnikom utvrđuje:

- kriterije za prijem specijalizanata, odnosno subspecijalizanata,
- uvjete za zdravstvene ustanove i fakultete zdravstvenog usmjerenja u kojima se obavlja specijalizantski, odnosno subspecijalizantski staž kao i postupak njihove verifikacije,
- način obavljanja specijalizantskog, odnosno subspecijalizantskog staža,
- uvjete za obavljanje specijalizantskog, odnosno subspecijalizantskog staža u inozemstvu,
- polaganja specijalističkog, odnosno subspecijalizantskog ispita odnosno ispita iz subspecijalizacije,
- način i postupak priznavanja vremena provedenog na postdiplomskom studiju u subspecijalizaciji,
- troškove obavljanja specijalizantskog, odnosno subspecijalizantskog staža i polaganja specijalističkog, odnosno subspecijalizantskog ispita.

Član 156.

U subspecijalistički staž priznaje se vrijeme provedeno na postdiplomskom studiju u cijelosti ili djelimično, ako teoretski program postdiplomskog studija odgovara teoretskom programu subspecijalizacije.

Federalni ministar rješenjem utvrđuje priznavanje vremena iz stava 1. ovog člana.

Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Član 157.

Nakon uspješno završenog specijalističkog, odnosno subspecijalističkog staža kandidat polaže specijalistički, odnosno subspecijalistički ispit pred ispitnom komisijom i stiče pravo na naziv specijaliste određene specijalnosti, odnosno naziv subspecijaliste određene subspecijalizacije.

Članove ispitne komisije iz stava 1. ovog člana imenuje federalni ministar iz redova priznatih stručnjaka određenih specijalnosti, prvenstveno iz redova nastavnika u naučno-nastavnom zvanju redovnog profesora, vanrednog profesora ili docenta.

Federalni ministar utvrđuje listu ispitivača za specijalističke i subspecijalističke ispite na prijedlog ovlaštenih zdravstvenih ustanova i fakulteta zdravstvenog usmjerenja.

Član 158.

Federalni ministar može specijalizantski, odnosno subspecijalizantski staž obavljen u inozemstvu priznati u cijelosti ili djelimično, ako program specijalizantskog, odnosno subspecija-

lizantskog staža provedenog u inozemstvu bitno ne odstupa od programa važećeg na teritoriji Federacije.

Federalni ministar rješenjem utvrđuje priznavanje specijalizantskog, odnosno subspecijalizantskog staža iz stava 1. ovog člana koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor.

Nakon izdatog rješenja iz stava 2. ovog člana federalni ministar, na zahtjev kandidata, može priznati i položen specijalistički, odnosno subspecijalistički ispit u inozemstvu ukoliko on bitno ne odstupa od programa polaganja specijalističkog, odnosno subspecijalističkog ispita u Federaciji.

Federalni ministar rješenjem utvrđuje priznavanje specijalističkog, odnosno subspecijalističkog ispita iz stava 3. ovog člana koje je konačno u upravnom postupku i protiv kojeg se može pokrenuti upravni spor.

Federalni ministar pravilnikom će urediti uvjete i način priznavanja specijalizantskog, odnosno subspecijalizantskog staža, kao i način priznavanja specijalističkog, odnosno subspecijalističkog ispita obavljenog i položenog u inozemstvu.

Član 159.

Strani državljani mogu specijalizirati pod uvjetima utvrđenim ugovorom između Federacije, odnosno kantona i strane zemlje na osnovu međunarodnih ugovora u koje su uključene i specijalizacije ili putem posebnih ugovora koje zaključi Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine sa stranim radnicima ili organizacijama.

Strani državljani može započeti specijalizaciju uz dokaz o završenom fakultetu zdravstvenog usmjerenja, a koji je nostrificiran od nadležnog državnog organa, o poznavanju bosanskog jezika, hrvatskog jezika i srpskog jezika i o osiguranom plaćanju svih troškova specijalizantskog staža i polaganja specijalističkog ispita.

Federalni ministar pravilnikom bliže uređuje način i postupak odobravanja specijalizacije, odnosno subspecijalizacije, kao i način polaganja specijalističkog, odnosno subspecijalističkog ispita za stranog državljanina.

Član 160.

Državljanima Bosne i Hercegovine sa prebivalištem na teritoriji Federacije mogu na osobni zahtjev zatražiti od Federalnog ministarstva odobrenje specijalizacije, odnosno subspecijalizacije pri čemu snose troškove specijalizantskog, odnosno subspecijalizantskog staža, kao i troškove polaganja specijalističkog, odnosno subspecijalističkog ispita.

Uz zahtjev iz stava 1. ovog člana prilaže se dokaz o završenom fakultetu zdravstvenog usmjerenja, uvjerenje o položenom stručnom ispitu, dokaz o godini dana radnog staža u struci, te dokaz o osiguranom plaćanju svih troškova specijalizantskog, odnosno subspecijalizantskog staža i polaganje specijalističkog, odnosno subspecijalističkog ispita.

Federalni ministar pravilnikom bliže uređuje način i postupak odobravanja specijalizacije, odnosno subspecijalizacije, kao i način polaganja specijalističkog, odnosno subspecijalističkog ispita u smislu ovog člana.

Član 161.

Doktorima medicine specijalistima, doktorima stomatologije specijalistima, magistrima farmacije specijalistima, odnosno inženjerima medicinske biohemije specijalistima koji imaju deset godina rada u svojstvu specijalista, te najmanje 10 objavljenih stručnih radova i ostvarene uspješne rezultate na stručnom usavršavanju zdravstvenih radnika, kao i praktičan doprinos unapređenju zdravstvene zaštite može se dodijeliti naziv primarijusa.

Prijedlog za dodjelu naziva primarijusa za svaku kalendarsku godinu donosi komisija koju imenuje federalni ministar iz redova istaknutih stručnjaka iz oblasti medicine, stomatologije i farmacije.

Odluku o dodjeli naziva primarijusa na osnovu prijedloga iz stava 2. ovog člana donosi federalni ministar.

Federalni ministar će pravilnikom regulirati bliže uvjete za osobe koje konkurišu za dodjelu naziva primarijusa, kao i kriterije i postupak za dodjelu naziva primarijusa.

XV. PRIVATNA PRAKSA

Član 162.

Privatnu praksu može samostalno obavljati zdravstveni radnik sa visokom stručnom spremom pod sljedećim uvjetima:

- 1) ima odgovarajuće obrazovanje zdravstvenog usmjerenja, položen stručni ispit, a za specijalističke ordinacije i odgovarajući specijalistički ispit te licencu izdatu od nadležne komore;
- 2) državljani je Bosne i Hercegovine sa prebivalištem na teritoriji Federacije;
- 3) radno je sposoban za obavljanje privatne prakse;
- 4) potpuno je poslovno sposoban;
- 5) pravomoćnom sudskom presudom ili odlukom drugog nadležnog organa nije mu izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja zdravstvene zaštite, odnosno zaštitna mjera udaljenja dok te mjere traju;
- 6) nije u radnom odnosu, odnosno ne obavlja drugu samostalnu djelatnost;
- 7) raspolaže odgovarajućim prostorom;
- 8) raspolaže odgovarajućom medicinsko-tehničkom opremom;
- 9) pribavio je pozitivno mišljenje nadležne komore o opravdanosti osnivanja privatne prakse.

Član 163.

Doktor medicine i doktor stomatologije obavljaju privatnu praksu u privatnim ordinacijama, magistri farmacije u privatnim apotekama, a diplomirani inženjeri medicinske biohemije u privatnim medicinsko-biohemijskim laboratorijama.

U privatnim ordinacijama iz stava 1. ovog člana može se organizirati priručni laboratorij za osnovne laboratorijske pretrage.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, doktor stomatologije može pored privatne ordinacije osnovati zubotehnički laboratorij za potrebe obavljanja privatne prakse koja mu je odobrena i u koji je dužan uposliti u punom radnom vremenu, odgovarajući broj zubnih tehničara sa položenim stručnim ispitom.

Član 164.

Zdravstveni radnici sa završenim fakultetom zdravstvenih studija, kao i zdravstveni radnici više ili srednje stručne spreme mogu obavljati privatnu praksu iz svoje stručne spreme i to:

- diplomirana medicinska sestra - tehničar,
- diplomirani inženjer medicinsko-laboratorijske dijagnostike,
- diplomirani inženjer medicinske radiologije,
- diplomirani sanitarni inženjer,
- diplomirani fizioterapeut,
- medicinska sestra - tehničar svih profila,
- zubni tehničari.

Zdravstveni radnici iz stava 1. ovog člana moraju imati odgovarajuće obrazovanje zdravstvenog usmjerenja, položen stručni ispit, te ispunjavati uvjete iz člana 162. stav 1. tač. od 2. do 9. ovog zakona.

Medicinske sestre - tehničari općeg smjera iz stava 1. ovog člana poslove zdravstvene njege bolesnika obavljaju samostalno.

Medicinske sestre - tehničari i zubni tehničari iz stava 1. ovog člana poslove privatne prakse obavljaju prema uputama i stručnom nadzoru doktora medicine ili doktora stomatologije na način i pod uvjetima utvrđenim posebnim ugovorom.

Član 165.

Zahtjev za obavljanje privatne prakse podnosi se nadležnom kantonalnom ministru koji rješenjem utvrđuje ispunjenost uvjeta za obavljanje privatne prakse iz čl. 162. i 164. ovog zakona.

Federalni ministar pravilnikom utvrđuje uvjete za obavljanje privatne prakse.

Član 166.

Zdravstveni radnik ne može započeti raditi u privatnoj praksi dok nadležni kantonalni ministar rješenjem ne utvrdi da su ispunjeni uvjeti za početak rada.

Član 167.

Privatni zdravstveni radnici u svom nazivu ističu ime i prezime, adresu privatne prakse, oznaku djelatnosti i radno vrijeme.

Član 168.

Zdravstveni radnici iz člana 163. ovog zakona mogu imati samo jednu ordinaciju, apoteku ili medicinsko-biohemijski laboratorij, a zdravstveni radnici iz člana 164. ovog zakona samo jednu privatnu praksu u svojoj struci.

Zdravstveni radnici iz stava 1. ovog člana obavljaju poslove privatne prakse osobno.

Zdravstveni radnik iz stava 1. ovog člana može primiti u radni odnos jednog zdravstvenog radnika iste struke u skladu sa djelatnosti za koju je registrirana privatna praksa.

U istoj ordinaciji, apoteci, odnosno medicinsko-biohemijskoj laboratoriji mogu obavljati privatnu praksu dva tima zdravstvenih radnika iste struke u smjenskom radu.

Zdravstveni radnici iz člana 162. ovog zakona mogu obavljati privatnu praksu u timu sa jednim ili više zdravstvenih radnika srednje ili više stručne spreme.

Odobrenje za obavljanje privatne prakse predviđene u st. 3., 4. i 5. ovog člana rješenjem izdaje nadležni kantonalni ministar.

Član 169.

Više zdravstvenih radnika koji obavljaju privatnu praksu mogu se udružiti u grupnu privatnu praksu.

Uvjete za grupnu privatnu praksu pravilnikom utvrđuje federalni ministar.

Član 170.

Zdravstveni radnici sa visokom stručnom spremom koji obavljaju privatnu praksu mogu u zdravstvenim ustanovama obavljati poslove iz svoje struke na osnovu posebnog ugovora sa zdravstvenom ustanovom.

Uvjete za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana pravilnikom uređuje federalni ministar.

Član 171.

Doktor medicine, odnosno doktor stomatologije privatne prakse koji obavlja djelatnost kao izabrani doktor obavezan je u slučaju odsutnosti ili privremene obustave rada osigurati za opredjeljene osigurane osobe zamjenu ugovorom sa drugim zdravstvenim radnikom iste struke i specijalizacije koji obavlja privatnu praksu ili sa zdravstvenom ustanovom primarne zdravstvene zaštite koji će za to vrijeme umjesto njega pružati zdravstvenu zaštitu tim osobama.

Član 172.

Zdravstveni radnici privatne prakse obavezni su:

- 1) pružiti hitnu medicinsku pomoć svim osobama u sklopu svoje stručne spreme;
- 2) na poziv nadležnog organa učestvovati u radu na sprečavanju i suzbijanju zaraznih bolesti kao i na zaštiti i spašavanju stanovništva u slučaju katastrofe;
- 3) voditi zdravstvenu dokumentaciju i drugu evidenciju o osobama kojima pružaju zdravstvenu zaštitu i podnositi izvještaj o tome nadležnoj zdravstvenoj ustanovi u skladu sa propisima o evidencijama u djelatnosti zdravstva;
- 4) vršiti redovnu kontrolu sterilizacije i voditi evidenciju o tome;
- 5) posjedovati anafilaktički set sa ampulama ispravnog roka valjanosti;
- 6) voditi redovnu kontrolu valjanosti lijekova i medicinskih sredstava koje primjenjuju u privatnoj praksi;
- 7) davati podatke o svom radu na zahtjev nadležnog organa;
- 8) dostavljati izvještaje o obračunu ukupnih sredstava u privatnoj praksi na zahtjev kantonalnog ministarstva u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju.

Obaveze utvrđene u stavu 1. ovog člana shodno se primjenjuju i na zdravstvene ustanove.

Član 173.

Zdravstveni radnici koji obavljaju privatnu praksu mogu privremeno obustaviti rad.

Rad se može privremeno obustaviti zbog bolesti, ako je zdravstveni radnik izabran ili imenovan na stalnu dužnost u određenim organima vlasti, ako za taj rad prima plaću ili ako se zaposli u konzularnom ili diplomatskom predstavništvu ili zbog drugog opravdanog razloga.

O toj činjenici zdravstveni radnik obavezan je obavijestiti nadležnog kantonalnog ministra, ako je odsutan više od 30 dana dana neprekidno u toku godine.

Zdravstveni radnik obavezan je podnijeti zahtjev za privremenom obustavom rada najkasnije u roku od osam dana od isteka roka iz stava 3. ovog člana, odnosno u roku od tri dana od dana prestanka razloga koji ga je u tome onemogućio.

Privremena obustava rada može trajati najduže četiri godine.

Nadležni kantonalni ministar donosi rješenje o privremenoj obustavi rada.

Član 174.

Pravo na obavljanje privatne prakse prestaje:

- 1) odjavom;
- 2) po sili zakona;
- 3) rješenjem nadležnog organa.

Rješenje o prestanku obavljanja prakse donosi nadležni organ u skladu sa zakonom.

Član 175.

Pravo na obavljanje privatne prakse po sili zakona prestaje ako osoba koja ima odobrenje za rad:

1. umre;
2. izgubi trajno radnu sposobnost za obavljanje poslova;
3. izgubi poslovnu sposobnost potpuno ili djelimično;
4. izgubi odobrenje za samostalan rad;
5. zasnjuje radni odnos, odnosno počne obavljati drugu samostalnu djelatnost, osim u slučaju obustave rada iz člana 173. stav 2. ovog zakona, ako je osoba izabrana ili imenovana na stalnu dužnost u određenim organima vlasti, ako za taj rad prima plaću ili ako se zaposli u konzularnom ili diplomatskom predstavništvu;
6. izgubi pravo raspolaganja prostorom, odnosno odgovarajućom medicinsko-tehničkom opremom;
7. bude pravomoćnom sudskom presudom osuđena na kaznu zatvora duže od šest mjeseci ili joj je izrečena zaštitna mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja zdravstvene zaštite.

Rješenje o prestanku obavljanja privatne prakse po sili zakona donosi nadležni kantonalni ministar.

Član 176.

Nadležni kantonalni ministar donosi rješenje o prestanku odobrenja za obavljanje privatne prakse, ako se utvrđeni nedostaci u obavljanju poslova ne otklone u roku određenom rješenjem nadležnog organa.

Nadležni kantonalni ministar može donijeti rješenje o prestanku odobrenja za obavljanje privatne prakse zdravstvenom radniku ako:

- 1) ne ispunjava uvjete za obavljanje privatne prakse utvrđene ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona;
- 2) prestane raditi bez odobrenja nadležnog organa;
- 3) ne obavlja poslove osobno ili ako koristi rad drugih osoba suprotno odobrenju i zakonu;
- 4) ima više od jedne ordinacije, apoteke ili medicinsko-biohemijskog laboratorija, odnosno jedne privatne prakse u svojoj struci;
- 5) reklamira svoj rad i svoju ordinaciju, apoteku ili medicinsko-biohemijski laboratorij, odnosno privatnu praksu suprotno aktu koji donosi nadležna komora;
- 6) na prijedlog nadležne komore.

Član 177.

Protiv rješenja iz čl. 165., 168., 173., 175. i 176. ovog zakona može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu.

Žalba iz stava 1. ovog člana podnosi se putem nadležnog kantonalnog ministarstva u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Član 178.

Privatna praksa ne može se obavljati u okviru djelatnosti iz člana 51. ovog zakona.

Član 179.

Zdravstveni radnik koji obavlja privatnu praksu može ostvariti prihode:

- putem ugovora sa zavodom zdravstvenog osiguranja kantona, ako poslove obavlja kao ugovorni privatni zdravstveni radnik,
- putem dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja,
- putem proširenog zdravstvenog osiguranja,
- direktnom naplatom od pacijenta kojem nije izabrani zdravstveni radnik.

Cijene zdravstvenih usluga za poslove ugovornog privatnog zdravstvenog radnika određuje zavod zdravstvenog osiguranja kantona.

Maksimalnu cijenu zdravstvenih usluga za poslove privatne prakse u kojima zdravstveni radnik koji obavlja privatnu praksu nije ugovorni privatni zdravstveni radnik, utvrđuje nadležna komora.

Cijene zdravstvenih usluga iz dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja određuje društvo za osiguranje, uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležne komore.

Član 180.

Zabranjeno je oglašavanje, odnosno reklamiranje zdravstvenih usluga, stručno-medicinskih postupaka i metoda zdravstvene zaštite, uključujući zdravstvene usluge, metode i postupke alternativne medicine koje se obavljaju u privatnoj praksi u sredstvima javnog informiranja i na drugim nosiocima oglasnih poruka koje su uređene zakonom kojim se regulira oblast reklamiranja suprotno etičkim principima, kao i stručnim i naučnim principima struke.

Dozvoljeno je oglašavanje naziva zdravstvene ustanove, odnosno naziva privatne prakse, sjedišta, djelatnosti koja je utvrđena rješenjem o ispunjenosti uvjeta za obavljanje zdravstvene djelatnosti, kao i radnog vremena.

Rezultati u primjeni stručno-medicinskih metoda i postupaka zdravstvene zaštite mogu se saopštavati samo na stručnim i naučnim skupovima i objavljivati u stručnim i naučnim časopisima i publikacijama.

Odredbе ovog člana shodno se primjenjuju i na zdravstvenu ustanovu.

XVI. ORGANIZACIJA RADA I RADNO VRIJEME

Član 181.

Zdravstvene ustanove koje imaju status ugovorne zdravstvene ustanove obavezne su neprekidno pružati zdravstvenu zaštitu radom u jednoj, dvije ili više smjena, dvokratnim radnim vremenom, prilagođavanjem radnog vremena, pripravnosti ili dežurstvom u skladu sa potrebama stanovništva i oblicima pružanja zdravstvenih usluga.

Dežurstvo je poseban oblik rada kada radnik mora biti prisutan u zdravstvenoj ustanovi nakon redovnog radnog vremena.

Dežurstvo počinje iza prve ili druge smjene, a završava početkom rada prve smjene.

Pripravnost je poseban oblik rada kada radnik ne mora biti prisutan u zdravstvenoj ustanovi, ali mora biti dostupan radi obavljanja hitne medicinske pomoći.

Naknada za rad u dežurstvu i naknada za rad u pripravnosti, te radno vrijeme provedeno u dežurstvu i pripravnosti utvrđuje se na način i pod uvjetima u skladu sa propisima o radu, kao i granskim kolektivnim ugovorom za oblast zdravstva.

Rad po pozivu je poseban oblik rada kada radnik ne mora biti prisutan u zdravstvenoj ustanovi, ali se mora odazvati na poziv radi obavljanja djelatnosti.

Zdravstveni radnici ne smiju napustiti radno mjesto dok nemaju zamjenu, iako je njihovo radno vrijeme završeno, ako bi time bila dovedena u pitanje sigurnost pružanja zdravstvene zaštite.

Početak, završetak i raspored radnog vremena zdravstvenih ustanova koje imaju status ugovorne zdravstvene ustanove, kao i privatnih zdravstvenih radnika koji imaju status ugovornih privatnih zdravstvenih radnika utvrđuje se kantonalnim propisom, uz prethodno mišljenje nadležne komore.

Član 182.

Zdravstvene ustanove utvrđuju općim aktom pružanje zdravstvene zaštite i to:

- u hitnoj medicinskoj pomoći neprekidno 24 sata,
- u primarnoj zdravstvenoj djelatnosti organiziranjem rada u jednoj ili dvije smjene, dvokratnim radnim vremenom, prilagođavanjem radnog vremena, te stalnom pripravnosti i dežurstvom prema potrebama stanovništva,
- dužinu radnog vremena u ambulantama sa malim brojem gravitirajućih pacijenata u skladu sa srazmjernim brojem registriranih pacijenata u odnosu na utvrđene normative za jedan zdravstveni tim,
- u specijalističko-konsultativnoj zdravstvenoj djelatnosti organiziranjem rada u jednoj ili dvije smjene, dvokratnim radnim vremenom, te prilagođavanjem radnog vremena prema potrebama stanovništva,
- u bolničkoj zdravstvenoj djelatnosti u jednoj ili više smjena te posebnim uvjetima rada (dežurstvo i stalna pripravnost) prema potrebama stanovništva i pojedinih oblika bolničkog liječenja u skladu sa mogućnostima zdravstvene ustanove.

Dopunski rad zdravstvenih radnika

Član 183.

U skladu sa propisima o radu zdravstveni radnik uposlen u zdravstvenoj ustanovi u stalnom radnom odnosu koji ispunjava uvjete propisane pravilnikom federalnog ministra, po pribavljenom mišljenju nadležne komore i uz prethodnu saglasnost poslodavca zdravstvene ustanove u kojoj je uposleni u stalnom radnom odnosu, može obavljati poslove svoje struke dopunskim radom, ali ne duže od jedne trećine punog radnog vremena i to:

- u javnoj zdravstvenoj ustanovi u kojoj je uposleni u stalnom radnom odnosu,
- u drugoj zdravstvenoj ustanovi u svim oblicima vlasništva,
- kod zdravstvenog radnika iste specijalnosti koji obavlja registriranu privatnu praksu.

Obavljanje dopunskog rada iz stava 1. ovog člana odobrava direktor zdravstvene ustanove u kojoj je zdravstveni radnik u stalnom radnom odnosu u skladu sa svojim nadležnostima iz propisa o radu, zaključivanjem ugovora iz člana 185. stav 3. ovog zakona.

Obavljanje dopunskog rada u slučajevima predviđenim u stavu 1. alineja 1. ovog člana odobrava se samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- ako je zbog ograničenih kapaciteta u korištenju raspoložive medicinsko-tehničke opreme i/ili ograničenog broja zdravstvenih radnika određene struke otežano ostvarivanje zdravstvene zaštite u javno-zdravstvenoj ustanovi, pri provedbi dijagnostičkih, terapijskih i rehabilitacijskih postupaka koji se finansiraju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja,
- ako dopunski rad ne utiče na organizaciju rada pojedinih djelatnosti ili zdravstvene ustanove kao cjeline u kojoj je zdravstveni radnik uposlen u stalnom radnom odnosu.

Član 184.

Obavljanje dopunskog rada bliže se regulira ugovorom o dopunskom radu i može se zaključiti za:

- 1) pružanje zdravstvenih usluga koje nisu obuhvaćene obaveznim zdravstvenim osiguranjem u pogledu sadržaja, obima i standarda, odnosno za zdravstvene usluge koje se ne ostvaruju u skladu sa načinom i postupkom ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja;
- 2) pružanje zdravstvenih usluga koje zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa pruža koja je u ugovornom odnosu sa zavodom zdravstvenog osiguranja, a za koje ne može na drukčiji način osigurati odgovarajuće zdravstvene radnike;
- 3) pružanje zdravstvenih usluga koje zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa pruža za potrebe osoba koje nemaju svojstvo osigurane osobe u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstveno osiguranje.

Zdravstveni radnik iz stava 1. ovog člana može zaključiti samo jedan ugovor o dopunskom radu sa drugim poslodavcem.

Ukoliko zdravstveni radnik iz stava 1. ovog člana zaključuje ugovor o obavljanju dopunskog rada u javno-zdravstvenoj ustanovi u kojoj je uposlen u stalnom radnom odnosu, ne može zaključiti ugovor o dopunskom radu sa drugim poslodavcem.

Zdravstveni radnik koji obavlja poslove na osnovu ugovora o dopunskom radu kod drugog poslodavca suprotno odredbi ovog člana čini težu povredu radne obaveze.

Nadležno kantonalno ministarstvo dužno je pratiti zakonitost obavljanja dopunskog rada na području kantona i poduzimati mjere u skladu sa zakonom.

Kantonalni ministar svake kalendarske godine, po prethodno pribavljenom mišljenju javnih zdravstvenih ustanova kao i zavoda za javno zdravstvo kantona, naredbom utvrđuje potrebu obavljanja dopunskog rada i određuje specijalnosti za koje se obavlja dopunski rad na području kantona.

Način, postupak i uvjete, kao i druga pitanja od značaja za organiziranje i obavljanje dopunskog rada zdravstvenih radnika u zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi propisuje federalni ministar.

Član 185.

Ugovor za obavljanje dopunskog rada u slučajevima predviđenim u članu 183. stav 1. alineje 1., 2. i 3. ovog zakona zaključuje se u pisanom obliku i sadrži: vrstu, način, vrijeme trajanja dopunskog rada, visinu i način utvrđivanja naknade za rad, obveznika uplate utvrđene naknade za pruženu zdravstvenu uslugu u skladu sa zakonom i općim aktima.

Ugovor iz stava 1. ovog člana u slučaju obavljanja dopunskog rada predviđenog u članu 183. stav 1. alineje 2. i 3. zaključuje zdravstveni radnik uposlen u zdravstvenoj ustanovi u stalnom radnom odnosu i direktor te zdravstvene ustanove, s jedne strane, sa direktorom zdravstvene ustanove, odnosno osnivačem privatne prakse u kojoj se obavlja dopunski rad s druge strane.

U slučaju iz člana 183. stav 1. alineja 1. ugovor se zaključuje između direktora zdravstvene ustanove i zdravstvenog radnika koji je u stalnom radnom odnosu u toj zdravstvenoj ustanovi u kojoj i obavlja dopunski rad.

Zdravstvene ustanove čiji su zaposlenici zaključili ugovor o dopunskom radu iz st. 2. i 3. ovog člana dužni su redovno izvještavati nadležno kantonalno ministarstvo, nadležne komore, kao i nadležne inspekcije o zaključenim ugovorima o dopunskom radu, te svim promjenama koje nastanu u provođenju ovih ugovora.

Zdravstvene usluge koje se pružaju na osnovu dopunskog rada zdravstvenih radnika ne mogu se finansirati iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja, izuzev zdravstvenih usluga koje se obavljaju u skladu sa članu 184. stav 1. tačka 2. ovog zakona.

Pacijent ima pravo na potpune informacije o načinu i postupku pružanja zdravstvenih usluga u okviru dopunskog rada zdravstvenih radnika.

Zdravstvena zaštita u vanrednim prilikama

Član 186.

U slučaju prirodnih i drugih nesreća kada se od nadležnog organa općine, kantona, Federacije proglasi stanje prirodne i druge nesreće zdravstvene ustanove i privatni zdravstveni radnici dužni su izvršavati naredbe nadležnih štabova civilne zaštite.

U štabove civilne zaštite iz stava 1. ovog člana imenuje se član štaba iz odgovarajuće zdravstvene ustanove, ministarstva zdravstva ili zavoda.

Član 187.

U većim incidentnim situacijama kada nije proglašeno stanje prirodne i druge nesreće iz člana 189. ovog zakona s ciljem upravljanja i koordiniranja rada zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih radnika formira se krizni štab Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnog ministarstva (u daljnjem tekstu: krizni štab) koji djeluje do momenta proglašavanja prirodne i druge nesreće, kada ulogu upravljanja akcijama zaštite i spašavanja na teritoriji Federacije, odnosno području kantona preuzima Federalni, odnosno kantonalni štab civilne zaštite.

Veća incidentna situacija iz stava 1. ovog člana je bilo koji događaj koji predstavlja ozbiljnu prijetnju po zdravlje ljudi u određenoj zajednici, te uzrokuje ili bi mogao uzrokovati takav broj ili vrstu žrtava koje nije moguće zbrinuti redovnom organizacijom rada zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih radnika.

Članove kriznog štaba iz stava 1. ovog člana imenuje nadležni ministar zdravstva.

Federalni ministar pravilnikom uređuje organiziranje i način rada kriznog štaba u smislu ovog člana.

Član 188.

U slučajevima prirodnih i drugih nesreća, kao i epidemija većih razmjera federalni, odnosno kantonalni ministar nadležan je poduzimati i one mjere i aktivnosti koje nisu utvrđene ovim zakonom i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog zakona, uključujući i mjere mobilizacije i angažiranja, organizacije i rasporeda rada i radnog vremena, promjene mjesta i uvjeta rada pojedinih zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih radnika dok te okolnosti traju.

Član 189.

Pravna lica iz oblasti zdravstva u skladu sa propisom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, dužna su organizirati poslove zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara u svojoj sredini donošenjem odgovarajućih planova zaštite i spašavanja za svoje djelovanje u slučaju prirodne i druge nesreće.

Član 190.

Štrajk u zdravstvenim ustanovama hitne medicinske pomoći i u službama hitne medicinske pomoći zdravstvenih ustanova, zdravstvenim ustanovama koje obavljaju transfuzijsku djelatnost, kao i u zavodima za javno zdravstvo nije dopušten.

Način organiziranja štrajka, postupak mirenja i druga prava i obaveze zdravstvenih ustanova, zdravstvenih radnika, kao i nadležnih organa uprave bliže se uređuju propisima o štrajku.

XVII. NADZOR

Član 191.

Nadzor nad radom zdravstvenih ustanova, zdravstvenih radnika u zdravstvenim ustanovama, te privatnih zdravstvenih radnika obuhvata:

- unutrašnji nadzor,
- zdravstveno-inspekcijski nadzor.

Pored nadzora iz stava 1. ovog člana u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi može se provoditi provjera kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga u postupku akreditacije

zdravstvenih ustanova i privatnih praksi od vanjskog tima ovlaštenih ocjenjivača kvaliteta u skladu sa propisima o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i akreditaciji u zdravstvu.

Unutrašnji nadzor

Član 192.

Zdravstvena ustanova obavezno provodi unutrašnji nadzor nad radom svojih organizacionih jedinica i zdravstvenih radnika.

Za stručni rad zdravstvene ustanove odgovoran je direktor zdravstvene ustanove.

Član 193.

Unutrašnji nadzor provodi se na osnovu općeg akta zdravstvene ustanove i godišnjeg plana i programa provedbe unutrašnjeg nadzora.

Općim aktom iz stava 1. ovog člana utvrđuje se način vršenja unutrašnjeg nadzora.

Godišnji plan i program provođenja unutrašnjeg nadzora zdravstvena ustanova obavezna je dostaviti nadležnom kantonalnom, odnosno Federalnom ministarstvu najkasnije do 31. decembra tekuće godine za sljedeću godinu.

Unutrašnji nadzor iz stava 1. ovog člana podrazumijeva uspostavu, razvijanje i održavanje sistema poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga u skladu sa propisima o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu.

Zdravstveno-inspekcijski nadzor

Član 194.

Zdravstveno-inspekcijski nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona, drugih propisa i općih akata u djelatnosti zdravstva, kao i nadzor nad stručnim radom zdravstvenih ustanova, zdravstvenih radnika, te privatnih zdravstvenih radnika vrši nadležna uprava za inspekcije.

Poslove zdravstveno-inspekcijskog nadzora iz stava 1. ovog člana obavljaju federalni i kantonalni zdravstveni inspektori.

Federalni zdravstveni inspektor vrši zdravstveno-inspekcijski nadzor u zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač, odnosno suosnivač Federacija, a kantonalni zdravstveni inspektor u zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač kanton, općina, odnosno pravno ili fizičko lice, kao i u privatnoj praksi.

U slučaju stručnog propusta zdravstvenog radnika ili povrede načela etike i medicinske deontologije, nadležni zdravstveni inspektor ustupit će predmet na postupanje nadležnoj komori.

Član 195.

Poslove zdravstvenog inspektora obavljaju radnici sa visokom stručnom spremom zdravstvenog usmjerenja, položenim stručnim upravnim ispitom predviđenim za državne službenike, odnosno položenim ispitom općeg znanja predviđenim za državne službenike organa uprave u Federaciji ili javnim ispitom predviđenim za državne službenike institucija Bosne i Hercegovine i položenim stručnim inspektorskim ispitom i najmanje tri godine radnog staža nakon završenog fakulteta zdravstvenog usmjerenja.

Inspektori iz stava 1. ovog člana državni su službenici sa posebnim ovlaštenjima na koje se primjenjuju odredbe propisa o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 196.

Zdravstvena inspekcija, pored poslova utvrđenih propisom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, obavlja i sljedeće:

- 1) prati i proučava obavljanje zdravstvene djelatnosti i poduzima mjere za njeno kvalitetno obavljanje;
- 2) nadzire zakonitost rada zdravstvenih ustanova i zdravstvenih radnika u obavljanju zdravstvene djelatnosti;
- 3) razmatra podneske pravnih i fizičkih lica koji se odnose na nadzor iz utvrđene nadležnosti i o poduzetim radnjama i mjerama pisano obavještava podnosioca;
- 4) poduzima preventivne aktivnosti u cilju sprečavanja nastupanja štetnih posljedica zbog nedosataka i nepravilnosti u provedbi ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona koje se nalažu rješenjem.

Član 197.

U obavljanju inspekcijskih poslova zdravstveni inspektor obavlja poslove i zadatke utvrđene za sanitarno-zdravstveno-farmaceutsku inspekciju propisom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 198.

U obavljanju inspekcijskih poslova iz člana 194. ovog zakona zdravstvena inspekcija, pored nadležnosti utvrđenih propisom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, ima pravo i obavezu zabraniti rad zdravstvenoj ustanovi ako:

- 1) ne ispunjava uvjete propisane zakonom u pogledu prostora, opreme i kadra;
- 2) obavlja zdravstvenu djelatnost koja nije utvrđena rješenjem za početak obavljanja zdravstvene djelatnosti;
- 3) u postupku provjere stručnog rada, odnosno obavljanja nadzora nad radom zdravstvene ustanove bude izrečena jedna od mjera utvrđenih ovim zakonom;
- 4) ne osigurava sigurnost i standardni sadržaj zdravstvenih usluga;
- 5) istakne naziv, odnosno obilježi zdravstvenu ustanovu suprotno rješenju za početak obavljanja zdravstvene djelatnosti;
- 6) svojim nezakonitim radom onemogućiti ostvarivanje prava pacijenata u zdravstvenoj ustanovi ili njenom dijelu;
- 7) povrijedi pravila zdravstvene tehnologije;
- 8) učini bitne propuste u liječenju i drugim mjerama zdravstvene zaštite;
- 9) reklamira obavljanje stručno medicinskih postupaka i metoda zdravstvene zaštite, kao i druge zdravstvene usluge koje se pružaju u zdravstvenoj ustanovi, suprotno odredbama člana 180. ovog zakona;
- 10) ne vodi tačnu i urednu zakonom propisanu medicinsku dokumentaciju i evidenciju i ne dostavlja ih nadležnim institucijama;
- 11) iz drugih razloga utvrđenih zakonom.

Zdravstveni inspektor o utvrđenim činjenicama iz stava 1. ovog člana donosi rješenje o privremenoj zabrani rada, odnosno obavljanja zdravstvene djelatnosti ili određenih poslova zdravstvene djelatnosti.

Odredbe ovog člana shodno se primjenjuju i na privatnu praksu.

Član 199.

U obavljanju inspekcijskih poslova iz člana 194. ovog zakona zdravstveni inspektor, pored nadležnosti utvrđenih propisom o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, ima pravo i obavezu:

- 1) zabraniti rad zdravstvenom radniku koji nema licencu izdatu od nadležne komore;
- 2) zabraniti rad zdravstvenom radniku koji ne osigurava i standardni sadržaj zdravstvenih usluga;
- 3) predložiti nadležnoj komori provođenje postupka u cilju utvrđenja potrebe dodatnog stručnog usavršavanja zdravstvenog radnika, odnosno potrebu ponavljanja provjere stručne osposobljenosti;
- 4) zabraniti rad i predložiti komori oduzimanje licence zdravstvenom radniku;
- 5) uputiti zdravstvenog radnika, odnosno zdravstvenog saradnika na pregled radi ocjene zdravstvene sposobnosti u slučaju sumnje na gubitak zdravstvene sposobnosti za obavljanje zdravstvene djelatnosti;
- 6) narediti poduzimanje drugih mjera za koje je nadležan u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Ako zdravstveni inspektor prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora uoči nepravilnosti, odnosno povrede propisa, a nije nadležan direktno postupati, obavezan je obavijestiti nadležni organ uprave o uočenim nepravilnostima, odnosno povredama propisa, te tražiti pokretanje postupka i poduzimanje propisanih mjera.

Zdravstveni inspektor o utvrđenim činjenicama iz stava 1. ovog člana donosi rješenje o zabrani rada zdravstvenog radnika,

odnosno zdravstvenog saradnika dok se uočeni nedostaci ne otklone.

Odredbе ovog člana shodno se primjenjuju i na privatnu praksu.

Član 200.

Na rad zdravstvenog inspektora u pogledu vođenja zdravstveno-inspekcijskog nadzora shodno se primjenjuju odredbe propisa o inspekcijama u Federaciji Bosne i Hercegovine i propisa o upravnom postupku.

Član 201.

Zdravstveni inspektor može prilikom obavljanja inspekcijskih poslova izdati i usmeno rješenje za izvršenje određenih mjera osiguranja kada:

- 1) opasnost po zdravlje ili život ljudi zahtijeva da se određena mjera osiguranja poduzme odmah bez odgađanja;
- 2) postoji opasnost od prikrivanja, zamjene ili uništenja dokaza, ako se mjera osiguranja ne poduzme odmah.

Zdravstveni inspektor može narediti izvršenje usmenog rješenja odmah.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja u slučajevima iz stava 1. ovog člana.

Usmeno rješenje mora se unijeti u zapisnik o obavljenom zdravstveno-inspekcijskom nadzoru.

Zdravstveni inspektor obavezan je izdati pisani otporak rješenja u roku od osam dana od dana upisa izrečene mjere u zapisnik o obavljenom zdravstveno-inspekcijskom nadzoru.

Član 202.

Protiv rješenja kantonalnog zdravstvenog inspektora dopuštena je žalba koja se podnosi direktoru Federalne uprave za inspeksijske poslove u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Protiv rješenja federalnog zdravstvenog inspektora dopuštena je žalba koja se podnosi Federalnom ministarstvu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Rješenje Federalnog ministarstva doneseno po žalbi protiv rješenja federalnog zdravstvenog inspektora je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor u skladu sa propisima o upravnim sporovima.

Član 203.

Ako zdravstveni inspektor osnovano posumnja da je povredom propisa učinjen prekršaj ili krivično djelo uz rješenje za čije je donošenje nadležan obavezan je bez odgađanja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka zdravstveno-inspekcijskog nadzora sa utvrđenim činjenicama odlučnim za poduzimanje mjera, podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno prijavu za pokretanje postupka zbog krivičnog djela.

Organ kojem je podnesen zahtjev, odnosno prijava iz stava 1. ovog člana obavezan je o ishodu postupka obavijestiti nadležno ministarstvo zdravstva.

XVIII. UTVRĐIVANJE UZROKA SMRTI I OBDUKCIJA

Član 204.

Za svaku umrlu osobu utvrđuje se vrijeme i uzrok smrti. Vrijeme i uzrok smrti utvrđuje doktor medicine.

Član 205.

Kantonalno ministarstvo imenuje potreban broj doktora medicine koji utvrđuju nastup smrti, vrijeme i uzrok smrti osoba umrlih izvan zdravstvene ustanove na području kantona i o tome je dužno informirati javnost.

Vrijeme i uzrok smrti osoba umrlih u zdravstvenoj ustanovi utvrđuje doktor medicine te ustanove.

Član 206.

Smrt su dužne prijaviti bez odgađanja osobe koje su živjele u zajednici sa umrlim osobama, srodnici ili susjedi, a ako takvih nema svaka osoba koja za nju sazna.

Prijava iz stava 1. ovog člana podnosi se doktoru medicine, odnosno zdravstvenom radniku koji utvrđuje vrijeme i uzrok smrti.

Kad osoba koja utvrđuje smrt ustanovi da je smrt nastupila od zarazne bolesti obavezna je o tome odmah obavijestiti kantonalno ministarstvo, a ako ustanovi da je smrt nastupila kao posljedica nasilja obavezna je o tome odmah obavijestiti kantonalno ministarstvo unutrašnjih poslova.

Član 207.

Pokop umrle osobe obavlja se nakon što je smrt utvrđena u vremenu od 24 do 48 sati od nastupa smrti.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, na osnovu posebnog odobrenja sanitarnog inspektora, pokop se može obaviti i prije isteka roka od 24 sata, odnosno poslije isteka roka od 48 sati od nastupa smrti.

Član 208.

Radi utvrđivanja uzroka smrti provodi se obdukcija tijela umrle osobe.

Obdukcija se provodi:

- 1) kada postoji sumnja ili je očito da je smrt prouzrokovana krivičnim djelom ili je u vezi sa izvršenjem krivičnog djela;
- 2) kada je to potrebno radi zaštite zdravlja ljudi, odnosno kada to zahtijevaju epidemiološki, sanitarni i drugi stručni medicinski razlozi;
- 3) kada zahtjev za obdukciju postavi uža porodica umrle osobe i to: bračni ili vanbračni drug, punoljetno dijete, roditelj, punoljetni brat ili sestra umrle osobe.

Obdukcija iz stava 2. tačka 2. ovog člana provodi se na trošak obveznika plaćanja troškova liječenja umrle osobe.

U ostalim slučajevima obdukcija se provodi na zahtjev i trošak odgovarajućih organa, privrednih društava i drugih pravnih lica, odnosno porodice umrle osobe kada je smrt nastupila izvan zdravstvene ustanove.

Član 209.

Kada je osoba umrla u zdravstvenoj ustanovi direktor na zahtjev člana uže porodice umrle osobe i to: bračni ili vanbračni drug, punoljetno dijete, roditelj, punoljetni brat ili sestra umrle osobe, odnosno staratelj umrle osobe mogu odlučiti da se obdukcija ne provodi.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, obdukcija se mora provesti:

- 1) ako se radi o neprirodnoj smrti ili smrti nepoznatog uzroka;
- 2) ako smrt nastupi tokom dijagnostičkog ili terapijskog zahvata;
- 3) ako smrt nastupi u roku od 24 sata od prijema osobe u zdravstvenu ustanovu;
- 4) ako je osoba učestvovala u kliničkom ispitivanju lijeka ili medicinskog proizvoda, odnosno drugom naučnom ispitivanju u zdravstvenoj ustanovi,
- 5) ako je osoba umrla u zavodu za izvršenje krivičnih sankcija u pritvorskim jedinicama i drugim ustanovama u kojima je umrla osoba prisilno smještena.

Član 210.

Federalni ministar pravilnikom će propisati način pregleda umrlih te utvrđivanje vremena i uzroka smrti.

XIX. PREUZIMANJE TIJELA UMRILIH OSOBA RADI IZVOĐENJA PRAKTIČNE NASTAVE

Član 211.

Fakulteti zdravstvenog usmjerenja (u daljnjem tekstu: fakultet) mogu preuzimati tijela, organe i tkiva umrlih i identifikovanih osoba radi izvođenja praktične nastave:

- 1) ako je umrla osoba izričito, u pisanom obliku, zavještala svoje tijelo u cilju izvođenja praktične nastave;
- 2) ako se radi o osobi koja je umrla bez porodice, a ona sama se za života nije izričito, u pisanom obliku, tome protivila;
- 3) uz saglasnost porodice ako se umrla osoba za života nije izričito, u pisanom obliku, tome protivila.

Zavještanje u smislu stava 1. tačka 1. ovog člana jeste izjava o zavještanju tijela koja je potpisana od fizičkog lica i ovjerena od nadležnog organa ili koja je podnesena na zapisnik nadležnom sudu.

Član 212.

Pod porodicom u smislu člana 211. ovog zakona podrazumijevaju se: bračni i vanbračni drug, punoljetna djeca, usvojitelji i usvojenici, roditelji i drugi krvni srodnici u pravoj liniji, bez obzira na stepen srodstva, kao i krvni srodnici u pobočnoj liniji zaključno sa trećim stepenom srodstva.

Član 213.

Zdravstvena ustanova, zavod za izvršenje krivičnih sankcija, ustanova socijalne zaštite, nadležni sud, organ nadležan za unutrašnje poslove, kao i druge ustanove i organizacije, odnosno građani koji su saznali za smrt osobe koja ispunjava uvjete propisane ovim zakonom za izvođenje praktične nastave na fakultetima, dužni su u roku od 12 sati od smrti te osobe obavijestiti općinski organ uprave nadležan za vođenje matične evidencije umrlih osoba, kao i fakultet o smrti te osobe radi preuzimanja tijela umrlog od fakulteta.

Odluku o preuzimanju tijela od fakulteta donosi etička komisija fakulteta.

Fakultet može preuzeti tijelo umrle osobe radi izvođenja praktične nastave iz anatomije samo ako postoji izvještaj o smrti potpisan od specijaliste sudske medicine - mrtvozornika i pod uvjetom da ne postoje zakonom propisani razlozi za obavljanje obavezne obdukcije.

Član 214.

Fakultet ne može tijelo umrle osobe koja je bez porodice koristiti u praktičnoj nastavi u roku od šest mjeseci od dana preuzimanja.

Fakultet neće preuzimati tijelo osobe umrle od zarazne bolesti, kao i tijelo na kojem su nastupile izražene postmortalne promjene koje onemogućavaju fiksiranje (balzamovanje).

Fakultet je dužan sa tijelom umrle osobe postupati dostojanstveno, koristiti ga isključivo radi izvođenja praktične nastave, odnosno nakon završetka nastave sahraniti ga o sopstvenom trošku.

Fakultet je dužan, u granicama svojih mogućnosti, poštivati posebne želje zavještaoca u vezi sa sahranom, kremacijom, vjerskom ceremonijom i drugim jasno iskazanim željama zavještaoca u vezi sa postupanjem sa njegovim tijelom radi izvođenja praktične nastave iz anatomije.

Fakultet je dužan poštivati želju zavještaoca da se poslije procesa praktične nastave njegovo tijelo iskoristi za stvaranje osteološkog kompleta (kostura) koji se koristi u praktičnoj nastavi iz anatomije.

Član 215.

Fakultet može neposredno preuzeti tijelo umrle i identifikovane osobe iz člana 211. stav 1. tač. 1. i 3. ovog zakona.

Fakultet preuzima tijelo iz člana 211. stav 1. tačka 2) ovog zakona po pribavljenoj saglasnosti nadležnog općinskog organa uprave.

Nadležni općinski organ uprave dužan je u najkraćem roku obavijestiti fakultet o umrloj i identifikovanoj osobi čije se tijelo može koristiti u izvođenju praktične nastave na fakultetima zdravstvene struke, pod uvjetima propisanim ovim zakonom.

Član 216.

Ako član porodice umrle osobe za kojeg se nije znalo u trenutku smrti u roku od šest mjeseci od dana preuzimanja tijela od fakulteta podnese pisani zahtjev fakultetu za povrat tijela umrle osobe, fakultet je dužan tijelo umrle osobe vratiti članovima porodice.

Član 217.

Fakultet je dužan čuvati kao profesionalnu tajnu sve podatke koji se odnose na osobu čiji su organi ili dijelovi tijela uzeti u smislu ovog zakona, kao i drugu neophodnu dokumentaciju o

umrloj osobi čije je tijelo preuzeto radi izvođenja praktične nastave.

Podaci iz stava 1. ovog člana obuhvataju: ime i prezime umrlog, datum rođenja, mjesto i datum smrti, uzrok smrti, broj iz medicinske dokumentacije koji se mora slagati sa brojem pločice - obilježivača uz tijelo umrle osobe, mjesto i datum sahrane.

Dokumentacija iz stava 1. ovog člana obuhvata: izvještaj mrtvozornika, izvod iz matične knjige umrlih, osobnu kartu, zdravstvenu legitimaciju i izjavu o zavještanju tijela.

Podatke i dokumentaciju iz ovog člana fakultet čuva kao trajnu dokumentaciju koja mora biti stavljena na uvid nadležnim službama fakulteta, Federalnom odnosno kantonalnom ministarstvu, federalnom odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za poslove obrazovanja, federalnom odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove, nadležnom organu uprave, kao i sudu, kada je to propisano zakonom.

Član 218.

Praktičnu nastavu iz anatomije na tijelu umrle osobe obavljaju isključivo studenti dodiplomskih, postdiplomskih i specijalističkih studija na fakultetu, pod nadzorom nastavnika i saradnika fakulteta.

Član 219.

Poslije završenog procesa praktične nastave iz anatomije tijelo umrle osobe se sahranjuje.

Član 220.

Etička komisija fakulteta dužna je nadzirati provođenje postupka preuzimanja i korištenja dijelova tijela umrlih osoba u skladu sa ovim zakonom.

XX. KOMORE

Član 221.

Radi očuvanja i zaštite interesa svoje profesije, zadovoljavanja svojih stručnih i osobnih potreba, osiguravanja uvjeta za organiziran nastup zdravstvenih radnika istih profesionalnih grupa, kao i zaštite zdravlja građana, zdravstveni radnici zavisno od stručnog naziva obavezno se udružuju u komore kao strukovna udruženja i to:

- Komoru liječnika,
- Komoru liječnika - doktora stomatologije,
- Komoru magistara farmacije,
- Komoru medicinskih biohemičara,
- Komoru zdravstvenih tehničara svih profila,
- Komoru diplomiranih medicinskih sestara-tehničara,
- Komoru diplomiranih zdravstvenih inženjera svih profila.

U zavisnosti da li se komora formira na nivou kantona, odnosno Federacije u nazivu komore ističe se naziv kantona odnosno naziv Federacije.

Komora ima status pravnog lica i upisuje se u registar nadležnog suda.

Komore iz stava 1. ovog člana formiraju se kao strukovna udruženja koja se osnivaju za teritoriju kantona i Federacije.

Statutom komore iz stava 1. ovog člana bliže se uređuju nadležnosti komore.

Federalna komora utvrđuje:

- zajedničke kriterije za licenciranje članova kantonalnih komora,
- sadržaj i izgled registra licenciranih članova komore za federalnu i kantonalnu komoru,
- vodi jedinstven registar licenciranih članova kantonalnih komora,
- zajednički sadržaj stručnog usavršavanja, rokove i postupak provjere stručnosti koje je zdravstveni radnik ostvario u okviru stručnog usavršavanja,
- način i uvjete za upravljanje novim zdravstvenim tehnologijama,
- obavlja i druge poslove i zadatke koji joj budu dodijeljeni statutom komore iz stava 5. ovog člana.

Komore mogu ostvarivati potporu iz budžeta kantona, odnosno Federacije u skladu sa mogućnostima ovih budžeta u kalendarskoj godini.

Federalno ministarstvo prati rad federalne komore, a kantonalno ministarstvo prati rad kantonalne komore sa stano- višta provođenja zakona i utvrđene politike iz oblasti zdravstva, te predlažu odgovarajuće mjere za unapređenje njihovog rada.

Član 222.

Komore obavljaju sljedeće poslove:

- vode registar svojih članova,
- donose kodeks medicinske etike i deontologije, prate i nadziru njegovo provođenje, te poduzimaju odgovara- juće mjere u slučaju njihovog kršenja,
- daju mišljenje federalnom ministru, odnosno kantonal- nom ministru o opravdanosti izdavanja, produženja ili oduzimanja odobrenja za obavljanje poslova privatne prakse, te početka, proširenja, promjene i prestanka rada zdravstvenih ustanova sa pozicije i očuvanja profesije koju zastupa,
- certifikuju članove komore za upravljanje novim zdravstvenim tehnologijama na osnovu načina i uvjeta za upravljanje novim zdravstvenim tehnologijama koje utvrđuje federalna komora,
- utvrđuju maksimalnu cijenu zdravstvenih usluga za privatnu praksu koja ne ostvaruje prihode putem zavoda osiguranja kantona i ovjerava cjenovnik zdravstvenih usluga privatne prakse,
- daju mišljenje na cijene zdravstvenih usluga iz dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja,
- zastupaju interese svojih članova kod sklapanja ugovora sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Federacije, odnosno kantona i drugim osiguravajućim zavodima,
- osiguravaju zaštitu građanima u ostvarivanju prava, s obzirom na kvalitet, sadržaj i vrstu zdravstvene usluge koja im se pruža,
- po službenoj dužnosti izdaju, obnavljaju i oduzimaju licence svojim članovima na osnovu zajedničkih kriterija nadležne federalne komore,
- učestvuju pri utvrđivanju standarda i normativa zdravstvenih usluga,
- daju stručna mišljenja kod pripreme propisa koji su od uticaja na razvoj zdravstvene struke,
- organiziraju dodatno usavršavanje za proširenje djelatnosti unutar struke, s obzirom na nove dijagnostičko-terapijske metode,
- propisuju način oglašavanja i način isticanja naziva privatne prakse, te utvrđuju slučajeve koji se ne smatraju reklamiranjem zdravstvenih usluga,
- obavljaju i druge poslove određene ovim zakonom.

Član 223.

Komore donose statut.

Statutom komore obavezno se utvrđuje:

- osnivanje, djelokrug i organizacija rada,
- nadležnosti Federalne i kantonalne komore, te način finansiranja ovih komora,
- sadržaj, rokovi i način stručnog usavršavanja članova komore u skladu sa zajedničkim sadržajem stručnog usavršavanja utvrđenog od nadležne federalne komore,
- postupak izdavanja, obnavljanja i oduzimanja licence, dobnu granicu do koje se licenca obnavlja, uvjete pod kojima se razmatra obnavljanje odobrenja, te obavezu podnošenja izvještaja nadležnom ministru zdravstva ukoliko kandidat ne udovolji uvjetima za obnavljanje dozvole, kao i pravila postupanja u vezi sa navedenim u skladu sa zajedničkim kriterijima licenciranja utvrđenim od nadležne federalne komore,
- način vođenja registra licenciranih članova komore u skladu sa aktom nadležne federalne komore kojim se utvrđuje sadržaj i izgled registra,
- granice, način i druga pitanja vezana uz ostvarenje javnih ovlaštenja iz člana 221. ovog zakona,
- razrada načina obavljanja ostalih poslova utvrđenih čl. 221. i 222. ovog zakona.

Član 224.

U skladu sa odredbama ovog zakona, kao i propisima o udruženjima i fondacijama mogu se formirati udruženja zdravstvenih profesionalaca određenih profila ili specijalnosti, odnosno udruženja kojima je cilj zadovoljenje najvišeg mogućeg nivoa zdravlja određene populacije stanovništva i to na principima dobrovoljnosti.

Udruženja iz stava 1. ovog člana svojim dobrovoljnim radom unapređuju oblasti za koje su osnovane, usaglašavaju i ujednačavaju stručne stavove u oblastima, te saraduju sa nadležnim ministarstvima zdravstva.

Udruženja mogu ostvarivati potporu iz budžeta kantona, odnosno Federacije u skladu sa mogućnostima ovih budžeta u kalendarskoj godini.

Nadležna ministarstva zdravstva provode nadzor nad zakonitošću rada udruženja iz stava 1. ovog člana u skladu sa svojim nadležnostima.

XXI. KAZNENE ODREDBE

Član 225.

Novčanom kaznom od 10.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj zdravstvena ustanova ako:

- 1) uskraćuje osobama prava iz člana 27. ovog zakona;
- 2) ne ukaže zdravstvenu zaštitu u skladu sa ovim zakonom ili mu ne pruži hitnu medicinsku pomoć (član 2. stav 2. i član 3. stav 4. ovog zakona);
- 3) dozvoljava uposlenim zdravstvenim radnicima obavljanje alternativne medicine primjenom metoda i postupaka za koje nisu dobili saglasnost nadležnog kantonalnog ministarstva (čl. 46. i 47. ovog zakona);
- 4) ne osigura hitnu medicinsku pomoć, uključujući i hitni medicinski prijevoz (član 50. ovog zakona);
- 5) obavlja zdravstvenu djelatnost, a ne ispunjava uvjete propisane ovim zakonom (član 55. ovog zakona);
- 6) započne rad prije nego što je rješenjem utvrđeno da su ispunjeni uvjeti s obzirom na prostor, opremu i kadar (član 57. stav 5. i član 58. ovog zakona);
- 7) ne vodi zdravstvenu dokumentaciju i drugu evidenciju o osobama kojima pruža zdravstvenu zaštitu i ne podnosi izvještaj o tome nadležnoj zdravstvenoj ustanovi u skladu sa propisima o evidencijama u djelatnosti zdravstva (član 172. tačka 3. ovog zakona);
- 8) ne vrši redovnu kontrolu sterilizacije i ne vodi evidenciju o tome (član 172. tačka 4. ovog zakona);
- 9) ne posjeduje anafilaktički set sa ampulama ispravnog roka valjanosti (član 172. tačka 5. ovog zakona);
- 10) ne vodi redovnu kontrolu valjanosti lijekova i medicinskih sredstava koje primjenjuje u zdravstvenoj ustanovi (član 172. tačka 6. ovog zakona);
- 11) stiče sredstva za rad i razvoj suprotno odredbama ovog zakona (čl. 61. i 62. ovog zakona);
- 12) ne organizira stručna tijela u zdravstvenoj ustanovi (čl. 73., 75. i 79. ovog zakona);
- 13) nosi naziv univerzitetska bolnica, nastavni zavod, odnosno nastavna zdravstvena ustanova, a ne ispunjava uvjete utvrđene ovim zakonom za njihovo obrazovanje (član 104. stav 2. i član 110. stav 4. ovog zakona);
- 14) ne uspostavi jedinstven sistem upućivanja pacijenata sa jednog na druge nivoe zdravstvene zaštite (član 109. ovog zakona);
- 15) provodi nastavu suprotno odredbi člana 111. ovog zakona;
- 16) nosi naziv referalni centar, a ne ispunjava uvjete za njihovo obrazovanje (član 129. ovog zakona);
- 17) koristi nove zdravstvene tehnologije bez dozvole Federalnog ministarstva za korištenje novih zdravstvenih tehnologija (član 133. ovog zakona);
- 18) daje u zakup jedinice zakupa suprotno odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona (čl. od 134. do 136. ovog zakona);

- 19) ne osigurava stručno usavršavanje i ne donosi plan stručnog usavršavanja zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika (član 141. stav 3. i član 151. stav 3. ovog zakona);
- 20) ne stvara uvjete i neorganizira obavljanje pripravničkog i specijalizantskog staža (čl. 144. i 155. ovog zakona);
- 21) istakne naziv zdravstvene ustanove koji ne sadrži podatke o djelatnosti utvrđenoj rješenjem nadležnog ministarstva zdravstva, radnom vremenu, osnivaču i sjedištu zdravstvene ustanove ili ako istakne naziv zdravstvene ustanove koji ima obilježje kojem se može pripisati karakter oglašavanja odnosno reklamiranja (član 180. ovog zakona);
- 22) dopusti dopunski rad zdravstvenom radniku suprotno odredbama ovog zakona (čl. 183., 184. i 185. ovog zakona);
- 23) ne osigura zdravstvenu zaštitu u vanrednim prilikama utvrđenim ovim zakonom (član od 186. do 189. ovog zakona);
- 24) ne osigura minimum procesa rada za vrijeme štrajka zdravstvenih radnika (član 190. ovog zakona);
- 25) ne provodi unutrašnji nadzor, odnosno ne donosi godišnji program provjere stručnog rada u zdravstvenoj ustanovi (čl. 192. i 193. ovog zakona).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana bit će kažnjen novčanom kaznom od 500,00 KM do 3.000,00 KM i odgovorna osoba u zdravstvenoj ustanovi.

Pored novčane kazne počiniocu prekršaja iz stava 1. ovog člana može se izreći zabrana obavljanja djelatnosti u periodu do šest mjeseci, s ciljem sprečavanja budućeg činjena prekršaja.

Član 226.

Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 10.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj zdravstvena ustanova ako:

- 1) omogućiti samostalni rad zdravstvenom radniku i zdravstvenom saradniku koji ne ispunjavaju uvjete propisane ovim zakonom (čl. 141., 145. i 147. ovog zakona);
- 2) ne izvrši obdukciju u skladu sa odredbama ovog zakona (član 208. i član 209. stav 2. ovog zakona).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana bit će kažnjena odgovorna osoba u zdravstvenoj ustanovi novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM.

Član 227.

Novčanom kaznom od 500,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj direktor zdravstvene ustanove ako:

- 1) u vanrednim okolnostima kada je ugrožen proces pružanja zdravstvene zaštite ili postoji neposredna opasnost po život i zdravlje ljudi, bez odgaganja, neobavijesti nadležno ministarstvo zdravstva i nadležni zavod za javno zdravstvo (član 70. ovog zakona);
- 2) ne postupi po naredbama nadležnog ministra u slučaju prirodnih i drugih nesreća, kao i epidemija većih razmjera, te štrajka zdravstvenih radnika (čl. od 186. do 190. ovog zakona).

Član 228.

Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj fakultet koji:

- obavlja zdravstvenu djelatnost za fakultetsku nastavu bez odobrenja federalnog ministra (član 112. ovog zakona),
- preuzima tijela umrlih osoba radi izvođenja praktične nastave i obavlja praktičnu nastavu suprotno odredbama ovog zakona (čl. od 211. do 220. ovog zakona).

Novčanom kaznom od 500,00 KM do 3.000,00 KM bit će kažnjena i odgovorna osoba fakulteta.

Član 229.

Novčanom kaznom od 300,00 KM do 1.500,00 KM bit će kažnjen za prekršaj privatni zdravstveni radnik ako:

- 1) osobama uskraćuje prava iz člana 27. ovog zakona;

- 2) obavlja alternativnu medicinu primjenom metoda i postupaka za koje nije dobio saglasnost nadležnog kantonalnog ministarstva (čl. 46. i 47. ovog zakona);
- 3) koristi nove zdravstvene tehnologije bez dozvole Federalnog ministarstva za korištenje novih zdravstvenih tehnologija (član 133. ovog zakona);
- 4) obavlja privatnu praksu, a ne ispunjava uvjete predviđene ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona (čl. 162., 163., 164., 169. i 170. ovog zakona);
- 5) poslove ne obavlja osobno, odnosno ima više od jedne ordinacije, apoteke ili medicinsko-biohemijskog laboratorija, odnosno privatne prakse (čl. 163. i 164. ovog zakona);
- 6) za opredijeljene osigurane osobe ne osigura zamjenu ugovorom sa drugim zdravstvenim radnikom iste struke koji obavlja privatnu praksu ili zdravstvenom ustanovom (član 171. ovog zakona);
- 7) postupi suprotno odredbi člana 172. ovog zakona;
- 8) privremeno obustavi rad bez rješenja nadležnog kantonalnog ministra (član 173. ovog zakona);
- 9) ne postupi po rješenju nadležnog kantonalnog ministra o prestanku odobrenja za obavljanje privatne prakse (član 174. ovog zakona);
- 10) obavlja privatnu praksu u djelatnosti u kojoj nije dopuštena (član 178. ovog zakona);
- 11) istakne naziv privatne prakse koji ne sadrži podatke o djelatnosti koja je utvrđena rješenjem nadležnog ministarstva zdravstva, radnom vremenu, osnivaču privatne prakse ili ako istakne naziv privatne prakse koji ima obilježje kojem se može pripisati karakter oglašavanja, odnosno reklamiranja (član 180. ovog zakona);
- 12) angažira zdravstvenog radnika za dopunski rad suprotno odredbama ovog zakona i propisima donesenim na osnovu ovog zakona (čl. 183., 184. i 185. ovog zakona);
- 13) ne osigura zdravstvenu zaštitu u vanrednim prilikama utvrđenim ovim zakonom (član od 186. do 190. ovog zakona).

Pored novčane kazne počiniocu prekršaja iz stava 1. ovog člana može se izreći zabrana obavljanja djelatnosti u periodu do šest mjeseci s ciljem sprečavanja budućeg činjena prekršaja.

Član 230.

Novčanom kaznom od 250,00 KM do 1.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj zdravstveni radnik:

- 1) ako ga zdravstveni inspektor zatekne u provođenju mjera i radnji suprotnih zakonu, kao i propisima donesenim na osnovu ovog zakona (član 138. stav 1., čl. 139. i 140. ovog zakona);
- 2) ako ga zdravstveni inspektor zatekne da radi bez položenog stručnog ispita, odnosno licence izdate od nadležne komore (čl. 145., 147. i 148. ovog zakona);
- 3) ako obavlja dopunski rad suprotno odredbama ovog zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona (čl. 183., 184. i 185. ovog zakona).

Član 231.

Novčanom kaznom od 250,00 KM do 1.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj zdravstveni saradnik:

- 1) ako povrijedi pravila čuvanja profesionalne tajne i vođenja čuvanja, prikupljanja i raspolaganja medicinskom dokumentacijom (član 138. stav 3. i član 139. stav 3. ovog zakona);
- 2) ako ga zdravstveni inspektor zatekne u provođenju mjera i radnji suprotnih zakonu, kao i propisima donesenih na osnovu ovog zakona.

Član 232.

Novčanom kaznom od 10.000,00 KM do 15.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj poslodavac koji je pravno lice ako:

- 1) ne osigura mjere zdravstvene zaštite u vezi sa radom i radnom okolinom (član 15. ovog zakona);

- 2) ne ugovori specifičnu zdravstvenu zaštitu radnika sa domom zdravlja, zdravstvenom ustanovom koja u svom sastavu ima djelatnost medicine rada ili ugovorom sa specijalistom medicine rada u privatnoj praksi (član 37. ovog zakona);
- 3) odobrava rad zdravstvenom radniku suprotno odredbama čl. 183., 184. i 185. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana bit će kažnjena odgovorna osoba u pravnom licu novčanom kaznom od 500,00 KM do 3.000,00 KM.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana bit će kažnjen poslodavac koji je fizičko lice novčanom kaznom od 300,00 KM do 1.500,00 KM.

XXII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 233.

Danom stupanja na snagu ovog zakona javne zdravstvene ustanove zadržavaju pravo korištenja državne imovine u ovim ustanovama i to do zakonskog reguliranja ove oblasti u skladu sa odlukom osnivača, sa svim pravima i obavezama u pogledu imovine i radnika.

Zdravstvena ustanova, odnosno njen osnivač ne može raspolagati nepokretnom državnom imovinom nad kojom zdravstvena ustanova ostvaruje pravo korištenja u skladu sa propisima o zabrani korištenja državne imovine.

Zdravstvena ustanova za obavljanje specifične zdravstvene zaštite radnika, čiji je osnivač privredno društvo, ostaje u vlasništvu privrednog društva.

Član 234.

Općina, kanton, Federacija preuzet će osnivačka prava nad zdravstvenim ustanovama čiji su osnivači u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odluku o preuzimanju osnivačkih prava iz stava 1. ovog člana donosi općinsko vijeće, zakonodavno tijelo kantona, odnosno Parlament Federacije BiH.

Do preuzimanja osnivačkih prava iz stava 1. ovog člana osnivačka prava nad tim zdravstvenim ustanovama vrše organi nadležni po propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Od dana preuzimanja osnivačkih prava nad zdravstvenim ustanovama općina, kanton, odnosno Federacija, Vlada Federacije BiH, vlada kantona, odnosno općinsko vijeće imenovat će organe upravljanja, rukovođenja i nadzora nad zdravstvenom ustanovom u skladu sa ovim zakonom, a obaveza osnivača u pogledu finansiranja zdravstvene ustanove vrši se iz budžeta općine, kantona, odnosno Federacije.

Član 235.

Vlada Federacije BiH plan iz člana 5. stav 1. ovog zakona donijet će po isteku važenja plana koji je usvojen u skladu sa propisima koji su bili u primjeni do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 236.

U roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona federalni ministar donijet će provedbene propise na osnovu ovog zakona kojima se regulira sljedeće:

- plan ljudskih resursa za zdravstveni sistem Federacije (član 6. ovog zakona);
- program mjera zaštite zdravlja od štetnih faktora okoliša (član 10. stav 3. ovog zakona);
- uvjeti koje moraju ispunjavati osobe koje se kandidiraju za federalne koordinate iz različitih oblasti zdravstva kao i način njihovog rada (član 10. stav 5. ovog zakona);
- vrsta i sadržaj zdravstvene djelatnosti (član 31. stav 4. ovog zakona);
- vrsta i obim liječničkih pregleda radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti (član 35. stav 2.);
- postupak i način ostvarivanja specifične zdravstvene zaštite radnika, kao i način i uvjete utvrđivanja i prijavljivanja profesionalnih bolesti i povreda na radu (član 36. stav 2. ovog zakona);

- uvjeti u pogledu prostora, opreme i kadra, kao i primijenjenih tehnologija koje moraju ispunjavati zdravstvene ustanove koje obavljaju zdravstvenu djelatnost na tercijarnom nivou (član 42. ovog zakona);
- bliži uvjeti, način i postupak obavljanja metoda i postupaka tradicionalne medicine u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi (član 47. stav 3. ovog zakona);
- obim i vrsta javno-zdravstvene djelatnosti koja ne može biti predmetom privatne zdravstvene djelatnosti, odnosno privatne prakse (član 51. stav 2. ovog zakona);
- bliži uvjeti prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama (član 55. stav 4. ovog zakona);
- uvjeti u pogledu vrste završenog fakulteta zdravstvenog usmjerenja koje moraju ispuniti osobe koje konkurisu za direktora zdravstvene ustanove u zavisnosti od tipa zdravstvene ustanove (član 66. stav 7. ovog zakona);
- plan i program dodatne edukacije iz porodične medicine, kao i edukacije iz zdravstvene njege u zajednici, te način obavljanja ove edukacije (član 87. stav 5. ovog zakona);
- bliži uvjeti koje mora ispunjavati centar za mentalno zdravlje u zajednici, kao i način njegovog organiziranja, te plan i program, trajanje edukacije, kao i način provođenja edukacije iz oblasti zloupotrebe psihoaktivnih supstancija, te bliži uvjeti koje mora ispunjavati centar za fizikalnu rehabilitaciju kao i način njegovog organiziranja (član 88. stav 5. i član 89. stav 3. ovog zakona);
- uvjeti, organizacija i način rada hitne medicinske pomoći (član 90. stav 4.);
- bliži uvjeti koje mora ispunjavati ustanova za zdravstvenu njegu u kući i način njenog organiziranja (član 91. stav 3.);
- bliži uvjeti u pogledu prostora, kadra i medicinsko-tehničke opreme za osnivanje i organizaciju rada zdravstvenih ustanova koje obavljaju djelatnost dijalize, kategorizaciju dijaliznih centara i postupak njihove verifikacije, kategorizaciju zdravstvenih usluga, radnih timova u dijaliznim centrima, edukaciju uposlenih u dijaliznim centrima, kategorizaciju medicinsko-tehničke opreme u dijaliznim centrima, sadržaj standardnog seta lijekova i potrošnog materijala za dijalizu, uvjete zdravstvene ispravnosti vode za dijalizu, te provođenje stručnog nadzora nad radom dijaliznih centara (član 96. stav 3. ovog zakona);
- uvjeti koje moraju ispunjavati bolnice za dodjelu naziva univerzitetska bolnica (član 105. stav 1. ovog zakona);
- uvjeti prostora, opreme i kadra za obavljanje zdravstvene djelatnosti za potrebe fakultetske nastave (član 112. stav 3. ovog zakona);
- kriteriji za dodjelu naziva referalnog centra (član 129. stav 5. ovog zakona);
- način uvođenja novih zdravstvenih tehnologija u zdravstvenim ustanovama i privatnoj praksi, kao i postupak odobravanja korištenja zdravstvenih tehnologija (član 130. stav 8. ovog zakona);
- bliži uvjeti i postupak davanja u zakup kapaciteta zdravstvenih ustanova (član 134. stav 4. ovog zakona);
- način vođenja, čuvanja, prikupljanja i raspolaganja medicinskom dokumentacijom (član 139. stav 2. ovog zakona);
- sadržaj i način stručnog usavršavanja zdravstvenih saradnika (član 141. stav 4. ovog zakona);
- uvjeti i način priznavanja pripravničkog staža i stručnog ispita zdravstvenih radnika koji je obavljen u inozemstvu (član 146. stav 5. ovog zakona);
- postupak izdavanja licence, kao i sadržaj i izgled licence (član 148. stav 3. ovog zakona);
- sadržaj i način provođenja pripravničkog staža, uvjeti koje moraju ispunjavati zdravstvene ustanove i privatna praksa kod kojih zdravstveni radnici provode pripravnički staž, sadržaj, program i način polaganja stručnog ispita, sadržaj i izgled uvjerenja o položenom stručnom ispitu (član 150. ovog zakona);

- plan i program posebnih oblika stručnog usavršavanja zdravstvenih radnika, kao i način obavljanja stručnog usavršavanja, te sadržaj i izgled certifikata o obavljenom stručnom usavršavanju (član 151. stav 4. ovog zakona);
- plan i program edukacije iz zdravstvenog menadžmenta, kao i specijalizacije iz zdravstvenog menadžmenta, način obavljanja edukacije i specijalizacije iz zdravstvenog menadžmenta, uvjeti koje moraju ispuniti zdravstvene ustanove, odnosno fakulteti kojima se povjerava javno ovlaštenje za obavljanje odgovarajućih stručnih poslova, te način njihove verifikacije od Federalnog ministarstva, javno oglašavanje edukacije, odnosno specijalizacije iz zdravstvenog menadžmenta, mogućnost učenja na daljinu (član 152. stav 4. ovog zakona);
- kriteriji za prijem specijalizanata, odnosno subspecijalizanata, uvjeti za zdravstvene ustanove i fakultete zdravstvenog usmjerenja u kojima se obavlja specijalizantski, odnosno subspecijalizantski staž, kao i postupak njihove certifikacije, način obavljanja specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža, uvjeti za obavljanje specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža u inozemstvu, polaganje specijalističkog odnosno subspecijalizantskog ispita, odnosno ispita iz subspecijalizacije, način i postupak priznavanja vremena provedenog na postdiplomskom studiju u specijalizaciju odnosno subspecijalizaciju, troškove obavljanja specijalizantskog odnosno subspecijalizantskog staža i polaganja specijalističkog odnosno subspecijalizantskog ispita (član 155. stav 2. ovog zakona);
- lista ispitivača za specijalističke i subspecijalističke ispite (član 157. stav 3. ovog zakona);
- uvjeti i način priznavanja specijalističkog odnosno subspecijalizantskog staža, kao i način priznavanja specijalističkog odnosno subspecijalizantskog ispita obavljenog i položenog u inozemstvu (član 158. stav 5. ovog zakona);
- način i postupak odobravanja specijalizacije odnosno subspecijalizacije kao i način polaganja specijalističkog odnosno subspecijalizantskog ispita za strane državljane (član 159. stav 3. ovog zakona);
- način i postupak odobravanja specijalizacije odnosno subspecijalizacije kao i način polaganja specijalističkog odnosno subspecijalizantskog ispita za državljane Bosne i Hercegovine sa prebivalištem na teritoriji Federacije, na osobni zahtjev (član 160. stav 3. ovog zakona);
- kriteriji i postupak za dodjelu naziva primarijus (član 161. stav 4. ovog zakona);
- uvjeti za obavljanje privatne prakse, uvjeti za obavljanje privatne prakse na osnovu posebnog ugovora sa zdravstvenom ustanovom, kao i uvjeti za grupnu praksu (član 165. stav 2., član 169. stav 2. i član 170. stav 2. ovog zakona);
- način, postupak i uvjeti, kao i druga pitanja od značaja za organiziranje i obavljanje dopunskog rada zdravstvenih radnika u zdravstvenoj ustanovi ili privatnoj praksi (član 184. stav 7. ovog zakona);
- organiziranje i način rada kriznog štaba iz člana 187. stav 4. ovog zakona;
- način pregleda umrlih, te utvrđivanje vremena i uzroka smrti (član 210. ovog zakona).

U roku iz stava 1. ovog člana federalni ministar za obrazovanje i nauku donijet će pravilnik iz člana 111. stav 3. ovog zakona.

U roku iz stava 1. ovog člana federalni ministar će imenovati komitet i komisiju iz čl. 77. i 130. ovog zakona.

Svi propisi iz stava 1. ovog člana sadržavat će odredbe koje garantiraju jednake mogućnosti, zabranjuju diskriminaciju na osnovu spola i osiguravaju da se fizički podaci i informacije koje se prikupljaju, evidentiraju i obrađuju budu razvrstani po spolu.

Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana, osim odredbi koje su suprotne ovom zakonu, primjenjivat će se provedbeni propisi iz oblasti zdravstvene zaštite koji su se primjenjivali na teritoriji Federacije do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 237.

Postojeće zdravstvene ustanove i privatne prakse dužne su uskladiti svoju organizaciju i poslovanje sa odredbama ovog zakona i propisima donesenim na osnovu ovog zakona u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, usklađivanje poslovanja apoteka zdravstvenih ustanova i privatne prakse magistara farmacije obavlja se na način i u rokovima predviđenim propisom o apotekarskoj djelatnosti.

Nosioci odobrenja za dopunski rad kojima je odobrenje izdato na osnovu propisa koji su bili u primjeni prije stupanja na snagu ovog zakona, dužni su se uskladiti sa odredbama ovog zakona i propisima donesenim na osnovu ovog zakona u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, kliničke ustanove koje su bile nastavna baza fakulteta zdravstvenog usmjerenja, u skladu sa ranijim propisima koji su uređivali ovu oblast, stupanjem na snagu ovog zakona dobijaju naziv univerzitetske bolnice sa obavezom da svoju organizaciju i poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona i propisima donesenim na osnovu ovog zakona u roku od 36 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 238.

Do uspostavljanja modela porodične medicine na teritoriji Federacije poslove i zadatke porodične medicine mogu obavljati i doktori medicine, odnosno specijalisti opće medicine.

Organizacija ambulanti za specijalističko-konsultativne djelatnosti bit će uskladena sa modelom porodične medicine kada one budu uspostavljene na cijelom teritoriji Federacije.

Član 239.

Federalni zavod za javno zdravstvo obavljat će poslove i zadatke iz člana 116. stav 1. alineje 12., 13. i 14. do konačnog reguliranja obavljanja stručnih poslova iz oblasti zaštite od zračenja u skladu sa propisu kojim se uređuje zaštita od radijacione i nuklearne sigurnosti, kao i podzakonskim aktima donijetim na osnovu tog propisa.

Član 240.

Zdravstveni radnici kojim je priznata odgovarajuća stručna sprema na teritoriji Federacije, odnosno koji su stručno obrazovanje stekli u odgovarajućim školama zdravstvenog usmjerenja mogu i dalje obavljati poslove zdravstvene zaštite za koje se traži stručna sprema i koju imaju po propisima koji su vrijedili do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 241.

Pripravnički, specijalizantski, odnosno subspecijalizantski staž i staž iz dodatne edukacije koji je započeo prema propisima koji su važili na teritoriji Federacije na dan stupanja na snagu ovog zakona, obaviti će se u skladu sa ovim zakonom, ako je to povoljnije za pripravnika, specijalizanta odnosno subspecijalizanta.

Član 242.

Odredba člana 156. ovog zakona primjenjivat će se do uvođenja doktorskog studija na fakultetima zdravstvenog usmjerenja.

Član 243.

Uvjet o znanju zdravstvenog menadžmenta, koji je predviđen za osobu koja konkuriše za direktora zdravstvene ustanove, u skladu sa članu 66. stav 6. ovog zakona, tražit će se u konkursnoj proceduri tek onda kada federalni ministar donese pravilnik iz člana 152. stav 4. ovog zakona te otpočne edukacija o zdravstvenom menadžmentu na teritoriji Federacije u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 244.

Uvjet predviđen za obavljanje djelatnosti u zdravstvenim ustanovama iz člana 55. stav 1. tačka 5. ovog zakona primjenjivat će se nakon što AKAZ definira sistem sigurnosnih standarda u zdravstvenim ustanovama, te počne obavljati kontinuirano praćenje i procjenu sigurnosnih standarda u zdravstvenim

ustanovama, što uključuje i izdavanje certifikata o zadovoljenju standarda sigurnosti.

AKAZ je dužan definirati sigurnosne standarde u zdravstvenim ustanovama u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 245.

Osobe imenovane za obavljanje pregleda umrlih izvan zdravstvene ustanove od općinskog organa nadležnog za poslove zdravstva nastavljaju s radom do imenovanja potrebnog broja doktora medicine u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 246.

Komore iz oblasti zdravstva uskladit će svoju organizaciju i poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 247.

Do donošenja posebnog propisa kojim se uređuje apotekarska djelatnost ostaju u primjeni odredbe propisa o zdravstvenoj zaštiti koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja posebnog propisa koji će regulirati preventivno-sanitarni nadzor nad izgradnjom objekata primjenjivat će se odredbe odgovarajućih propisa i zakona koji su bili u primjeni na teritoriji Federacije na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja posebnog propisa o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenta primjenjivat će se odredbe propisa o zdravstvenoj zaštiti koje se odnose na zaštitu prava pacijenata, a koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja posebnog propisa o specijalizacijama zdravstvenih radnika primjenjivat će se odredbe odgovarajućih propisa koji su bili u primjeni na teritoriji Federacije na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Član 248.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", br. 29/97), izuzev propisa iz člana 236. stav 5. ovog zakona i to:

1. Pravilnik o specijalizaciji iz porodične medicine ("Službene novine Federacije BiH", br. 7/99, 50/00 i 22/02);
2. Pravilnik o postupku i načinu rada liječničkog konzilijuma ("Službene novine Federacije BiH", br. 41/99);
3. Pravilnik o uvjetima za rad zdravstvenih radnika izvan punog radnog vremena ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/00, 23/01, 38/03 i 11/04 - prečišćeni tekst 1/05);

4. Pravilnik o stručnom ispitu za zdravstvenog inspektora ("Službene novine Federacije BiH", br. 5/00);
5. Pravilnik o kriterijima za dodjelu naziva referalnog centra Federalnog ministarstva zdravstva ("Službene novine Federacije BiH", br. 5/00);
6. Pravilnik o načinu pregleda umrlih i načinu utvrđivanja vremena i uzroka smrti ("Službene novine Federacije BiH", br. 15/00);
7. Pravilnik o pripravnničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika ("Službene novine Federacije BiH", br. 25/00, 23/01 i 55/02);
8. Pravilnik o uvjetima u pogledu prostora, opreme i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje privatne prakse u zdravstvenoj djelatnosti ("Službene novine Federacije BiH", br. 30/00 i 36/01);
9. Pravilnik o uvjetima i postupku priznavanja pripravnčkog odnosno specijalizantskog staža obavljenog izvan teritorije Federacije Bosne i Hercegovine odnosno izvan Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 53/01, 58/02 i 7/04 - prečišćeni tekst br. 1/05 i 7/08);
10. Pravilnik o uvjetima prostora, opreme i kadra za organizovanje depoa apoteke ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/02);
11. Pravilnik o dodatnoj edukaciji iz porodične medicine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/03);
12. Pravilnik o kriterijima i postupku priznavanja naziva primarijus ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/04, 61/04 i 13/08);
13. Pravilnik o uvjetima u pogledu prostora, kadra i medicinsko-tehničke opreme za osnivanje i organizaciju rada zdravstvenih ustanova koje obavljaju djelatnost dijalize ("Službene novine Federacije BiH", br. 79/09);
14. Pravilnik o dodatnoj edukaciji polivalentnih patronažnih sestara/sestara u zajednici u primarnoj zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/10).

Član 249.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Stjepan Krešić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Safet Softić, s. r.

KAZALO

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
892 Zakon o zdravstvenoj zaštiti (hrvatski jezik)

1

Zakon o zdravstvenoj zaštiti (srpski jezik)

Zakon o zdravstvenoj zaštiti (bosanski jezik)

35

70

Nakladnik: Javno poduzeće Novinsko-izdavačka organizacija Službeni list BiH - Sarajevo, ulica Magribija 3 - Poštanski fah 3 - Ravnatelj i odgovorni urednik: Dragan Prusina - Telefon - Ravnatelj: 554-150 - Pretplata: 554-570, fax: 554-571 - Oglasni odjel: 554-111, fax: 554-110 - Pravna služba: 554-151 - Računovodstvo: 558-440, 558-441 - Centrala: 554-160, 554-161 - Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa: UNICREDIT BANK DD 338 320 22000052 11 - VAKUFСКА BANKA d.d. Sarajevo 160 200 00005746 51 - HYPO-ALPE-ADRIA-BANK A.D. Banja Luka filijala Brčko 552-000-00000017-12 - RAIFFEISEN BANK dd BiH Sarajevo 161-000- 00071700-57 - Grafička priprema: JP NIO Službeni list BiH Sarajevo - Tisak: GIK "OKO" d. d. Sarajevo - Za tiskaru: Fehim Škaljić - Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska lista. "Službene novine Federacije BiH", su upisane u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 414. Upis u sudski registar kod Kantonalnog suda u Sarajevu, broj UF 2168/97 od 10.07.1997. godine. - Identifikacijski broj 4200226120002. - Porezni broj 01071019. - PDV broj 200226120002.

Molimo pretplatnike da obvezno dostave svoj PDV broj radi izdavanja poreske fakture.

Izdanje na hrvatskom, srpskom i bosanskom jeziku. Pretplata za II polugodište 2010. godine na "Službene novine Federacije BiH" 110,00 KM. Pretplata za II polugodište 2010. godine na "Službeni glasnik BiH" i "Međunarodne ugovore" 120,00 KM,

Web izdanje: <http://www.sluzbenilist.ba> - godišnja pretplata 200,00 KM po korisniku